

**HACI ÖMER SABANCI
HOLDİNG A.Ş.**

1 OCAK – 31 ARALIK 2023
HESAP DÖNEMİNE AİT
KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLAR
VE BAĞIMSIZ DENETÇİ RAPORU

BAĞIMSIZ DENETÇİ RAPORU

Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş. Genel Kurulu'na

A. Konsolide Finansal Tabloların Bağımsız Denetimi

1. Görüş

Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş.'nin ("Şirket") ve bağlı ortaklıklarının (hep birlikte "Grup" olarak anılacaktır) 31 Aralık 2023 tarihli konsolide bilançosu ile aynı tarihte sona eren hesap dönemine ait; konsolide kar veya zarar tablosu, konsolide diğer kapsamlı gelir tablosu, konsolide özkaynaklar değişim tablosu ve konsolide nakit akış tablosu ile önemli muhasebe politikalarının özeti de dâhil olmak üzere konsolide finansal tablo dipnotlarından oluşan konsolide finansal tablolarını denetlemiş bulunuyoruz.

Görüşümüze göre, ilişikteki konsolide finansal tablolar Grup'un 31 Aralık 2023 tarihi itibarıyla konsolide finansal durumunu ve aynı tarihte sona eren hesap dönemine ait konsolide finansal performansını ve konsolide nakit akışlarını Türkiye Finansal Raporlama Standartları'na ("TFRS'lere") uygun olarak tüm önemli yönleriyle gerçeğe uygun bir biçimde sunmaktadır.

2. Görüşün Dayanağı

Yaptığımız bağımsız denetim, Sermaye Piyasası Kurulu düzenlemeleri çerçevesinde kabul edilen ve Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu ("KGK") tarafından yayımlanan Türkiye Denetim Standartları'nın bir parçası olan Bağımsız Denetim Standartları'na ("BDS'lere") uygun olarak yürütülmüştür. Bu standartlar kapsamındaki sorumluluklarımız, raporumuzun "Bağımsız Denetçinin Konsolide Finansal Tabloların Bağımsız Denetimine İlişkin Sorumlulukları" bölümünde ayrıntılı bir şekilde açıklanmıştır. KGK tarafından yayımlanan Bağımsız Denetçiler için Etik Kurallar (Bağımsızlık Standartları Dahil) ("Etik Kurallar") ile Sermaye Piyasası Kurulu mevzuatında ve ilgili diğer mevzuatta konsolide finansal tabloların bağımsız denetimiyle ilgili olarak yer alan etik ilkelere uygun olarak Grup'tan bağımsız olduğumuzu beyan ederiz. Etik Kurallar ve mevzuat kapsamındaki etiğe ilişkin diğer sorumluluklar da tarafımızca yerine getirilmiştir. Bağımsız denetim sırasında elde ettiğimiz bağımsız denetim kanıtlarının, görüşümüzün oluşturulması için yeterli ve uygun bir dayanak oluşturduğuna inanıyoruz.

3. Kilit Denetim Konuları

Kilit denetim konuları, mesleki muhakememize göre cari döneme ait konsolide finansal tabloların bağımsız denetiminde en çok önem arz eden konulardır. Kilit denetim konuları, bir bütün olarak konsolide finansal tabloların bağımsız denetimi çerçevesinde ve konsolide finansal tablolara ilişkin görüşümüzün oluşturulmasında ele alınmış olup, bu konular hakkında ayrı bir görüş bildirmiyoruz.

PwC Bağımsız Denetim ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik A.Ş.
Kılıçlı Paşa Mah. Meclis-i Mebusan Cad. No:8 İç Kapı No:301 Beyoğlu/İstanbul
T: +90 212 326 6060, F: +90 212 326 6050, www.pwc.com.tr Mersis Numaramız: 0-1460-0224-0500015

Kilit denetim konuları	Denetimde konunun nasıl ele alındığı
TMS 29 "Yüksek Enflasyonlu Ekonomilerde Finansal Raporlama" standardının uygulanması	
Grup, ilişikteki 31 Aralık 2023 tarihli ve aynı tarihte sona eren yıla ilişkin konsolide finansal tablolarını TMS 29 "Yüksek Enflasyonlu Ekonomilerde Finansal Raporlama" Standardını uygulayarak hazırlamıştır.	Gerçekleştirdiğimiz denetim çalışmaları dahilinde, TMS 29 "Yüksek Enflasyonlu Ekonomilerde Finansal Raporlama" standardının uygulanmasına ilişkin Grup yönetimi tarafından tasarlanan kontrolleri değerlendirdik.
TMS 29'a göre 31 Aralık 2022 tarihli konsolide finansal tablolar, 31 Aralık 2023 tarihindeki satın alma gücüne göre yeniden düzenlenmiştir.	Grup yönetimi tarafından yapılan parasal ve parasal olmayan kalemlerin ayrımının TMS 29'a uygun olarak yapıldığını kontrol ettik. Parasal olmayan kalemlerin detay listelerini temin ederek, tarihi maliyet ve satın alım tarihlerini, destekleyici belgelerle karşılaştırılarak doğru bir şekilde hesaplamaya dahil edildiğini örneklem yoluyla test ettik. Hesaplamalarda kullanılan endeks katsayılarını, TÜİK tarafından yayımlanan Türkiye'deki Tüketici Fiyat Endeksi'nden elde edilen katsayılar ile karşılaştırılarak kontrol ettik.
TMS 29'un uygulanması, Grup'un 31 Aralık 2023 tarihli ve aynı tarihte sona eren yıla ilişkin konsolide finansal tablolarında yer alan birçok kalemde önemli değişikliklere neden olmaktadır. TMS 29 uygulanması konsolide finansal tablolarda yaygın ve tutarsal olarak önemli etkiye sahiptir. Bununla birlikte, söz konusu uygulamanın denetimini gerçekleştirmek için harcanan ilave denetim eforu da göz önünde bulundurulduğunda, TMS 29'un uygulanması tarafımızca kilit denetim konusu olarak belirlenmiştir.	Enflasyon etkileri ile yeniden düzenlenen parasal olmayan kalemlerin, gelir tablosunun ve nakit akış tablosunun matematiksel doğruluğunu test ettik. TMS 29'un uygulanmasına ilişkin konsolide finansal tablo dipnotlarında yer alan açıklamaların TFRS'lere göre yeterliliğini değerlendirdik.
Grup'un TMS 29 standardının uygulamasına ilişkin muhasebe politikaları ve ilgili açıklamalar Not 2.1.2'de yer almaktadır.	

Kilit denetim konuları	Denetimde konunun nasıl ele alındığı
<p>Finans sektörü faaliyetlerinden alacaklara ilişkin TFRS 9 çerçevesinde belirlenen beklenen zarar karşılıkları (Dipnot 34)</p> <p>Grup'un 31 Aralık 2023 tarihli konsolide finansal tablolarında aktifte önemli bir paya sahip olan toplam 981 milyar TL finans sektörü faaliyetlerinden alacaklar ve bunlara ilişkin ayrılmış olan toplam 32 milyar TL değer düşüklüğü karşılığı bulunmaktadır.</p> <p>TFRS 9, uygulamada önemli derecede yargı ve yorum gerektiren karmaşık bir muhasebe standardıdır. Bu yargı ve yorumlar, itfa edilmiş maliyetle ölçülen kredilerdeki, beklenen kredi zararlarını ölçmek için uygulanan finansal modellerin geliştirilmesinde kilit öneme sahiptir. Buna ilave olarak, oluşturulan modellerin işletilmesinde birden fazla sistemden elde edilen geniş bir veriye ihtiyaç duyulmaktadır ki bu verilerin, tamlığı ve doğruluğu da beklenen kredi zararlarının belirlenmesinde kilit öneme sahiptir. Finans sektörü faaliyetlerinden alacaklara ilişkin beklenen zarar karşılığı, bilanço tarihi itibarıyla yönetimin en iyi tahminlerini ve geçmiş kayıp tecrübesini içerecek şekilde benzer kredi portföyleri için kolektif olarak; önemli krediler için ise bireysel bazda değerlendirilerek ayrılmaktadır. Söz konusu etkilerin yarattığı belirsizlikler yönetim tarafından yapılan yargı ve tahminlerde dikkate alınarak değerlendirilmiştir.</p> <p>Denetimimiz esnasında bu alana odaklanmamızın nedeni; beklenen kredi zararları karşılıklarının, geçmiş kayıp tecrübesi, mevcut koşullar, ileriye yönelik makro ekonomik senaryoların oluşturulması ve ağırlıklandırılması gibi bütünü itibarıyla karmaşık bilgi ve tahmin içeriyor olması; mevcut olan kredi ve kiralama işlemlerinden alacaklarının büyüklüğü; söz konusu kredi ve kiralama işlemlerinden alacakların mevcut düzenlemeler çerçevesinde niteliklerine (aşamalara) göre doğru olarak sınıflandırılması ve bunlara ilişkin hesaplanan zarar karşılığının belirlenmesinin önemidir. Kredilerin doğru sınıflandırılması, temerrüt halinin doğru ve zamanında belirlenmesi ve yönetim tarafından yapılan diğer yargı ve tahminler bilançoda taşınan değer düşüş karşılık tutarını önemli derecede etkileyeceğinden, söz konusu alan tarafımızca kilit denetim konusu olarak ele alınmıştır.</p>	<p>Gerçekleştirdiğimiz denetim çalışmaları dahilinde krediler ve kiralama işlemlerinden alacakların niteliklerine göre sınıflandırılmasına ve değer düşüklüğü hesaplamalarının, ilgili mevzuat çerçevesinde belirlenmesine ilişkin Grup'un oluşturduğu politika, prosedür ve yönetim ilkelerini değerlendirdik. Bu ilkeler doğrultusunda tesis edilen uygulama kontrollerinin tasarım ve işletim etkinliklerini test ettik.</p> <p>Önemli kredi portföyleri için Grup'un karşılıklarının belirlenmesinde geliştirdiği modellerde kullanılan yöntemlerin Grup'un oluşturduğu politika ve prosedürler çerçevesinde, TFRS 9 ilkelerine uygun olarak yapıldığını finansal risk uzmanlarımız ile birlikte değerlendirdik ve test ettik. Söz konusu modellerin içerdiği hesaplamalar finansal risk uzmanlarımız ile birlikte tarafımızca örneklem bazında tekrar yapılarak kontrol edildi. Modellerde kullanılan, segmentasyon, ömür boyu beklenen temerrüt olasılıkları ve temerrüt halinde kayıp oranı hesaplamaları ile makro-ekonomik beklentilerin yansıtılmasına yönelik oluşturulan senaryolar bağımsız olarak tarafımızca ilgili uzmanlarımız ile birlikte değerlendirildi.</p> <p>Finans sektörü faaliyetlerinden alacaklar ile mevcut düzenlemeler çerçevesinde, kredi riskine göre sınıflandırılmasının makul olup olmadığı, değer düşüklüğüne uğrayıp uğramadığının tespiti ve alacağın değer düşüklüğü karşılığının zamanında ve mevzuat hükümlerine uygun olarak tesis edilip edilmediğini saptamak için örneklem bazında seçtiğimiz kredi kümesi için kredi inceleme prosedürlerini gerçekleştirdik.</p> <p>Ayrıca değer düşüklüğüne uğramış finans sektörü faaliyetlerinden alacaklar kredi ve kiralama işlemlerinden alacaklar ile diğer önemli krediler için, Grup'un uygulaması gereği bireysel olarak değerlendirilen kredilere ilişkin tesis edilen karşılıkların tutarlılığını ve makul olup olmadığını desteklenebilir veriler ile kontrol ettik ve Grup yönetimi ile yapılan görüşmeler çerçevesinde değer düşüklüğü hesaplamalarına baz teşkil eden temel varsayım ve diğer yargıları sorgulayıp makul olup olmadığını değerlendirdik.</p> <p>Grup'un finansal tablolarında, finans sektörü faaliyetlerinden alacaklar ile ilgili değer düşüklüğüne ilişkin dipnotların tutarlılığını ve yeterliliğini kontrol ettik.</p>

Kilit denetim konuları	Denetimde konunun nasıl ele alındığı
<p>Emekli Sandığı yükümlülüklerinin değerlemesi (Dipnot 2.3.21)</p> <p>31 Aralık 2023 tarihi itibarıyla düzenlenmiş konsolide finansal tablolarda, Grup, Emekli Sandığı yükümlülüklerine ilişkin olarak 1.046 milyon TL karşılık ayırmıştır.</p> <p>Grup'un Tekait Sandığı Vakfı ("Sandık") 506 Sayılı Kanun'un Geçici 20. maddesi çerçevesinde kurulmuş bir sandık olup SGK'ya devredilecek sandıklar kapsamına girmektedir. Devir tarihini belirlemede Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı yetkili kılınmıştır. Sandığın toplam yükümlülükleri, SGK'ya devredilecek faydalar ve Sandığın sorumluluğunda kalacak ilave faydalar için ayrı ayrı yöntem ve varsayımlar kullanılarak hesaplanmaktadır. Emekli Sandığı yükümlülüklerinin hesaplamaları uygun varsayımların seçiminde, önemli yargı ve teknik uzmanlık gerektirir. Grup yönetimi söz konusu değerlemelerin yapılması amacıyla harici bir aktüerya firmasının hizmetlerinden faydalanmaktadır. Denetimimiz esnasında bu alana odaklanmamızın nedeni; devir tarihindeki belirsizlik sağlanan sosyal faydalara ilişkin emekli sandığı yükümlülük hesaplamalarında kullanılan Kanunla belirlenmiş teknik faiz oranı, maaş artışları, demografik beklentiler gibi ekonomik ve aktüeryal varsayımların önemi ve bu varsayımlardaki olası farklılaşmaların emekli sandığı yükümlülüğü üzerinde önemli etkilere neden olmasıdır.</p>	<p>Gerçekleştirdiğimiz denetim çalışmaları dahilinde, Emekli Sandığı yükümlülüklerinin hesaplamalarında kullanılan ve Grup yönetimi tarafından harici danışmanlık firmasına sağlanan, emekli ve çalışan verilerinin doğruluğunu bir örneklem kümesi seçerek test ettik. Ayrıca Emekli Sandığı bilançosunda yer alan varlıkların fiili mevcudiyeti ve değerlerini doğruladık.</p> <p>Hesaplama kullanılan aktüeryal varsayımlarda, dönem içerisinde çalışanlara sağlanan faydalarda, plan varlıkları ve yükümlülüklerinde ve değerlemeler ile ilgili yönetmelik ve düzenlemelerde önemli değişiklik olup olmadığını kontrol ettik.</p> <p>Harici danışman aktüerler tarafından yükümlülüğün hesaplanmasında kullanılan varsayım ve değerlemelerin makul olup olmadığını aktüer uzmanlarımız vasıtasıyla değerlendirdik.</p> <p>Ayrıca ilişikteki konsolide finansal tablolarda Emekli Sandığı yükümlülüklerine ilişkin yer alan dipnotların yeterliliğini değerlendirdik.</p>

4. Yönetimin ve Üst Yönetimden Sorumlu Olanların Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Sorumlulukları

Grup yönetimi; konsolide finansal tabloların TFRS'lere uygun olarak hazırlanmasından, gerçeğe uygun bir biçimde sunumundan ve hata veya hile kaynaklı önemli yanlışlık içermeyecek şekilde hazırlanması için gerekli gördüğü iç kontrolden sorumludur.

Konsolide finansal tabloları hazırlarken yönetim; Grup'un sürekliliğini devam ettirme kabiliyetinin değerlendirilmesinden, gerektiğinde süreklilikle ilgili hususları açıklamaktan ve Grup'u tasfiye etme ya da ticari faaliyeti sona erdirmeye niyeti ya da mecburiyeti bulunmadığı sürece işletmenin sürekliliği esasını kullanmaktan sorumludur.

Üst yönetimden sorumlu olanlar, Grup'un finansal raporlama sürecinin gözetiminden sorumludur.

5. Bağımsız Denetçinin Konsolide Finansal Tabloların Bağımsız Denetimine İlişkin Sorumlulukları

Bir bağımsız denetimde, biz bağımsız denetçilerin sorumlulukları şunlardır:

Amacımız, bir bütün olarak finansal tabloların hata veya hile kaynaklı önemli yanlışlık içerip içermediğine ilişkin makul güvence elde etmek ve görüşümüzü içeren bir bağımsız denetçi raporu düzenlemektir. BDS'lere uygun olarak yürütülen bir bağımsız denetim sonucunda verilen makul güvence; yüksek bir güvence seviyesidir ancak, var olan önemli bir yanlışlığın her zaman tespit edileceğini garanti etmez. Yanlışlıklar hata veya hile kaynaklı olabilir. Yanlışlıkların, tek başına veya toplu olarak, finansal tablo kullanıcılarının bu konsolide tablolara istinaden alacakları ekonomik kararları etkilemesi makul ölçüde bekleniyorsa bu yanlışlıklar önemli olarak kabul edilir.

BDS'lere uygun olarak yürütülen bağımsız denetimin gereği olarak, bağımsız denetim boyunca mesleki muhakememizi kullanmakta ve mesleki şüpheciliğimizi sürdürmekteyiz. Tarafımızca ayrıca:

- Konsolide finansal tablolardaki hata veya hile kaynaklı "önemli yanlışlık" riskleri belirlenmekte ve değerlendirilmekte; bu risklere karşılık veren denetim prosedürleri tasarlanmakta ve uygulanmakta ve görüşümüze dayanak teşkil edecek yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmektedir. Hile; muvazaa, sahtekârlık, kasıtlı ihmâl, gerçeğe aykırı beyan veya iç kontrol ihlali fiillerini içerebildiğinden, hile kaynaklı önemli bir yanlışlığı tespit edememe riski, hata kaynaklı önemli bir yanlışlığı tespit edememe riskinden yüksektir.
- Grup'un iç kontrolünün etkinliğine ilişkin bir görüş bildirmek amacıyla değil ama duruma uygun denetim prosedürlerini tasarlamak amacıyla denetimle ilgili iç kontrol değerlendirilmektedir.

- Yönetim tarafından kullanılan muhasebe politikalarının uygunluğu ile yapılan muhasebe tahminleri ile ilgili açıklamaların makul olup olmadığı değerlendirilmektedir.
- Elde edilen denetim kanıtlarına dayanarak Grup'un sürekliliğini devam ettirme kabiliyetine ilişkin ciddi şüphe oluşturabilecek olay veya şartlarla ilgili önemli bir belirsizliğin mevcut olup olmadığı hakkında ve yönetimin işletmenin sürekliliği esasını kullanmasının uygunluğu hakkında sonuca varılmaktadır. Önemli bir belirsizliğin mevcut olduğu sonucuna varmamız hâlinde, raporumuzda, finansal tablolardaki ilgili açıklamalara dikkat çekmemiz ya da bu açıklamaların yetersiz olması durumunda olumlu görüş dışında bir görüş vermemiz gerekmektedir. Vardığımız sonuçlar, bağımsız denetçi raporu tarihine kadar elde edilen denetim kanıtlarına dayanmaktadır. Bununla birlikte, gelecekteki olay veya şartlar Grup'un sürekliliğini sona erdirebilir.
- Konsolide finansal tabloların açıklamaları dâhil olmak üzere, genel sunumu, yapısı ve içeriği ile bu tabloların, temelini oluşturan işlem ve olayları gerçeğe uygun sunumu sağlayacak şekilde yansıtıp yansıtmadığı değerlendirilmektedir.
- Konsolide finansal tablolar hakkında görüş vermek amacıyla, Grup içerisindeki işletmelere veya faaliyet bölümlerine ilişkin finansal bilgiler hakkında yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmektedir. Grup denetiminin yönlendirilmesinden, gözetiminden ve yürütülmesinden sorumluyuz. Verdiğimiz denetim görüşünden de tek başımıza sorumluyuz.

Diğer hususların yanı sıra, denetim sırasında tespit ettiğimiz önemli iç kontrol eksiklikleri dâhil olmak üzere, bağımsız denetimin planlanan kapsamı ve zamanlaması ile önemli denetim bulgularını üst yönetimden sorumlu olanlara bildirmekteyiz.

Bağımsızlığa ilişkin etik hükümlere uygunluk sağladığımızı üst yönetimden sorumlu olanlara bildirmiş bulunmaktayız. Ayrıca bağımsızlık üzerinde etkisi olduğu düşünülebilecek tüm ilişkiler ve diğer hususlar ile varsa, tehditleri ortadan kaldırmak amacıyla atılan adımlar ile alınan önlemleri üst yönetimden sorumlu olanlara iletmış bulunmaktayız.

Üst yönetimden sorumlu olanlara bildirilen konular arasından, cari döneme ait konsolide finansal tabloların bağımsız denetiminde en çok önem arz eden konuları yani kilit denetim konularını belirlemekteyiz. Mevzuatın konunun kamuya açıklanmasına izin vermediği durumlarda veya konuyu kamuya açıklamanın doğuracağı olumsuz sonuçların, kamuya açıklamanın doğuracağı kamu yararını aşacağına makul şekilde beklendiği oldukça istisnai durumlarda, ilgili hususun bağımsız denetçi raporumuzda bildirilmemesine karar verebiliriz.

B. Mevzuattan Kaynaklanan Diğer Yükümlülükler

- 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun ("TTK") 402. Maddesi'nin dördüncü fıkrası uyarınca, Şirket'in 1 Ocak - 31 Aralık 2023 hesap döneminde defter tutma düzeninin, kanun ile şirket esas sözleşmesinin finansal raporlamaya ilişkin hükümlerine uygun olmadığına dair önemli bir hususa rastlanmamıştır.
- TTK'nın 402. Maddesi'nin dördüncü fıkrası uyarınca, Yönetim Kurulu tarafımıza denetim kapsamında istenen açıklamaları yapmış ve istenen belgeleri vermiştir.
- TTK'nın 398. Maddesi'nin dördüncü fıkrası uyarınca düzenlenen Riskin Erken Saptanması Sistemi ve Komitesi Hakkında Denetçi Raporu 2 Nisan 2024 tarihinde Şirket'in Yönetim Kurulu'na sunulmuştur.

PwC Bağımsız Denetim ve
Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik A.Ş.

Gökhan Yüksel, SMMM
Sorumlu Denetçi

İstanbul, 2 Nisan 2024

İÇİNDEKİLER

SAYFA

KONSOLİDE BİLANÇOLAR.....	154-155
KONSOLİDE KAR VEYA ZARAR TABLOLARI	156
KONSOLİDE DİĞER KAPSAMLI GELİR TABLOLARI	157
KONSOLİDE ÖZKAYNAKLAR DEĞİŞİM TABLOLARI	158
KONSOLİDE NAKİT AKIŞ TABLOLARI.....	159
KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT AÇIKLAYICI DİPNOTLAR	160-265
DİPNOT 1 - GRUP'UN ORGANİZASYONU VE FAALİYET KONUSU	160
DİPNOT 2 - KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR	161
DİPNOT 3 - İŞLETME BİRLEŞMELERİ	195
DİPNOT 4 - BÖLÜMLERE GÖRE RAPORLAMA	197
DİPNOT 5 - NAKİT VE NAKİT BENZERLERİ	200
DİPNOT 6 - TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI HESABI	201
DİPNOT 7 - FİNANSAL YATIRIMLAR	201
DİPNOT 8 - FİNANSAL BORÇLAR	205
DİPNOT 9 - KİRALAMA İŞLEMLERİNDEN KAYNAKLANAN YÜKÜMLÜLÜKLER	208
DİPNOT 10 - TİCARİ ALACAK VE BORÇLAR	209
DİPNOT 11 - DİĞER ALACAKLAR VE BORÇLAR	209
DİPNOT 12 - STOKLAR	210
DİPNOT 13 - PEŞİN ÖDENMİŞ GİDERLER VE ERTELENMİŞ GELİRLER	210
DİPNOT 14 - ÖZKAYNAK YÖNTEMİYLE DEĞERLENEN YATIRIMLAR	211
DİPNOT 15 - YATIRIM AMAÇLI GAYRİMENKULLER	213
DİPNOT 16 - MADDİ DURAN VARLIKLAR	214
DİPNOT 17 - MADDİ OLMAYAN DURAN VARLIKLAR	216
DİPNOT 18 - KULLANIM HAKKI VARLIKLARI	218
DİPNOT 19 - ŞEREFİYE	220
DİPNOT 20 - KARŞILIKLAR, KOŞULLU VARLIK VE YÜKÜMLÜLÜKLER	221
DİPNOT 21 - TAAHHÜTLER	225
DİPNOT 22 - ÇALIŞANLARA SAĞLANAN FAYDALAR	229
DİPNOT 23 - DİĞER VARLIK VE YÜKÜMLÜLÜKLER	230
DİPNOT 24 - ÖZKAYNAKLAR.....	231
DİPNOT 25 - SATIŞ AMAÇLI SINIFLANDIRILAN VARLIKLAR, YÜKÜMLÜLÜKLER VE DURDURULAN FAALİYETLER	232
DİPNOT 26 - HASILAT VE SATIŞLARIN MALİYETİ	233
DİPNOT 27 - NİTELİKLERİNE GÖRE GİDERLER	234
DİPNOT 28 - BAĞIMSIZ DENETÇİ/ BAĞIMSIZ DENETİM KURULUŞUNDAN ALINAN HİZMETLERE İLİŞKİN ÜCRETLER	235
DİPNOT 29 - ESAS FAALİYETLERDEN DİĞER GELİR VE GİDERLER.....	236
DİPNOT 30 - YATIRIM FAALİYETLERİNDEN GELİR VE GİDERLER	236
DİPNOT 31 - FİNANSAL GELİRLER VE GİDERLER	237
DİPNOT 32 - VERGİ VARLIK VE YÜKÜMLÜLÜKLERİ	237
DİPNOT 33 - TÜREV ARAÇLAR	241
DİPNOT 34 - FİNANS SEKTÖRÜ FAALİYETLERİNDEN ALACAKLAR	243
DİPNOT 35 - FİNANS SEKTÖRÜ FAALİYETLERİNDEN BORÇLAR	245
DİPNOT 36 - PAY BAŞINA KAZANÇ	246
DİPNOT 37 - İLİŞKİLİ TARAF AÇIKLAMALARI	246
DİPNOT 38 - FİNANSAL ARAÇLARDAN KAYNAKLANAN RİSKLERİN NİTELİĞİ VE DÜZEYİ	247
DİPNOT 39 - FİNANSAL ARAÇLAR	261
DİPNOT 40 - RAPORLAMA DÖNEMİNDEN SONRAKİ OLAYLAR	265

Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş.

31 Aralık 2023 ve 2022 Tarihli Konsolide Bilançolar

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak Türk Lirasının 31 Aralık 2023 tarihindeki alım gücü ile ifade edilmiştir.)

	Dipnot	Bağımsız Denetimden Geçmiş 31 Aralık 2023	Bağımsız Denetimden Geçmiş 31 Aralık 2022
VARLIKLAR			
Dönen Varlıklar		1.304.049.618	1.187.072.392
Nakit ve Nakit Benzerleri	5	93.982.614	106.847.623
Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Hesabı	6	277.730.318	187.642.599
Finansal Yatırımlar	7	102.303.499	107.379.464
- Gerçeğe Uygun Değer Farkı Kar ve ya Zarara Yansıtılan		26.346.947	25.080.449
- Gerçeğe Uygun Değer Farkı Diğer Kapsamlı Gelire Yansıtılan		44.900.927	47.763.648
- İtfâ Edilmiş Maliyeti Üzerinden Değerlenen		29.892.055	34.032.995
- Vadeli Mevduatlar		1.163.570	502.372
Ticari Alacaklar	10	9.567.657	10.860.109
Finans Sektörü Faaliyetlerinden Alacaklar	34	712.385.445	674.741.277
Diğer Alacaklar	11	13.553.335	12.672.160
Türev Araçlar	33	18.077.329	16.742.196
Stoklar	12	23.682.338	22.750.952
Peşin Ödenmiş Giderler	13	29.754.591	26.307.473
Ertelenmiş Sigortacılık Üretim Giderleri		2.110.364	1.680.368
Cari Dönem Vergisiyle İlgili Varlıklar		257.170	989.860
Diğer Dönen Varlıklar	23	19.968.218	17.261.539
Satış Amaçlı Sınıflandırılan Varlıklar	25	676.740	1.196.772

		888.281.675	942.152.906
Duran Varlıklar			
Finansal Yatırımlar	7	395.848.223	383.120.737
- Gerçeğe Uygun Değer Farkı Diğer Kapsamlı Gelire Yansıtılan		245.335.724	242.358.819
- İtfâ Edilmiş Maliyeti Üzerinden Değerlenen		149.892.719	140.761.918
- Vadeli Mevduatlar		619.780	-
Ticari Alacaklar	10	2.581	2.337
Finans Sektörü Faaliyetlerinden Alacaklar	34	243.901.235	325.511.927
Diğer Alacaklar	11	1.649.169	2.625.719
Türev Araçlar	33	48.725.555	63.799.718
Özkaynak Yöntemiyle Değerlenen Yatırımlar	14	77.028.827	66.114.225
Yatırım Amaçlı Gayrimenkuller	15	2.629.144	2.421.064
Maddi Duran Varlıklar	16	63.439.398	47.577.486
Kullanım Hakkı Varlıkları	18	9.322.583	7.729.322
Maddi Olmayan Duran Varlıklar		38.781.443	39.137.774
- Şerefiye	19	10.757.590	11.214.304
- Diğer Maddi Olmayan Duran Varlıklar	17	28.023.853	27.923.470
Peşin Ödenmiş Giderler	13	273.120	852.603
Ertelenmiş Sigortacılık Üretim Giderleri		3.134.480	2.503.323
Ertelenmiş Vergi Varlıkları	32	1.667.274	177.323
Diğer Duran Varlıklar	23	1.878.643	579.348
TOPLAM VARLIKLAR		2.192.331.293	2.129.225.298

Bu konsolide finansal tablolar yayımlanmak üzere Yönetim Kurulu'nun 2 Nisan 2024 tarihli toplantısında onaylanmış ve Yönetim Kurulu adına, Yönetim Kurulu üyesi ve CEO Cenk Alper ile Finans Grup Başkanı Nusret Orhun Köstem tarafından imzalanmıştır. Genel Kurul'un konsolide finansal tabloları değiştirme yetkisi bulunmaktadır.

İlişikteki dipnotlar konsolide finansal tabloların ayrılmaz parçasını oluşturur.

Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş.

31 Aralık 2023 ve 2022 Tarihli Konsolide Bilançolar

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak Türk Lirasının 31 Aralık 2023 tarihindeki alım gücü ile ifade edilmiştir.)

	Dipnot Referansları	Bağımsız Denetimden Geçmiş 31 Aralık 2023	Bağımsız Denetimden Geçmiş 31 Aralık 2022
Kısa Vadeli Yükümlülükler		1.625.360.107	1.486.990.044
Kısa Vadeli Borçlanmalar	8	53.803.753	41.780.312
Uzun Vadeli Borçlanmaların Kısa Vadeli Kısımları	8	66.068.210	61.919.907
Kiralama İşlemlerinden Kaynaklanan Yükümlülükler	9	1.154.452	1.089.169
Ticari Borçlar	10	27.024.490	25.521.046
Finans Sektörü Faaliyetlerinden Borçlar	35	1.355.180.460	1.234.564.821
Çalışanlara Sağlanan Faydalar Kapsamında Borçlar	23	811.683	430.488
Diğer Borçlar	11	56.262.182	57.806.744
Türev Araçlar		6.524.648	9.555.025
Devlet Teşvik ve Yardımları		5.850	-
Ertelenmiş Gelirler		2.289.958	842.735
Dönem Karı Vergi Yükümlülüğü		9.536.520	16.783.057
Kısa Vadeli Karşılıklar		38.992.950	29.750.908
- Çalışanlara Sağlanan Faydalara İlişkin Kısa Vadeli Karşılıklar	22	4.244.201	2.930.149
- Sigortacılık Teknik Karşılıkları	20	32.055.401	25.196.069
- Diğer Kısa Vadeli Karşılıklar	20	2.693.348	1.624.690
Diğer Kısa Vadeli Yükümlülükler	23	7.675.385	6.922.944
Satış Amacıyla Elde Tutulan Varlıklara İlişkin Yükümlülükler	25	29.566	22.888
Uzun Vadeli Yükümlülükler		181.815.890	241.629.145
Uzun Vadeli Borçlanmalar	8	91.470.005	121.903.621
Kiralama İşlemlerinden Kaynaklanan Yükümlülükler	9	4.891.045	4.774.967
Ticari Borçlar	10	60.337	-
Finans Sektörü Faaliyetlerinden Borçlar	35	22.050.068	40.599.800
Diğer Borçlar	11	19.653.848	26.487.598
Türev Araçlar		8.517.175	15.337.314
Devlet Teşvik ve Yardımları		27.240	47.354
Ertelenmiş Gelirler		1.311.884	834.051
Uzun Vadeli Karşılıklar		24.970.487	22.185.145
- Çalışanlara Sağlanan Faydalara İlişkin Uzun Vadeli Karşılıklar	22	4.663.413	6.440.952
- Sigortacılık Teknik Karşılıkları	20	18.313.557	14.131.004
- Diğer Uzun Vadeli Karşılıklar	20	1.993.517	1.613.189
Ödenecek vergi ve fonlar		-	-
Ertelenmiş Vergi Yükümlülüğü	32	7.943.942	8.565.427
Diğer Uzun Vadeli Yükümlülükler	23	919.859	893.868
ÖZKAYNAKLAR		385.155.296	400.606.109
Ana Ortaklığa Ait Özkaynaklar		220.692.266	217.890.185
Ödenmiş Sermaye	24	2.040.404	2.040.404
Sermaye Düzeltme Farkları		85.021.168	85.021.168
Paylara İlişkin Primler	24	353.885	353.885
Geri Alınmış Paylar (-)	24	(316.694)	(1.697.299)
Kar veya Zararda Yeniden Sınıflandırılmayacak Birikmiş Kar ya da Zarar			
- Tanımlanmış Fayda Planları Yeniden Ölçüm Kazançları/(Kayıpları)		(2.081.864)	(1.675.407)
Kar veya Zararda Yeniden Sınıflandırılacak Birikmiş Kar ya da Zarar			
- Yabancı Para Çevrim Farkları		(1.123.251)	(622.930)
- Riskten Korunma Kazanç/Kayıpları		(10.597.574)	(8.358.112)
- Yeniden Değerleme ve Sınıflandırma Kazançları/(Kayıpları)		12.449	5.942.488
Kardan Ayrılan Kısıtlanmış Yedekler		10.818.840	10.538.199
Geçmiş Yıllar Karları		121.137.583	86.926.298
Net Dönem Karı		15.427.320	39.421.491
Kontrol Gücü Olmayan Paylar		164.463.030	182.715.924
TOPLAM KAYNAKLAR		2.192.331.293	2.129.225.298

İlişikteki dipnotlar konsolide finansal tabloların ayrılmaz parçasını oluşturur.

Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş.

1 Ocak – 31 Aralık 2023 ve 2022 Dönemlerine Ait Konsolide Kar veya Zarar Tabloları

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak Türk Lirasının 31 Aralık 2023 tarihindeki alım gücü ile ifade edilmiştir.)

	Dipnot Referansları	Bağımsız Denetimden Geçmiş 1 Ocak-31 Aralık 2023	Bağımsız Denetimden Geçmiş 1 Ocak-31 Aralık 2022
SÜRDÜRÜLEN FAALİYETLER			
Hasılat (net)	26	137.009.157	123.593.119
Satışların Maliyeti (-)	26	(115.931.168)	(105.388.486)
Ticari Faaliyetlerden Brüt Kar		21.077.989	18.204.633
Faiz, Prim, Komisyon ve Diğer Gelirler	26	393.756.589	312.280.147
Faiz, Prim, Komisyon ve Diğer Giderler (-)	26	(228.961.195)	(126.376.342)
Finans Sektörü Faaliyetlerinden Brüt Kar		164.795.394	185.903.805
BRÜT KAR		185.873.383	204.108.438
Genel Yönetim Giderleri (-)	27	(72.905.937)	(50.301.397)
Pazarlama Giderleri (-)	27	(14.844.457)	(12.003.271)
Araştırma ve Geliştirme Giderleri (-)	27	(269.962)	(180.918)
Esas Faaliyetlerden Diğer Gelirler	29	22.991.484	16.839.946
Esas Faaliyetlerden Diğer Giderler (-)	29	(10.088.691)	(5.802.567)
Özkaynak Yöntemiyle Değerlenen Yatırımların Karlarından Paylar	14	13.667.913	17.856.719
FAALİYET KARI		124.423.733	170.516.950
Yatırım Faaliyetlerinden Gelirler	30	1.131.313	9.316.315
Yatırım Faaliyetlerinden Giderler (-)	30	(635.129)	(453.244)
FİNANSMAN GİDERİ ÖNCESİ FAALİYET KARI		124.919.917	179.380.021
Finansman Gelirleri	31	3.779.849	2.270.444
Finansman Giderleri (-)	31	(7.232.321)	(5.428.449)
Parasal Kazanç/(Kayıp)		(73.514.586)	(77.686.005)
SÜRDÜRÜLEN FAALİYETLER VERGİ ÖNCESİ KARI			
Sürdürülen Faaliyetler Vergi Gideri		47.952.859	98.536.011
Dönem Vergi Gideri	32	(19.375.475)	(42.691.113)
Ertelenmiş Vergi Geliri/(Gideri)		(8.727.953)	5.427.451
SÜRDÜRÜLEN FAALİYETLERDEN DÖNEM KARI		19.849.431	61.272.349
DURDURULAN FAALİYETLER			
Durdurulan Faaliyetler Vergi Sonrası Dönem Zararı		(2.448)	(3.981)
DÖNEM KARI		19.846.983	61.268.368
DÖNEM KARININ DAĞILIMI			
- Kontrol Gücü Olmayan Paylar		4.419.663	21.846.877
- Ana Ortaklık Payları		15.427.320	39.421.491
Pay başına kazanç			
- yüz adet adi hisse senedi (TL)	36	7,56	19,32
Pay başına sürdürülen faaliyetlerden kazanç			
- yüz adet adi hisse senedi (TL)	36	7,56	19,33

İlişikteki dipnotlar konsolide finansal tabloların ayrılmaz parçasını oluşturur.

Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş.

1 Ocak – 31 Aralık 2023 ve 2022 Hesap Dönemlerine Ait Konsolide Diğer Kapsamlı Gelir Tabloları

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak Türk Lirasının 31 Aralık 2023 tarihindeki alım gücü ile ifade edilmiştir.)

	Bağımsız Denetimden Geçmiş 1 Ocak-31 Aralık 2023	Bağımsız Denetimden Geçmiş 1 Ocak-31 Aralık 2022
DÖNEM KARI	19.846.983	61.268.368
Diğer Kapsamlı Gelir/(Gider):		
Kar veya Zararda Yeniden Sınıflandırılmayacaklar		
Aktüeryal (kayıp)/kazanç	(715.676)	(3.364.848)
Özkaynak yöntemi ile değerlendirilen yatırımların gider kapsamlı gelir/(giderlerindeki) paylar, vergi sonrası	(729.525)	(3.074.253)
Kar veya Zararda Yeniden Sınıflandırılacaklar		
Gerçeğe uygun değer farkı diğer kapsamlı gelire yansıtılan finansal varlıklara ilişkin diğer kapsamlı gelir (gider), vergi sonrası	13.849	(290.595)
Yabancı para çevrim farklarındaki değişim	(22.722.236)	9.747.777
Nakit akışı riskinden korunma araçları, vergi sonrası	(14.596.672)	20.275.299
Yurtdışındaki net yatırım riskinden korunma amaçlı türev finansal varlıklara ilişkin kar/(zarar), vergi sonrası	(274.137)	(9.934.814)
Özkaynak yöntemi ile değerlendirilen yatırımların diğer kapsamlı gelir/(giderlerinden) paylar, vergi sonrası	282.813	4.385.311
DİĞER KAPSAMLI GELİR/(GİDER) (VERGİ SONRASI)	(9.593.190)	(4.763.456)
TOPLAM KAPSAMLI GELİR	1.458.950	(214.563)
TOPLAM KAPSAMLI GELİRİN DAĞILIMI		
- Kontrol Gücü Olmayan Paylar	(23.437.912)	6.382.929
- Ana Ortaklık Payları	(3.590.929)	67.651.297
- Kontrol Gücü Olmayan Paylar	(9.934.311)	27.699.093
- Ana Ortaklık Payları	6.343.382	39.952.204

İlişikteki dipnotlar konsolide finansal tabloların ayrılmaz parçasını oluşturur.

Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş.

1 Ocak – 31 Aralık 2023 ve 2022 Hesap Dönemlerine Ait Konsolide Özkaynaklar Değişim Tabloları

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak Türk Lirasının 31 Aralık 2023 tarihindeki alım gücü ile ifade edilmiştir.)

	Kar veya Zararda Yeniden Sınıflandırılmayacak Sınıflandırılacak										Kardan ayrılan	Geçmiş yıllar	Net dönem	Ana ortaklığa ait	Kontrol gücü olmayan	Özkaynaklar
	Gelirler ve Giderler					Gelirler ve Giderler										
	Sermaye	Sermaye	Geri	Paylara	Aktüeryal	Riskten	Değer	Kardan	Geçmiş	Net dönem	Ana	Kontrol gücü				
	düzeltilmesi	düzeltilmesi	Alınmış	Paylara	para	Korunma	artış	ayrılan	yıllar	kârı	öz kaynaklar	olmayan				
	farkları	farkları	Paylar (-)	primler	(kayıp) /	Fonları	fonları	yedekler	karları							
					kazanc	fonları	fonları	yedekler								
1 Ocak 2022 itibarıyla bakiye	2.040.404	85.021.168	(1.626.107)	353.885	-	4.226.651	(8.121.137)	(1.350.188)	9.935.211	89.924.409	- 180.404.296	155.791.861	336.196.157			
Transferler	-	-	-	-	-	-	-	602.988	(602.988)	-	-	-	-			
Temettü	-	-	-	-	-	-	-	-	(3.201.112)	-	(3.201.112)	(2.434.757)	(5.635.869)			
Sermaye arttırımı	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1.171.667	1.171.667			
Bağlı ortaklık edinimi veya elden çıkarılması	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	331.279	331.279			
Payların geri alım işlemleri nedeniyle meydana gelen artış (azalış)	-	-	(71.192)	-	-	-	-	-	874.115	-	802.923	156.781	959.704			
Diğer	-	-	-	-	-	-	-	-	(68.126)	-	(68.126)	-	(68.126)			
Toplam kapsamlı gelir	-	-	-	-	(1.675.407)	(4.849.581)	(236.975)	7.292.676	-	- 39.421.491	39.952.204	27.699.093	67.651.297			
31 Aralık 2022 itibarıyla bakiyeler	2.040.404	85.021.168	(1.697.299)	353.885	(1.675.407)	(622.930)	(8.358.112)	5.942.488	10.538.199	86.926.298	39.421.491	217.890.185	182.715.924	400.606.109		
1 Ocak 2023 itibarıyla bakiye	2.040.404	85.021.168	(1.697.299)	353.885	(1.675.407)	(622.930)	(8.358.112)	5.942.488	10.538.199	86.926.298	39.421.491	217.890.185	182.715.924	400.606.109		
Transferler	-	-	-	-	-	-	-	-	280.641	39.140.850	(39.421.491)	-	-			
Temettü	-	-	-	-	-	-	-	-	(4.980.277)	-	(4.980.277)	(8.537.978)	(13.518.255)			
Bağlı Ortaklıklarda Kontrol Kaybı ile Sonuçlanmayan Pay Oranı Değişikliklerine Bağlı Artış/Azalış	-	-	-	-	-	(13.200)	20.859	-	(257.272)	-	(249.613)	250.653	1.040			
Payların geri alım işlemleri nedeniyle meydana gelen artış (azalış) (*)	-	-	1.380.605	-	-	-	-	-	307.984	-	1.688.589	(31.258)	1.657.331			
Toplam kapsamlı gelir	-	-	-	-	(406.457)	(487.121)	(2.260.321)	(5.930.039)	-	- 15.427.320	6.343.382	(9.934.311)	(3.590.929)			
31 Aralık 2023 Hiharıyla bakiyeler	2.040.404	85.021.168	(316.694)	353.885	(2.081.864)	(1.123.251)	(10.597.574)	12.449	10.818.840	121.137.583	15.427.320	220.692.266	164.463.030	385.155.296		

(*) 31 Aralık 2023 tarihi itibarıyla geri alınan paylara ilişkin dönem içinde eşleşen emirler dikkate alındığında alım/satım net etkisini göstermektedir.

İlişikteki dipnotlar konsolide finansal tabloların ayrılmaz parçasını oluşturur.

Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş.

1 Ocak – 31 Aralık 2023 ve 2022 Hesap Dönemine Ait Konsolide Nakit Akış Tabloları

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak Türk Lirasının 31 Aralık 2023 tarihindeki alım gücü ile ifade edilmiştir.)

	Dipnot Referansları	Bağımsız Denetimden	Bağımsız Denetimden
		Geçmiş 1 Ocak-31 Aralık 2023	Geçmiş 1 Ocak-31 Aralık 2022
Sıfırlanmış Faaliyetlerden Dönem Karı (Zararı)		19.849.431	61.272.349
Durdurulan Faaliyetlerden Dönem Karı (Zararı)		(2.448)	(3.981)
İşletme faaliyetlerinden sağlanan net nakit faaliyet kârı ile mutabakatına yönelik düzeltmeler:			
Vergi (Geliri) Gideri ile İlgili Düzeltmeler		28.103.428	37.263.662
Amortisman ve İfa Gideri ile İlgili Düzeltmeler	4	12.101.669	10.931.323
Finans Sektörü Faaliyetlerinden Alacaklar İçin Ayrılan Beklenen Kredi Zararı Karşılığı	34	15.231.891	33.059.823
Türev Finansal Araçların Geleceğe Uygun Değer Kayıpları (Kazançları) ile İlgili Düzeltmeler		(10.595.846)	(693.041)
Finans Sektörü Harici Faiz (Gelirleri)Giderleri ile İlgili Düzeltmeler		3.064.206	2.039.313
Finans Sektörü Faiz (Gelirleri)Giderleri ile İlgili Düzeltmeler		8.629.943	(52.647.077)
Çalışanlara Sağlanan Faydalara İlişkin Karşılıklar (İptali) ile İlgili Düzeltmeler		1.089.989	740.103
Maddi Duran Varlık Değer Düşüklüğü (İptali) ile İlgili Düzeltmeler		389.643	412.966
Satış Amaçlı Duran Varlıklar Değer Düşüklüğü (İptali) ile İlgili Düzeltmeler		535	290
Şerefiye Değer Düşüklüğü	19	254.615	-
Duran Varlıkların Elden Çıkarılmasından Kaynaklanan Kayıplar (Kazançlar) ile İlgili Düzeltmeler		526	(2.117.654)
Özkaynak Yürütmesiyle Değerlenen Yatırımların Dağıtılmaması Karları ile İlgili Düzeltmeler	14	(13.667.913)	(17.856.719)
Stok Değer Düşüklüğü (İptali) ile İlgili Düzeltmeler	12	109.804	40.663
Alacaklarda Değer Düşüklüğü (İptali) ile İlgili Düzeltmeler		153.941	155.704
Geçekleşmemiş Yabancı Para Çevrim Farkları ile İlgili Düzeltmeler		(17.417.054)	(20.401.081)
Parasal kayıp/kazanç		(23.964.654)	(60.637.367)
İştirak, İş ortaklığı ve Finansal Yatırımların Elden Çıkarılmasından veya Paylarındaki Değişim Sebepi ile Oluşan Kayıplar (Kazançlar) ile İlgili Düzeltmeler		-	(5.809.010)
İşletme varlık ve yükümlülüklerindeki değişiklik öncesi işletme faaliyetlerinden sağlanan nakit akımı		1.138.267	601.213
Ticari Alacaklardaki Azalış (Artış) ile İlgili Düzeltmeler		(1.026.788)	(1.099.348)
Stoklardaki Azalışlar (Artışlar) ile İlgili Düzeltmeler		95.375	(3.764.267)
Faaliyetlerle İlgili Diğer Alacaklardaki Azalış (Artış) ile İlgili Düzeltmeler		(2.867.635)	(20.692.871)
Peşin Ödemmiş Giderlerdeki Azalış (Artış) ile İlgili Düzeltmeler		5.173.983	12.302.277
Türev Varlıklardaki Azalış (Artış) ile İlgili Düzeltmeler		(15.335.326)	5.547.344
Faaliyetlerle İlgili Diğer Varlıklardaki Azalış (Artış) ile İlgili Düzeltmeler		1.563.781	1.622.608
Ticari Borçlardaki Artış (Azalış) ile İlgili Düzeltmeler		6.699.302	19.110.506
Faaliyetler ile İlgili Diğer Borçlardaki Artış (Azalış) ile İlgili Düzeltmeler		526.175	1.062.560
Durdurulan Faaliyetlere İlişkin Net Nakit Akışları		-	-
Finans bölümlerindeki işleme varlık ve yükümlülüklerindeki değişiklikler:			
Finansal Yatırımlardaki Azalış (Artış)		(8.382.543)	37.018.932
Finans Sektörü Faaliyetlerinden Alacaklardaki Artış (Artış)		48.702.873	10.121.499
Finans Sektörü Faaliyetlerinden Borçlardaki Artış (Azalış)		78.582.572	(120.698.303)
Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Hesabındaki Azalış (Artış)		(90.087.719)	33.746.724
Vergi İadeleri (Ödemeleri)		(25.889.322)	(31.623.119)
Çalışanlara Sağlanan Faydalara İlişkin Karşılıklar Kapsamında Yapılan Ödemeler		(1.074.594)	(21.171)
İşletme faaliyetlerinden sağlanan (kullanılan) nakit		21.140.107	(70.915.150)
Geleceğe Uygun Değer Farkı Diğer Kapsamın Gelire Yatırılması ve İfa Edilen Maliyetinden		(10.465.296)	51.850.568
Tutarlan Finansal Varlık Alımları		(22.977.849)	(14.569.476)
Maddi ve Maddi Olmayan Duran Varlıkların Alımından Kaynaklanan Nakit Çıkışları	16,17	1.533.705	3.618.005
Maddi ve Maddi Olmayan Duran Varlıkların Satışından Kaynaklanan Nakit Girişleri	16,17	(219.655)	-
Yatırım Amaçlı Gayrimenkul Satımından Kaynaklanan Nakit Girişleri / (Çıkışları)		-	(2.046.027)
Bağlı Ortaklıkların Kontrolünün Elde Edilmesine Yönelik Alışlara İlişkin Nakit Girişleri / (Çıkışları)		-	6.266.892
İştiraklerdeki ve/veya İş Ortaklıklarındaki Payların Satışı veya Sermaye Azaltımı Sebepiyle Oluşan Nakit Girişleri		(240.767)	-
İştiraklerin pay alımı/sermaye arttırımı sebebiyle oluşan nakit çıkışları		4.517.172	5.072.103
Alınan Temettüleri	14	-	267.810
Diğer Nakit Girişleri (Çıkışları)		-	-
Yatırım faaliyetlerinden sağlanan (kullanılan) net nakit		(27.852.690)	50.459.875
Borçlanmadan Kaynaklanan Nakit Girişleri	8	79.023.931	50.514.442
Borç Ödemelerine İlişkin Nakit Çıkışları		(22.044.095)	(26.866.613)
Kira Sözleşmelerinden Kaynaklanan Borç Ödemelerine İlişkin Nakit Çıkışları		(2.121.355)	(1.745.068)
İşletmenin Kendi Paylarını Almasından Kaynaklanan Nakit Çıkışları		(3.083.622)	(2.826.778)
İşletmenin Kendi Paylarını Satmasından Kaynaklanan Nakit Girişleri		4.843.614	4.004.271
Finans sektörü Harici (Ödenen)Alınan Faiz		(2.909.283)	(2.255.569)
Ödenen Temettüleri		(13.518.255)	(5.635.869)
Pay ve Diğer Özkaynağa Dayalı Araçların İhracından Kaynaklanan Nakit Girişleri		-	1.171.667
Finansman faaliyetlerinden sağlanan net nakit		40.190.935	16.360.483
Yabancı Para Çevrim Farklarının Nakit ve Nakit Benzerleri Üzerindeki Etkisi		21.318.649	22.294.055
Nakit Üzerindeki Parasal Kazanç(Kayıp)		(59.957.083)	(69.297.575)
Nakit ve Nakit Benzerlerindeki Net Artış (Azalış)		(5.160.082)	(51.098.312)
Dönem Başındaki Nakit ve Nakit Benzerleri (*)		89.043.797	140.142.109
Dönem sonundaki nakit ve nakit benzerleri		83.883.715	89.043.797

(*) Cari dönemde nakit ve nakit benzerleri 28.211 TL faiz reeskontu içermektedir (31 Aralık 2022: 16.360 TL). Cari dönemde dönem başındaki bloke mevduat 17.803.825 TL, dönem sonundaki bloke mevduat ise 10.098.899 TL'dir.

İlişikteki dipnotlar konsolide finansal tabloların ayrılmaz parçasını oluşturur.

Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş.

31 Aralık 2023 Tarihi İtibarıyla Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası (“TL”) olarak Türk Lirasının 31 Aralık 2023 tarihindeki alım gücü ile ifade edilmiştir.)

DİPNOT 1 - GRUP'UN ORGANİZASYONU VE FAALİYET KONUSU

Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş. (“Holding”) 1967 yılında kurulmuş olup ana faaliyet konusu ağırlıklı olarak finans, üretim ve ticaret gibi endüstri kollarında faaliyet gösteren şirketlerin idare ve koordinasyonunu sağlamaktır. Holding Türkiye’de tescil edilmiştir. 31 Aralık 2023 tarihi itibarıyla çalışan personel sayısı 64.061’dir (31 Aralık 2022: 67.375). Holding merkezi aşağıdaki adreste bulunmaktadır:

Sabancı Center, 4. Levent, İstanbul, Türkiye.

Holding, Sermaye Piyasası Kurulu’na (“SPK”) kayıtlıdır ve hisseleri 1997 yılından beri Borsa İstanbul’da (“BİST”) (eski adıyla İstanbul Menkul Kıymetler Borsası (“İMKB”)) işlem görmektedir. 31 Aralık 2023 tarihi itibarıyla Grup’un hisselerini elinde bulunduran hissedarlar ve hisse oranları aşağıdaki gibidir (Dipnot 24):

	(%)
Sakıp Sabancı Holding A.Ş.	14,07
Serra Sabancı	7,22
Suzan Sabancı Dinçer	6,94
Çiğdem Sabancı Bilen	6,94
Diğer	64,83
	100

Holding, Bağlı Ortaklıkları, İş Ortaklıkları ve İştirakleri birlikte “Grup” olarak adlandırılmıştır. Holding, Sabancı Ailesi tarafından yönetilmektedir.

Bağlı Ortaklıklar

31 Aralık 2023 tarihi itibarıyla konsolide edilen Bağlı Ortaklıkların faaliyet konusu ve konsolide finansal tabloların amacı doğrultusunda Bağlı Ortaklıkların faaliyette bulunduğu endüstriyel bölümler aşağıdaki gibidir:

Bağlı Ortaklıklar	İşlem gördükleri borsa	Faaliyet konusu	Endüstriyel bölüm	Çalışan sayıları	Kayıtlı olduğu ülke
Agesa Hayat ve Emeklilik A.Ş. (“Agesa”)	BİST	Bireysel Emeklilik	Finansal Hizmetler	1.839	Türkiye
Akbank T.A.Ş. (“Akbank”)	BİST	Bankacılık	Bankacılık	15.107	Türkiye
Aksigorta A.Ş. (“Aksigorta”)	BİST	Sigorta	Finansal Hizmetler	761	Türkiye
Ankara Enternasyonel Otelcilik A.Ş. (“AEO”)	-	Turizm	Diğer	2	Türkiye
Carrefoursa Carrefour Sabancı Ticaret Merkezi A.Ş. (“Carrefoursa”)	BİST	Ticaret	Perakende	11.363	Türkiye
Çimsa Çimento Sanayi ve Ticaret A.Ş. (“Çimsa”)	BİST	Çimento	Yapı Malzemeleri	2.181	Türkiye
Dx Technology Services and Investment BV (“Dx BV”)	-	Bilgi Teknolojileri	Diğer	771	Hollanda
Exsa Export Sanayi Mamulleri Satış ve Araştırma A.Ş. (“Exsa”)	-	Ticaret	Diğer	66	Türkiye
Sabancı Building Solutions (“SBS”)	-	Çimento	Yapı Malzemeleri	157	Hollanda
Sabancı İklim Teknolojileri A.Ş. (“İklim Teknolojileri”)	-	Enerji	Enerji	9	Türkiye
Kordsa Teknik Tekstil Anonim Şirketi (“Kordsa”)	BİST	Lastik takviye	Sanayi	4.936	Türkiye
Teknosa İç ve Dış Ticaret A.Ş. (“Teknosa”)	BİST	Ticaret	Perakende	3.113	Türkiye
Tursa Sabancı Turizm ve Yatırım İşletmeleri A.Ş. (“Tursa”)	-	Turizm	Diğer	2	Türkiye

Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş.

31 Aralık 2023 Tarihi İtibarıyla Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası (“TL”) olarak Türk Lirasının 31 Aralık 2023 tarihindeki alım gücü ile ifade edilmiştir.)

DİPNOT 1 - GRUP'UN ORGANİZASYONU VE FAALİYET KONUSU (Devamı)

Bağlı Ortaklıklar (devamı)

Ayrıca, Banka’nın bağlı ortaklığı olmamakla birlikte %100 kontrol gücüne sahip olduğu, yurtdışından uzun vadeli finansman sağlamak amacıyla Kasım 1999’da “Yapılandırılmış İşletme” olarak kurulan A.R.T.S. Ltd. de tam konsolidasyon yöntemi ile konsolidasyona dahil edilmiştir.

Finansal bilgilerin bölümlere göre raporlanması amaçlı olarak hazırlanan Dipnot 4’te Holding’e ilişkin bilgiler “Diğer” grubu içerisinde gösterilmiştir.

İş Ortaklıkları

31 Aralık 2023 tarihi itibarıyla hazırlanan konsolide finansal tablolarda özkaynak yöntemiyle muhasebeleştirilmiş olan İş Ortaklıklarının faaliyet konuları ve faaliyette buldukları endüstriyel bölümler aşağıdaki gibidir:

İş Ortaklıkları	İşlem gördükleri borsa	Faaliyet konusu	Endüstriyel bölüm	Ortak girişimci	Çalışan sayıları
Akçansa Çimento Sanayi ve Ticaret A.Ş. (“Akçansa”)	BİST	Çimento	Yapı Malzemeleri	Heidelberg	3.277
Brisa Bridgestone Sabancı Lastik Sanayi ve Ticaret A.Ş. (“Brisa”)	BİST	Lastik	Sanayi	Bridgestone	3.892
Enerjisa Enerji A.Ş. (“Enerjisa Enerji”)	BİST	Enerji	Enerji	E.ON SE	12.703
Enerjisa Üretim Santralleri A.Ş. (“Enerjisa Üretim”)	-	Enerji	Enerji	E.ON SE	2.079
Temsa Skoda Sabancı Ulaşım Araçları A.Ş. (“Temsa Ulaşım Araçları”)	-	Otomotiv	Diğer	PPF Industry CO. B.V.	1.803

İş ortaklıkları Türkiye’de kurulmuştur.

DİPNOT 2 - KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR

2.1 Sunuma İlişkin Temel Esaslar

2.1.1 Uygulanan finansal raporlama standartları

Grup’un konsolide finansal tabloları, Sermaye Piyasası Kurulu’nun (“SPK”) 13 Haziran 2013 tarih ve 28676 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan II-14.1 nolu “Sermaye Piyasasında Finansal Raporlamaya İlişkin Esaslar Tebliği” (“Tebliğ”) hükümlerine uygun olarak hazırlanmış olup Tebliğin 5. Maddesine göre Kamu Gözetimi Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu (“KGGK”) tarafından yayımlanan Türkiye Finansal Raporlama Standartları (“TFRS”) ile bunlara ilişkin ek ve yorumlar esas alınmıştır.

Konsolide finansal tablolar, KGK tarafından yayımlanan “TMS Taksonomisi Hakkında Duyuru” ile SPK tarafından yayımlanan Finansal Tablo Örnekleri ve Kullanım Rehberi’nde belirlenmiş olan formatlara uygun olarak sunulmuştur.

Sabancı Holding ve Türkiye’de kayıtlı olan Bağlı Ortaklıkları ve İş Ortaklıkları ve İştirakleri, kanuni finansal tablolarını Türk Ticaret Kanunu’na (“TTK”), vergi mevzuatına, T.C. Maliye Bakanlığı tarafından yayımlanan Tek Düzen Hesap Planı’na, Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu (“BDDK”) tarafından yürürlüğe konulan Bankaların Muhasebe Uygulamalarına ve Belgelerin Saklanması İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik ve yine BDDK tarafından muhasebe ve finansal raporlama esaslarına ilişkin yayımlanan diğer yönetmelik, açıklama ve genelgelere ve Sigorta Murakabe Kanunu ve Sigorta Mevzuatı’na uygun olarak Türk Lirası cinsinden hazırlamaktadır.

Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş.

31 Aralık 2023 Tarihi İtibarıyla Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası (“TL”) olarak Türk Lirasının 31 Aralık 2023 tarihindeki alım gücü ile ifade edilmiştir.)

DİPNOT 2 - KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (Devamı)

2.1 Sunuma İlişkin Temel Esaslar (devamı)

2.1.1 Uygulanan finansal raporlama standartları (devamı)

Yabancı ülkelerde faaliyet gösteren Bağlı Ortaklıklar’ın kanuni finansal tabloları faaliyet gösterdikleri ülkelerde geçerli olan kanun ve yönetmeliklere uygun olarak hazırlanmıştır. Konsolide finansal tablolar, gerçeğe uygun değeri ile gösterilen finansal varlıklar ve yükümlülükler ve işletme birleşmeleri sırasında ortaya çıkan duran varlıklardaki kayıtlı değer ile gerçeğe uygun değer arasındaki farklardan kaynaklanan değerlemeler haricinde tarihi maliyet esasına baz alınarak hazırlanmıştır. Konsolide finansal tablolar, tarihi maliyet esasına göre hazırlanmış kanuni kayıtlara TFRS uyarınca doğru sunumun yapılması amacıyla gerekli düzeltme ve sınıflandırmalar yansıtılarak düzenlenmiştir.

Kullanılan Para Birimi

Grup’un her işletmesinin kendi finansal tabloları faaliyette buldukları temel ekonomik çevrede geçerli olan para birimi (fonksiyonel para birimi) ile sunulmuştur. Her işletmenin finansal durumu ve faaliyet sonuçları, Şirket’in geçerli para birimi olan ve konsolide finansal tablolar için sunum para birimi olan TL cinsinden ifade edilmiştir.

2.1.2 Yüksek enflasyonlu ekonomilerde finansal raporlama

SPK’nın 28 Aralık 2023 tarih ve 81/1820 sayılı kararı uyarınca, Türkiye Muhasebe/Finansal Raporlama Standartlarını uygulayan finansal raporlama düzenlemelerine tabi ihraççılar ile sermaye piyasası kurumlarının, 31 Aralık 2023 tarihi itibarıyla sona eren hesap dönemlerine ait yıllık finansal raporlarından başlamak üzere TMS 29 “Yüksek Enflasyonlu Ekonomilerde Finansal Raporlama Standardı” hükümlerini uygulamak suretiyle enflasyon muhasebesi uygulamasına karar verilmiştir.

Grup, KGK tarafından 23 Kasım 2023 tarihinde yapılan duyuru ve yayınlanan “Yüksek Enflasyonlu Ekonomilerde Finansal Raporlama Hakkında Uygulama Rehberi”ne istinaden 31 Aralık 2023 tarihli ve aynı tarihte sona eren yıla ilişkin konsolide finansal tablolarını TMS 29 “Yüksek Enflasyonlu Ekonomilerde Finansal Raporlama” Standardını uygulayarak hazırlamıştır. Söz konusu standart uyarınca, yüksek enflasyonlu bir ekonomiye ait para birimi esas alınarak hazırlanan finansal tabloların, bu para biriminin bilanço tarihindeki satın alma gücünde hazırlanması ve önceki dönem finansal tabloların da karşılaştırma amacıyla karşılaştırmalı bilgiler raporlama dönemi sonundaki cari ölçüm birimi cinsinden ifade edilir. Grup bu nedenle, 31 Aralık 2022 tarihli konsolide finansal tablolarını da, 31 Aralık 2023 tarihi itibarıyla satın alma gücü esasına göre sunmuştur.

TMS 29 uyarınca yapılan yeniden düzenlemeler, Türkiye İstatistik Kurumu (“TÜİK”) tarafından yayımlanan Türkiye’deki Tüketici Fiyat Endeksi’nden (“TÜFE”) elde edilen düzeltme katsayısı kullanılarak yapılmıştır. 31 Aralık 2023 tarihi itibarıyla, konsolide finansal tabloların düzeltilmesinde kullanılan, TL’nin yüksek enflasyonlu bir ekonominin para birimi olarak tanımlanmasına son verildiği 1 Ocak 2005 tarihinden bu yana cari ve önceki dönemlere ait endeksler ve düzeltme katsayıları aşağıdaki gibidir:

Tarih	Endeks	Düzeltilme katsayısı	3 yıllık bileşik enflasyon oranı
31 Aralık 2023	1.859,38	1,00000	%268
31 Aralık 2022	1.128,45	1,64773	%156
31 Aralık 2021	686,95	2,70672	%74

Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş.

31 Aralık 2023 Tarihi İtibarıyla Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası (“TL”) olarak Türk Lirasının 31 Aralık 2023 tarihindeki alım gücü ile ifade edilmiştir.)

DİPNOT 2 - KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (Devamı)

2.1.2 Yüksek enflasyonlu ekonomilerde finansal raporlama (devamı)

Grup’un yüksek enflasyonlu ekonomilerde finansal raporlama amacıyla yaptığı düzeltme işleminin ana unsurları aşağıdaki gibidir:

- TL cinsinden hazırlanmış cari dönem konsolide finansal tablolar, bilanço tarihindeki satın alma gücü ile ifade edilmekte olup önceki raporlama dönemlerine ait tutarlar da yine raporlama dönemi sonundaki satın alma gücüne göre düzeltilerek ifade edilmektedir.

- Parasal varlık ve yükümlülükler, (nakit ve nakit benzerleri, ticari alacak ve borçlar, finans sektörü faaliyetlerinden alacak ve borçlar, borçlanmalar gibi) hali hazırda, bilanço tarihindeki cari satın alma gücü ile ifade edildiğinden düzeltilmemektedir. Parasal olmayan kalemlerin (stoklar, maddi ve maddi olmayan duran varlıklar, yatırım amaçlı gayrimenkuller ve özkaynak kalemleri gibi) enflasyona göre düzeltilmiş değerlerinin, geri kazanılabilir tutarı ya da net gerçekleştirilebilir değeri aştığı durumda, sırasıyla TMS 36 “Varlıklarda Değer Düşüklüğü” ve TMS 2 “Stoklar” hükümleri uygulanmıştır.

- Bilanço tarihindeki cari satın alma gücüyle ifade edilmemiş olan parasal olmayan varlık ve yükümlülükler ile özkaynak kalemleri, ilgili düzeltme katsayıları kullanılarak düzeltilmiştir.

- Konsolide bilançolardaki parasal olmayan kalemlerin konsolide gelir tablosuna etkisi olanlar dışında, konsolide gelir tablosunda yer alan tüm kalemler, gelir ve gider hesaplarının konsolide finansal tablolara ilk olarak yansıtıldıkları dönemler üzerinden hesaplanan katsayılar ile endekslenmiştir.

- Enflasyonun Grup’un cari dönemdeki net parasal varlık pozisyonu üzerindeki etkisi, konsolide gelir tablosunda net parasal pozisyon kaybı hesabına kaydedilmiştir

2.2 Türkiye Finansal Raporlama Standartları’ndaki Değişiklikler

1 Ocak - 31 Aralık 2023 hesap dönemine ait konsolide finansal tabloların hazırlanmasında esas alınan muhasebe politikaları, aşağıda belirtilen 1 Ocak 2023 tarihi itibarıyla geçerli yeni ve değiştirilmiş standartlar ve Türkiye Finansal Raporlama Yorumlama Komitesi (“TFRYK”) yorumları dışında, 31 Aralık 2022 tarihi itibarıyla hazırlanan finansal tablolar ile tutarlı olarak uygulanmıştır.

i) 1 Ocak 2023 tarihinden itibaren geçerli olan yeni standart, değişiklik ve yorumlar

TMS 1, Uygulama Bildirimi 2 ve TMS 8’deki dar kapsamlı değişiklikler;

1 Ocak 2023 tarihinde veya bu tarihten sonra başlayan yıllık raporlama dönemlerinde geçerlidir. Bu değişiklikler muhasebe politikası açıklamalarını iyileştirmeyi ve finansal tablo kullanıcılarının muhasebe tahminlerindeki değişiklikler ile muhasebe politikalarındaki değişiklikleri ayırt etmelerine yardımcı olmayı amaçlamaktadır.

Söz konusu değişikliğin Grup’un finansal durumu veya performansı üzerinde önemli bir etkisi olmamıştır.

Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş.

31 Aralık 2023 Tarihi İtibarıyla Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası (“TL”) olarak Türk Lirasının 31 Aralık 2023 tarihindeki alım gücü ile ifade edilmiştir.)

DİPNOT 2 - KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (Devamı)

2.2 Türkiye Finansal Raporlama Standartları’ndaki Değişiklikler (devamı)

TMS 12, Tek bir işlemden kaynaklanan varlık ve yükümlülüklerle ilişkin ertelenmiş vergiye ilişkin değişiklik;

1 Ocak 2023 tarihinde veya bu tarihten sonra başlayan yıllık raporlama dönemlerinde geçerlidir. Bu değişiklikler, şirketler tarafından ilk defa finansal tablolara alındığında vergilendirilebilir ve indirilebilir geçici farkların eşit tutarlarda oluşmasına neden olan işlemler üzerinden ertelenmiş vergi muhasebeleştirmelerini gerektirmektedir.

Söz konusu değişikliğin Grup’un finansal durumu veya performansı üzerinde önemli bir etkisi olmamıştır.

TMS 12 ‘de değişiklik, Uluslararası vergi reformu;

Geçici istisna, Aralık 2023 yıl sonu için geçerli olup açıklama gereksinimleri 1 Ocak 2023 tarihinden itibaren başlayan muhasebe dönemleri için geçerlidir ve erken uygulamaya izin verilir. Bu değişiklikler, şirketlere Asgari Vergi Uygulama Kılavuzu uluslararası vergi reformundan kaynaklanan ertelenmiş vergilerin muhasebeleştirilmesi konusunda geçici bir kolaylık sağlar. Ayrıca değişiklikler, etkilenen şirketler için açıklama gereksinimlerini de içerir.

Söz konusu değişikliğin Grup’un finansal durumu veya performansı üzerinde önemli bir etkisi olmamıştır.

ii) 31 Aralık 2023 tarihi itibarıyla yayımlanmış ancak henüz yürürlüğe girmemiş olan standartlar, değişiklikler ve yorumlar:

TFRS 17, ‘Sigorta Sözleşmeleri’;

1 Ocak 2023 tarihinde veya bu tarihten sonra başlayan yıllık raporlama dönemlerinde geçerlidir. Bu standart, hali hazırda çok çeşitli uygulamalara izin veren TFRS 4’ün yerine geçmektedir. TFRS 17, sigorta sözleşmeleri ile isteğe bağlı katılım özelliğine sahip yatırım sözleşmeleri düzenleyen tüm işletmelerin muhasebesini temelden değiştirecektir. Bununla birlikte, Kamu Gözetimi Kurumu’nun (KGGK) Türkiye Sigorta, Reasürans ve Emeklilik Şirketleri Birliği’ne gönderdiği 06.04.2023 tarihli yazısında sigorta, reasürans şirketleri ile emeklilik şirketleri, bu şirketlerde ortaklıkları/yatırımları bulunan bankalar ve yine bu şirketlerde ortaklıkları/yatırımları bulunan diğer şirketlere ait konsolide ve bireysel finansal tablolarda TFRS 17’nin 1/1/2025 tarihinden itibaren uygulanmasının yerinde olacağı kanaatine ulaşıldığı bildirilmiştir.

Söz konusu değişikliğin Şirket’in / Grup’un finansal durumu ve performansı üzerindeki etkileri değerlendirilmektedir.

TFRS 16, Satış ve geri kiralama işlemleri;

1 Ocak 2024 tarihinde veya bu tarihten sonra başlayan yıllık raporlama dönemlerinde geçerlidir. Bu değişiklikler, işletmenin TFRS 16’daki bir satış ve geri kiralama işlemini işlem tarihinden sonra nasıl muhasebeleştirdiğini açıklayan satış ve geri kiralama hükümlerini içerir. Kira ödemelerinin bir kısmı veya tamamı bir endekse veya orana bağlı olmayan değişken kira ödemelerinden oluşan satış ve geri kiralama işlemlerinin etkilenmesi muhtemeldir.

Söz konusu değişikliğin Grup’un finansal durumu ve performansı üzerindeki etkileri değerlendirilmektedir.

Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş.

31 Aralık 2023 Tarihi İtibarıyla Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası (“TL”) olarak Türk Lirasının 31 Aralık 2023 tarihindeki alım gücü ile ifade edilmiştir.)

DİPNOT 2 - KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (Devamı)

2.2 Türkiye Finansal Raporlama Standartları’ndaki Değişiklikler (devamı)

ii) 31 Aralık 2023 tarihi itibarıyla yayımlanmış ancak henüz yürürlüğe girmemiş olan standartlar, değişiklikler ve yorumlar (devamı) :

TMS 1, Sözleşme koşulları olan uzun vadeli yükümlülüklerle ilişkin değişiklik;

1 Ocak 2024 tarihinde veya bu tarihten sonra başlayan yıllık raporlama dönemlerinde geçerlidir. Bu değişiklikler, işletmenin raporlama döneminden sonraki on iki ay içinde uyması gereken koşulların bir yükümlülüğün sınıflandırmasını nasıl etkilediğine açıklık getirmektedir. Değişiklikler aynı zamanda işletmenin bu koşullara tabi yükümlülüklerle ilgili sağladığı bilgilerin iyileştirilmesini de amaçlamaktadır

Söz konusu değişikliğin Grup’un finansal durumu ve performansı üzerindeki etkileri değerlendirilmektedir.

TMS 7 ve TFRS 7 ‘deki tedarikçi finansman anlaşmalarına ilişkin değişiklikler;

1 Ocak 2024 tarihinde veya bu tarihten sonra başlayan yıllık raporlama dönemlerinde geçerlidir. Bu değişiklikler tedarikçi finansman anlaşmalarının ve işletmelerin yükümlülükleri, nakit akışları ve likidite risklerinin üzerindeki etkilerine dair şeffaflığı arttırmak için açıklama yapılmasını gerektirir. Açıklama gereklilikleri, UMSK (Uluslararası Muhasebe Standartları Kurumu)’nun , yatırımcıların, bazı şirketlerin tedarikçi finansmanı anlaşmalarının yeterince açık olmadığı ve yatırımcıların analizini engellediği yönündeki endişelerine verdiği yanıttır.

Söz konusu değişikliğin Grup’un finansal durumu ve performansı üzerindeki etkileri değerlendirilmektedir.

TSRS 1, “Sürdürülebilirlikle ilgili Finansal Bilgilerin Açıklanmasına İlişkin Genel Hükümler”

1 Ocak 2024 tarihinde veya bu tarihten sonra başlayan yıllık raporlama dönemlerinde geçerlidir. Bu standart, bir şirketin değer zinciri içerisindeki sürdürülebilirlikle ilgili maruz kaldığı tüm ciddi riskler ve fırsatların açıklanmasına yönelik temel çerçeveyi içerir.

Söz konusu değişikliğin Şirket’in / Grup’un finansal durumu ve performansı üzerindeki etkileri değerlendirilmektedir.

Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş.

31 Aralık 2023 Tarihi İtibarıyla Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak Türk Lirasının 31 Aralık 2023 tarihindeki alım gücü ile ifade edilmiştir.)

DİPNOT 2 - KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (Devamı)

2.2 Türkiye Finansal Raporlama Standartları'ndaki Değişiklikler (devamı)

ii) 31 Aralık 2023 tarihi itibarıyla yayımlanmış ancak henüz yürürlüğe girmemiş olan standartlar, değişiklikler ve yorumlar (devamı) :

TSRS 2, "İklimle ilgili açıklamalar";

1 Ocak 2024 tarihinde veya bu tarihten sonra başlayan yıllık raporlama dönemlerinde geçerlidir. Bu standart, şirketlerin iklimle ilgili riskler ve fırsatlar hakkında açıklama gerekliliklerini belirleme konusundaki ilk standarttır.

Söz konusu değişikliğin Grup'un finansal durumu ve performansı üzerindeki etkileri değerlendirilmektedir.

2.3 Muhasebe Politikaları ve Tahminlerindeki Değişiklikler ve Hatalar

Yeni bir TFRS'nin ilk kez uygulanmasından kaynaklanan muhasebe politikası değişiklikleri, söz konusu TFRS'nin şayet varsa, geçiş hükümlerine uygun olarak geriye veya ileriye dönük olarak uygulanmaktadır. Herhangi bir geçiş hükmünün yer almadığı değişiklikler, muhasebe politikasında isteğe bağlı yapılan önemli değişiklikler veya tespit edilen muhasebe hataları geriye dönük olarak uygulanmakta ve önceki dönem finansal tabloları yeniden düzenlenmektedir.

Muhasebe tahminlerindeki değişiklikler, yalnızca bir döneme ilişkin ise, değişikliğin yapıldığı cari dönemde, gelecek dönemlere ilişkin ise, hem değişikliğin yapıldığı dönemde, hem de ileriye yönelik olarak uygulanır. Grup'un, cari dönem içerisinde muhasebe politika veya tahminlerinde gerçekleşen önemli bir değişiklik bulunmamaktadır.

Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş.

31 Aralık 2023 Tarihi İtibarıyla Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak Türk Lirasının 31 Aralık 2023 tarihindeki alım gücü ile ifade edilmiştir.)

DİPNOT 2 - KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (Devamı)

2.4 Önemli Muhasebe Politikalarının Özeti

Konsolide finansal tabloların hazırlanmasında uygulanan önemli muhasebe politikaları aşağıda özetlenmiştir:

2.4.1 Konsolidasyon Esasları

a) Konsolide finansal tablolar, aşağıda (b) ile (e) paragraflarında yer alan hususlar kapsamında, ana ortaklık olan Holding ile Bağlı Ortaklıklarının, İş Ortaklıklarının ve İştiraklerinin (topluca "Grup" olarak adlandırılacaktır) finansal tablolarını içermektedir. Konsolidasyon kapsamı içinde yer alan şirketlerin finansal tabloları, konsolide finansal tabloların tarihi itibarıyla ve yeknesak muhasebe ilke ve uygulamaları gözetilerek Dipnot 2.1.1'de belirtilen Türkiye Finansal Raporlama Standartları'na uygun olarak hazırlanmıştır.

b) Bağlı Ortaklıklar, Holding'in doğrudan veya dolaylı olarak kontrol ettiği şirketleri ifade etmektedir. Grup, bir şirketle olan ilişkisinden dolayı değişken getirilere maruz kaldığı veya bu getirilerde hak sahibi olduğu, aynı zamanda bu getirileri şirket üzerindeki gücüyle etkileme imkanına sahip olduğu durumda şirketi kontrol etmektedir.

c) Grup'un bağlı ortaklıklarındaki sermaye payında kontrol kaybına neden olmayan değişiklikler özkaynak işlemleri olarak muhasebeleştirilir. Grup'un payı ile kontrol gücü olmayan payların defter değerleri, bağlı ortaklık paylarındaki değişiklikleri yansıtmak amacıyla düzeltilir. Kontrol gücü olmayan payların düzeltildiği tutar ile alınan veya ödenen bedelin gerçeğe uygun değeri arasındaki fark, doğrudan özkaynaklarda Grup'un payı olarak muhasebeleştirilir.

d) Grup'un bir bağlı ortaklığındaki kontrolü kaybetmesi durumunda, satış sonrasındaki kar/zarar, i) alınan satış bedeli ile kalan payın gerçeğe uygun değerlerinin toplamı ile ii) bağlı ortaklığın varlık (şerefiye dahil) ve yükümlülüklerinin ve kontrol gücü olmayan payların önceki defter değerleri arasındaki fark olarak hesaplanır. Diğer kapsamlı gelir içinde bağlı ortaklık ile ilgili önceden muhasebeleştirilen ve özkaynakta toplanan tutarlar, Şirket'in ilgili varlıkları satmış olduğu varsayımı üzerine kullanılacak muhasebe yöntemine göre kayda alınır (örneğin; konuyla ilgili TFRS standartları uyarınca, kar/zarara aktarılması ya da doğrudan geçmiş yıl karlarına transfer). Bağlı ortaklığın satışı sonrası kalan yatırımın kontrolünün kaybedildiği tarihteki gerçeğe uygun değeri, TFRS 9 *Finansal Araçlar* standardı kapsamında belirlenen başlangıç muhasebeleştirilmesinde gerçeğe uygun değer olarak ya da, uygulanabilir olduğu durumlarda, bir iştirak ya da müşterek olarak kontrol edilen bir işletmedeki yatırımın başlangıç muhasebeleştirilmesindeki maliyet bedeli olarak kabul edilir.

Holding, %50 altında etkin ortaklık payına sahip olduğu şirketleri, kendi ve diğer Bağlı Ortaklıkları'nın sahip oldukları hisselerle ait oy hakları ile Sabancı Ailesi Üyeleri ve sadece bu aile üyeleri tarafından kontrol edilen şirketlere ait hisselerin oy haklarının birlikte etkin bir şekilde kullanılması sonucu, mali ve işletme politikalarını Holding'in kontrol etme gücüne sahip olmasından dolayı bağlı ortaklık olarak değerlendirmiştir. Sabancı Ailesi Üyeleri, Holding'e sahip oldukları şirketlerdeki oy haklarını vermek suretiyle kontrol etme yetkisi tanımaktadır. Sabancı Ailesi Üyeleri'nin sahip olduğu hisselerle düşen paylar, kontrol gücü olmayan paylar olarak gösterilmiştir.

Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş.

31 Aralık 2023 Tarihi İtibarıyla Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak Türk Lirasının 31 Aralık 2023 tarihindeki alım gücü ile ifade edilmiştir.)

DİPNOT 2 - KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (Devamı)

2.4 Önemli Muhasebe Politikalarının Özeti (devamı)

2.4.1 Konsolidasyon Esasları (devamı)

Aşağıdaki tabloda 31 Aralık 2023 ve 31 Aralık 2022 tarihleri itibarıyla Bağlı Ortaklıklar, sahip olunan paylar ve etkin ortaklık oranları gösterilmiştir:

	31 Aralık 2023		31 Aralık 2022	
	Holdingle ve Bağlı Ortaklıkları tarafından sahip olunan doğrudan ve dolaylı pay (%)	Etkin ortaklık payı (%)	Holdingle ve Bağlı Ortaklıkları tarafından sahip olunan doğrudan ve dolaylı pay (%)	Etkin ortaklık payı (%)
Bağlı ortaklıklar				
AEO	76,85	76,85	76,85	76,85
Agesa	40,24	40,24	40	40
Akbank	40,75	40,75	40,75	40,75
Aksiğorta	36	36	36	36
Carrefoursa	57,12	57,12	57,12	57,12
SBS(*)	100	79,01	100	83,24
Çimsa	63,52	58,1	63,52	58,1
Dx BV	100	100	100	100
Exsa	61,68	47,9	61,68	47,9
Kordsa	71,11	71,11	71,11	71,11
Teknosa	50	50	50	50
Tursa	100	100	100	100
SabancıDX	100	100	100	100
Sabancı İklim Teknolojileri(**)	100	100	100	100

(*) SBS şirketinin %10,1 sermaye payını oluşturan Sabancı Holding'e ait hisselerinin Çimsa'ya devri sonucunda etkin ortaklık oranı değişmiştir.

(**)8 Haziran 2022 tarihinde, Holding'in tek ve kurucu ortağı olduğu 250.000 TL kuruluş sermayeli Sabancı İklim Teknolojileri kurulmuştur.

Bağlı Ortaklıklara ait bilançolar ve kar veya zarar tabloları, tam konsolidasyon yöntemi kullanılarak konsolide edilmiş olup Holding ve Bağlı Ortaklıklarının sahip olduğu payların kayıtlı değeri, ilgili özkaynaktan mahsup edilmektedir. Holding ile Bağlı Ortaklıkları arasındaki işlemler ve bakiyeler konsolidasyon kapsamında karşılıklı olarak silinmektedir. Holding'in ve Bağlı Ortaklıklarının, Bağlı Ortaklıklarda sahip olduğu hisselerin finansman maliyeti ile bu hisselerle ait temettüler, sırasıyla, özkaynaktan ve ilgili dönem gelirinden çıkarılmıştır.

Bağlı Ortaklıklar, kontrolün Grup'a geçtiği tarihten itibaren konsolidasyon kapsamına alınmakta olup kontrolün sona erdiği tarihten itibaren konsolidasyon kapsamından çıkartılmaktadırlar. Bağlı Ortaklıkların net varlıklarında ve faaliyet sonuçlarında kontrol gücü olmayan paya sahip hissedarların payları, konsolide bilanço ve kar veya zarar tablosunda sırasıyla kontrol gücü olmayan pay ve kontrol gücü olmayan kar/zarar olarak gösterilmektedir. Sabancı Ailesi, Sabancı Ailesi tarafından kurulmuş olan Sabancı Vakfı ve Akbank çalışanları için kurulmuş olan Akbank Tekaüt Sandığı konsolide finansal tablolarda muhasebeleştirilmiş olan bazı Bağlı Ortaklıklar ve İştiraklerin sermayelerinde paya sahiptirler. Bu pay, konsolide finansal tablolarda kontrol gücü olmayan pay olarak dikkate alınmış ve konsolide finansal tablolarda Holding'in hissedarlarına isabet eden net varlıklar ve dönem karına dahil edilmemiştir.

Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş.

31 Aralık 2023 Tarihi İtibarıyla Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak Türk Lirasının 31 Aralık 2023 tarihindeki alım gücü ile ifade edilmiştir.)

DİPNOT 2 - KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (Devamı)

2.4 Önemli Muhasebe Politikalarının Özeti (devamı)

2.4.1 Konsolidasyon Esasları (devamı)

e) İş ortaklığı - Holding'in müşterek anlaşmaya konu olan faaliyetler sonucu oluşan net varlıklar üzerinde haklarının bulunması durumunda, konsolide finansal tablolarda iş ortaklığına konu olan net varlıklar özkaynak yöntemiyle muhasebeleştirilir.

Özkaynak yöntemine göre, iş ortaklığı yatırımı, başlangıçta elde etme maliyeti ile muhasebeleştirilir. Edinme tarihinden sonra ise, yatırımcının yatırım yapılan işletmenin kâr veya zararındaki payı yatırımın defter değeri artırılarak ya da azaltılarak finansal tablolara yansıtılır. Yatırımcının yatırım yapılan işletmenin kâr veya zararından alacağı pay, yatırımcının kâr veya zararı olarak muhasebeleştirilir. Yatırım yapılan bir işletmeden alınan dağıtımlar (kâr payı vb.) yatırımın defter değerini azaltır. Yatırım yapılan işletmenin defter değerinin, işletmenin diğer kapsamlı kârındaki değişikliklerden yatırımcıya düşen pay oranında düzeltilmesi gerekir. Yatırım yapılan işletmenin kar veya zarar tablosuna veya diğer kapsamlı gelir tablosuna yansımayan ancak özkaynaklarında değişiklik yaratan işlemler olması durumunda, Grup, yatırımın değerini ilgili değişiklikten payına düşen tutarda özkaynaklarda muhasebeleştirir.

Aşağıdaki tabloda 31 Aralık 2023 ve 31 Aralık 2022 tarihli İş Ortaklıklarında sahip olunan paylar ve etkin ortaklık oranları gösterilmiştir:

	31 Aralık 2023		31 Aralık 2022	
	Holdingle ve Bağlı Ortaklıkları tarafından sahip olunan doğrudan ve dolaylı pay (%)	Etkin ortaklık payı (%)	Holdingle ve Bağlı Ortaklıkları tarafından sahip olunan doğrudan ve dolaylı pay (%)	Etkin ortaklık payı (%)
İş Ortaklıkları				
Akçansa	39,72	39,72	39,72	39,72
Brisa	43,63	43,63	43,63	43,63
Enerjisa Enerji	40	40	40	40
Enerjisa Üretim	50	50	50	50
Temsa Ulaşım Araçları	50	23,95	50	23,95

İş Ortaklıklarına ilişkin yatırımlar özkaynaktan pay alma yöntemi ile konsolide edilmiştir. İş Ortaklıklarının sermayelerinde Sabancı Ailesi tarafından sahip olunan pay bulunmamaktadır.

Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş.

31 Aralık 2023 Tarihi İtibarıyla Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası (“TL”) olarak Türk Lirasının 31 Aralık 2023 tarihindeki alım gücü ile ifade edilmiştir.)

DİPNOT 2 - KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (Devamı)

2.4 Önemli Muhasebe Politikalarının Özeti (devamı)

2.4.2 Kiralama işlemleri

Grup – kiracı olarak

Grup, bir sözleşmenin başlangıcında, sözleşmenin kiralama niteliği taşıyıp taşımadığını ya da kiralama işlemi içerip içermediğini değerlendirir. Sözleşmenin, bir bedel karşılığında tanımlanan varlığın kullanımını kontrol etme hakkını belirli bir süre için devretmesi durumunda, bu sözleşme kiralama niteliği taşımaktadır ya da bir kiralama işlemi içermektedir. Grup, bir sözleşmenin tanımlanan bir varlığın kullanımını kontrol etme hakkını belirli bir süre için devredip devretmediğini değerlendirirken aşağıdaki koşulları göz önünde bulundurur:

- Sözleşmenin tanımlanan varlık içermesi; bir varlık genellikle sözleşmede açık veya zımnî bir şekilde belirtilerek tanımlanır.
- Varlığın işlevsel bir bölümünün fiziksel olarak ayrı olması veya varlığın kapasitesinin tamamına yakını temsil etmesi. Tedarikçinin varlığı ikame etme yönünde asli bir hakka sahip olması ve bundan ekonomik fayda sağlaması durumunda varlık tanımlanmış değildir.
- Tanımlanan varlığın kullanımından sağlanacak ekonomik yararların tamamına yakını elde etme hakkının olması.
- Tanımlanan varlığın kullanımını yönetme hakkının olması. Grup, varlığın nasıl ve ne amaçla kullanılacağına ilişkin kararların önceden belirlenmiş olması durumunda varlığın kullanım hakkına sahip olduğunu değerlendirmektedir. Grup varlığın kullanımını yönetme hakkına aşağıdaki durumlarda sahip olmaktadır:
 - Grup’un, kullanım süresi boyunca varlığı işletme hakkına sahip olması (veya varlığı kendi belirlediği şekilde işletmeleri için başkalarını yönlendirmesi) ve tedarikçinin bu işletme talimatlarını değiştirme hakkının bulunmaması veya
 - Grup’un, kullanım süresi boyunca varlığın nasıl ve ne amaçla kullanılacağını önceden belirleyecek şekilde varlığı (ya da varlığın belirli özelliklerini) tasarlamış olması.

Grup, kiralamanın fiilen başladığı tarihte finansal tablolarına bir kullanım hakkı varlığı ve bir kira yükümlülüğü yansıtır.

Kullanım hakkı varlığı

Kullanım hakkı varlığı bilanço tarihindeki satın alma gücünde ifade edilen maliyet değerinden gösterilir ve aşağıdakileri içerir:

- Kira yükümlülüğünün ilk ölçüm tutarı,
- Kiralamanın fiilen başladığı tarihte veya öncesinde yapılan tüm kira ödemelerinden alınan tüm kiralama teşviklerinin düşülmesiyle elde edilen tutar,
- Grup tarafından katlanılan tüm başlangıçtaki doğrudan maliyetler ve
- Dayanak varlığın, kiralamanın hüküm ve koşullarının gerektirdiği duruma getirilmesi için restore edilmesiyle ilgili olarak Grup tarafından katlanılan maliyetler (stok üretimi için katlanılan maliyetler hariç).

Grup maliyet yöntemini uygularken, kullanım hakkı varlığını:

- Birikmiş amortisman ve birikmiş değer düşüklüğü zararları düşülmüş ve
- Kira yükümlülüğünün yeniden ölçümüne göre düzeltilmiş maliyeti üzerinden ölçer.

Grup, kullanım hakkı varlığını amortismanına tabi tutarken TMS 16 Maddi Duran Varlıklar Standardında yer alan amortisman hükümlerini uygular.

Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş.

31 Aralık 2023 Tarihi İtibarıyla Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası (“TL”) olarak Türk Lirasının 31 Aralık 2023 tarihindeki alım gücü ile ifade edilmiştir.)

DİPNOT 2 - KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (Devamı)

2.4 Önemli Muhasebe Politikalarının Özeti (devamı)

2.4.2 Kiralama işlemleri (devamı)

Kullanım hakkı varlığının değer düşüklüğüne uğramış olup olmadığını belirlemek ve belirlenen herhangi bir değer düşüklüğü zararını muhasebeleştirme için TMS 36 Varlıklarda Değer Düşüklüğü Standardı uygulanır.

Kira yükümlülüğü

Kiralamanın fiilen başladığı tarihte, Grup kira yükümlülüğünü o tarihte gerçekleşmemiş olan kira ödemelerinin bugünkü değeri üzerinden ölçer. Kira ödemeleri, kiralamadaki zımnî faiz oranının kolaylıkla belirlenebilmesi durumunda, bu oran kullanılarak; zımnî faiz oranın kolaylıkla belirlenememesi durumunda ise kiracının alternatif borçlanma faiz oranı (kontrat tarihindeki yeni borçlanma faiz oranı) kullanılarak iskonto edilir.

Grup’un kira yükümlülüğünün ölçümüne dâhil olan ve kiralamanın fiilen başladığı tarihte gerçekleşmemiş olan kira ödemeleri aşağıdakilerden oluşur:

- Sabit ödemelerden her türlü kiralama teşvik alacaklarının düşülmesiyle elde edilen tutar,
- Bir endeks ya da orana bağlı olan, ilk ölçümü kiralamanın fiilen başladığı tarihte bir endeks veya oran kullanılarak yapılan değişken kira ödemeleri,
- Grup’un satın alma opsiyonunu kullanacağından makul ölçüde emin olması durumunda bu opsiyonun kullanım fiyatı,
- Kiralama süresinin Grup’un kiralamayı sonlandırmak için bir opsiyon kullanacağını göstermesi durumunda, kiralamanın sonlandırılmasına ilişkin ceza ödemeleri.

Kiralamanın fiilen başladığı tarihten sonra Grup, kira yükümlülüğünü aşağıdaki şekilde ölçer:

- Defter değerini, kira yükümlülüğündeki faizi yansıtacak şekilde artırır,
- Defter değerini, yapılmış olan kira ödemelerini yansıtacak şekilde azaltır ve
- Defter değerini yeniden değerlendirmeleri ve yeniden yapılandırılmaları yansıtacak şekilde ya da revize edilmiş özü itibarıyla sabit olan kira ödemelerini yansıtacak şekilde yeniden ölçer.

Uzatma ve erken sonlandırma opsiyonları

Kiralama yükümlülüğü, sözleşmelerdeki uzatma ve erken sonlandırma opsiyonları dikkate alınarak belirlenmektedir. Sözleşmelerde yer alan uzatma ve erken sonlandırma opsiyonlarının büyük kısmı Grup ve kiralayan tarafından müştereken uygulanabilir opsiyonlardan oluşmaktadır. Grup kiralama süresini, söz konusu uzatma ve erken sonlandırma opsiyonları ilgili sözleşmeye göre Grup’un inisiyatifindeyse ve opsiyonların kullanımı makul derecede kesinse kiralama süresine dâhil ederek belirlemektedir. Eğer şartlarda önemli bir değişiklik olursa yapılan değerlendirme Grup tarafından gözden geçirilmektedir.

Değişken kira ödemeleri

Grup’un kiralama sözleşmelerinin bir kısmından kaynaklanan kira ödemeleri değişken kira ödemelerinden oluşmaktadır. TFRS 16 standardı kapsamında yer almayan söz konusu değişken kira ödemeleri, ilgili dönemde gelir tablosuna kira gideri olarak kaydedilmektedir.

Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş.

31 Aralık 2023 Tarihi İtibarıyla Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası (“TL”) olarak Türk Lirasının 31 Aralık 2023 tarihindeki alım gücü ile ifade edilmiştir.)

DİPNOT 2 - KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (Devamı)

2.4 Önemli Muhasebe Politikalarının Özeti (devamı)

2.4.2 Kiralama işlemleri (devamı)

Kolaylaştırıcı uygulamalar

Kiralama süresi 12 ay ve daha kısa olan kısa vadeli kiralama sözleşmeleri ile Grup tarafından düşük değerli olarak belirlenen bilgi teknolojileri ekipman kiralamalarına (ağırlıklı olarak yazıcı, dizüstü

bilgisayar, mobil telefon vb.) ilişkin sözleşmeler, TFRS 16 Kiralamalar Standardının tanıdığı istisna kapsamında değerlendirilmiş olup, bu sözleşmelere ilişkin ödemeler oluştuıkları dönemde gider olarak muhasebeleştirilmeye devam edilmektedir.

Grup - kiralyan olarak

Grup, bağlı ortaklığı olan Ak Finansal Kiralama A.Ş. vasıtasıyla, “Kiralayan” olma sıfatıyla finansal kiralama işlemleri gerçekleştirmektedir. Finansal kiralamaya konu olan varlık, bilançoda yapılan net kiralama tutarına eşit bir alacak olarak gösterilir. Faiz geliri, kiralyanın kiralanan varlık ile ilgili net yatırım metodu kullanılarak sabit bir dönemsel getiri oranı yaratacak şekilde belirlenir ve ilgili dönemde olmayan kısmı kazanılmamış faiz geliri hesabında izlenir.

Grup’un faaliyet kiralamalarında ise kiralanan varlıklar, konsolide bilançoda yatırım amaçlı gayrimenkuller, maddi duran varlıklar veya diğer dönen varlıklar altında sınıflandırılır ve elde edilen kira gelirleri kiralama dönemi süresince, eşit tutarlarda konsolide gelir tablosuna yansıtılır. Kira gelirleri kira dönemi boyunca doğrusal yöntem ile konsolide gelir tablosuna yansıtılmaktadır.

2.4.3 Nakit ve nakit benzeri değerler

Nakit ve nakit benzeri değerler, kasada tutulan nakit, vadeleri üç ay veya daha kısa olan bankalarda tutulan mevduat, diğer likit yatırımları ve bloke mevduatları içerir. Grup, nakit ve nakit benzerlerini beklenen kredi zararı modelini kullanarak değer düşüklüğü için gözden geçirmektedir.

2.4.4 Satış ve geri alış anlaşmaları

Tekrar geri alımlarını öngören anlaşmalar çerçevesinde satılmış olan menkul kıymetler (“Repo”) Grup portföyünde tutulma amaçlarına göre “Gerçeğe uygun değer farkı kar zarara yansıtılan”, “gerçeğe uygun değeri diğer kapsamlı gelire yansıtılan” veya “İtfa edilmiş maliyeti üzerinden değerlendirilen” portföylerde sınıflandırılmakta ve ait olduğu portföyün esaslarına göre değerlemeye tabi tutulmaktadır. Repo sözleşmesi karşılığı elde edilen fonlar yükümlülüklerde “Finansal Sektörü Faaliyetlerinden Borçlar” hesabında muhasebeleştirilmekte ve ilgili Repo anlaşmaları ile belirlenen satım ve geri alım fiyatları arasındaki farkın döneme isabet eden kısmı için “Etkin faiz (iç verim) oranı yöntemi”ne göre gider reeskontu hesaplanmaktadır.

Ters repo konusu finansal varlıklar karşılığı verilen fonlar konsolide finansal tablolarda ters repo alacakları olarak nakit ve nakit benzeri değerler altında muhasebeleştirilir. Söz konusu ters repo anlaşmaları ile belirlenen alış ve geri satış fiyatları arasındaki farkın döneme isabet eden kısmı için iç iskonto oranı yöntemine göre gelir reeskontu hesaplanır ve ters repoların maliyetine eklenmesi suretiyle muhasebeleştirilir.

2.4.5 T.C. Merkez Bankası hesabı

T.C. Merkez Bankası (“Merkez Bankası”) hesabı, Merkez Bankası’nın 2005/1 Sayılı “Zorunlu Karşılıklar Hakkında Tebliği”ne göre bankalarca Türk parası zorunlu karşılık için geçerli oranlar mevduatlar ve diğer yükümlülükler için vade yapısına göre %0 ila %8 (2022: %3 ila %8) aralığında; yabancı para zorunlu karşılık için geçerli oranlar ise mevduat ve diğer yükümlülükler vade yapısına göre %5 ila %30 aralığındadır (31 Aralık 2022: %5 ila %31).

Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş.

31 Aralık 2023 Tarihi İtibarıyla Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası (“TL”) olarak Türk Lirasının 31 Aralık 2023 tarihindeki alım gücü ile ifade edilmiştir.)

DİPNOT 2 - KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (Devamı)

2.4 Önemli Muhasebe Politikalarının Özeti (devamı)

2.4.6 Ticari alacaklar

Alıcıya ürün veya hizmet sağlanması sonucunda oluşan ticari alacaklar tahakkuk etmemiş finansman gelirlerinden netleştirilmiş olarak gösterilirler. Tahakkuk etmemiş finansman gelirleri sonrası ticari alacaklar, orijinal fatura değerinden kayda alınan alacakların izleyen dönemlerde elde edilecek tutarlarının etkin faiz yöntemi ile iskonto edilmesi ile hesaplanır. Belirlenmiş faiz oranı olmayan kısa vadeli alacaklar, orijinal etkin faiz oranının etkisinin çok büyük olmaması durumunda, maliyet değerleri üzerinden gösterilmektedir.

Değer Düşüklüğü

Grup, konsolide finansal tablolarında itfa edilmiş maliyet bedelinden muhasebeleştirilen ve önemli bir finansman bileşeni içermeyen (1 yıldan kısa vadeli olan) ticari alacaklarının değer düşüklüğü hesaplamaları kapsamında TFRS 9 standardında tanımlanan “basitleştirilmiş yaklaşımı” uygulamaktadır. Söz konusu yaklaşım ile Grup, ticari alacakların belirli sebeplerle değer düşüklüğüne uğramadığı durumlarda (gerçekleşmiş değer düşüklüğü zararları haricinde), ticari alacaklara ilişkin zarar karşılıklarını “ömür boyu beklenen kredi zararlarına” eşit bir tutardan ölçmektedir.

Grup, ticari alacaklara ilişkin beklenen kredi zararlarının ölçümünde geçmiş deneyimlerin ve geleceğe dair beklentilerin dikkate alındığı bir karşılık matrisi kullanmaktadır. İlgili matriste ticari alacakların vadelerinin aşıldığı gün sayısına bağlı olarak belirli karşılık oranları hesaplanmakta ve söz konusu oranlar her raporlama döneminde gözden geçirilerek, gerektiği durumlarda, revize edilmektedir. Beklenen kredi zarar karşılıklarındaki değişim konsolide gelir tablosunda “esas faaliyetlerden diğer gelirler/giderler” hesabında muhasebeleştirilmektedir.

2.4.7 Finans Sektörü Faaliyetlerinden Alacaklar

Grup tarafından doğrudan borç ya da kredi vermek amacıyla oluşan finansal varlıklar, finans sektörü faaliyetlerinden alacaklar olarak sınıflandırılır ve iskonto edilmiş maliyet bedelinden değer düşüklüğü karşılığı düşülerek kaydedilir. Bütün kullanılan krediler ve avanslar, para müşterilere transfer edildiğinde konsolide finansal tablolara kaydedilir.

“Aşama 1”, ilk muhasebeleştirme anında ve ilk muhasebeleştirmeden bir sonraki raporlama dönemine kadar kredi riskinde önemli bir artış olmayan veya raporlama tarihinde düşük kredi riski olan finansal varlıkları kapsamaktadır. Söz konusu varlıklar için, “12 aylık beklenen kredi zararı” muhasebeleştirilmekte ve faiz geliri beklenen zarar karşılığı düşülmeden brüt defter değeri üzerinden hesaplanmaktadır. 12 aylık beklenen kredi zararı, raporlama tarihinden sonraki 12 ay içinde finansal varlığa ilişkin gerçekleşmesi muhtemel temerrüt durumlarından kaynaklanan kredi zararlarının 12 aya ağırlıklandırılması ile hesaplanan tutardır.

“Aşama 2”, ilk muhasebeleştirmeden sonra kredi riskinde önemli artış olan fakat değer düşüklüğüne ilişkin tarafsız bir kanıt olmayan finansal varlıkları kapsamaktadır. Söz konusu varlıklar için “ömür boyu beklenen kredi zararı” muhasebeleştirilmekte ve faiz geliri beklenen zarar karşılığı düşülmeden brüt defter değeri üzerinden hesaplanmaktadır. Ömür boyu beklenen kredi zararı finansal varlığın beklenen ömrü boyunca gerçekleşmesi muhtemel temerrüt durumlarından kaynaklanan kredi zararlarıdır.

“Aşama 3”, raporlama tarihinde değer düşüklüğü için tarafsız kanıtın olduğu finansal varlıkları içermektedir. Söz konusu varlıklar için “ömür boyu beklenen kredi zararı” muhasebeleştirilmektedir.

Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş.

31 Aralık 2023 Tarihi İtibarıyla Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası (“TL”) olarak Türk Lirasının 31 Aralık 2023 tarihindeki alım gücü ile ifade edilmiştir.)

DİPNOT 2 - KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (Devamı)

2.4 Önemli Muhasebe Politikalarının Özeti (devamı)

2.4.7 Finans Sektörü Faaliyetlerinden Alacaklar (devamı)

Grup, kredi riskindeki önemli artışların zamanında belirlenmesi ve zarar karşılığının toplu olarak finansal tablolara alınması amacıyla; finansal araç türü, kredi riski derecesi, teminat türü, vadeye kalan süre ve sektör gibi ortak kredi riski özelliklerini esas alarak finansal araçlarını gruplandırmaktadır. Finans sektörü faaliyetlerinden alacaklara ilişkin beklenen kredi zarar karşılıklarındaki değişim konsolide gelir tablosunda “esas faaliyetlerden diğer gelirler/giderler” hesabında muhasebeleştirilmektedir.

2.4.8 Finansal Varlıklar

2.4.8.1 Gerçeğe Uygun Değer Farkı Kâr/Zarar’a Yansıtılan Finansal Varlıklar

Gerçeğe uygun değer farkı kâr/zarara yansıtılan finansal varlıklar, sözleşmeye bağlı nakit akışlarını tahsil etmek için elde tutmayı amaçlayan iş modeli ile sözleşmeye bağlı nakit akışlarının tahsil edilmesini ve satılmasını amaçlayan iş modeli dışında kalan diğer model ile yönetilen finansal varlıklar ile finansal varlığa ilişkin sözleşme şartlarının, belirli tarihlerde sadece anapara ve anapara bakiyesinden kaynaklanan faiz ödemelerini içeren nakit akışlarına yol açmaması durumunda; piyasada kısa dönemde oluşan fiyat ve benzeri unsurlardaki dalgalanmalardan kâr sağlamak amacıyla elde edilen veya elde edilme nedeninden bağımsız olarak, kısa dönemde kâr sağlamaya yönelik bir portföyün parçası olan finansal varlıklardır. Gerçeğe uygun değer farkı kâr/zarara yansıtılan finansal varlıklar, gerçeğe uygun değerleri ile kayda alınmakta ve kayda alınmalarını takiben de gerçeğe uygun değerleri ile değerlemeye tabi tutulmaktadır. Yapılan değerlendirme sonucu oluşan kazanç ve kayıplar kâr/zarar hesaplarına dahil edilmektedir.

2.4.8.2 Gerçeğe Uygun Değer Farkı Diğer Kapsamlı Gelire Yansıtılan Finansal Varlıklar

“Gerçeğe uygun değer farkı diğer kapsamlı gelire yansıtılan finansal varlıklar”, özkaynağa dayalı finansal varlıklar ile nakit akışlarının yalnızca anapara ve faiz ödemelerini temsil ettiği ve gerçeğe uygun değer farkı kâr veya zarara yansıtılan finansal varlık olarak tanımlanmayan, sözleşmeye bağlı nakit akışlarının tahsil edilmesi veya finansal varlığın satılması amacı ile elde tutulan borçlanma araçlarından oluşmaktadır. Grup söz konusu varlıklarını gerçeğe uygun bedelinden ölçer. İlgili finansal varlıklardan kaynaklanan kazanç veya kayıplardan, kur farkı gelir veya giderleri dışında kalanlar diğer kapsamlı gelire yansıtılır. Özkaynağa dayalı finansal varlıkların satılması durumunda diğer kapsamlı gelire sınıflandırılan değerlendirme farkları geçmiş yıl karlarına sınıflandırılır. Borçlanma araçlarının finansal tablo dışı bırakıldığı durumda ise, daha önce kapsamlı gelirden muhasebeleştirilen kazanç ve kayıplar özkaynaktan gelir tablosuna sınıflandırılır.

Grup, özkaynağa dayalı finansal varlıklara yapılan yatırımlar için, gerçeğe uygun değerinde sonradan oluşan değişimlerin diğer kapsamlı gelire yansıtılması yöntemini, ilk defa finansal tablolara alma sırasında geri dönülemez bir şekilde tercih edebilir. Söz konusu tercihin yapılması durumunda, ilgili yatırımlardan elde edilen temettüler gelir tablosunda muhasebeleştirilir.

Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş.

31 Aralık 2023 Tarihi İtibarıyla Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası (“TL”) olarak Türk Lirasının 31 Aralık 2023 tarihindeki alım gücü ile ifade edilmiştir.)

DİPNOT 2 - KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (Devamı)

2.4 Önemli Muhasebe Politikalarının Özeti (devamı)

2.4.8.3 İtfa Edilmiş Maliyeti ile Ölçülen Finansal Varlıklar

Finansal varlığın, sözleşmeye bağlı nakit akışlarının tahsil edilmesini amaçlayan bir iş modeli kapsamında elde tutulması ve finansal varlığa ilişkin sözleşme şartlarının, belirli tarihlerde sadece anapara ve anapara bakiyesinden kaynaklanan faiz ödemelerini içeren nakit akışlarına yol açması durumunda finansal varlık itfa edilmiş maliyeti ile ölçülen finansal varlık olarak sınıflandırılmaktadır.

İtfa edilmiş maliyeti ile ölçülen finansal varlıklar ilk olarak gerçeğe uygun değerlerini yansıtan elde etme maliyet bedellerine işlem maliyetlerinin eklenmesi ile kayda alınmakta ve kayda alınmalarını takiben “Etkin faiz (iç verim) oranı yöntemi” kullanılarak “İtfa edilmiş maliyeti” ile ölçülmektedir. İtfa edilmiş maliyeti ile ölçülen finansal varlıklar ile ilgili faiz gelirleri gelir tablosuna yansıtılmaktadır.

Grup’un itfa edilmiş maliyet bedelinden muhasebeleştirilen finansal varlıkları, “nakit ve nakit benzerleri”, “ticari alacaklar”, “borçlanma senetleri” ve “finans sektörü faaliyetlerinden alacaklar” kalemlerini içermektedir.

Grubun gerçeğe uygun değer farkı diğer kapsamlı gelire yansıtılan ve itfa edilmiş maliyeti ile ölçülen menkul kıymet portföylerinde tüketici fiyatlarına (“TÜFE”) endeksli tahviller bulunmaktadır. Söz konusu kıymetler reel kupon oranları ve ihraç tarihindeki referans enflasyon endeksi ile tahmini enflasyon oranı dikkate alınarak hesaplanan endeks baz alınarak etkin faiz yöntemine göre değerlendirilmekte ve muhasebeleştirilmektedir. Bu kıymetlerin fiili kupon ödeme tutarlarının hesaplamasında kullanılan referans endeksler iki ay öncesinin TÜFE’sine göre oluşturulmaktadır. Tahmini enflasyon oranını da buna paralel olarak belirlemektedir. Kullanılan tahmini enflasyon oranı, yıl içerisinde gerekli görüldüğünde güncellenmektedir. Sene sonlarında ise fiili enflasyon oranı kullanılmaktadır.

2.4.9 İlişkili taraflar

Bu konsolide finansal tabloların amacı doğrultusunda ortaklar, üst düzey yöneticiler ve yönetim kurulu üyeleri, aileleri ve kendileri tarafından kontrol edilen veya kendilerine bağlı şirketler, ilişkili taraflar olarak kabul edilmiştir.

2.4.10 Stoklar

Stoklar bilanço tarihindeki satın alma gücünde ifade edilen maliyet değerinden gösterilir, maliyetin veya net gerçekleşebilir değerinin düşük olanı ile değerlendirilir. Stokların maliyeti tüm satın alma maliyetlerini, dönüştürme maliyetlerini ve stokların mevcut durumuna ve konumuna getirilmesi için katılan diğer maliyetleri içerir. Stokların birim maliyeti, hareketli ağırlıklı ortalama yöntemi ile belirlenir. Net gerçekleşebilir değer, işin normal akışı içinde tahmini satış fiyatından tahmini tamamlama maliyeti ve satışı gerçekleştirmek için gerekli tahmini satış maliyeti toplamının indirilmesiyle elde edilen tutardır.

Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş.

31 Aralık 2023 Tarihi İtibarıyla Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası (“TL”) olarak Türk Lirasının 31 Aralık 2023 tarihindeki alım gücü ile ifade edilmiştir.)

DİPNOT 2 - KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (Devamı)

2.4 Önemli Muhasebe Politikalarının Özeti (devamı)

2.4.11 Türev araçlar

Türev araçların, ağırlıklı olarak yabancı para ve faiz swapları ile vadeli döviz alım-satım sözleşmelerinin, ilk olarak kayda alınmasında elde etme maliyeti kullanılmakta ve bunlara ilişkin işlem maliyetleri elde etme maliyetine dahil edilmektedir. Türev araçlar kayda alınmalarını izleyen dönemlerde gerçeğe uygun değer ile değerlendirilmektedir. Tüm türev araçlar gerçeğe uygun değer farkı kar zarara yansıtılan finansal varlıklar olarak sınıflandırılmaktadır. Türev araçların gerçeğe uygun değeri piyasada oluşan gerçeğe uygun değerlerinden veya indirgenmiş nakit akımı modelinin kullanılması suretiyle hesaplanmaktadır.

Tezgaah üstü vadeli kambiyo sözleşmelerinin gerçeğe uygun değeri, orijinal vadeli kurun, ilgili para birimi için sözleşmenin geri kalan kısmında geçerli olan piyasa faiz oranları referans alınarak hesaplanıp, bilanço tarihi itibarıyla geçerli olan vadeli kurla karşılaştırmak yoluyla belirlenmektedir.

Türev araçlar gerçeğe uygun değerinin pozitif veya negatif olmasına göre bilançoda sırasıyla varlık veya yükümlülük olarak kaydedilmektedirler.

Yapılan değerlendirme sonucu gerçeğe uygun değer farkı kar zarara yansıtılan finansal varlık olarak sınıflandırılan türev araçların gerçeğe uygun değerinde meydana gelen farklar kar veya zarar tablosuna yansıtılmaktadır.

Bazı türev araçları ekonomik olarak risklere karşı etkin bir koruma sağlamakla birlikte, muhasebesel olarak TFRS 9 kapsamında bunlar “Gerçeğe uygun değer farkı kar zarara yansıtılan” olarak muhasebeleştirilmekte ve bunların gerçeğe uygun değer değişiklikleri dönemin kar veya zarar tablosuna yansıtılmaktadır.

Riskten korunma amaçlı faiz oranı swap işlemlerindeki kazançlar ve zararlar, riskten koruma amaçlı aracın ilgili geliri veya gideri ile aynı esas üzerinden gelir veya gider olarak tanınmaktadır. Faiz oranı swap işlemlerindeki kazanç ve zararlar faiz geliri veya faiz gideri olarak kaydedilmiştir.

Nakit akış riskinden korunma amaçlı olarak tayin edilen ve yeterli olan türev enstrümanların gerçeğe uygun değer değişikliklerinin etkin olan kısımları özkaynaklar altında muhasebeleştirilir. Gerçeğe uygun değer değişikliklerinin etkin olmayan kısımlarına istinaden oluşan gelir veya gider olduğu dönemde kar veya zarar tablosunda muhasebeleştirilir.

Gerçeğe uygun değer riskinden korunma amaçlı olarak tayin edilen ve yeterli olan türev enstrümanların gerçeğe uygun değer değişiklikleri riskten korunan varlık veya yükümlülüğün gerçeğe uygun değerindeki değişiklikleri ile birlikte kar veya zarar tablosuna kaydedilir. Riskten korunan varlık veya yükümlülüğün gerçeğe uygun değerindeki değişiklik, riskten korunma muhasebesinin etkin olduğu dönem boyunca, ilgili varlık veya yükümlülük ile birlikte gösterilir. Riskten korunmanın, riskten korunma muhasebesi şartlarını artık yerine getirmediği durumlarda, etkin faiz oranı yöntemi kullanılan riskten korunan kalemin taşınan değerine yapılan düzeltmeler vadeye kalan süre içerisinde iskonto edilerek kar veya zarar tablosuna yansıtılır.

Özkaynaklar altında biriktirilen tutarlar riskten korunan kalemlerin kar veya zarar tablosu etkilerinin olduğu dönemler itibarıyla kar veya zarar tablosuna dahil edilirler. Bir riskten korunma enstrümanının satıldığı, vadesinin dolduğu veya riskten korunma kriterlerini karşılayamamaya başladığı durumlarda, ilgili tarihe kadar özkaynaklar altında birikmiş olan kar veya zararlar hemen kar veya zarar tablosuna dahil edilmeyip, riskten korunması amaçlanan nakit akımlarının kar veya zarar tablosuna dahil edildiği tarihe kadar özkaynaklarda tutulmaya devam edilir.

Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş.

31 Aralık 2023 Tarihi İtibarıyla Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası (“TL”) olarak Türk Lirasının 31 Aralık 2023 tarihindeki alım gücü ile ifade edilmiştir.)

DİPNOT 2 - KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (Devamı)

2.4 Önemli Muhasebe Politikalarının Özeti (devamı)

2.4.11 Türev araçlar (devamı)

Grup ayrıca yurtdışındaki yatırımlarına ilişkin kur riskinden korunma amacıyla net yatırım riskinden korunma işlemi uygulamaktadır. Söz konusu net yatırım riskinden korunma işleminde riskten koruma aracının gerçeğe uygun değer değişiminin etkin olan kısmı, özkaynaklar altındaki “Kar veya Zararda Yeniden Sınıflandırılacak Birikmiş Diğer Kapsamlı Gelirler veya Giderler” hesabında muhasebeleştirilmiştir.

Bazı türev enstrümanlar riskten korunma muhasebesi kapsamına girebilmek için gerekli olan şartları karşılamamaktadır. Riskten korunma muhasebesi kapsamına dahil olmayan türev enstrümanların gerçeğe uygun değer değişiklikleri oluştukları dönemde kar veya zarar tablosuna dahil edilirler.

2.4.12 Yatırım amaçlı gayrimenkuller

Mal ve hizmetlerin üretiminde kullanılmak veya idari maksatlarla veya işlerin normal seyri esnasında satılmak yerine, kira elde etmek veya değer kazanması amacıyla veya her ikisi için elde tutulan araziler ve binalar “yatırım amaçlı gayrimenkuller” olarak sınıflandırılır ve bilanço tarihindeki satın alma gücünde ifade edilen maliyet değerinden gösterilir, maliyet yöntemine göre maliyet eksi birikmiş amortisman değerleri ile gösterilir. Yatırım amaçlı gayrimenkuller doğrusal amortisman metoduyla 5-50 yıl arasında değişen faydalı ömürleri üzerinden amortismanına tabi tutulmaktadır.

Yatırım amaçlı gayrimenkuller olası bir değer düşüklüğünün tespiti amacıyla incelenir ve bu inceleme sonunda yatırım amaçlı gayrimenkullerin kayıtlı değeri, geri kazanılabilir değerinden fazla ise, karşılık ayrılmak suretiyle geri kazanılabilir değerine indirilir. Geri kazanılabilir değer, ilgili yatırım amaçlı gayrimenkulün mevcut kullanımından gelecek net nakit akışları ile satış maliyeti düşülmüş gerçeğe uygun değerden yüksek olanı olarak kabul edilir.

2.4.13 Maddi duran varlıklar

Maddi duran varlıklar, bilanço tarihindeki satınalma gücünde ifade edilen elde etme maliyetlerinden birikmiş amortisman ve birikmiş değer düşüldükten sonraki net değeri ile gösterilmektedir (Dipnot 16). Amortisman, maddi duran varlıkların faydalı ömürleri üzerinden doğrusal amortisman yöntemi kullanılarak ayrılmaktadır. Arsa ve araziler amortismanına tabi değildir. Söz konusu varlıkların tahmin edilen faydalı ömürleri aşağıda belirtilmiştir:

	Yıllar
Yeraltı ve yer üstü düzenleri	4-50
Binalar	10-50
Makine, tesis ve cihazlar	3-30
Taşıt araçları	3-7
Döşeme ve demirbaşlar	3-15
Diğer maddi duran varlıklar	5-10

Maddi duran varlıkların elden çıkartılması sonucu oluşan kar veya zarar, kayıtlı değer ile tahsil olunan tutarların karşılaştırılması ile belirlenir ve cari dönemde ilgili gelir ve gider hesaplarına yansıtılır.

Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş.

31 Aralık 2023 Tarihi İtibarıyla Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası (“TL”) olarak Türk Lirasının 31 Aralık 2023 tarihindeki alım gücü ile ifade edilmiştir.)

DİPNOT 2 - KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (Devamı)

2.4 Önemli Muhasebe Politikalarının Özeti (devamı)

2.4.13 Maddi duran varlıklar (devamı)

Bir varlığın kayıtlı değeri varlığın geri kazanılabilir değerinden daha yüksekse, kayıtlı değer derhal geri kazanılabilir değerine indirilir. Geri kazanılabilir değer ilgili varlığın net satış fiyatı ya da kullanımdaki değerinin yüksek olanıdır. Net satış fiyatı, varlığın gerçeğe uygun değerinden satışı gerçekleştirmek için katlanılacak maliyetlerin düşülmesi suretiyle tespit edilir. Kullanımdaki değer ise ilgili varlığın kullanılmasına devam edilmesi suretiyle gelecekte elde edilecek tahmini nakit akımlarının bilanço tarihi itibarıyla indirgenmiş tutarlarına artık değerlerinin eklenmesi ile tespit edilir. Maddi duran varlıkların yapılan normal bakım ve onarım harcamaları, gider olarak muhasebeleştirilmektedir. Maddi duran varlığın kapasitesini genişleterek kendisinden gelecekte elde edilecek faydayı artıran nitelikteki yatırım harcamaları, maddi duran varlığın maliyetine eklenmektedir.

2.4.14 Maddi olmayan duran varlıklar

Maddi olmayan duran varlıklar müşteri sözleşmelerini, lisansları, maden haklarını, iktisap edilmiş kullanım haklarını, bilgi sistemlerini geliştirme maliyetlerini, satın alınmış teknoloji ve diğer tanımlanabilir hakları içermektedir. Maddi olmayan duran varlıklar, bilanço tarihindeki satın alma gücünde ifade edilen maliyet değerinden gösterilir ve 20 yılı geçmeyen tahmini faydalı ömürleri boyunca doğrusal olarak itfa edilirler. Maden işletme haklarına ilişkin itfa payları ilgili maden işletilmeye başladığında ayrılır.

İşletme birleşmesi sonucu sahip olunan müşteri ilişkileri ve sözleşmeleri iktisap tarihindeki gerçeğe uygun değerleri üzerinden muhasebeleştirilir. Müşteri ilişkileri ve sözleşmeleri tahmini sınırlı faydalı ömürleri üzerinden doğrusal amortisman yöntemi ile amortisman tabi tutulur ve elde etme maliyetinden birikmiş itfa payı ve değer düşüklüğü karşılıkları düşülmesi ile bulunan değer üzerinden taşınırlar.

2.4.15 Satış amacıyla elde tutulan duran varlıklar ve durdurulan faaliyetler

Varlıklar, kayıtlı değerlerinin kullanılacak suretiyle değil satış işlemi sonucu geri kazanılmasının amaçlandığı durumlarda satış amacıyla elde tutulan duran varlıklar olarak sınıflandırılır. Bu varlıklar; bir işletme birimi, satış grupları veya ayrı bir maddi duran varlık olabilir. Satılmak üzere elde tutulan duran varlıkların satışının bilanço tarihini takip eden oniki ay içerisinde gerçekleşmesi beklenir. Çeşitli olay veya koşullar satış işleminin tamamlanma süresini bir yıldan fazlaya uzatabilir. Söz konusu gecikmenin, işletmenin kontrolü dışındaki olaylar veya koşullar nedeniyle gerçekleşmiş ve işletmenin ilgili varlığın (veya elden çıkarılacak varlık grubunu) satışına yönelik satış planının devam etmekte olduğuna dair yeterli kanıt bulunması durumunda; satış işlemini tamamlamak için gerekli olan sürenin uzaması, ilgili varlığın (veya elden çıkarılacak varlık grubunun) satış amaçlı elde tutulan varlık olarak sınıflandırılmasını engellemez.

Durdurulan faaliyetler; elden çıkarılan veya satış amacıyla elde tutulan işletme birimleri olabilir ve (a) belirli bir coğrafi bölge faaliyetlerini veya önemli bir iş kolunu ifade eder (b) belirli bir coğrafi bölge faaliyetlerini veya önemli bir iş kolunun elden çıkarmak ile ilgili planın bir parçasıdır veya (c) tekrar satmak için iktisap edilen bir bağlı ortaklıktır.

Satış amacıyla elde tutulan duran varlıklar kayıtlı değerinin veya gerçeğe uygun değerinin düşük olanı ile değerlendirilir. Gerçeğe uygun değerinin kayıtlı değerinin altına düştüğü durumlarda oluşan değer düşüklüğü ilgili dönemin konsolide kar veya zarar tablosuna gider kaydedilir.

Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş.

31 Aralık 2023 Tarihi İtibarıyla Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası (“TL”) olarak Türk Lirasının 31 Aralık 2023 tarihindeki alım gücü ile ifade edilmiştir.)

DİPNOT 2 - KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (Devamı)

2.4 Önemli Muhasebe Politikalarının Özeti (devamı)

2.4.16 Özkaynak kalemleri

Özkaynak kalemlerinin düzeltilmesinde; yeniden değerlendirme değer artışı fonu gibi enflasyon nedeniyle işletmelerin oluşturmalarına izin verilen fonların sermayeye ilave edilmesi, ortakların özkaynağa katkısı olarak dikkate alınmamıştır. Yedek akçelerin ve dağıtılmamış karların sermayeye ilave edilmesi ortaklar tarafından konulan sermaye olarak dikkate alınmıştır. Sermayeye ilave edilmiş özkaynak kalemlerinin düzeltilmesinde, sermaye artırımının tescil tarihi veya sermaye artırımına mahsuben ödenen tutarların tahsil tarihi esas alınmıştır. Sermayeye ilave edilmiş olsun veya olmasın, hisse senedi ihraç primlerinin düzeltilmesinde ise tahsil tarihleri dikkate alınmıştır.

Özkaynaklar altında takip edilen geri alınmış paylar, bağlı ortaklıkların veya Holding’in sahip oldukları Holding hisselerini temsil eder. Konsolide mali tablolarda söz konusu tutar Holding sermayesinin, bağlı ortaklığın veya Holding’in elinde bulundurduğu hisse oranına denk gelen tutar oranında azaltılması suretiyle muhasebeleştirilmiştir.

Değer artış fonları içerisinde yer alan yeniden değerlendirme fonu satış işleminden önce Grup’un elinde bulundurduğu net varlığa işlem tarihinde isabet eden değer artışıdır. Yeniden değerlendirme fonları içerisinde yer alan önemli tutarın amortisman tabi varlıklar ile ilgili olması sebebiyle, söz konusu varlıkların amortisman tabi oldukları veya elden çıkarıldıkları dönemde ilgili değerlendirme fonundan geçmiş yıllar karlarına transfer edilmek suretiyle muhasebeleştirilir.

Gelecekteki nakit akımlarının finansal riskten korunması olarak belirlenen ve bu konuda etkin olan türev finansal araçların gerçeğe uygun değerindeki değişiklikler doğrudan özkaynaklarda “Riskten korunma fonları” içerisinde kayıtlara alınmaktadır. Ayrıca Grup, yabancı para finansal borçları ile döviz kurlarındaki değişimden kaynaklanan yurtdışındaki net yatırım riskinden korunmaktadır. Bu kapsamdaki yabancı para finansal borçların döviz kurundan kaynaklanan değer değişiminin etkin kısmı, özkaynaklar altındaki “Riskten korunma fonları” hesabında muhasebeleştirilmiştir.

Grup’un bağlı ortaklıklarından Akbank’ın 31 Aralık 2023 tarihi itibarıyla sermaye yeterliliği standart oranı %23,24 (31 Aralık 2022: %21,14) olup sermaye yeterliliği standart oranı ilgili mevzuat ile belirlenen asgari oranın üzerindedir.

Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş.

31 Aralık 2023 Tarihi İtibarıyla Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak Türk Lirasının 31 Aralık 2023 tarihindeki alım gücü ile ifade edilmiştir.)

DİPNOT 2 - KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (Devamı)

2.4 Önemli Muhasebe Politikalarının Özeti (devamı)

2.4.17 Araştırma giderleri ve geliştirme maliyetleri

Araştırma giderleri gerçekleştiğinde gider kaydedilmektedir. Yeni ürünlerin geliştirilmesi veya geliştirilen ürünlerin testi ve dizaynı ile ilgili proje maliyetleri, projenin ticari ve teknolojik bakımdan başarılı bir şekilde uygulanabilir olması ve maliyetlerin güvenilir olarak tespit edilebilmesi halinde maddi olmayan duran varlık olarak değerlendirilir. Diğer geliştirme giderleri gerçekleştiğinde gider olarak kaydedilmektedir. Önceki dönemde gider kaydedilen geliştirme giderleri sonraki dönemde aktifleştirilemez.

2.4.18 Finansal borçlar ve borçlanma maliyetleri

Finansal borçlar, ilk muhasebeleştirilmesi sırasında gerçeğe uygun değerinden ölçülür. İlgili finansal yükümlülüğün yüklenimi ile doğrudan ilişkilendirilebilen işlem maliyetleri de söz konusu gerçeğe uygun değere ilave edilir. Bu finansal yükümlülükler, müteakip dönemlerde etkin faiz yöntemiyle hesaplanan itfa edilmiş maliyetinden ölçülürler.

Kullanıma ve satışa hazır hale getirilmesi önemli ölçüde zaman isteyen özellikli varlıklar (amaçlandığı şekilde kullanıma ve satışa hazır hale getirilmesi uzun bir süreyi gerektiren varlığı ifade eder) söz konusu olduğunda, ilgili varlığın satın alınması, inşası veya üretimi ile doğrudan ilişki kurulabilen borçlanma maliyetleri, ilgili varlık kullanıma veya satışa hazır hale getirilene kadar maliyetinin bir unsuru olarak aktifleştirilir. Bu kapsamda olmayan borçlanma maliyetleri ise oluştukları dönemde giderleştirilir.

Devam eden yatırımlarla ilişkilendirilebilen kredilerin finansman maliyetleri (faiz giderleri ve TL benchmark faiz ile yabancı para kredilere ilişkin kredi faizi arasındaki fark nispetindeki kur farkı giderleri), yatırımlar tamamlanıncaya kadar aktifleştirilmektedir.

2.4.19 Ertelenen finansman giderleri

Ertelenen finansman giderleri (temel olarak finans kuruluşlarından uzun vadeli banka kredileri alımında katlanılan giderler) uzun vadeli kredilerin vadeye kalan süreleri doğrultusunda, efektif faiz metodu kullanılarak itfa edilmektedir.

2.4.20 Kurum kazancı üzerinden hesaplanan vergiler

Türk Vergi Mevzuatı, ana şirket ve onun bağlı ortaklığına konsolide vergi beyannamesi hazırlamasına izin vermediğinden, ekli konsolide finansal tablolarda da yansıtıldığı üzere, vergi karşılıkları her bir işletme bazında ayrı olarak hesaplanmıştır.

Gelir vergisi gideri, cari vergi ve ertelenmiş vergi giderinin toplamından oluşur.

Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş.

31 Aralık 2023 Tarihi İtibarıyla Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak Türk Lirasının 31 Aralık 2023 tarihindeki alım gücü ile ifade edilmiştir.)

DİPNOT 2 - KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (Devamı)

2.4 Önemli Muhasebe Politikalarının Özeti (devamı)

2.4.20 Kurum kazancı üzerinden hesaplanan vergiler (devamı)

Cari vergi

Cari yıl vergi yükümlülüğü, dönem karının vergiye tabi olan kısmı üzerinden hesaplanır. Vergiye tabi kâr, diğer yıllarda vergilendirilebilir ya da vergiden indirilebilir kalemler ile vergilendirilmesi ya da vergiden indirilmesi mümkün olmayan kalemleri hariç tutması nedeniyle, kar veya zarar tablosunda yer verilen kârdan farklılık gösterir. Grup'un cari vergi yükümlülüğü bilanço tarihi itibarıyla yasallaşmış ya da önemli ölçüde yasallaşmış vergi oranı kullanılarak hesaplanmıştır.

Ertelenmiş vergi

Ertelenmiş vergi yükümlülüğü veya varlığı, varlıkların ve yükümlülüklerin finansal tablolarda gösterilen tutarları ile yasal vergi matrahı hesabında dikkate alınan tutarları arasındaki geçici farklılıkların bilanço yöntemine göre vergi etkilerinin yasallaşmış vergi oranları dikkate alınarak hesaplanmasıyla belirlenmektedir. Ertelenmiş vergi yükümlülükleri vergilendirilebilir geçici farkların tümü için hesaplanırken, indirilebilir geçici farklardan oluşan ertelenmiş vergi varlıkları, gelecekte vergiye tabi kar elde etmek suretiyle söz konusu farklardan yararlanmanın kuvvetle muhtemel olması şartıyla hesaplanmaktadır. Bahse konu varlık ve yükümlülükler, ticari ya da mali kar/zararı etkilemeyen işleme ilişkin geçici fark, şerefiye veya diğer varlık ve yükümlülüklerin ilk defa finansal tablolara alınmasından (işletme birleşmeleri dışında) kaynaklanıyorsa muhasebeleştirilmez.

Ertelenmiş vergi yükümlülükleri, Grup'un geçici farklılıkların ortadan kalkmasını kontrol edebildiği ve yakın gelecekte bu farkın ortadan kalkma olasılığının düşük olduğu durumlar haricinde, bağlı ortaklık ve iştiraklerdeki yatırımlar ve iş ortaklıklarındaki paylar ile ilişkilendirilen vergilendirilebilir geçici farkların tümü için hesaplanır. Bu tür yatırım ve paylar ile ilişkilendirilen vergilendirilebilir geçici farklardan kaynaklanan ertelenmiş vergi varlıkları, yakın gelecekte vergiye tabi yeterli kar elde etmek suretiyle söz konusu farklardan yararlanmanın kuvvetle muhtemel olması ve gelecekte ilgili farkların ortadan kalkmasının muhtemel olması şartlarıyla hesaplanmaktadır.

Ertelenmiş vergi varlığının kayıtlı değeri, her bilanço tarihi itibarıyla gözden geçirilir. Ertelenmiş vergi varlığının kayıtlı değeri, bir kısmının veya tamamının sağlayacağı faydanın elde edilmesine imkan verecek düzeyde mali kar elde etmenin muhtemel olmadığı ölçüde azaltılır.

Ertelenmiş vergi varlıkları ve yükümlülükleri varlıkların gerçekleşeceği veya yükümlülüklerin yerine getirileceği dönemde geçerli olması beklenen ve bilanço tarihi itibarıyla yasallaşmış veya önemli ölçüde yasallaşmış vergi oranları (vergi düzenlemeleri) üzerinden hesaplanır. Ertelenmiş vergi varlıkları ve yükümlülüklerinin hesaplanması sırasında, Grup'un bilanço tarihi itibarıyla varlıklarının defter değerini geri kazanması ya da yükümlülüklerini yerine getirmesi için tahmin ettiği yöntemlerin vergi sonuçları dikkate alınır.

Ertelenmiş vergi varlıkları ve yükümlülükleri, cari vergi varlıklarıyla cari vergi yükümlülüklerini mahsup etme ile ilgili yasal bir hakkın olması veya söz konusu varlık ve yükümlülüklerin aynı vergi mercii tarafından toplanan gelir vergisiyle ilişkilendirilmesi ya da Grup'un cari vergi varlık ve yükümlülüklerini netleştirmek suretiyle ödeme niyetinin olması durumunda mahsup edilir.

Dönem cari ve ertelenmiş vergisi

Vergi, doğrudan özkaynaklar altında muhasebeleştirilen bir işlemle ilgili olmaması koşuluyla, kar veya zarar tablosuna dahil edilir. Aksi takdirde vergi de ilgili işlemle birlikte özkaynaklar altında muhasebeleştirilir.

Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş.

31 Aralık 2023 Tarihi İtibarıyla Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası (“TL”) olarak Türk Lirasının 31 Aralık 2023 tarihindeki alım gücü ile ifade edilmiştir.)

DİPNOT 2 - KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (Devamı)

2.4 Önemli Muhasebe Politikalarının Özeti (devamı)

2.4.21 Çalışanlara sağlanan faydalar

Emeklilik hakları

Akbank çalışanları 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanunu’nun geçici 20’nci maddesine göre kurulmuş olan “Akbank T.A.Ş. Tekaüt Sandığı Vakfı (“Tekaüt Sandığı”)’nın üyesidir. Tekaüt Sandığı’nın teknik mali tabloları Sigorta Murakebe Kanunu’nun 38. maddesi ve bu maddeye istinaden çıkarılan “Aktüerler Yönetmeliği” hükümlerine göre aktüerler siciline kayıtlı bir aktüer tarafından denetlenmektedir.

1 Kasım 2005 tarih 25983 mükerrer sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 5411 Sayılı Bankacılık Kanunu (“Bankacılık Kanunu”)’nun geçici 23’üncü maddesinin birinci fıkrası, banka sandıklarının Bankacılık Kanunu’nun yayımı tarihinden itibaren 3 yıl içinde Sosyal Güvenlik Kurumu (SGK)’na devredilmesini hükmetmekte ve bu devrin esaslarını düzenlemekteydi. Bankacılık Kanunu’nun sözkonusu maddesi Cumhurbaşkanı tarafından 2 Kasım 2005 tarihinde Anayasa Mahkemesi’ne başvuru konusu yapılmış ve Anayasa Mahkemesi’nin 31 Mart 2007 tarih ve 26479 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 22 Mart 2007 günlü, E. 2005/39, K. 2007/33 sayılı kararı ile iptal edilerek, yürürlüğü kararın yayım tarihinden itibaren durdurulmuş ve ilgili fıkranın iptaline ilişkin gerekçeli karar 15 Aralık 2007 tarih ve 26731 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanmıştır.

Anayasa Mahkemesi’nin iptale ilişkin gerekçeli kararının 2007 yılının Aralık ayında yayınlanmasının hemen akabinde Türkiye Büyük Millet Meclisi (“TBMM”) banka sandıklarının iştirakçilerinin Sosyal Güvenlik Kurumu’na devredilmesini öngören yeni yasal düzenlemeler üzerinde çalışmaya başlamış ve 17 Nisan 2008 tarihinde 5754 sayılı Sosyal Güvenlik Kanunu’nun (“Yeni Kanun”) devre ilişkin esasları düzenleyen ilgili maddeleri TBMM Genel Kurulu’nda kabul edilmiş ve 8 Mayıs 2008 tarih ve 26870 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. 19 Haziran 2008 tarihinde ana muhalefet partisinin, Yeni Kanun’un sandıkların SGK’ya devredilmesini de içeren bazı maddelerinin iptali ve yürürlüğüne durdurulması istemiyle Anayasa Mahkemesi’ne yapmış olduğu başvuru, Anayasa Mahkemesi’nin 30 Mart 2011 tarihli toplantısında alınan karar ile reddedilmiş olup, gerekçeli karar 28 Aralık 2011 tarih ve 28156 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanmıştır.

Yeni Kanun devir tarihi itibarıyla devredilen kişilerle ilgili olarak yükümlülüğün peşin değerinin; yüzde 9,8 teknik faiz oranı kullanılarak, SGK, Maliye Bakanlığı, Hazine Müsteşarlığı, Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığı, BDDK, TMSF, banka ve sandık temsilcilerinden oluşan bir komisyon tarafından, sandıkların Kanun kapsamındaki sigorta kolları itibarıyla gelir ve giderleri ile sandıklarca ödenen aylık ve gelirlerin SGK düzenlemeleri çerçevesindeki aylık ve gelirlerin üzerinde olması halinde söz konusu farklar da dikkate alınarak hesaplanacağını ve devrin 8 Mayıs 2011 tarihine kadar tamamlanacağı belirtilmekte idi. 9 Nisan 2011 tarih ve 27900 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Bakanlar Kurulu’nun kararı ile söz konusu devir sürecinin 2 yıl uzatılmasına karar verilmiştir. Buna göre devrin 8 Mayıs 2013 tarihine kadar tamamlanması gerekmektedir. 8 Mart 2012 tarih ve 28227 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun geçici 20’nci maddesinin birinci fıkrasındaki değişiklik ile de Bakanlar Kurulu’na verilmiş olan erteleme yetkisi çerçevesince, 30 Nisan 2014 tarihli 28987 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 2014/6042 sayılı Bakanlar Kurulu kararı ile 1 yıl daha ertelenen devir sürecinin, bu değişiklik ile 8 Mayıs 2015 tarihine kadar tamamlanması gerekmekte idi.

Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş.

31 Aralık 2023 Tarihi İtibarıyla Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası (“TL”) olarak Türk Lirasının 31 Aralık 2023 tarihindeki alım gücü ile ifade edilmiştir.)

DİPNOT 2 - KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (Devamı)

2.4 Önemli Muhasebe Politikalarının Özeti (devamı)

2.4.21 Çalışanlara sağlanan faydalar (devamı)

Bu kez 23 Nisan 2015 tarih ve 29335 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 6645 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun ile yapılan 5510 sayılı Kanun’un geçici 20’nci maddesinin birinci fıkrasındaki son değişiklik ile devir tarihini belirlemeye Bakanlar Kurulu yetkili kılınmıştır. 9 Temmuz 2018 tarih 30473 sayılı mükerrer Resmi Gazete’de yayımlanan 703 sayılı Kanun Hükmünde Kararname’nin 203’üncü maddesinin (I) bendi ile 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu’nun geçici 20’nci maddesinde yer alan Sosyal Güvenlik Kurumu’na devir tarihi belirlemeye “Bakanlar Kurulu” yetkilidir ibaresi “Cumhurbaşkanı” yetkilidir şeklinde değiştirilmiştir.

Yeni Kanun uyarınca Sandık iştirakçileri ile aylık ve/veya gelir bağlanmış olanlar ve bunların hak sahiplerinin SGK’ya devrinden sonra bu kişilerin tabi oldukları vakıf senedinde bulunmasına rağmen karşılanmayan diğer sosyal hakları ve ödemeleri, sandıklar ve sandık iştirakçilerini istihdam eden kuruluşlarca karşılanmaya devam edilecektir.

Grup, aktüerler siciline kayıtlı bir aktüerin hazırladığı rapor ile tespit edilen 1.045.849 TL teknik açık için mali tablolarında karşılık ayırmıştır (31 Aralık 2022: 1.540.959 TL).

Konsolidasyon kapsamındaki finansal kuruluşların çalışanları yukarıda açıklanan emeklilik planına dahil olmayıp, Sosyal Güvenlik Kurumu ve diğer tanımlanmış katkı planları kapsamındadır.

	31 Aralık 2023	31 Aralık 2022
Toplam yükümlülükler	(32.843.989)	(26.613.675)
Gelecekteki katkıların peşin değeri	26.131.123	20.413.366
Sosyal Güvenlik Kurumu’na Toplam Devir Yükümlülüğü	(6.712.866)	(6.200.309)
Geçmiş hizmet yükümlülüğü	(1.668.982)	(2.087.773)
Sosyal Güvenlik Kurumu’na Devir ve İlave Yükümlülükler	(8.381.848)	(8.288.082)
Varlıkların piyasa değeri	7.335.999	6.747.123
Varlıklar sonrası sandık fazlası/(açığı)	(1.045.849)	(1.540.959)

Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş.

31 Aralık 2023 Tarihi İtibarıyla Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak Türk Lirasının 31 Aralık 2023 tarihindeki alım gücü ile ifade edilmiştir.)

DİPNOT 2 - KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (Devamı)

2.4 Önemli Muhasebe Politikalarının Özeti (devamı)

2.4.21 Çalışanlara sağlanan faydalar (devamı)

SGK'ya devredilecek çalışma dönemi sonrasında sağlanan sağlık faydalarının tutarı, devre esas sağlık yükümlülükleri ile sağlık primlerinin iskontolanmış net bugünkü değeri üzerinden hesaplanmıştır.

Kullanılan temel aktüeryal varsayımlar aşağıdaki gibidir:

İskonto oranı	31 Aralık 2023	31 Aralık 2022
- SGK'ya devredilecek emeklilik faydaları	9,80%	9,80%
- SGK'ya devredilecek çalışma dönemi sonrasında sağlanan sağlık faydaları	9,80%	9,80%
- Devredilmeyecek diğer faydalar	3,00%	0,50%

Ölüm oranı

Erkekler için 60, kadınlar için 58 yaşında emekli olan bir kişinin dikkate alınan ortalama yaşam beklentisi istatistikî verilere dayanan mortalite tablosuna göre belirlenmiş olup erkekler için 18 kadınlar için 24 yıldır.

Sandık varlıklarının gerçeğe uygun değerinin hareket tablosu aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2023	31 Aralık 2022
Açılış	6.747.123	7.807.243
Sandık varlıklarının gerçek getirisi	3.069.030	1.948.439
İşveren katkı payları	1.983.143	1.727.231
Çalışanların katkı payları	79.729	93.540
Ödenen tazminatlar	(1.890.702)	(1.443.510)
Enflasyon düzeltme etkisi	(2.652.324)	(3.385.820)
Dönem Sonu	7.335.999	6.747.123

Sandık varlıklarının dağılımı aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2023	31 Aralık 2022
Banka plasmanları	1.097.628	804.084
Maddi duran varlıklar	14.938	72.520
Menkul kıymetler ve hisse senetleri	6.084.742	5.745.781
Diğer	138.691	124.738
Dönem Sonu	7.335.999	6.747.123

Kıdem tazminatı karşılığı

Kıdem tazminatı karşılığı, Grup'un, personelin Türk İş Kanunu uyarınca emekliye ayrılması veya en az bir yıllık hizmeti tamamlayarak iş ilişkisinin kesilmesi, askerlik hizmeti için çağırılması veya vefatı durumunda doğacak gelecekteki olası yükümlülüklerinin tahmini toplam karşılığının bilanço tarihindeki indirgenmiş değerini ifade eder. Tüm aktüeryal kayıp ve kazanç özkaynaklar altında muhasebeleştirilmiştir.

Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş.

31 Aralık 2023 Tarihi İtibarıyla Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak Türk Lirasının 31 Aralık 2023 tarihindeki alım gücü ile ifade edilmiştir.)

DİPNOT 2 - KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (Devamı)

2.4 Önemli Muhasebe Politikalarının Özeti (devamı)

2.4.22 Karşılıklar, koşullu varlık ve yükümlülükler

Karşılıklar, Grup'un bilanço tarihi itibarıyla mevcut bulunan ve geçmişten kaynaklanan yasal veya yapısal bir yükümlülüğün bulunması, yükümlülüğü yerine getirmek için ekonomik fayda sağlayan kaynakların çıkışının gerçekleşme olasılığının olması ve yükümlülük tutarı konusunda güvenilir bir tahminin yapılabildiği durumlarda muhasebeleştirilmektedir.

Geçmiş olaylardan kaynaklanan ve mevcudiyeti işletmenin tam olarak kontrolünde bulunmayan gelecekteki bir veya daha fazla kesin olmayan olayın gerçekleşip gerçekleşmemesi ile teyit edilebilmesi mümkün yükümlülükler finansal tablolara dahil edilmemekte ve şarta bağlı yükümlülükler olarak değerlendirilmektedir.

Şarta bağlı varlıklar, genellikle, ekonomik yararların işletmeye girişi olasılığını doğuran, planlanmamış veya diğer beklenmeyen olaylardan oluşmaktadır. Şarta bağlı varlıkların finansal tablolarda gösterilmeleri, hiçbir zaman elde edilemeyecek bir gelirin muhasebeleştirilmesi sonucunu doğurabileceğinden, sözü edilen varlıklar finansal tablolarda yer almamaktadır. Şarta bağlı varlıklar, ekonomik faydaların işletmeye girişleri olası ise finansal tablo dipnotlarında açıklanmaktadır. Şarta bağlı varlıklar ilgili gelişmelerin finansal tablolarda doğru olarak yansıtılmalarını teminen sürekli olarak değerlendirmeye tabi tutulur. Ekonomik faydanın Grup'a girmesinin neredeyse kesin hale gelmesi durumunda ilgili varlık ve buna ilişkin gelir, değişikliğin olduğu dönemin finansal tablolarına yansıtılır.

Zarara sebebiyet verecek sözleşmelerden kaynaklanan mevcut yükümlülükler, karşılık olarak hesaplanır ve muhasebeleştirilir. Grup'un, sözleşmeye bağlı yükümlülüklerini yerine getirmek için katlanılacak kaçınılmaz maliyetlerin bahse konu sözleşmeye ilişkin olarak elde edilmesi beklenen ekonomik faydaları aşan sözleşmesinin bulunması halinde, zarara sebebiyet verecek sözleşmenin var olduğu kabul edilir.

2.4.23 Devlet teşvik ve yardımları

Grup, araştırma ve geliştirme projeleri ("AR-GE") ile ilgili olarak söz konusu projelerin belirli ölçütleri sağlaması şartıyla, Türkiye Bilimsel ve Teknik Araştırma Kurumu ("TÜBİTAK") ile Para-Kredi ve Koordinasyon Kurulu'nun 98/10 sayılı AR-GE Yardımına İlişkin Tebliğ'i kapsamında TÜBİTAK Teknoloji İzleme ve Değerlendirme Başkanlığı'nın değerlendirmesine bağlı olarak AR-GE teşviklerinden yararlanabilmektedir.

İlgili devlet teşvikleri, elde edilmesi için gerekli şartların işletme tarafından yerine getirileceğine ve yardımın işletme tarafından elde edileceğine dair makul bir güvence olduğunda finansal tablolara alınır.

Devlet teşvikleri karşılanması amaçlanan maliyetlerle ilişkilendirilmek için ilgili dönem boyunca sistematik olarak kar veya zarar tablosuna alınır. Buna göre, devlet teşvikleri ilgili giderlerin finansal tablolara alındığı döneme tekabül eden devlet teşvikleri, söz konusu giderlerle aynı dönemde kar veya zarar tablosuna alınır. Amortismanına tabi varlıklara ilişkin temin edilen devlet teşvikleri, ilgili varlıkların elde etme maliyetinden düşülerek muhasebeleştirilir.

Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş.

31 Aralık 2023 Tarihi İtibarıyla Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası (“TL”) olarak Türk Lirasının 31 Aralık 2023 tarihindeki alım gücü ile ifade edilmiştir.)

DİPNOT 2 - KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (Devamı)

2.4 Önemli Muhasebe Politikalarının Özeti (devamı)

2.4.24 Sigorta teknik karşılıkları

Kazanılmamış primler karşılığı

Kazanılmamış primler karşılığı, yürürlükte bulunan sigorta sözleşmeleri için tahakkuk etmiş primlerin herhangi bir komisyon veya diğer bir indirim yapılmaksızın brüt olarak gün esasına göre ertesi hesap dönemi veya hesap dönemlerine sarkan kısmından oluşmaktadır. Belirli bir bitiş tarihi olmayan emtia nakliyat sigortası sözleşmelerinde, son üç ayda tahakkuk etmiş primlerden sonra kalan tutarın %50’si kazanılmamış primler karşılığı olarak ayrılmaktadır. Kazanılmamış primler karşılığının hesaplanması sırasında, gün esasına göre takip eden döneme sarkan kısım hesap edilirken genel uygulamada poliçelerin öğlen 12:00’de başlayıp yine öğlen 12:00’de sona erdiği varsayılmıştır. Yazılan primler için aracılar ödenen komisyonlar ile reasürörlere devredilen primler nedeniyle reasürörlerden alınan komisyonların gelecek dönem veya dönemlere isabet eden kısmı, bilançoda sırasıyla gelecek aylara ait giderler ve gelecek aylara ait gelirler hesaplarında, gelir tablosunda ise faaliyet giderleri hesabı altında netleştirilerek muhasebeleştirilmektedir. Teknik Karşılıklar Yönetmeliği uyarınca dövizde endeksli sigorta sözleşmelerine ilişkin kazanılmamış primler karşılığının hesabı sırasında, sigorta sözleşmesinde ayrıca bir kur belirtilmemişse ilgili primin tahakkuk tarihindeki TCMB’nin Resmî Gazete’de ilan ettiği döviz satış kurları dikkate alınmaktadır.

Devam eden riskler karşılığı

Teknik Karşılıklar Yönetmeliği uyarınca 1 Ocak 2008’den itibaren sigorta şirketleri yürürlükte bulunan sigorta sözleşmeleri dolayısıyla ortaya çıkabilecek tazminatların, ilgili sözleşmeler için ayrılmış kazanılmamış primler karşılığından fazla olma ihtimaline karşı, beklenen hasar prim oranını dikkate alarak devam eden riskler karşılığı ayırmakla yükümlüdürler. Beklenen hasar prim oranı, gerçekleşmiş hasarların kazanılmış prime bölünmesi suretiyle bulunur. Branş bazında hesaplanan beklenen hasar prim oranının %95’in üzerinde olması halinde, %95’i aşan oranın net kazanılmamış primler karşılığı ile çarpılması sonucunda bulunan tutar, net devam eden riskler karşılığı, %95’i aşan oranın brüt kazanılmamış primler karşılığı ile çarpılması sonucunda bulunan tutar brüt devam eden riskler karşılığı olarak hesaplanır. Brüt tutar ile net tutar arasındaki fark ise reasürör payı olarak dikkate alınır. 2019/5 sayılı Devam Eden Riskler Karşılığına ilişkin Genelge’de ise DERK tutarının ilk paragrafta açıklanan muhasebe yılı bazında ya da kaza yılı bazında hesaplanabileceği belirtilmiştir. Hesaplamanın kaza yılı bazlı yapılması halinde havuza devredilen işler için ayrı hesaplama yapılacaktır.

Şirket ilgili genelge neticesinde muhasebe yılı bazında DERK hesabı yapmaktadır. 24 Ekim 2022 tarih ve 2022/27 sayılı Genelge uyarınca, 31 Aralık 2023 DERK hesaplamalarında kullanılan Hasar/Prim oranlarında her bir çeyrek sonuçları ayrı ayrı olmak üzere şirket aktüerince yapılan en iyi tahmin esasları dikkate alınarak düzeltme yapmıştır. Bu çerçevede, Grup’un DERK hesaplama yönteminin uygunluğuna ilişkin SEDDK görüşü alınmış olup, 2022 yılında yapılan ilave prim artışlarının etkisi ile geçmişe dönük hasar maliyet artışlarının etkileri Hasar/Prim oranına endeksleme yöntemi ile dahil edilmiştir.

Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş.

31 Aralık 2023 Tarihi İtibarıyla Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası (“TL”) olarak Türk Lirasının 31 Aralık 2023 tarihindeki alım gücü ile ifade edilmiştir.)

DİPNOT 2 - KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (Devamı)

2.4 Önemli Muhasebe Politikalarının Özeti (devamı)

2.4.24 Sigorta teknik karşılıkları (devamı)

Muallak hasar ve tazminat karşılığı

Grup sigorta şirketleri, tahakkuk etmiş ve hesaben tespit edilmiş ancak daha önceki hesap dönemlerinde veya cari hesap döneminde fiilen ödenmemiş tazminat bedelleri veya bu bedel hesaplanamamış ise tahmini bedelleri ile gerçekleşmiş ancak rapor edilmemiş tazminat bedelleri için muallak tazminat karşılığı ayırmaktadır.

Hesap dönemlerinden önce meydana gelmiş ancak bu tarihlerden sonra ihbar edilmiş tazminatlar, gerçekleşmiş ancak rapor edilmemiş tazminat bedelleri (IBNR) olarak kabul edilmektedir. 28 Temmuz 2010 tarih ve 27655 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan “Sigorta ve Reasürans ile Emeklilik Şirketlerinin Teknik Karşılıklarına ve Bu Karşılıkların Yatırılacağı Varlıklara İlişkin Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik” ve 5 Aralık 2014 tarih ve 2014/16 sayılı “Muallak Tazminat Karşılığına İlişkin Genelge” uyarınca, aktüeryal zincirleme merdiven metodları (“AZMM”) kullanılarak Şirketin Raporlanmamış Muallak Tazminat Karşılıkları (IBNR) hesaplanmıştır.

Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından 5 Temmuz 2017 tarihinde yayımlanan 18145 Sayılı yönetmelik ile 12 Nisan 2017 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere “Riskli Sigortalar Havuzu” kurulmuştur. Bu doğrultuda, Zorunlu Trafik branşında şirketin havuza devredeceği prim ve hasar tutarları IBNR hesaplanırken kullanılan veriden çıkarılmıştır. Şirket’in bahsi geçen havuzdan devralacağı hasarlar için ise; Türkiye Motorlu Taşıtlar Bürosu tarafından yayınlanan Kaza dönemi bazında Hasar Prim oranları dikkate alınmıştır.

Hayat kar payı ve matematik karşılıkları

Hayat branşı matematik karşılığı, aktüeryal matematik karşılıkları (Hazine Müsteşarlığı tarafından onaylı tarifeler ile belirlenmiş teknik faiz oranı kadar asgari gelir garantisi bulunan ve bir yıldan uzun süreli risk teminatı içeren) ve kar payı karşılıklarından oluşmakta olup, Şirket’in hayat sigortası branşında sigortalılara yükümlülüklerini göstermektedir.

Hayat matematik karşılıkları, hayat branşı ile iştigal eden sigorta şirketlerinin gelecekte vadesi geldiği zaman ödemeyi garanti ettikleri tazminatlar için ayırdıkları karşılıktır. Sigortacılık Kanun’na göre Grup’un hayat branşında akdedilen hayat sigorta sözleşmeleri uyarınca tahsil edilen safi primlerden idare ve tahsil masrafları, ölüm (mortalite) risk primi ve komisyonlarının indirilmesi sonucu kalan tutar hayat matematik karşılığı olarak ayrılmaktadır. Matematik karşılıklarının hesaplanması yurtdışında hazırlanan ölüm istatistikleri dikkate alınarak Türk Sigorta şirketleri için geçerli olan cari tablolar kullanılarak yapılmaktadır. Bu karşılıkların yatırımlara dönüşmesi sonucu elde edilen gelirler için kar payı karşılığı ayrılmaktadır.

Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş.

31 Aralık 2023 Tarihi İtibarıyla Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası (“TL”) olarak Türk Lirasının 31 Aralık 2023 tarihindeki alım gücü ile ifade edilmiştir.)

DİPNOT 2 - KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (Devamı)

2.4 Önemli Muhasebe Politikalarının Özeti (devamı)

2.4.25 Hasılat

Hasılat, aşağıda yer alan beş aşamalı model kapsamında konsolide finansal tablolarda muhasebeleştirilmektedir.

Müşteriler ile yapılan sözleşmelerin tanımlanması,

Sözleşmelerdeki edim yükümlülüklerinin tanımlanması,

Sözleşmelerdeki işlem bedelinin belirlenmesi,

İşlem bedelinin edim yükümlülüklerine dağıtılması,

Hasılatın muhasebeleştirilmesi.

Grup, müşterilerle yapılan her bir sözleşmede taahhüt ettiği mal veya hizmetleri değerlendirerek, söz konusu mal veya hizmetleri devretmeye yönelik verdiği her bir taahhüdü ayrı bir edim yükümlülüğü olarak belirlemektedir.

Her bir edim yükümlülüğü için, edim yükümlülüğünün zamana yayılı olarak mı yoksa belirli bir anda mı yerine getirileceği sözleşme başlangıcında belirlenir. Grup, bir mal veya hizmetin kontrolünü zamanla devreder ve dolayısıyla ilgili satışlara ilişkin edim yükümlülüklerini zamana yayılı olarak yerine getirirse, söz konusu edim yükümlülüklerinin tamamen yerine getirilmesine yönelik ilerlemeyi ölçerek hasılatı zamana yayılı olarak konsolide finansal tablolara alır.

Grup, taahhüt edilmiş bir mal veya hizmeti müşterisine devrederek edim yükümlülüğünü yerine getirdiğinde veya getirdikçe, bu edim yükümlülüğüne tekabül eden işlem bedelini hasılat olarak konsolide finansal tablolarına kaydeder. Mal veya hizmetlerin kontrolü müşterilerin eline geçtiğinde (veya geçtikçe) mal veya hizmet devredilmiş olur.

Grup, satışı yapılan mal veya hizmetin kontrolünün müşteriye devrini değerlendirirken,

a) Grup’un mal veya hizmete ilişkin tahsil hakkına sahipliği,

b) Müşterinin mal veya hizmetin yasal mülkiyetine sahipliği,

c) Mal veya hizmetin zilyetliğinin devri,

d) Müşterinin mal veya hizmetin mülkiyetine sahip olmaktan doğan önemli risk ve getirilere sahipliği,

e) Müşterinin mal veya hizmeti kabul etmesi koşullarını dikkate alır.

Grup, sözleşmenin başlangıcında, müşteriye taahhüt ettiği mal veya hizmetin devir tarihi ile müşterinin bu mal veya hizmetin bedelini ödediği tarih arasında geçen sürenin bir yıl veya daha az olacağını öngörmesi durumunda, taahhüt edilen bedelde önemli bir finansman bileşeninin etkisi için düzeltme yapmamaktadır. Diğer taraftan, hasılatın içerisinde önemli bir finansman unsuru bulunması durumunda, hasılat değeri gelecekte oluşacak tahsilatların, finansman unsuru içerisinde yer alan faiz oranı ile indirgenmesi ile tespit edilir. Fark, tahakkuk esasına göre esas faaliyetlerden diğer gelirler olarak ilgili dönemlere kaydedilir.

Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş.

31 Aralık 2023 Tarihi İtibarıyla Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası (“TL”) olarak Türk Lirasının 31 Aralık 2023 tarihindeki alım gücü ile ifade edilmiştir.)

DİPNOT 2 - KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (Devamı)

2.4 Önemli Muhasebe Politikalarının Özeti (devamı)

2.4.25 Hasılat (devamı)

Bankacılık

Faiz gelir ve giderleri, etkin faiz oranı yöntemi uygulanarak tahakkuk esasına göre dönemsel olarak muhasebeleştirilmektedir. Faiz gelirleri yönetimin müşterilere verilen kredi ve avansların geri ödenemeyeceği kararına vardıkları andan itibaren durdurulur ve o tarihe kadar kaydedilmiş olan reeskont tutarları iptal edilerek tahsilat gerçekleşene kadar gelir olarak kaydedilmez. Sözleşmeler yoluyla sağlanan ya da üçüncü bir gerçek veya tüzel kişi için varlık alımı veya satımı gibi işlemlere ilişkin hizmetler yoluyla sağlanan ücret ve komisyon gelirleri, niteliğine göre hizmetin verilmesi süresince veya işlemin tamamlandığı dönemde gelir olarak kaydedilmektedir. Bunlar dışında kalan hizmet gelirleri, tahsil edildikleri dönemde gelir kaydedilmektedir.

Grup, enflasyona endeksli devlet tahvillerini, “Gerçeğe uygun değer farkı diğer kapsamlı gelir tablosuna yansıtılan” veya “İtfa edilmiş maliyetle ölçülen” finansal varlıklar olarak sınıflandırır. Kupon ödemelerinin hesaplamasında kullanılan referans endeksler, iki ay önceki TÜFE oranları temel alınarak hesaplanmaktadır. Efektif faiz oranı kullanılarak hesaplanan faiz gelirleri ise TMS 1 çerçevesinde net faiz gelirleri hesabına kaydedilmektedir.

Sigortacılık

Hayat:

Prim gelirleri hayat, sağlık ve ferdi kaza branşlarında dönem içinde tanzim edilmiş poliçelerden iptaller, reasürere verilen primler ve cari rizikolar karşılığının düşülmesinden sonra kalan net tutarı ifade etmektedir.

Elementer Sigortalar:

Prim gelirleri, dönem içinde tanzim edilen poliçe primlerinden iptaller ve cari rizikolar karşılığının düşülmesinden sonra kalan net tutarı ifade etmektedir.

2.4.26 Pay başına kazanç

Pay başına kazanç net dönem karından adi hisse senedi sahiplerine isabet eden kısmın dönem içindeki ağırlıklı ortalama adi hisse senedi sayısına bölünmesiyle hesaplanır. Detayları Dipnot 35’te açıklandığı gibi Holding pay başına kazanç hesaplamalarını “Pay Başına Kazanç” (“TMS 33”) uyarınca yapmaktadır.Konsolide kar veya zarar tablosunda belirtilen pay başına kazanç, net karın, yıl boyunca piyasada bulunan hisse senetlerinin ağırlıklı ortalama sayısına bölünmesi ile bulunmuştur.

Türkiye’de şirketler, sermayelerini, hissedarlarına geçmiş yıl karlarından dağıttıkları “bedelsiz hisse” yolu ile arttırabilmektedirler. Bu tip “bedelsiz hisse” dağıtımları, pay başına kazanç hesaplamalarında, ihraç edilmiş hisse gibi değerlendirilir. Buna göre, bu hesaplamalarda kullanılan ağırlıklı ortalama hisse sayısı, söz konusu hisse senedi dağıtımlarının geçmişe dönük etkileri de dikkate alınarak bulunur.

2.4.27 Geri alınan paylar

Grup şirketlerinin, kendi özkaynağına dayalı finansal araçlarını geri satın alması durumunda, bu araçlar “geri alınmış paylar” olarak özkaynaktan düşülerek muhasebeleştirilir. Grup şirketlerinin özkaynağına dayalı finansal araçlarının alışından, satışından, ihracından ya da iptalinden dolayı kar veya zarara herhangi bir kazanç ya da kayıp yansıtılmaz ve bu işlemlere ilişkin alınan veya ödenen tutarlar doğrudan özkaynakta muhasebeleştirilir.

Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş.

31 Aralık 2023 Tarihi İtibarıyla Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası (“TL”) olarak Türk Lirasının 31 Aralık 2023 tarihindeki alım gücü ile ifade edilmiştir.)

DİPNOT 2 - KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (Devamı)

2.4 Önemli Muhasebe Politikalarının Özeti (devamı)

2.4.28 Dövizli işlemler

Fonksiyonel para birimi

Fonksiyonel para birimi işletmenin faaliyetlerinin önemli kısmını yürüttüğü para birimi olarak tanımlanmakta ve her bir Grup şirketinin finansal tablo kalemleri söz konusu şirketin fonksiyonel para birimi cinsinde ölçülmektedir. Konsolide finansal tablolar Holding’in fonksiyonel ve sunum para birimi olan Türk Lirası cinsinden sunulmuştur.

Yabancı para işlem ve bakiyeler

Yabancı para işlemler, işlem tarihlerinde geçerli olan döviz kurları üzerinden çevrilmiştir. Yabancı paraya dayalı parasal varlık ve yükümlülükler, bilanço tarihinde geçerli olan döviz kurları kullanılarak çevrilmiştir. Finans dışı sektörlerde faaliyet gösteren Grup şirketlerinde yabancı paraya dayalı ticari işlemlerden (ticari alacak ve borç) doğan kur farkı geliri veya gideri “esas faaliyetlerden diğer gelir/giderler” hesabı içerisinde, yabancı paraya dayalı diğer parasal varlık ve yükümlülüklerin çevrimlerinden doğan kur farkı geliri veya gideri ise “finansman gelirleri/giderleri” olarak konsolide gelir tablosuna yansıtılmıştır. Finans sektöründe faaliyet gösteren Grup şirketlerinde ise, yabancı paraya dayalı parasal varlık ve yükümlülüklerin çevrimlerinden doğan kur farkı geliri veya gideri “finans sektörü faaliyetlerinden gelirler/giderler” olarak konsolide gelir tablosuna yansıtılmıştır.

Yabancı Grup şirketleri

TL dışında başka bir fonksiyonel para biriminden finansal tablolarını hazırlayan Grup şirketlerinin gelir tablosu ilgili yıla ait ortalama kur üzerinden TL’ye çevrilmiştir. Bu Grup şirketlerinin varlık ve yükümlülükleri dönem sonu kuru ile TL’ye çevrilmiştir. Bu Grup şirketlerinin dönem başındaki net varlıklarının TL’ye çevriminden kaynaklanan kur farkları ile ortalama ve dönem sonu kurları arasında oluşan farklar, özkaynakta yabancı para çevrim farkları hesabına dahil edilmiştir.

2.4.29 İşletme birleşmeleri

İşletme satın alımları, satın alım yöntemi kullanılarak, muhasebeleştirilir. Bir işletme birleşmesinde transfer edilen bedel, gerçeğe uygun değeri üzerinden ölçülür; transfer edilen bedel, edinen işletme tarafından transfer edilen varlıkların birleşme tarihindeki gerçeğe uygun değerlerinin, edinen işletme tarafından edinilen işletmenin önceki sahiplerine karşı üstlenilen borçların ve edinen işletme tarafından çıkarılan özkaynak paylarının toplamı olarak hesaplanır. Satın almaya ilişkin maliyetler genellikle oluştuıkları anda gider olarak muhasebeleştirilir.

Satın alınan tanımlanabilir varlıklar ile üstlenilen yükümlülükler, satın alım tarihinde gerçeğe uygun değerleri üzerinden muhasebeleştirilir. Aşağıda belirtilenler bu şekilde muhasebeleştirilmez:

- Ertelenmiş vergi varlıkları ya da yükümlülükleri veya çalışanlara sağlanan faydalara ilişkin varlık ya da yükümlülükler, sırasıyla, TMS 12 *Gelir Vergisi* ve TMS 19 *Çalışanlara Sağlanan Faydalar* standartları uyarınca hesaplanarak, muhasebeleştirilir;
- Satın alınan işletmenin hisse bazlı ödeme anlaşmaları ya da Grup’un satın alınan işletmenin hisse bazlı ödeme anlaşmalarının yerine geçmesi amacıyla imzaladığı hisse bazlı ödeme anlaşmaları ile ilişkili yükümlülükler ya da özkaynak araçları, satın alım tarihinde TFRS 2 *Hisse Bazlı Ödeme Anlaşmaları* standardı uyarınca muhasebeleştirilir; ve

Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş.

31 Aralık 2023 Tarihi İtibarıyla Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası (“TL”) olarak Türk Lirasının 31 Aralık 2023 tarihindeki alım gücü ile ifade edilmiştir.)

DİPNOT 2 - KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (Devamı)

2.4 Önemli Muhasebe Politikalarının Özeti (devamı)

2.4.29 İşletme birleşmeleri (devamı)

- TFRS 5 *Satış Amaçlı Elde Tutulan Duran Varlıklar ve Durdurulan Faaliyetler* standardı uyarınca satış amaçlı elde tutulan olarak sınıflandırılan varlıklar (ya da elden çıkarma grupları) TFRS 5’te belirtilen kurallara göre muhasebeleştirilir.

Şerefiye, satın alım için transfer edilen bedelin, satın alınan işletmedeki varsa kontrol gücü olmayan payların ve, varsa, aşamalı olarak gerçekleşen bir işletme birleşmesinde edinen işletmenin daha önceden elinde bulundurduğu edinilen işletmedeki özkaynak paylarının gerçeğe uygun değeri toplamının, satın alınan işletmenin satın alma tarihinde tanımlanabilen varlıklarının ve üstlenilen tanımlanabilir yükümlülüklerinin net tutarını aşan tutar olarak hesaplanır. Yeniden değerlendirme sonrasında satın alınan işletmenin satın alma tarihinde tanımlanabilen varlıklarının ve üstlenilen tanımlanabilir yükümlülüklerinin net tutarının, devredilen satın alma bedelinin, satın alınan işletmedeki kontrol gücü olmayan payların ve, varsa, satın alma öncesinde satın alınan işletmedeki payların gerçeğe uygun değeri toplamını aşması durumunda, bu tutar pazarlıklı satın almadan kaynaklanan kazanç olarak doğrudan kar/zarar içinde muhasebeleştirilir.

Hissedar paylarını temsil eden ve sahiplerine tasfiye durumunda işletmenin net varlıklarının belli bir oranda pay hakkını veren kontrol gücü olmayan paylar, ilk olarak ya gerçeğe uygun değerleri üzerinden ya da satın alınan işletmenin tanımlanabilir net varlıklarının kontrol gücü olmayan paylar oranında muhasebeleştirilen tutarları üzerinden ölçülür.

Ölçüm esası, her bir işleme göre belirlenir. Diğer kontrol gücü olmayan pay türleri gerçeğe uygun değere göre ya da, uygulanabilir olduğu durumlarda, bir başka TFRS standardında belirtilen yöntemler uyarınca ölçülür.

Bir işletme birleşmesinde Grup tarafından transfer edilen bedelin, koşullu bedeli de içerdiği durumlarda, koşullu bedel satın alım tarihindeki gerçeğe uygun değer üzerinden ölçülür ve işletme birleşmesinde transfer edilen bedele dahil edilir. Ölçme dönemi içerisinde ortaya çıkan ek bilgilerin sonucunda koşullu bedelin gerçeğe uygun değerinde düzeltme yapılması gerekiyorsa, bu düzeltme şerefiyeden geçmişe dönük olarak düzeltilir. Ölçme dönemi, birleşme tarihinden sonraki, edinen işletmenin işletme birleşmesinde muhasebeleştirdiği geçici tutarları düzeltbildiği dönemdir. Bu dönem satın alım tarihinden itibaren 1 yıldan fazla olamaz.

Ölçme dönemi düzeltmeleri olarak nitelendirilmeyen koşullu bedelin gerçeğe uygun değerindeki değişiklikler için uygulanan sonraki muhasebeleştirme işlemleri, koşullu bedel için yapılan sınıflandırma şekline göre değişir. Özkaynak olarak sınıflandırılmış koşullu bedel yeniden ölçülmez ve buna ilişkin sonradan yapılan ödeme, özkaynak içerisinde muhasebeleştirilir. Varlık ya da borç olarak sınıflandırılan koşullu bedelin Finansal araç niteliğinde olması ve TFRS 9 *Finansal Araçlar*: standardı kapsamında bulunması durumunda, söz konusu koşullu bedel gerçeğe uygun değerinden ölçülür ve değişiklikten kaynaklanan kazanç ya da kayıp, kâr veya zararda ya da diğer kapsamlı gelirden muhasebeleştirilir. TFRS 9 kapsamında olmayanlar ise, TMS 37 *Karşılıklar* uyarınca muhasebeleştirilir.

Aşamalı olarak gerçekleşen bir işletme birleşmesinde Grup’un satın alınan işletmede önceden sahip olduğu özkaynak payı gerçeğe uygun değere getirmek için satın alım tarihinde (yani Grup’un kontrolü ele aldığı tarihte) yeniden ölçülür ve, varsa, ortaya çıkan kazanç/zarar kar/zarar içinde muhasebeleştirilir. Satın alım tarihi öncesinde diğer kapsamlı gelir içinde muhasebeleştirilen satın alınan işletmenin payından kaynaklanan tutarlar, söz konusu payların elden çıkarıldığı varsayımı altında kar/zarara aktarılır.

Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş.

31 Aralık 2023 Tarihi İtibarıyla Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası (“TL”) olarak Türk Lirasının 31 Aralık 2023 tarihindeki alım gücü ile ifade edilmiştir.)

DİPNOT 2 - KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (Devamı)

2.4 Önemli Muhasebe Politikalarının Özeti (devamı)

2.4.29 İşletme birleşmeleri (devamı)

İşletme birleşmesi ile ilgili satın alma muhasebesinin birleşmenin gerçekleştiği raporlama tarihinin sonunda tamamlanamadığı durumlarda, Grup muhasebeleştirme işleminin tamamlanamadığı kalemler için geçici tutarlar raporlar. Bu geçici raporlanan tutarlar, ölçüm döneminde düzeltilir ya da satın alm tarihinde muhasebeleştirilen tutarlar üzerinde etkisi olabilecek ve bu tarihte ortaya çıkan olaylar ve durumlar ile ilgili olarak elde edilen yeni bilgileri yansıtmak amacıyla fazladan varlık veya yükümlülük muhasebeleştirilir.

Kontrol gücü olmayan pay sahipleri ile yapılan kısmi hisse alış - satış işlemleri

Grup, kontrol gücü olmayan pay sahipleri ile gerçekleştirdiği hali hazırda kontrol etmekte olduğu ortaklıklara ait hisselerin alış ve satış işlemlerini Grup’un özkaynak sahipleri arasındaki işlemler olarak değerlendirmektedir. Buna bağlı olarak, kontrol gücü olmayan paylardan ilave hisse alış işlemlerinde, elde etme maliyeti ile ortaklığın satın alınan payı nispetindeki net varlıklarının kayıtlı değeri arasındaki fark özkaynak içerisinde muhasebeleştirilir. Kontrol gücü olmayan pay sahiplerine hisse satış işlemlerinde ise, satış bedeli ile ortaklığın satılan payı nispetindeki net varlıklarının kayıtlı değeri arasındaki fark sonucu oluşan kayıp veya kazançlar SPK tarafından zorunlu kılınan şablonda özkaynak kalemleri içerisinde bu işlemler sonucunda oluşan kayıp veya kazançlar için ayrı bir başlık olmaması sebebiyle geçmiş yıllar karları hesabı altında özkaynakta muhasebeleştirilir.

2.4.30 Finansal bilgilerin bölümlere göre raporlanması

Endüstriyel bölümler, belirli bir mal veya hizmeti ya da birbirleriyle ilişkili mal veya hizmet grubunu sağlama veya risk ve fayda açısından Grup’un diğer bölümlerinden farklı özellikler taşıma anlamında Grup’un diğer bölümlerinden farklı özelliklere sahip bölümlerdir. Coğrafi bölümler, Grup’un, belirli bir ekonomik çevrede mal veya hizmet temin eden ve risk ve fayda açısından başka bir ekonomik çevre içerisinde faaliyet gösteren diğer bölümlerden farklı özelliklere sahip bölümlerdir.

Raporlanabilir bölüm, bölüm bilgileri açıklanması zorunlu olan bir endüstriyel bölüm veya coğrafi bölümdür. Bir endüstriyel bölümün veya coğrafi bölümün raporlanabilir bölüm olarak belirlenebilmesi için gereklilik; bölüm hasılatının büyük bir çoğunluğunun grup dışı müşterilere yapılan satışlardan kazanılması ve grup dışı müşterilere yapılan satışlardan ve diğer bölümler ile gerçekleştirilen işlemlerden elde edilen bölüm hasılatının, tüm bölümlere ilişkin iç ve dış toplam hasılatın en az %10’unu oluşturması veya kar veya zararla sonuçlanan bölüm sonucunun, kar elde eden bölümlerin toplam sonuçları ile zarar eden bölümlerin toplam sonuçlarının mutlak anlamda büyük olanının en az %10’una isabet etmesi veya bölüm varlıklarının, tüm bölümlerin toplam varlıklarının en az %10’unu oluşturmasıdır.

Grup, faaliyet bölümlerini, karar almaya yetkili mercieye TFRS baz alınmış ve belli sınıflandırmalar yapılmış iç raporlamada sunulan bölümlerle tutarlı olacak şekilde belirlemiştir. İç raporlamalara göre Grup’un risk ve fayda oranlarının özellikle ürettiği mal ve hizmetlerdeki farklılıklardan etkilenmesi sebebiyle, bölüm bilgilerinin raporlanmasına yönelik olarak endüstriyel bölümler belirlenmiştir. Coğrafi bölümler bazındaki bilgiler, Grup’un faaliyetlerinin, konsolide finansal tablolar genelinde ve parasal önemlilik kavramında, Türkiye dışındaki coğrafi bölümler açısından raporlanabilir bölüm özelliği göstermediğinden, ekli konsolide finansal tablolarda ayrıca yer verilmemiştir. Faaliyet bölümleri raporlaması işletmenin faaliyetlere ilişkin karar almaya yetkili merciiine yapılan raporlamayla yeknesaklığı sağlayacak biçimde düzenlenmiştir. İşletmenin faaliyetlere ilişkin karar almaya yetkili mercii bölüme tahsis edilecek kaynaklara ilişkin kararların alınmasından ve bölümün performansının değerlendirilmesinden sorumludur.

Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş.

31 Aralık 2023 Tarihi İtibarıyla Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası (“TL”) olarak Türk Lirasının 31 Aralık 2023 tarihindeki alım gücü ile ifade edilmiştir.)

DİPNOT 2 - KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (Devamı)

2.4 Önemli Muhasebe Politikalarının Özeti (devamı)

2.4.31 Bilanço tarihinden sonraki olaylar

Grup, bilanço tarihinden sonra düzeltme gerektiren olayların ortaya çıkması durumunda, konsolide finansal tablolara alınan tutarları bu yeni duruma uygun şekilde düzeltir. Bilanço tarihinden sonra ortaya çıkan düzeltme gerektirmeyen hususlar, finansal tablo kullanıcılarının ekonomik kararlarını etkileyen hususlar olmaları halinde konsolide finansal tablo dipnotlarında açıklanır.

2.5 Önemli Muhasebe Tahmin ve Varsayımları

Konsolide finansal tabloların hazırlanması, bilanço tarihi itibarıyla raporlanan varlık ve yükümlülüklerin tutarlarını, şarta bağlı varlık ve yükümlülüklerin açıklanmasını ve hesap dönemi boyunca raporlanan gelir ve giderlerin tutarlarını etkileyebilecek tahmin ve varsayımların kullanılmasını gerektirmektedir. Muhasebe değerlendirme, tahmin ve varsayımları, geçmiş tecrübe, diğer faktörler ile o günün koşullarıyla gelecekteki olaylar hakkında makul beklentiler dikkate alınarak sürekli olarak değerlendirilir. Bu tahmin ve varsayımlar, yönetimlerin mevcut olaylar ve işlemlere ilişkin en iyi bilgilerine dayanmasına rağmen, fiili sonuçlar, varsayımlarından farklılık gösterebilir.

a) Şerefiye

İşletme birleşmeleri, TFRS 3, “İşletme Birleşmeleri” standardı kapsamında satın alma yöntemi ile muhasebeleştirilir. Satın alma bedeli ile satın alınan işletmenin (i) TFRS 3 hükümlerine göre alım tarihinde düzenlenen bilançosundaki net tanımlanabilir varlıkların ve şarta bağlı yükümlülüklerin değeri, (ii) kontrol gücü olmayan payların değeri ve (iii) daha önceden elde bulunan paylarının gerçeğe uygun değeri arasındaki fark, şerefiye olarak muhasebeleştirilir. Bu farkın negatif olması durumunda şerefiye oluşmaz, aradaki fark pazarlıklı satın alımdan kaynaklanan kazanç olarak “Yatırım faaliyetlerinden gelirler” hesabında muhasebeleştirilir. İşletme birleşmesi sonucunda oluşan şerefiye, değer düşüklüğü testi amacıyla nakit üreten birimlere tahsis edilir. Değer düşüklüğü testleri; şerefiye için her bir nakit üreten birim bazında uzun vadeli planlar çerçevesinde hesaplanan nakit akımların bugünkü değerlerin, ilgili taşınan değerler ile karşılaştırılması suretiyle yapılmaktadır. 31 Aralık 2023 tarihi itibarıyla gerçekleştirilen düşüklüğü testleri sonucu 254.615 TL değer düşüklüğü tespit edilmiştir (Not:19).

b) Sandık

Banka’nın Tekaüt Sandığı Vakfı (“Sandık”) 506 Sayılı Kanunun Geçici 20. maddesi çerçevesinde kurulmuş bir sandık olup SGK’ya devredilecek sandıklar kapsamına girmektedir. Devir tarihini belirlemede Bakanlar Kurulu yetkili kılınmıştır. Sandığın toplam yükümlülükleri, devredilecek faydalar ve Sandığın sorumluluğunda kalacak ilave faydalar için ayrı ayrı yöntem ve varsayımlar kullanılarak hesaplanmaktadır. Emekli Sandığı yükümlülüklerinin değerlemeleri uygun varsayımların seçiminde, önemli yargı ve teknik uzmanlık gerektirir. Konu ile ilgili detaylar not 2.4.21’de açıklanmıştır.

Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş.

31 Aralık 2023 Tarihi İtibarıyla Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak Türk Lirasının 31 Aralık 2023 tarihindeki alım gücü ile ifade edilmiştir.)

DİPNOT 2 - KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (Devamı)

2.5 Önemli Muhasebe Tahmin ve Varsayımları (devamı)

c) Ertelemiş vergi

Grup, vergiye esas yasal finansal tabloları ile TFRS'ye göre hazırlanmış finansal tabloları arasındaki farklılıklardan kaynaklanan geçici zamanlama farkları için ertelenmiş vergi varlığı ve yükümlülüğü muhasebeleştirilmektedir. Grup'un bağlı ortaklıklarının gelecekte oluşacak karlardan indirilebilecek kullanılmamış mali zararları ve diğer indirilebilir geçici farklardan oluşan ertelenmiş vergi varlıkları bulunmaktadır. Ertelemiş vergi varlıklarının kısmen ya da tamamen geri kazanılabilir tutarı mevcut koşullar altında tahmin edilmiştir. Değerlendirme sırasında, gelecekteki kar projeksiyonları, cari dönemlerde oluşan zararlar, kullanılmamış zararların ve diğer vergi varlıklarının son kullanılabilirliği tarihler ve gerektiğinde kullanılabilir vergi planlama stratejileri göz önünde bulundurulmuştur. Elde edilen veriler ışığında, Grup'un gelecekte elde edilecek vergiye tabi kar ertelenmiş vergi varlıklarının tamamını karşılamaya yetmiyorsa, ertelenmiş vergi varlığının tamamı ve bir kısmına karşılık ayrılır.

d) Finans sektörü faaliyetlerinden alacaklarda değer düşüklüğü

Grup, gerçeğe uygun değer farkı diğer kapsamlı gelire yansıtılan finansal varlıkların ve itfa edilmiş maliyeti ile ölçülen finansal varlıkların değer düşüklüğüne uğradığına ilişkin ortada tarafsız göstergelerin bulunup bulunmadığı hususunu her bilanço döneminde muhasebe politikaları Not 2.4.7'deki tanımlar ışığında değerlendirir.

Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş.

31 Aralık 2023 Tarihi İtibarıyla Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak Türk Lirasının 31 Aralık 2023 tarihindeki alım gücü ile ifade edilmiştir.)

DİPNOT 3 - İŞLETME BİRLEŞMELERİ

1 Ocak 2023 - 31 Aralık 2023 dönemi içinde gerçekleşen alımlar

Yoktur.

1 Ocak 2022 - 31 Aralık 2022 dönemi içinde gerçekleşen alımlar

Şirketin tek ve kurucu ortak olarak Hollanda'da kurmuş olduğu DxBV tarafından Orta Doğu, ABD, Avrupa ve Asya pazarlarında faaliyette bulunan Radiflow Ltd. sermayesinin %51'ini temsil eden payları, satınalma ve kapanış işlemleri gereğince yapılan düzeltmeler sonrası, 30 Mayıs 2022 tarihi itibarıyla satın alınmış ve böylece Radiflow DxBV'nin bağlı ortaklığı haline gelmiştir. Ayrıca, Türkiye'de faaliyette bulunan SEM İnternet Reklam Hizmetleri ve Danışmanlık A.Ş. paylarının %100'ü ve yine dijital pazarlama alanında Türkiye'de faaliyette bulunan Liberdatum İnternet Reklam Hizmetleri ve Danışmanlık A.Ş. paylarının %100'ü, satınalma ve kapanış işlemleri gereğince yapılan düzeltmeler sonrası, 30 Haziran 2022 tarihi itibarıyla satın alınmış ve her iki şirket de DxBV'nin bağlı ortaklığı haline gelmiştir.

Bu kapsamda rapor dönemi itibarıyla ilgili şirketlerin tanımlanabilir varlık, yükümlülük ve şarta bağlı yükümlülüklerinin gerçeğe uygun değerleri TFRS'ye göre hazırlanmış finansal tabloları düzenlenerek tahminlenmiş ve geçici tutarlar olarak finansal tablolara yansıtılmıştır.

Satın alım tarihindeki, satın alma bedeli ve kayıtlara alınan varlıklar ve yükümlülükler:

	Radiflow (TL)
Satın alınan varlıklar	562.349
Satın alınan yükümlülükler	289.747
Toplam tanımlanabilir net varlıklar (%100)	272.602
Satın alınan %51'lik paya karşılık gelen	139.027
Nakit satın alım bedeli	830.487
Sahiplik oranı	51%
Serefiye	691.460

Satın alım tarihindeki, satın alma bedeli ve kayıtlara alınan varlıklar ve yükümlülükler

	Sem&Liberdatum (TL)
Satın alınan varlıklar	353.183
Satın alınan yükümlülükler	207.283
Toplam tanımlanabilir net varlıklar	145.900
Nakit satın alım bedeli	408.869
Sahiplik oranı	100%
Serefiye	262.969

Satın alma işlemi sonucunda iktisap edilen tanımlanabilir varlıkların, yükümlülüklerin ve şarta bağlı yükümlülüklerin gerçeğe uygun değerinin satın alma bedelini aşan sırasıyla 691.460 TL ve 262.969 TL tutarındaki bölümleri bilançoda şerefiye olarak kaydedilmiştir.

Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş.

31 Aralık 2023 Tarihi İtibarıyla Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak Türk Lirasının 31 Aralık 2023 tarihindeki alım gücü ile ifade edilmiştir.)

DİPNOT 3 - İŞLETME BİRLEŞMELERİ (Devamı)

1 Ocak 2022 - 31 Aralık 2022 dönemi içinde gerçekleşen alımlar (Devamı)

Kordsa ile Microtex Composites S.r.l.(Microtex) arasında, Microtex sermayesinin %60' ını temsil eden payların tamamı Şirket tarafından 5 Ağustos 2022 devralınmıştır.

Satım alım tarihindeki, satın alma bedeli ve kayıtlara alınan varlıklar ve yükümlülükler:

	<u>Microtex (TL)</u>
Satın alınan varlıklar	1.328.354
Satın alınan yükümlülükler	550.650
Toplam tanımlanabilir net varlıklar	777.704
Satın alınan %60'lık paya karşılık gelen	466.622
Nakit satın alım bedeli	806.671
Sahiplik oranı	60%
Serefive	340.049

Satın alma işlemi sonucunda iktisap edilen tanımlanabilir varlıkların, yükümlülüklerin ve şarta bağlı yükümlülüklerin gerçeğe uygun değerinin satın alma bedelini aşan 340.049 TL tutarındaki bölümü bilançoda şerefiye olarak kaydedilmiştir.

Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş.

31 Aralık 2023 Tarihi İtibarıyla Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak Türk Lirasının 31 Aralık 2023 tarihindeki alım gücü ile ifade edilmiştir.)

DİPNOT 4 - BÖLÜMLERE GÖRE RAPORLAMA

Grup, portföy yönetim stratejileri ve dijital işlerde büyüme planları doğrultusunda, Sabancı Holding Dijital Grup Başkanlığı oluşturmuştur. Bu gelişimle beraber bağlı ortaklıkları DxBV ve son dönemde teknoloji pazaryeri hizmetleri ile birlikte dijital dönüşümünü başlatan Teknosa şirketleri Dijital Grup Başkanlığı altında takip edilmeye başlanmıştır. Daha önce Perakende segmentinde yer alan Grup'un bağlı ortaklıklarından CarrefourSA ise diğer segmentinde takip edilmeye başlanmıştır. 1 Ocak – 31 Aralık 2022 segment verileri 1 Ocak – 31 Aralık 2023 dönemindeki değişiklikleri içerecek şekilde yeniden düzenlenmiştir.

İş Ortaklıkları'nın finansal bilgileri, Grup'un yönetsel yaklaşımı çerçevesinde hazırlanan bölümlere göre raporlama bilgilerine, tam konsolidasyon yöntemi (%100 olarak) ile dahil edilmiştir. Bu yaklaşım çerçevesinde oluşan bölümlere göre raporlama bilgileri "kombine finansal bilgiler" olarak tanımlanmaktadır.

1 Ocak - 31 Aralık 2023	Finansal Hizmetler							Toplam
	Bankacılık	Enerji	Sanayi	Malzemeleri	Dijital	Diğer		
Kombine gelirler	353.976.251	42.990.050	216.742.975	50.005.099	42.407.581	49.539.239	55.450.230	811.111.425
Kombine brüt kar	166.571.956	(4.702.467)	33.496.832	10.019.263	8.015.172	5.227.147	19.800.653	238.428.556
Faaliyet giderleri	(61.708.028)	(6.264.286)	(13.310.240)	(6.265.396)	(2.383.121)	(5.612.435)	(11.850.548)	(107.394.054)
Esas faaliyetlerden diğer gelir/(giderler)	1.832.210	12.550.203	3.160.396	(319.720)	(64.884)	(861.191)	(430.727)	15.866.287
Esas faaliyetler ile ilişkilendirilen kur ve vade farkları net,	-	1.044.418	680.958	(166.784)	698.827	(381.888)	(1.283.276)	592.255
İş ortaklıklarının karlarındaki paylar	-	-	-	-	-	-	578.921	578.921
Kombine esas faaliyet karı	106.696.138	2.627.868	24.027.946	3.267.363	6.265.994	(1.628.367)	6.815.023	148.071.965
Yatırım faaliyetlerinden diğer gelir/(giderler) net,	(247.098)	833.806	114.915	617.699	510.508	294.379	3.093.331	5.217.540
Finansal gelirler/(giderler) net,	-	(569.160)	(11.681.780)	(2.004.354)	(1.110.186)	(1.570.966)	205.236	(16.731.210)
Parasal kazanç/(kayıp)	(75.480.793)	(2.692.132)	(442.453)	1.765.082	230.034	3.373.293	1.035.052	(72.211.917)
Kombine vergi öncesi kar	30.968.247	200.382	12.018.628	3.645.790	5.896.350	468.339	11.148.642	64.346.378
Vergi gelir/(gideri) net,	(27.069.380)	(1.148.084)	9.503.161	723.722	(516.277)	(300.501)	193.049	(18.614.310)
Durdurulan faaliyetler vergi sonrası dönem zararı	-	-	-	(2.448)	-	-	-	(2.448)
Kombine net dönem karı	3.898.867	(947.702)	21.521.789	4.367.064	5.380.073	167.838	11.341.691	45.729.620
Konsolide net dönem karı (*)	1.588.788	(348.792)	10.189.724	1.869.311	2.458.607	(85.132)	(245.186)	15.427.320
1 Ocak - 31 Aralık 2022	Finansal Hizmetler							Toplam
Bankacılık	Enerji	Sanayi	Malzemeleri	Dijital	Diğer			
Kombine gelirler	282.141.118	32.714.681	270.737.142	57.246.889	39.735.325	35.374.263	45.203.061	763.152.479
Kombine brüt kar	186.679.595	(4.190.180)	43.474.368	11.489.388	3.791.649	2.998.321	14.626.187	258.869.328
Faaliyet giderleri	(41.244.793)	(4.768.091)	(17.812.704)	(6.285.239)	(1.851.458)	(3.837.836)	(9.230.779)	(85.030.900)
Esas faaliyetlerden diğer gelir/(giderler)	1.723.364	8.841.447	3.289.812	(96.410)	105.181	(26.409)	(149.719)	13.687.266
Esas faaliyetler ile ilişkilendirilen kur ve vade farkları net,	-	1.188.895	2.480.639	(915.776)	347.179	(461.438)	(781.383)	1.858.116
İş ortaklıklarının karlarındaki paylar	-	-	-	-	-	-	76.358	76.358
Kombine esas faaliyet karı	147.158.166	1.072.071	31.432.115	4.191.963	2.392.551	(1.327.362)	4.540.664	189.460.168
Yatırım faaliyetlerinden diğer gelir/(giderler) net,	(235.408)	1.000.304	(184.314)	180.209	2.136.170	97.065	10.887.022	13.881.048
Finansal gelirler/(giderler) net,	-	(1.300.295)	(10.486.873)	(471.322)	(1.275.134)	(852.311)	(1.356.523)	(15.742.458)
Parasal kayıp kazanç	(77.226.281)	(1.984.021)	(1.229.457)	1.551.495	1.592.562	2.463.936	(3.069.473)	(77.901.239)
Kombine vergi öncesi kar	69.696.477	(1.211.941)	19.531.471	5.452.345	4.846.149	381.328	11.001.690	109.697.519
Vergi gelir/(gideri) net,	(36.415.082)	(543.769)	16.453.849	(452.204)	1.078.671	(104.486)	(381.196)	(20.364.217)
Durdurulan faaliyetler vergi sonrası dönem zararı	-	-	-	(3.981)	-	-	-	(3.981)
Kombine net dönem karı	33.281.395	(1.755.710)	35.985.320	4.996.160	5.924.820	276.842	10.620.494	89.329.321
Konsolide net dönem karı (*)	13.562.169	(634.815)	15.925.586	2.605.249	3.079.205	105.566	4.778.531	39.421.491

(*) Net dönem karının ana ortaklığa isabet eden kısmını belirtmektedir.

(**) Segment raporlamadaki kombine veriler Grup'un bağlı ortaklıklarının var ise, alt konsolidasyonu yapıldıktan sonraki tutarları ifade eder

Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş.

31 Aralık 2023 Tarihi İtibarıyla Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak Türk Lirasının 31 Aralık 2023 tarihindeki alım gücü ile ifade edilmiştir.)

DİPNOT 4 - BÖLÜMLERE GÖRE RAPORLAMA (Devamı)

a) Gelirler	2023	2022
Bankacılık	353.976.251	282.141.118
Finansal hizmetler	42.990.050	32.714.681
Enerji	216.742.975	270.737.142
Sanayi	50.005.099	57.246.889
Yapı malzemeleri	42.407.581	39.735.325
Dijital	49.539.239	35.374.263
Diğer	55.450.230	45.203.061
Kombine	811.111.425	763.152.479
Eksi: İş Ortaklıkları	(261.969.421)	(314.283.890)
Eksi: Konsolidasyon eliminasyonları ve düzeltmeleri	(18.376.258)	(12.995.323)
Konsolide	530.765.746	435.873.266

b) Esas faaliyet karı

	2023	2022
Bankacılık	106.696.138	147.158.166
Finansal Hizmetler	2.627.868	1.072.071
Enerji	24.027.946	31.432.115
Sanayi	3.267.363	4.191.963
Yapı malzemeleri	6.265.994	2.392.551
Dijital	(1.628.367)	(1.327.362)
Diğer	6.815.023	4.540.664
Kombine	148.071.965	189.460.168
Eksi: İş Ortaklıkları	(29.697.307)	(33.719.287)
Eksi: Konsolidasyon eliminasyonları ve düzeltmeleri	(7.618.838)	(3.080.650)
Artı: İş Ortaklıkları'nın ve iştiraklerin net kar payları	13.667.913	17.856.719
Konsolide	124.423.733	170.516.950

c) Amortisman ve itfa payları

	2023	2022
Bankacılık	4.993.199	4.395.636
Finansal Hizmetler	1.692.979	1.634.113
Enerji	8.004.075	7.348.708
Sanayi	2.427.282	2.396.280
Yapı malzemeleri	1.953.020	1.815.773
Dijital	974.478	825.130
Diğer	2.307.451	2.026.172
Kombine	22.352.484	20.441.812
Eksi: İş Ortaklıkları	(10.250.815)	(9.510.489)
Konsolide	12.101.669	10.931.323

Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş.

31 Aralık 2023 Tarihi İtibarıyla Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak Türk Lirasının 31 Aralık 2023 tarihindeki alım gücü ile ifade edilmiştir.)

DİPNOT 4 - BÖLÜMLERE GÖRE RAPORLAMA (Devamı)

d) Vergi öncesi kar	2023	2022
Bankacılık	30.968.247	69.696.477
Finansal Hizmetler	200.382	(1.211.941)
Enerji	12.018.628	19.531.471
Sanayi	3.645.790	5.452.345
Yapı malzemeleri	5.896.350	4.846.149
Dijital	468.339	381.328
Diğer	11.148.642	11.001.690
Kombine	64.346.378	109.697.519
Eksi: İş Ortaklıkları	(19.207.348)	(23.613.474)
Eksi: Konsolidasyon eliminasyonları ve düzeltmeleri	(10.854.084)	(5.404.753)
Artı: İş Ortaklıkları'nın ve iştiraklerin net kar payları	13.667.913	17.856.719
Konsolide	47.952.859	98.536.011

e) Net dönem karı

	2023	2022
Bankacılık	3.898.867	33.281.395
Finansal Hizmetler	(947.702)	(1.755.710)
Enerji	21.521.789	35.985.320
Sanayi	4.367.064	4.996.160
Yapı malzemeleri	5.380.073	5.924.820
Dijital	167.838	276.842
Diğer	11.341.691	10.620.494
Kombine	45.729.620	89.329.321
Eksi: İş Ortaklıkları	(28.696.466)	(40.512.919)
Artı: İş Ortaklıkları'nın ve iştiraklerin net kar payları	13.667.913	17.856.719
Eksi: Konsolidasyon eliminasyonları ve düzeltmeleri	(10.854.084)	(5.404.753)
Eksi: Kontrol gücü olmayan paylar	(4.419.663)	(21.846.877)
Konsolide (ana ortaklık payı)	15.427.320	39.421.491

f) Yatırım harcamaları

	2023	2022
Bankacılık	8.858.380	8.218.555
Finansal Hizmetler	734.955	672.562
Enerji	30.368.111	17.491.082
Sanayi	3.421.557	3.307.185
Yapı malzemeleri	6.191.016	2.681.646
Dijital	750.407	525.753
Diğer	1.489.867	1.189.028
Kombine	51.814.293	34.085.811
Eksi: İş Ortaklıkları	(28.616.790)	(19.516.334)
Konsolide	23.197.503	14.569.477

Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş.

31 Aralık 2023 Tarihi İtibarıyla Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak Türk Lirasının 31 Aralık 2023 tarihindeki alım gücü ile ifade edilmiştir.)

DİPNOT 4 - BÖLÜMLERE GÖRE RAPORLAMA (Devamı)

g) Toplam varlıklar		
	31 Aralık 2023	31 Aralık 2022
Bankacılık	1.908.975.954	1.883.559.338
Finansal Hizmetler	80.091.271	68.465.016
Enerji	255.591.976	226.314.324
Sanayi	73.090.253	73.041.874
Yapı malzemeleri	58.640.710	55.690.701
Dijital	19.009.956	16.425.748
Diğer	222.980.977	216.489.750
Kombine	2.618.381.097	2.539.986.751
Eksi: İş Ortaklıkları	(297.018.302)	(272.126.025)
Eksi: Konsolidasyon eliminasyonları ve düzeltmeleri	(206.060.329)	(204.749.653)
Artı: İş Ortaklıkları ve iştiraklerin taşınan değerleri	77.028.827	66.114.225
Konsolide	2.192.331.293	2.129.225.298

DİPNOT 5 – NAKİT VE NAKİT BENZERLERİ

31 Aralık 2023 ve 2022 tarihleri itibarıyla hazır değerlerin detayı aşağıda sunulmuştur

	31 Aralık 2023			31 Aralık 2022		
	Finans	Finans dışı	Toplam	Finans	Finans dışı	Toplam
Kasa	16.792.152	160.898	16.953.050	19.363.601	218.652	19.582.253
Banka						
Vadeli mevduat	22.894.271	10.614.585	33.508.856	21.653.865	15.161.369	36.815.234
Vadesiz mevduat	35.182.040	3.090.667	38.272.707	41.576.137	2.038.636	43.614.773
Ters repo alacakları	1.415.550	-	1.415.550	2.409.601	-	2.409.601
Diğer hazır değerler	-	3.832.451	3.832.451	-	4.425.762	4.425.762
Toplam	76.284.013	17.698.601	93.982.614	85.003.204	21.844.419	106.847.623

Finans bölümüne ait ABD Doları, Avro ve TL cinsinden vadeli mevduatlar ve para piyasası plasmanlarının etkin faiz oranı sırasıyla yıllık ortalama %5,94 (31 Aralık 2022: %1,86), %3,92 (31 Aralık 2022: %1,87) ve %42,33'tir. (31 Aralık 2022: %21,24).

31 Aralık 2023 ve 2022 tarihleri itibarıyla vade analizi aşağıda sunulmuştur:

	31 Aralık 2023	31 Aralık 2022
Vadesiz	58.272.626	65.036.171
3 aya kadar	35.709.988	41.811.452
Toplam	93.982.614	106.847.623

31 Aralık 2023 tarihi itibarıyla Grup'un off-shore nakit değerleri, değişken faizli bono ihraçlarına ilişkin ödeme hesapları ve bankalarda bulunan vadeli ve vadesiz mevduatları üzerinde toplam 10.098.899 TL tutarında blokaj bulunmaktadır (31 Aralık 2022: 17.803.825 TL).

Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş.

31 Aralık 2023 Tarihi İtibarıyla Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak Türk Lirasının 31 Aralık 2023 tarihindeki alım gücü ile ifade edilmiştir.)

DİPNOT 6 – TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI HESABI

31 Aralık 2023 ve 31 Aralık 2022 tarihleri itibarıyla Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası detayı aşağıda sunulmuştur:

	31 Aralık 2023	31 Aralık 2022
Zorunlu karşılıklar	271.838.052	183.800.114
Serbest hesaplar	5.892.266	3.842.485
Toplam	277.730.318	187.642.599

DİPNOT 7 - FİNANSAL YATIRIMLAR

a) Gerçeğe uygun değer farkı kar ve ya zarara yansıtılan finansal varlıklar

Gerçeğe uygun değer değişimleri kar veya zarar tablosuna yansıtılan finansal varlıkların detayı aşağıda sunulmuştur:

	31 Aralık 2023			31 Aralık 2022		
	Bankacılık	Diğer şirketler	Toplam	Bankacılık	Diğer şirketler	Toplam
Hisse senetleri	3.522.124	3.636	3.525.760	10.861.057	-	10.861.057
Devlet tahvilleri	343.448	170.283	513.731	721.315	302.173	1.023.488
Eurobondlar	446.295	67.025	513.320	271.589	555.969	827.558
Yatırım fonları	9.326.052	5.274.446	14.600.498	3.363.409	1.420.032	4.783.441
Diğer (*)	2.683.258	4.510.380	7.193.638	2.181.214	5.403.691	7.584.905
Toplam	16.321.177	10.025.770	26.346.947	17.398.584	7.681.865	25.080.449

(*) Diğer finansal varlıkların 2.173.070 TL'lik kısmı, Ak Portföy Yönetimi A.Ş. üzerinden alınan Ak Leasing Yatırım Pur Fonundan oluşmakta olup gerçeğe uygun değerinden takip edilmekte ve söz konusu değerlendirme farkları kar zarara yansıtılmaktadır (31 Aralık 2022: 1.708.073 TL Ak Portföy ve Akyatırım alım satım amaçlı finansal varlıklar varlıklar diğer menkul değerlerdir.). Ayrıca, Grup'un Gerçeğe Uygun Değer Farkı Kâr Zarara Yansıtılan Finansal Varlıklar" kalemi altında "Diğer Finansal Varlıklar" altında 3.104.594 TL (31 Aralık 2022: 2.669.164 TL) tutarlı kur korumalı mevduat muhasebeleştirilmektedir.

TL cinsinden etkin faiz oranları aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2023	31 Aralık 2022
TL	%45,52	%14,07

Grup'un finans sektöründeki faaliyetlerinden dolayı teminata verdiği gerçeğe uygun değer farkı kar/zarara yansıtılan finansal varlığı bulunmamaktadır (31 Aralık 2022: Bulunmamaktadır).

31 Aralık 2023 ve 31 Aralık 2022 tarihleri itibarıyla, sözleşmede yer alan vade tarihlerine kalan sürelerine göre vade analizi aşağıda sunulmuştur:

Sözleşme ile belirlenen yeniden fiyatlandırma tarihine kalan süre:

	31 Aralık 2023			31 Aralık 2022		
	Bankacılık	Diğer şirketler	Toplam	Bankacılık	Diğer şirketler	Toplam
Vadesiz	15.417.541	1.729.352	17.146.893	16.044.143	1.910.752	17.954.895
3 ile 12 ay arası	117.871	8.296.418	8.414.289	619.024	5.754.787	6.373.811
1 ile 5 yıl arası	577.254	-	577.254	300.566	16.326	316.892
5 yıldan fazla	208.511	-	208.511	434.851	-	434.851
Toplam	16.321.177	10.025.770	26.346.947	17.398.584	7.681.865	25.080.449

Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş.

31 Aralık 2023 Tarihi İtibarıyla Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak Türk Lirasının 31 Aralık 2023 tarihindeki alım gücü ile ifade edilmiştir.)

DİPNOT 7 - FİNANSAL YATIRIMLAR (Devamı)

a) Gerçeğe uygun değer farkı kar ve ya zarara yansıtılan finansal varlıklar (devamı)

31 Aralık 2023 ve 31 Aralık 2022 tarihleri itibarıyla sözleşme ile belirlenen yeniden fiyatlandırma tarihine kalan süreye göre:

	31 Aralık 2023			31 Aralık 2022		
	Bankacılık	Diğer şirketler	Toplam	Bankacılık	Diğer şirketler	Toplam
Vadesiz	15.417.541	1.729.352	17.146.893	16.044.143	1.910.752	17.954.895
0-3 ay arası	303.839	3.108.230	3.412.069	332.569	1.571.076	1.903.645
3 ile 12 ay arası	125.192	5.188.188	5.313.380	553.774	4.183.711	4.737.485
1 ile 5 yıl arası	360.416	-	360.416	197.713	16.326	214.039
5 yıldan fazla	114.189	-	114.189	270.385	-	270.385
Toplam	16.321.177	10.025.770	26.346.947	17.398.584	7.681.865	25.080.449

b) Gerçeğe uygun değer farkı diğer kapsamlı gelire yansıtılan finansal varlıklar

	31 Aralık 2023			31 Aralık 2022		
	Bankacılık	Diğer şirketler	Toplam	Bankacılık	Diğer şirketler	Toplam
Borçlanma senetleri						
- Devlet tahvilleri	127.142.989	63.033	127.206.022	135.705.687	1.077.363	136.783.050
- Eurobondlar	90.781.116	5.125.026	95.906.142	99.841.862	4.406.277	104.248.139
- Yatırım fonları	1.429.280	9.861	1.439.141	2.314.093	72.961	2.387.054
- Diğer yabancı para cinsinden bonolar	64.299.878	1.054.499	65.354.377	45.103.927	1.246.207	46.350.134
Ara toplam	283.653.263	6.252.419	289.905.682	282.965.569	6.802.808	289.768.377
Hisse senetleri						
- Teşkilatlanmış piyasalarda işlem gören	-	-	-	-	154.484	154.484
- Teşkilatlanmış piyasalarda işlem görmeyen	317.939	13.030	330.969	191.446	8.160	199.606
Ara toplam	317.939	13.030	330.969	191.446	162.644	354.090
Gerçeğe uygun değer farkı diğer kapsamlı gelire yansıtılan finansal varlıklar	283.971.202	6.265.449	290.236.651	283.157.015	6.965.452	290.122.467

Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş.

31 Aralık 2023 Tarihi İtibarıyla Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak Türk Lirasının 31 Aralık 2023 tarihindeki alım gücü ile ifade edilmiştir.)

DİPNOT 7 - FİNANSAL YATIRIMLAR (Devamı)

b) Gerçeğe uygun değer farkı diğer kapsamlı gelire yansıtılan finansal varlıklar (devamı)

Finans bölümüne ait ABD Doları, Avro, Yen ve Türk Lirası cinsinden borçlanma senetlerinin etkin faiz oranları sırasıyla yıllık %6,12 (31 Aralık 2022: %5,75), %2,89 (31 Aralık 2022: %2,86), %3,09 (31 Aralık 2022: %3,09) ve %33,98'tir (31 Aralık 2022: %29,35).

Grup'un 31 Aralık 2023 tarihi itibarıyla gerçeğe uygun değer farkı diğer kapsamlı gelire yansıtılan finansal varlıklardan repo işlemlerine konu olanların tutarı 110.784.307 TL (31 Aralık 2022: 69.583.120 TL), teminata verilen/bloke edilenlerin tutarı ise 80.866.957 TL'dir (31 Aralık 2022: 99.885.015 TL).

Akbank'ın gerçeğe uygun değer farkı diğer kapsamlı gelire yansıtılan ve itfa edilmiş maliyeti ile ölçülen menkul kıymet portföylerinde tüketici fiyatlarına ("TÜFE") endeksli tahviller bulunmaktadır. Söz konusu kıymetler reel kupon oranları ve ihraç tarihindeki referans enflasyon endeksi ile tahmini enflasyon oranı dikkate alınarak hesaplanan endeks baz alınarak etkin faiz yöntemine göre değerlendirilmekte ve muhasebeleştirilmektedir. Bu kıymetlerin fiili kupon ödeme tutarlarının hesaplamasında kullanılan referans endeksler iki ay öncesinin TÜFE'sine göre oluşturulmaktadır. Banka tahmini enflasyon oranını da buna paralel olarak belirlemektedir. Kullanılan tahmini enflasyon oranı, yıl içerisinde gerekli görüldüğünde güncellenmektedir. Sene sonlarında ise fiili enflasyon oranı kullanılmaktadır.

31 Aralık 2023 ve 31 Aralık 2022 tarihleri itibarıyla gerçeğe uygun değer farkı diğer kapsamlı gelire yansıtılan finansal yatırımlarının sözleşmede yer alan vade tarihlerine kalan sürelerine göre vade analizi aşağıda sunulmuştur.

	31 Aralık 2023			31 Aralık 2022		
	Bankacılık	Diğer şirketler	Toplam	Bankacılık	Diğer şirketler	Toplam
0-3 ay arası	15.732.335	-	15.732.335	2.459.133	58.707	2.517.840
3 ile 12 ay arası	22.847.590	427.253	23.274.843	38.265.800	963.953	39.229.753
1 ile 5 yıl arası	199.942.173	978.545	200.920.718	169.391.063	1.468.961	170.860.024
5 yıldan fazla	43.701.884	713.122	44.415.006	70.535.217	963.578	71.498.795
Vadesiz	1.747.220	4.146.529	5.893.749	2.505.802	3.510.253	6.016.055
Toplam	283.971.202	6.265.449	290.236.651	283.157.015	6.965.452	290.122.467

31 Aralık 2023 ve 31 Aralık 2022 tarihleri itibarıyla sözleşme ile belirlenen yeniden fiyatlandırma tarihine kalan süreye göre:

	31 Aralık 2023			31 Aralık 2022		
	Bankacılık	Diğer şirketler	Toplam	Bankacılık	Diğer şirketler	Toplam
0-3 ay arası	84.193.513	-	84.193.513	56.804.878	23.325	56.828.203
3 ile 12 ay arası	37.287.203	427.253	37.714.456	64.159.716	1.026.824	65.186.540
1 ile 5 yıl arası	136.036.977	896.109	136.933.086	117.968.528	1.468.960	119.437.488
5 yıldan fazla	24.706.288	382.152	25.088.440	41.718.091	647.113	42.365.204
Vadesiz	1.747.221	4.559.935	6.307.156	2.505.802	3.799.230	6.305.032
Toplam	283.971.202	6.265.449	290.236.651	283.157.015	6.965.452	290.122.467

Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş.

31 Aralık 2023 Tarihi İtibarıyla Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak Türk Lirasının 31 Aralık 2023 tarihindeki alım gücü ile ifade edilmiştir.)

DİPNOT 7 - FİNANSAL YATIRIMLAR (Devamı)

c) İtfa edilmiş maliyeti üzerinden değerlendirilen finansal varlıklar:

İtfa edilmiş maliyeti üzerinden değerlendirilen finansal yatırımların detayı aşağıda sunulmuştur:

	31 Aralık 2023			31 Aralık 2022		
	Bankacılık	Diğer şirketler	Toplam	Bankacılık	Diğer şirketler	Toplam
Devlet tahvilleri	147.032.731	307.462	147.340.193	141.992.358	611.508	142.603.866
Diğer borçlanma senetleri	17.894.030	14.550.551	32.444.581	19.752.265	12.438.782	32.191.047
Toplam	164.926.761	14.858.013	179.784.774	161.744.623	13.050.290	174.794.913

İtfa edilmiş maliyeti üzerinden değerlendirilen finansal yatırımların hareket tablosu aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2023	31 Aralık 2022
1 Ocak Bakiyesi	174.794.913	155.718.948
Alımlar	32.606.788	26.216.969
Parasal varlıklarda meydana gelen kur farkları	6.333.534	5.483.156
Değerleme etkisi	36.223.332	58.155.294
Satış ve itfa yolu ile elden çıkarılanlar	(7.045.379)	(9.979.043)
Enflasyon düzeltme etkisi	(63.113.497)	(60.838.991)
Değer düşüklüğü karşılığı/(Karşılık iptali) (*)	(14.917)	38.580
Kapanış	179.784.774	174.794.913

(*) Beklenen zarar karşılığı dahildir.

Finans bölümüne ait ABD Doları ve Türk Lirası cinsinden borçlanma senetlerinin etkin faiz oranı sırasıyla yıllık %6,13 ve %43,82'tür (31 Aralık 2022: ABD Doları ve Türk Lirası cinsinden borçlanma senetlerinin etkin faiz oranı sırasıyla yıllık %6,22 ve %76,44'dır).

31 Aralık 2023 ve 2022 itibarıyla itfa edilmiş maliyeti üzerinden değerlendirilen finansal yatırımlar için Bankacılık ve diğer sektörler bazında sözleşmede yer alan vade tarihlerine kalan süre aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2023			31 Aralık 2022		
	Bankacılık	Diğer şirketler	Toplam	Bankacılık	Diğer şirketler	Toplam
0-3 ay arası	1.580.463	154.434	1.734.897	1.522.792	642.004	2.164.796
3 ile 12 ay arası	13.834.206	14.322.952	28.157.158	20.250.794	11.617.405	31.868.199
1 ile 5 yıl arası	107.028.906	380.627	107.409.533	78.266.094	722.039	78.988.133
5 yıldan fazla	42.483.186	-	42.483.186	61.704.943	68.842	61.773.785
Toplam	164.926.761	14.858.013	179.784.774	161.744.623	13.050.290	174.794.913

Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş.

31 Aralık 2023 Tarihi İtibarıyla Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak Türk Lirasının 31 Aralık 2023 tarihindeki alım gücü ile ifade edilmiştir.)

DİPNOT 7 - FİNANSAL YATIRIMLAR (Devamı)

c) İtfa edilmiş maliyeti üzerinden değerlendirilen finansal varlıklar (devamı):

31 Aralık 2023 ve 2022 itibarıyla itfa edilmiş maliyeti üzerinden değerlendirilen finansal yatırımlar için sözleşme ile belirlenen yeniden fiyatlama tarihine kalan süre aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2023			31 Aralık 2022		
	Bankacılık	Diğer şirketler	Toplam	Bankacılık	Diğer şirketler	Toplam
0-3 ay arası	76.611.686	178.002	76.789.688	68.369.800	547.886	68.917.686
3 ile 12 ay arası	50.876.894	14.322.952	65.199.846	63.710.797	11.710.000	75.420.797
1 ile 5 yıl arası	29.251.429	357.059	29.608.488	5.055.098	68.842	5.123.940
5 yıldan fazla	8.186.752	-	8.186.752	24.608.928	723.562	25.332.490
Toplam	164.926.761	14.858.013	179.784.774	161.744.623	13.050.290	174.794.913

d) Vadeli mevduatlar:

Üç aydan uzun vadeli mevduatların detayı aşağıda sunulmuştur:

	31 Aralık 2023	31 Aralık 2022
3 ile 12 ay arası	1.163.570	502.372
1 ile 5 yıl arası	619.780	-
Toplam	1.783.350	502.372

DİPNOT 8 - FİNANSAL BORÇLAR

Kısa vadeli alınan fonlar, banka kredileri ve ihraç edilen borç senetleri:

	31 Aralık 2023	31 Aralık 2022
Kısa vadeli	53.803.753	41.780.312
Uzun vadeli borçların kısa vadeli kısmı	66.068.210	61.919.907
Toplam kısa vadeli	119.871.963	103.700.219
Uzun vadeli alınan fonlar, banka kredileri ve ihraç edilen borç senetleri:		
Uzun vadeli	91.470.005	121.903.621
Toplam	211.341.968	225.603.840

31 Aralık 2023 ve 31 Aralık 2022 tarihleri itibarıyla vade analizi aşağıda sunulmuştur:

	31 Aralık 2023	31 Aralık 2022
3 aya kadar	24.705.469	26.765.873
3 ile 12 ay arası	95.166.494	76.934.346
Kısa vadeli finansal borçlar ve uzun vadeli finansal borçların kısa vadeli kısmı	119.871.963	103.700.219
1 ile 5 yıl arası	65.521.565	90.511.690
5 yıldan fazla	25.948.440	31.391.931
Uzun vadeli finansal borçlar	91.470.005	121.903.621
Toplam finansal borçlar	211.341.968	225.603.840

Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş.

31 Aralık 2023 Tarihi İtibarıyla Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak Türk Lirasının 31 Aralık 2023 tarihindeki alım gücü ile ifade edilmiştir.)

DİPNOT 8 - FİNANSAL BORÇLAR (Devamı)

31 Aralık 2023 ve 31 Aralık 2022 tarihleri itibarıyla kısa ve uzun vadeli borçlanmalara ilişkin özet bilgiler aşağıdaki gibidir:

31 Aralık 2023

Döviz cinsi	Faiz Aralığı (%)	Kısa Vadeli	Uzun Vadeli	Toplam
Türk Lirası	7,50%-61,91%	21.894.259	2.668.972	24.563.231
ABD Doları	1,67%-7,49%	66.824.417	81.855.096	148.679.513
Euro	0,97%-8,95%	24.492.332	6.901.740	31.394.072
Diğer	0,84%-6,50%	6.660.955	44.197	6.705.152

31 Aralık 2022

Döviz cinsi	Faiz Aralığı (%)	Kısa Vadeli	Uzun Vadeli	Toplam
Türk Lirası	9,14%-33%	23.689.036	4.853.440	28.542.476
ABD Doları	0,23%-7,70%	52.333.841	112.074.513	164.408.354
Euro	1,71%-8,75%	27.460.128	4.837.197	32.297.325
Diğer	2,75%-8,40%	217.214	138.471	355.685

Finansal borçların hareket tablosu aşağıdaki gibidir:

	2023	2022
1 Ocak tarihi itibarıyla	225.603.840	320.573.512
Dönem içi kredi ana para girişleri	79.023.931	50.514.442
İşletme birleşmeleri	-	479.926
Dönem içi faiz ve anapara ödemeleri	(22.044.095)	(26.866.613)
Dönem içi faiz tahakkukları	3.687.916	2.665.020
Enflasyon etkisi	(79.411.794)	(126.523.260)
Kur değişiminin etkileri	4.482.170	4.760.813
31 Aralık tarihi itibarıyla	211.341.968	225.603.840

Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş.

31 Aralık 2023 Tarihi İtibarıyla Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak Türk Lirasının 31 Aralık 2023 tarihindeki alım gücü ile ifade edilmiştir.)

DİPNOT 8 - FİNANSAL BORÇLAR (Devamı)

31 Aralık 2023 tarihi itibarıyla mevcut krediler ile ilgili açıklamalar aşağıdaki gibidir:

İhraç edilen menkul kıymetler:

İhraç edilen menkul kıymetler ABD Doları, Avro ve TL kıymetlerden oluşmaktadır.

ABD Doları cinsinden olan ihraç edilen senetlerin geri ödeme planı aşağıdaki gibidir.

	31 Aralık 2023		31 Aralık 2022	
	ABD Doları	TL	ABD Doları	TL
2023	410.230	12.076.426	951.719	17.795.527
2024	437.403	12.876.357	992.553	18.559.054
2025	618.251	18.200.197	1.561.661	29.200.405
2026	486.873	14.332.665	795.689	14.878.028
2027	67.350	1.982.663	106.120	1.984.274
2028	56.866	1.674.033	522.256	9.765.305
2029	52.488	1.545.152	35.100	656.309
2030	46.983	1.383.095	32.782	612.961
2031	327.176	9.631.473	481.941	9.011.482
2032	19.537	575.134	-	-
2033	8.935	263.030	-	-
Toplam	2.532.092	74.540.225	5.479.821	102.463.345

Avro cinsinden olan ihraç edilen senetlerin geri ödeme planı aşağıdaki gibidir.

	31 Aralık 2023		31 Aralık 2022	
	Avro	TL	Avro	TL
2023	-	-	646	12.875
2024	373	12.150	621	12.383
2025	358	11.661	598	11.923
2026	344	11.205	575	11.463
2027	330	10.749	552	11.004
2028	316	10.293	531	10.577
2029	8.393	273.393	13.142	261.991
Toplam	10.114	329.451	16.665	332.216

Bunun yanı sıra, 31 Aralık 2023 tarihi itibarıyla Grup tarafından ihraç edilmiş 1-3 ay vadeli 566.351 TL, 3-6 ay vadeli 2.898.396 TL, 1-5 yıl vadeli 685.290 TL ve 5 yıl üzeri vadeli 201.372 TL bono bulunmaktadır (31 Aralık 2022: 1-3 ay vadeli 4.388.746 TL, 3-6 ay vadeli 1.178.728 TL, 1-5 yıl vadeli 2.109.704 TL ve 5 yıl üzeri vadeli 2.365.718 TL).

Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş.

31 Aralık 2023 Tarihi İtibarıyla Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak Türk Lirasının 31 Aralık 2023 tarihindeki alım gücü ile ifade edilmiştir.)

DİPNOT 9 - KİRALAMA İŞLEMLERİNDEN KAYNAKLANAN YÜKÜMLÜLÜKLER

Grup'un TFRS 16 uyarınca kiralama işlemlerine ilişkin yükümlülüklerinin vade ve para birimi kırılımı aşağıdaki gibidir:

31 Aralık 2023 itibarıyla kısa vadeli kiralama işlemlerinden kaynaklanan yükümlülükler:

	3 aya kadar	3- 12 ay arası	Toplam
TL	407.517	599.288	1.006.805
ABD Doları	-	122.238	122.238
Avro	20.012	-	20.012
Diğer	-	5.397	5.397
31 Aralık 2023	427.529	726.923	1.154.452

31 Aralık 2022 itibarıyla kısa vadeli kiralama işlemlerinden kaynaklanan yükümlülükler:

	3 aya kadar	3- 12 ay arası	Toplam
TL	501.677	473.296	974.973
ABD Doları	-	97.376	97.376
Avro	17.285	(465)	16.820
31 Aralık 2022	518.962	570.207	1.089.169

31 Aralık 2023 itibarıyla uzun vadeli kiralama işlemlerinden kaynaklanan yükümlülükler:

31 Aralık 2023	1 -2 yıl arası	2 - 3 yıl arası	3 - 4 yıl arası	4 - 5 yıl arası	5 yıl ve üzeri	Toplam
TL	379.297	485.581	839.432	768.659	1.335.533	3.808.502
ABD Doları	199.174	264.549	85.017	79.578	405.747	1.034.065
Avro	5.062	5.577	6.129	6.703	25.007	48.478
Toplam	583.533	755.707	930.578	854.940	1.766.287	4.891.045

31 Aralık 2022 itibarıyla uzun vadeli kiralama işlemlerinden kaynaklanan yükümlülükler:

31 Aralık 2022	1 -2 yıl arası	2 - 3 yıl arası	3 - 4 yıl arası	4 - 5 yıl arası	5 yıl ve üzeri	Toplam
TL	427.136	538.639	779.374	881.293	1.180.127	3.806.569
ABD Doları	123.040	257.529	39.933	42.478	447.866	910.846
Avro	4.618	5.101	5.620	6.160	36.053	57.552
Toplam	554.794	801.269	824.927	929.931	1.664.046	4.774.967

Kiralama işlemlerinden kaynaklanan yükümlülüklerin hareket tablosu aşağıdaki gibidir:

	2023	2022
1 Ocak tarihi itibarıyla	5.864.136	6.087.768
Dönem içi alımlar	3.526.478	2.578.426
İşletme birleşme etkisi	-	11.500
Dönem içi ödemeleri	(2.121.355)	(1.745.068)
Dönem içi faiz tahakkukları	955.199	824.539
Enflasyon etkisi	(2.621.281)	(2.367.541)
Kur değişiminin etkileri	442.320	474.512
31 Aralık tarihi itibarıyla	6.045.497	5.864.136

Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş.

31 Aralık 2023 Tarihi İtibarıyla Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak Türk Lirasının 31 Aralık 2023 tarihindeki alım gücü ile ifade edilmiştir.)

DİPNOT 10 - TİCARİ ALACAK VE BORÇLAR

Kısa ve uzun vadeli ticari alacaklar:	31 Aralık 2023	31 Aralık 2022
İlişkili taraflardan ticari alacaklar (Not 37)	478.875	523.643
İlişkili olmayan taraflardan ticari alacaklar	8.698.544	9.699.580
Alacak senetleri ve alınan çekler	546.760	794.927
Ara toplam:	9.724.179	11.018.150
Eksi: beklenen kredi zararı	(153.941)	(155.704)
Toplam	9.570.238	10.862.446

31 Aralık 2023 ve 2022 tarihleri itibarıyla, ticari alacaklar bakiyesi içerisinde beklenen kredi zararı karşılığı ayrılmış tutarların vade analizi aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2023	31 Aralık 2022
3 aya kadar	10.511	3.538
3 ile 6 ay arası	2.914	4.815
6 ile 9 ay arası	7.759	6.934
9 ay ve üzeri	132.757	140.417
Toplam	153.941	155.704

Kısa ve uzun vadeli ticari borçlar:	31 Aralık 2023	31 Aralık 2022
İlişkili taraflara ticari borçlar (Not 37)	279.729	854.867
İlişkili olmayan taraflara ticari borçlar	26.805.098	24.666.179
Toplam	27.084.827	25.521.046

DİPNOT 11 - DİĞER ALACAKLAR VE BORÇLAR

DİĞER KISA VADELİ ALACAKLAR:	31 Aralık 2023	31 Aralık 2022
Kredi kartı ödemelerinden alacaklar	787.210	239.086
DİĞER ÇEŞİTLİ ALACAKLAR (*)	12.766.125	12.433.074
Toplam	13.553.335	12.672.160

DİĞER UZUN VADELİ ALACAKLAR:	31 Aralık 2023	31 Aralık 2022
Verilen depozito ve teminatlar	180.341	193.968
DİĞER ÇEŞİTLİ ALACAKLAR (*)	1.468.828	2.431.751
Toplam	1.649.169	2.625.719

(*) Diğer alacaklar ağırlıklı olarak Akbank'ın türev işlemler için aldığı teminat rakamını içermektedir.

DİĞER KISA VADELİ BORÇLAR:	31 Aralık 2023	31 Aralık 2022
Kredi kartı işlemleriyle ilgili borçlar	23.448.958	20.000.983
Ödenecek vergiler ve fonlar	4.414.852	2.667.880
İhracat depozitoları ve transfer talimatları	564.586	292.287
Muhabir bankalara ödeme emirleri	205.122	493.253
DİĞER (*)	27.628.664	34.352.341
Toplam	56.262.182	57.806.744

DİĞER UZUN VADELİ BORÇLAR:	31 Aralık 2023	31 Aralık 2022
DİĞER (*)	19.653.848	26.487.598
Toplam	19.653.848	26.487.598

(*) Diğer borçlar ağırlıklı olarak Akbank'ın türev işlemler için verdiği teminat rakamını içermektedir.

Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş.

31 Aralık 2023 Tarihi İtibarıyla Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak Türk Lirasının 31 Aralık 2023 tarihindeki alım gücü ile ifade edilmiştir.)

DİPNOT 12 – STOKLAR

	31 Aralık 2023	31 Aralık 2022
İlk madde ve malzeme	3.558.764	5.353.167
Yarı mamuller	1.274.552	1.110.909
Mamuller ve ticari mamuller	17.399.840	15.534.409
Yedek parçalar	453.159	345.369
Yoldaki mallar	1.118.714	517.313
Diğer	319.476	236.550
Stok değer düşüklüğü karşılığı (-)	(442.167)	(346.765)
Toplam	23.682.338	22.750.952

Stok değer düşüklüğü karşılığı hareket tablosu aşağıdaki gibidir:

	2023	2022
1 Ocak	(346.765)	(332.358)
Yıl içinde ayrılan karşılık	(183.728)	(105.533)
Konusu kalmayan karşılık	73.924	64.870
Yabancı para çevrim farkı	14.402	26.256
31 Aralık itibarıyla	(442.167)	(346.765)

DİPNOT 13 - PEŞİN ÖDENMİŞ GİDERLER VE ERTELENMİŞ GELİRLER

	31 Aralık 2023	31 Aralık 2022
Kısa vadeli peşin ödenmiş giderler:		
Gelecek aylara ait giderler	29.474.627	25.901.565
Stok alımı için verilen sipariş avansları	197.914	357.606
Diğer	82.050	48.302
Toplam	29.754.591	26.307.473

	31 Aralık 2023	31 Aralık 2022
Uzun vadeli peşin ödenmiş giderler:		
Sabit kıymet alımı için verilen avanslar	1.795	658.860
Gelecek aylara ait giderler	159.625	105.779
Diğer	111.700	87.964
Toplam	273.120	852.603

	31 Aralık 2023	31 Aralık 2022
Kısa vadeli ertelenmiş gelirler:		
Kazanılmamış komisyon geliri	1.693.292	459.614
Alınan sipariş avansları	409.168	178.305
Ertelenmiş gelirler	185.868	200.537
Diğer	1.630	4.279
Toplam	2.289.958	842.735

	31 Aralık 2023	31 Aralık 2022
Uzun vadeli ertelenmiş gelirler:		
Kazanılmamış komisyon geliri	1.283.010	787.665
Ertelenmiş gelirler	28.874	46.386
Toplam	1.311.884	834.051

Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş.

31 Aralık 2023 Tarihi İtibarıyla Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak Türk Lirasının 31 Aralık 2023 tarihindeki alım gücü ile ifade edilmiştir.)

DİPNOT 14 - ÖZKAYNAK YÖNTEMİYLE DEĞERLENEN YATIRIMLAR

İştirak ve İş Ortaklıklarının kayıtlı değerleri aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2023	Pay (%)	31 Aralık 2022	Pay (%)
Brisa	5.833.326	43,63	5.028.348	43,63
Akçansa	4.550.774	39,72	3.741.600	39,72
Enerjisa Üretim Santralleri	41.253.718	50,00	32.397.801	50,00
Enerjisa Enerji	23.109.786	40,00	23.535.238	40,00
Temsa Ulaşım Araçları	2.281.223	50,00	1.411.238	50,00
Toplam	77.028.827		66.114.225	

Holding konsolide net karı içinde İştirak ve İş Ortaklıklarının karlarından paylar aşağıdaki gibidir:

	1 Ocak - 31 Aralık 2023	1 Ocak - 31 Aralık 2022
Brisa	1.738.949	1.094.695
Akçansa	921.443	752.846
Enerjisa Üretim Santralleri	8.621.669	7.678.992
Enerjisa Enerji	1.806.931	8.253.828
Temsa Ulaşım Araçları	578.921	76.358
Toplam	13.667.913	17.856.719

İştiraklerin ve İş Ortaklıklarının finansal tablolarıyla ilgili özet bilgiler aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2023		31 Aralık 2022	
	Toplam varlıklar	Toplam yükümlülükler	Toplam varlıklar	Toplam yükümlülükler
Brisa	37.482.965	23.960.621	33.650.566	22.033.923
Akçansa	17.966.434	6.298.364	17.231.099	7.600.224
Enerjisa Üretim Santralleri	109.472.497	26.965.060	95.120.657	30.325.054
Enerjisa Enerji	132.096.407	74.321.943	126.123.703	67.285.608
Temsa Ulaşım Araçları	10.231.828	5.669.382	8.098.703	5.299.012
Toplam	307.250.131	137.215.370	280.224.728	132.543.821

Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş.

31 Aralık 2023 Tarihi İtibarıyla Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak Türk Lirasının 31 Aralık 2023 tarihindeki alım gücü ile ifade edilmiştir.)

DİPNOT 14 - ÖZKAYNAK YÖNTEMİYLE DEĞERLENEN YATIRIMLAR (Devamı)

Net dönem karı/(zararı)

	1 Ocak - 31 Aralık 2023	1 Ocak - 31 Aralık 2022
Brisa	3.985.673	2.509.043
Akçansa	2.319.847	1.895.382
Enerjisa Üretim Santralleri	17.243.338	15.357.983
Enerjisa Enerji	4.517.327	20.634.571
Temsa Ulaşım Araçları	1.157.842	152.715

Satış Gelirleri

	1 Ocak - 31 Aralık 2023	1 Ocak - 31 Aralık 2022
Brisa	26.502.018	26.863.170
Akçansa	18.724.428	16.683.577
Enerjisa Üretim Santralleri	48.078.337	107.424.750
Enerjisa Enerji	168.664.638	163.312.392
Temsa Ulaşım Araçları	11.330.829	8.350.811

İş ortaklıklarının dönem içi hareket tablosu aşağıdaki gibidir:

	2023	2022
Dönem başı - 1 Ocak	66.114.225	54.318.609
Kar/(zararlarından) paylar	13.667.913	17.856.719
Sermaye artışı	240.767	-
Çıkış	-	(457.882)
İştirak ve iş ortaklıklarından temettü gelirleri	(4.517.172)	(5.072.103)
Diğer kapsamlı gelirlerden/(giderlerden) paylar	1.523.094	(531.118)
Dönem sonu - 31 Aralık	77.028.827	66.114.225

Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş.

31 Aralık 2023 Tarihi İtibarıyla Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak Türk Lirasının 31 Aralık 2023 tarihindeki alım gücü ile ifade edilmiştir.)

DİPNOT 15 – YATIRIM AMAÇLI GAYRİMENKULLER

	1 Ocak 2023	İlaveler	Yabancı para çevrim farkları	31 Aralık 2023
Maliyet:				
Arsa	764.853	-	(2.929)	761.924
Binalar	1.700.663	219.655	-	1.920.318
Toplam	2.465.516	219.655	(2.929)	2.682.242
Birikmiş amortisman:				
Binalar	(44.452)	(6.030)	(2.616)	(53.098)
Net defter değeri	2.421.064	213.625	(5.545)	2.629.144

	1 Ocak 2022	İlaveler	Yabancı para çevrim farkları	31 Aralık 2022
Maliyet:				
Arsa	927.589	-	(162.736)	764.853
Binalar	1.700.663	-	-	1.700.663
Toplam	2.628.252	-	(162.736)	2.465.516
Birikmiş amortisman:				
Binalar	(33.567)	(10.885)	-	(44.452)
Net defter değeri	2.594.685	(10.885)	(162.736)	2.421.064

Grup'un yatırım amaçlı gayrimenkullerinin gerçeğe uygun değeri, bağımsız bir değerlendirme şirketi tarafından belirlenmiştir. 31 Aralık 2023 tarihi itibarıyla, SPK lisanslı gayrimenkul değerlendirme şirketleri tarafından değerlendirilen yatırım amaçlı gayrimenkullerinin gerçeğe uygun değeri 4.534.803 TL olarak belirlenmiştir.

Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş.

31 Aralık 2023 Tarihi İtibarıyla Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak Türk Lirasının 31 Aralık 2023 tarihindeki alım gücü ile ifade edilmiştir.)

DİPNOT 16 - MADDİ DURAN VARLIKLAR

Maddi duran varlıkların 31 Aralık 2023 tarihinde sona eren yıla ait hareket tablosu aşağıdaki gibidir:

	Yabancı Para Çevrim		Değer Düşüklüğü İptali/(Değer Düşüklüğü)**				31 Aralık 2023
	1 Ocak 2023	Farkları	İlaveler	Çıkarlar	Transferler (*)	Düşüklüğü(**)	31 Aralık 2023
Maliyet:							
Yer altı ve yer üstü düzenleri	2.968.564	(28.413)	35.362	(95)	65.946	-	3.041.364
Binalar	29.154.819	(153.603)	1.220.449	(39.551)	145.317	(363.000)	29.964.431
Makine, tesis ve cihazlar	43.161.551	(440.917)	1.890.438	(841.140)	2.285.718	(52.818)	46.002.832
Taşıt araçları	605.387	(2.018)	115.045	(42.415)	107.355	-	783.354
Döşeme ve demirbaşlar	26.940.261	(54.834)	5.837.120	(1.975.069)	(13.850)	(28.573)	30.705.055
Toplam	102.830.582	(679.785)	9.098.414	(2.898.270)	2.590.486	(444.391)	110.497.036
Yapılmakta olan yatırımlar	2.665.033	5.176.422	8.384.131	(227.658)	(2.690.090)	-	13.307.838
Toplam	105.495.615	4.496.637	17.482.545	(3.125.928)	(99.604)	(444.391)	123.804.874
Birikmiş amortisman:							
Yer altı ve yer üstü düzenleri	(865.843)	6.184	(54.788)	-	-	-	(914.447)
Binalar	(12.161.977)	7.958	(532.562)	4.018	-	-	(12.682.563)
Makine, tesis ve cihazlar	(27.195.136)	148.776	(1.921.326)	729.659	-	38.404	(28.199.623)
Taşıt araçları	(519.480)	(1.692)	(51.844)	34.197	-	-	(538.819)
Döşeme ve demirbaşlar	(17.175.693)	56.135	(2.776.262)	1.849.452	-	16.344	(18.030.024)
Toplam	(57.918.129)	217.361	(5.336.782)	2.617.326	-	54.748	(60.365.476)
Net kayıtlı değer	47.577.486	4.713.998	12.145.763	(508.602)	(99.604)	(389.643)	63.439.398

(*) Dönem içinde yapılmakta olan yatırımlardan gerçekleşen transferlerin 99.604 TL'si maddi olmayan duran varlıklar kalemlerinde muhasebeleştirilmiştir.

(**) Dönem içinde Akbank binaları üzerinden 363.000 TL, CarrefourSA Makina, tesis ve cihazlar üzerinden net defter değeri ve döşeme ve demirbaşlar üzerinden net defter değeri 26.643 TL tespit etmiş ve kayıtlarına almıştır.

Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş.

31 Aralık 2023 Tarihi İtibarıyla Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak Türk Lirasının 31 Aralık 2023 tarihindeki alım gücü ile ifade edilmiştir.)

DİPNOT 16 - MADDİ DURAN VARLIKLAR (Devamı)

Maddi duran varlıkların 31 Aralık 2022 tarihinde sona eren yıla ait hareket tablosu aşağıdaki gibidir:

	Yabancı Para Çevrim Farkları		İşletme Birleşmeleri ve Varlık Alımları (**)			Satılmak Üzere Elde Tutulan Varlıklardan Transfer	Değer Düşüklüğü İptali/(Değer Düşüklüğü)(***)	31 Aralık 2022
	1 Ocak 2022	Farkları	İlaveler	Çıkarlar	Transferler (*)			31 Aralık 2022
Maliyet:								
Yer altı ve yer üstü düzenleri	3.397.489	(181.129)	31.860	(321.506)	41.850	-	-	2.968.564
Binalar	30.364.593	(875.981)	417.864	(495.231)	156.540	-	(412.966)	29.154.819
Makine, tesis ve cihazlar	44.665.020	(2.926.778)	1.170.526	(508.957)	577.859	176.150	-	43.161.551
Taşıt araçları	584.449	(10.738)	28.164	(23.321)	4.134	927	-	605.387
Döşeme ve demirbaşlar	22.535.277	(97.406)	5.222.393	(867.996)	82.249	20.638	-	26.940.261
Toplam	101.546.828	(4.092.032)	6.870.807	(2.217.011)	862.632	197.715	21.772	102.830.582
Yapılmakta olan yatırımlar	1.015.783	32.163	2.601.423	(66.244)	(919.065)	973	-	2.665.033
Toplam	102.562.611	(4.059.869)	9.472.230	(2.283.255)	(56.433)	198.688	21.772	105.495.615
Birikmiş amortisman:								
Yer altı ve yer üstü düzenleri	(839.808)	20.755	(46.795)	5	-	-	-	(865.843)
Binalar	(12.436.933)	261.991	(433.235)	446.200	-	-	-	(12.161.977)
Makine, tesis ve cihazlar	(26.997.791)	1.264.804	(1.904.242)	443.960	-	-	(1.867)	(27.195.136)
Taşıt araçları	(485.040)	5.851	(41.446)	20.974	-	(19.819)	-	(519.480)
Döşeme ve demirbaşlar	(15.419.240)	50.420	(2.566.209)	801.819	-	-	(42.483)	(17.175.693)
Toplam	(56.178.812)	1.603.821	(4.991.927)	1.712.958	-	(19.819)	(44.350)	(57.918.129)
Net kayıtlı değer	46.383.799	(2.456.048)	4.480.303	(570.297)	(56.433)	198.688	1.953	47.577.486

(*) Dönem içinde yapılmakta olan yatırımlardan gerçekleşen transferlerin 56.433 TL'si maddi olmayan duran varlıklar kalemlerinde muhasebeleştirilmiştir.

(**)DxBV tarafından satın alınan Sem ve Radiflow'a ait duran varlıklar, Kordsa tarafından alınan Microtex'e ait alınan duran varlıklardır.

(***) Dönem içinde Akbank binaları üzerinden 412.966 TL değer düşüklüğü tespit etmiş ve kayıtlarına almıştır

Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş.

31 Aralık 2023 Tarihi İtibarıyla Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak Türk Lirasının 31 Aralık 2023 tarihindeki alım gücü ile ifade edilmiştir.)

DİPNOT 17 - MADDİ OLMAYAN DURAN VARLIKLAR

Maddi olmayan duran varlıkların 31 Aralık 2023 ve 2022 tarihlerinde sona eren yıllara ait hareket tablosu aşağıdaki gibidir:

	Yabancı Para					31 Aralık 2023
	1 Ocak 2023	Çevrim Farkları	İlaveler	Çıkışlar	Transferler	
Maliyet:						
Haklar	877.851	23.384	1.930.725	(781.940)	4.191	2.054.211
Müşteri sözleşme ve ilişkileri	3.951.223	(132.165)	-	-	-	3.819.058
Lisanslar ve bilgisayar programları	15.192.758	5.937	2.514.387	(227.063)	15.473	17.501.492
Geliştirme faaliyetleri yatırımları	471.847	18.685	143.625	(50.143)	49.915	633.929
Maden hakları	50.456	(420)	-	-	-	50.036
Ticari marka	2.728.671	-	-	-	-	2.728.671
Banka kanalı	3.120.187	-	-	-	-	3.120.187
Sözleşme getiri hakları	7.122.996	-	-	-	-	7.122.996
Accente kanalı	1.204.151	-	-	-	-	1.204.151
Diğer maddi olmayan duran varlıklar	7.906.298	(68.318)	906.566	(13.929)	27.965	8.758.582
Toplam	42.626.438	(152.897)	5.495.303	(1.073.075)	97.544	46.993.313
Birikmiş İtfa Payları						
Haklar	(246.658)	5.184	(13.511)	-	-	(254.985)
Müşteri sözleşme ve ilişkileri	(530.262)	(24.978)	(162.491)	-	-	(717.731)
Lisanslar ve bilgisayar programları	(7.540.319)	(3.441)	(2.138.928)	13.004	-	(9.669.684)
Geliştirme faaliyetleri yatırımları	(183.004)	(5.673)	(69.323)	18.521	-	(239.479)
Maden hakları	(10.191)	(1.348)	(5.304)	-	-	(16.843)
Banka kanalı	(311.077)	-	(207.385)	-	-	(518.462)
Sözleşme getiri hakları	(1.287.838)	-	(858.559)	-	-	(2.146.397)
Accente kanalı	(132.455)	-	(88.303)	-	-	(220.758)
Diğer maddi olmayan duran varlıklar	(4.461.164)	(17.646)	(724.292)	15.921	2.060	(5.185.121)
Toplam	(14.702.968)	(47.902)	(4.268.096)	47.446	2.060	(18.969.460)
Net kayıtlı değer	27.923.470	(200.799)	1.227.207	(1.025.629)	99.604	28.023.853

Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş.

31 Aralık 2023 Tarihi İtibarıyla Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak Türk Lirasının 31 Aralık 2023 tarihindeki alım gücü ile ifade edilmiştir.)

DİPNOT 17 – MADDİ OLMAYAN DURAN VARLIKLAR (Devamı)

	Yabancı Para				Bağlı Ortaklık Alım Etkisi	Transferler	31 Aralık 2022
	1 Ocak 2022	Çevrim Farkları	İlaveler	Çıkışlar			
Maliyet:							
Haklar	2.306.860	(682.126)	946.155	(935.827)	23.275	(780.486)	877.851
Müşteri sözleşme ve ilişkileri	1.305.591	447.530	-	-	491.400	1.706.702	3.951.223
Lisanslar ve bilgisayar programları	11.474.029	135.259	3.197.029	(31.501)	53.524	364.418	15.192.758
Geliştirme faaliyetleri yatırımları	128.816	76.336	108.072	-	-	158.623	471.847
Maden hakları	62.726	(12.270)	-	-	-	-	50.456
Ticari marka	2.728.671	-	-	-	-	-	2.728.671
Banka kanalı	3.120.187	-	-	-	-	-	3.120.187
Sözleşme getiri hakları	7.122.996	-	-	-	-	-	7.122.996
Accente kanalı	1.204.151	-	-	-	-	-	1.204.151
Diğer maddi olmayan duran varlıklar	9.186.107	(1.028.384)	845.991	(9.797)	321.458	(1.409.077)	7.906.298
Toplam	38.640.134	(1.063.655)	5.097.247	(977.125)	889.657	40.180	42.626.438
Birikmiş İtfa Payları							
Haklar	(811.078)	240.408	(15.022)	2.171	-	336.863	(246.658)
Müşteri sözleşme ve ilişkileri	(41.731)	(104.960)	(168.460)	-	-	(215.111)	(530.262)
Lisanslar ve bilgisayar programları	(5.480.399)	(92.203)	(1.781.234)	31.501	-	(217.984)	(7.540.319)
Geliştirme faaliyetleri yatırımları	(14.494)	(36.220)	(58.430)	-	-	(73.860)	(183.004)
Maden hakları	(4.223)	(56)	(5.912)	-	-	-	(10.191)
Banka kanalı	(103.692)	-	(207.385)	-	-	-	(311.077)
Sözleşme getiri hakları	(429.279)	-	(858.559)	-	-	-	(1.287.838)
Accente kanalı	(44.152)	-	(88.303)	-	-	-	(132.455)
Diğer maddi olmayan duran varlıklar	(4.198.647)	162.552	(624.813)	13.399	-	186.345	(4.461.164)
Toplam	(11.127.695)	169.521	(3.808.118)	47.071	-	16.253	(14.702.968)
Net kayıtlı değer	27.512.439	(894.134)	1.289.129	(930.054)	889.657	56.433	27.923.470

Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş.

31 Aralık 2023 Tarihi İtibarıyla Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak Türk Lirasının 31 Aralık 2023 tarihindeki alım gücü ile ifade edilmiştir.)

DİPNOT 18 –KULLANIM HAKKI VARLIKLARI

Kullanım hakkı varlıklarının 31 Aralık 2023 tarihinde sona eren yıla ait hareket tablosu aşağıdaki gibidir:

	1 Ocak 2023	İlaveler	Çıkışlar	Yabancı Para Çevrim Farkları	Değer Düşüklüğü Karşılığı	31 Aralık 2023
Maliyet						
Gayrimenkuller	15.353.879	2.931.743	(711.712)	(62.214)	(34.811)	17.476.885
Demirbaşlar	971	-	-	1.326	-	2.297
Taşıtlar	620.196	384.482	(10.796)	(60.459)	-	933.423
Diğer	146.662	1.080.214	-	103	-	1.226.979
Toplam	16.121.708	4.396.439	(722.508)	(121.244)	(34.811)	19.639.584
Birikmiş Amortisman						
Gayrimenkuller	(8.005.575)	(2.225.244)	567.313	(11.843)	11.985	(9.663.364)
Demirbaşlar	(1.506)	(753)	-	(1.891)	-	(4.150)
Taşıtlar	(314.917)	(187.698)	9.942	(4.209)	-	(496.882)
Diğer	(70.388)	(77.066)	-	(5.151)	-	(152.605)
Toplam	(8.392.386)	(2.490.761)	577.255	(23.094)	11.985	(10.317.001)
Net Defter Değeri	7.729.322	1.905.678	(145.253)	(144.338)	(22.826)	9.322.583

Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş.

31 Aralık 2023 Tarihi İtibarıyla Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak Türk Lirasının 31 Aralık 2023 tarihindeki alım gücü ile ifade edilmiştir.)

DİPNOT 18 –KULLANIM HAKKI VARLIKLARI (Devamı)

Kullanım hakkı varlıklarının 31 Aralık 2022 tarihinde sona eren yıla ait hareket tablosu aşağıdaki gibidir:

	1 Ocak 2022	İlaveler	Çıkışlar	Yabancı Para Çevrim Farkları	Değer Düşüklüğü Karşılığı	31 Aralık 2022
Maliyet						
Gayrimenkuller	13.235.947	2.442.875	(910.465)	585.522	-	15.353.879
Demirbaşlar	1.418	13	-	(460)	-	971
Taşıtlar	374.258	220.803	(31.966)	57.101	-	620.196
Diğer	581.826	24.968	-	(460.132)	-	146.662
Toplam	14.193.449	2.688.659	(942.431)	182.031	-	16.121.708
Birikmiş Amortisman						
Gayrimenkuller	(6.578.386)	(1.977.431)	638.068	(87.826)	-	(8.005.575)
Demirbaşlar	(1.017)	(142)	-	(347)	-	(1.506)
Taşıtlar	(198.211)	(108.458)	7.259	(15.507)	-	(314.917)
Diğer	(136.988)	(34.362)	-	100.962	-	(70.388)
Toplam	(6.914.602)	(2.120.393)	645.327	(2.718)	-	(8.392.386)
Net Defter Değeri	7.278.847	568.266	(297.104)	179.313	-	7.729.322

Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş.

31 Aralık 2023 Tarihi İtibarıyla Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak Türk Lirasının 31 Aralık 2023 tarihindeki alım gücü ile ifade edilmiştir.)

DİPNOT 19 - ŞEREFİYE

Şerefiyenin 31 Aralık 2023 ve 2022 tarihleri itibarıyla sona ara eren dönemlere ait hareket tablosu aşağıda sunulmuştur:

	2023	2022
1 Ocak	11.214.304	10.456.673
Şirket birleşmesi (Dipnot 3)	-	1.294.478
Değer düşüklüğü karşılığı(*)	(254.615)	-
Yabancı para çevrim farkları	(202.099)	(536.847)
31 Aralık	10.757.590	11.214.304

(*)CarrefourSA, 31 Aralık 2023 tarihi itibarıyla yapmış olduğu şerefiye tutarları üzerindeki değer düşüklüğü analizi sonucunda 254.615 TL tutarında değer düşüklüğü tespit etmiş ve kayıtlarına almıştır (31 Aralık 2022: Bulunmamaktadır).

Şerefiye Değer Düşüklüğü Testleri;

Nakit üreten birimler ile ilişkilendirilen şerefiye tutarları Not 2.5.a da belirtildiği üzere yılda bir kez veya şartların değer düşüklüğünü işaret ettiği durumlarda daha sık aralıklarla değer düşüklüğü tespit çalışmasına tabi tutulmaktadır. Nakit üreten birimlerin geri kazanılabilir değeri, kullanım değeri veya satış maliyeti düşülmüş gerçeğe uygun değer hesaplamaları temel alınarak belirlenmiştir

a) Carrefoursa

Grup'un halka açık Bağlı Ortaklıkları'ndan Carrefoursa satın alım sırasında oluşan şerefiyeyi değer düşüklüğü testine tabi tutmak için, 31 Aralık 2023 tarihi itibarıyla söz konusu nakit üreten birimlerin geri kazanılabilir değeri kullanım değeri hesaplamalarına göre tespit edilmiştir. Bu kullanım değeri hesaplamaları iskonto edilmiş vergi sonrası nakit akım projeksiyonlarını içermekte olup TL bazında tespit edilen bu projeksiyonlar Şirket yönetimi tarafından onaylanan ve 2024-2028 yıllarını kapsayan 5 yıllık uzun vadeli planlara dayanmaktadır. Uzun vadeli büyüme planlarında %7 büyüme oranı dikkate alınmıştır (31 Aralık 2022: %7). Kullanım değeri hesaplamalarında ise iskonto oranı 31 Aralık 2023 tarihinde %31,8 (31 Aralık 2022: %27,5) olarak kullanılmıştır. Kullanılan iskonto oranı vergi sonrası iskonto oranı olup Şirket'e özgü riskleri de içermektedir.

b) Çimsa

Nakit üreten birimlerin geri kazanılabilir değeri, kullanım değeri veya satış maliyeti düşülmüş gerçeğe uygun değer hesaplamaları temel alınarak belirlenmiştir. Geri kazanılabilir değer iskonto edilmiş nakit akış analizlerine göre yapılan gerçeğe uygun değer hesaplamalarına göre tespit edilmiştir. Bu hesaplamalar TL bazında nakit akış projeksiyonlarını içermekte olup 1 Ocak 2024 ve 31 Aralık 2023 tarihleri aralığında on yıllık planlara dayanmaktadır. Nakit akış tahmini için %21,4 ağırlıklı ortalama sermaye maliyeti ile makroekonomik ve pazar varsayımları doğrultusundaki maliyet ve satış fiyatı artışları dikkate alınmıştır. Bu değer düşüklüğü testleri sonucunda 31 Aralık 2023 tarihi itibarıyla yapılan inceleme sonucunda şerefiyenin geri kazanılabilir değeri, kayıtlı değer üzerinde tespit edilmiş ve değer düşüklüğüne rastlanmamıştır.

Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş.

31 Aralık 2023 Tarihi İtibarıyla Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak Türk Lirasının 31 Aralık 2023 tarihindeki alım gücü ile ifade edilmiştir.)

DİPNOT 19 – ŞEREFİYE (Devamı)

c) Kordsa

Grup tarafından her yıl değer düşüklüğü için gözden geçirilir. Söz konusu nakit üreten birimin geri kazanılabilir değeri kullanım değeri hesaplamalarına göre tespit edilmiştir. Bu kullanım değeri hesaplamaları iskonto edilmiş vergi sonrası nakit akış tahminlerini içermekte olup USD bazında Kordsa yönetimi tarafından onaylanan 5 yıllık projeksiyonlara dayanmaktadır. (2022:10 yıl) Grup 2022 yılında şerefiye değer düşüklüğü testlerini 10 yıllık projeksiyonlara dayandırarak yapmıştır. Şirket'in şerefiye hesaplamalarını ilk kez gerçekleştirdiği projeksiyonların da 10 yıllık olması ve Covid-19 etkilerinin normalize olup daha sağlıklı sonuçlar elde edebilmek için bu yöntemi kullanmıştır.

Gelecek dönemlerde oluşacak nakit akımlarını (sonsuz) tahmin edebilmek için sabit büyüme oranı olarak, ülke ekonomisinin tahmini ortalama büyüme oranını geçmeyen %3.0 kullanılmıştır.

Birimin geri kazanılabilir değerini hesaplayabilmek için vergi sonrası iskonto oranı olarak ağırlıklı ortalama sermaye maliyeti oranı %9.6 ile %9.8 aralığında kullanılmıştır. Sonsuza giden değer hesaplanmasında ise %8,5-%8,7 kullanılmıştır.

Grup, 31 Aralık 2023 tarihi itibarıyla yukarıdaki varsayımları kullanarak yapmış olduğu değer düşüklüğü testleri sonucunda şerefiye tutarında herhangi bir değer düşüklüğü tespit etmemiştir.

DİPNOT 20 - KARŞILIKLAR, KOŞULLU VARLIK VE YÜKÜMLÜLÜKLER

Diğer kısa vadeli karşılıklar	31 Aralık 2023	31 Aralık 2022
Sigortacılık teknik karşılıkları	32.055.401	25.196.069
Borç karşılıkları	1.592.757	1.593.047
<i>Kredi puan karşılıkları</i>	<i>399.532</i>	<i>342.593</i>
<i>Dava karşılıkları</i>	<i>151.360</i>	<i>179.497</i>
<i>Tazmin edilmemiş ve nakde dönüşmemiş gayrinakdi krediler beklenen zarar karşılıkları</i>	<i>645.396</i>	<i>753.150</i>
<i>Diğer kısa vadeli borç karşılıkları</i>	<i>396.469</i>	<i>317.807</i>
Diğer borç karşılıkları	1.100.591	31.643
Toplam	34.748.749	26.820.759

Uzun vadeli karşılıklar	31 Aralık 2023	31 Aralık 2022
Sigortacılık teknik karşılıkları	18.313.557	14.131.004
Borç karşılıkları	1.993.517	1.613.189
<i>Dava karşılıkları</i>	<i>724.228</i>	<i>823.905</i>
<i>Diğer uzun vadeli borç karşılıkları</i>	<i>1.269.289</i>	<i>789.284</i>
Toplam	20.307.074	15.744.193

Taahhütler - Diğer şirketler	31 Aralık 2023	31 Aralık 2022
Verilen teminat mektupları	6.395.022	4.915.299
Akreditifler	659.976	1.089.226
Verilen diğer teminatlar	4.449.243	2.156.682
Toplam	11.504.241	8.161.207

Taahhütler - Bankacılık bölümü	31 Aralık 2023	31 Aralık 2022
Verilen teminat mektupları	177.845.155	155.852.409
Akreditifler	26.933.615	34.471.147
Dövizli kabul kredileri	745.358	321.486
Diğer teminatlar	25.781.965	34.421.812
Toplam	231.306.093	225.066.854

Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş.

31 Aralık 2023 Tarihi İtibarıyla Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak Türk Lirasının 31 Aralık 2023 tarihindeki alım gücü ile ifade edilmiştir.)

DİPNOT 20 - KARŞILIKLAR, KOŞULLU VARLIK VE YÜKÜMLÜLÜKLER (Devamı)

Borçlanma senetleri ile ilgili geri alım ve geri satım taahhütleri:

31 Aralık 2023 ve 31 Aralık 2022 tarihleri itibarıyla borçlanma senetleri (devlet tahvilleri, hazine bonoları ve eurobondlar) ile ilgili geri alım ve geri satım taahhütleri aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2023	31 Aralık 2022
Geri alım taahhütleri	94.084.150	92.543.246

Alım-satım amaçlı işlemlerin türleri:

	31 Aralık 2023	31 Aralık 2022
Yabancı para döviz alım	66.206.762	76.166.459
Yabancı para döviz satım	62.429.401	73.043.413
Toplam	128.636.163	149.209.872

	31 Aralık 2023	31 Aralık 2022
Para swap alımları	315.379.307	424.421.283
Para swap satışları	358.543.435	472.112.739
Faiz haddi swap alımları	190.471.942	217.360.242
Faiz haddi swap satışları	190.471.942	217.360.242
Toplam	1.054.866.626	1.331.254.506

	31 Aralık 2023	31 Aralık 2022
Spot alımlar	16.278.488	6.479.128
Spot satışlar	16.087.005	6.110.996
Toplam	32.365.493	12.590.124

	31 Aralık 2023	31 Aralık 2022
Para, faiz ve menkul değer alım opsiyonları	53.007.578	58.165.339
Para, faiz ve menkul değer satım opsiyonları	53.778.916	58.093.708
Toplam	106.786.494	116.259.047

	31 Aralık 2023	31 Aralık 2022
Future alım işlemleri	13.574.275	29.142.278
Future satım işlemleri	13.404.866	28.545.726
Toplam	26.979.141	57.688.004

	31 Aralık 2023	31 Aralık 2022
Diğer alım işlemleri	77.687.368	95.529.004
Diğer satım işlemleri	27.305.990	35.480.799
Toplam	104.993.358	131.009.803

Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş.

31 Aralık 2023 Tarihi İtibarıyla Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak Türk Lirasının 31 Aralık 2023 tarihindeki alım gücü ile ifade edilmiştir.)

DİPNOT 20 – KARŞILIKLAR, KOŞULLU VARLIK VE YÜKÜMLÜLÜKLER (Devamı)

Riskten korunma amaçlı türev işlem türleri:

	31 Aralık 2023	31 Aralık 2022
Faiz haddi swap alımları	119.342.834	127.931.761
Faiz haddi swap satışları	119.342.834	127.931.761
Toplam	238.685.668	255.863.522

	31 Aralık 2023	31 Aralık 2022
Para swap alımları	33.894.080	39.324.619
Para swap satışları	8.419.506	13.021.440
Toplam	42.313.586	52.346.059

31 Aralık 2023 tarihi itibarıyla Bankacılık endüstriyel bölümüne ait bilanço dışı varlıkların vade analizi aşağıdaki gibidir:

	1 yıla kadar	1 yıldan fazla	Toplam
Verilen teminat mektupları	104.571.203	73.273.952	177.845.155
Akreditifler	21.996.734	4.936.881	26.933.615
Döviz kabul kredileri	745.358	-	745.358
Diğer teminatlar	6.694.383	19.087.582	25.781.965
Toplam	134.007.678	97.298.415	231.306.093

31 Aralık 2022 tarihi itibarıyla Bankacılık endüstriyel bölümüne ait bilanço dışı varlıkların vade analizi aşağıdaki gibidir:

	1 yıla kadar	1 yıldan fazla	Toplam
Verilen teminat mektupları	78.258.382	77.594.027	155.852.409
Akreditifler	27.989.316	6.481.831	34.471.147
Döviz kabul kredileri	321.486	-	321.486
Diğer teminatlar	16.406.487	18.015.325	34.421.812
Toplam	122.975.671	102.091.183	225.066.854

Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş.

31 Aralık 2023 Tarihi İtibarıyla Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak Türk Lirasının 31 Aralık 2023 tarihindeki alım gücü ile ifade edilmiştir.)

DİPNOT 20 - KARŞILIKLAR, KOŞULLU VARLIK VE YÜKÜMLÜLÜKLER (Devamı)

31 Aralık 2023 ve 31 Aralık 2022 tarihleri itibarıyla bankacılık endüstriyel bölümüne ait taahhütlerin ekonomik risk konsantrasyonu aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2023	31 Aralık 2022
İnşaat	44.754.775	43.985.638
Toptan satışıçılar	44.844.653	39.393.919
Diğer imalat	21.172.943	26.635.680
Finansal kurumlar	25.782.884	24.188.258
Küçük ölçekli perakendeciler	18.481.597	17.347.709
Çelik ve madencilik	15.560.298	13.651.484
Tekstil	8.536.806	7.845.745
Taşımacılık	4.728.844	7.371.575
Elektrik, gaz ve su	7.560.040	7.314.979
Yiyecek ve içecek	6.586.044	5.794.760
Otomotiv	7.227.567	4.382.445
Kimya	4.790.183	3.695.804
Tarım ve ormancılık	1.457.427	3.527.901
Turizm	2.287.915	2.448.617
Telekomünikasyon	1.353.357	1.261.176
Elektronik	413.228	736.467
Diğer	15.767.532	15.484.697
Toplam	231.306.093	225.066.854

Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş.

31 Aralık 2023 Tarihi İtibarıyla Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak Türk Lirasının 31 Aralık 2023 tarihindeki alım gücü ile ifade edilmiştir.)

DİPNOT 21 - TAAHHÜTLER

31 Aralık 2023 itibarıyla Bağlı Ortaklıkların teminat/rehin/ipotek ("TRİ") pozisyonu aşağıdaki gibidir;

	31 Aralık 2023				
	Toplam TL Karşılığı	TL	ABD Doları	Avro	Diğer TL Karşılığı
A. Kendi tüzel kişiliği adına vermiş olduğu teminatlar	2.797.105	990.077	42.711	8.810	262.718
B. Tam konsolidasyon kapsamına dahil edilen ortaklıklar lehine vermiş olduğu teminatlar	10.938.190	3.834.874	211.961	22.177	141.161
C. Olağan ticari faaliyetlerin yürütülmesi amacıyla diğer 3. kişilerin borcunu temin amacıyla vermiş olduğu teminatlar	231.325.027	134.766.883	1.574.741	1.428.716	3.661.748
D. Diğer teminatlar	--	--	--	--	--
i. Ana ortaklık lehine vermiş olduğu	--	--	--	--	--
ii. B ve C maddeleri kapsamına girmeyen diğer grup şirketleri lehine vermiş olduğu	--	--	--	--	--
iii. C maddesi kapsamına girmeyen 3. Kişiler lehine vermiş olduğu	--	--	--	--	--
Toplam Teminatlar	245.060.322	139.591.834	1.829.413	1.459.703	4.065.627
A. Kendi tüzel kişiliği adına vermiş olduğu ipotekler	--	--	--	--	--
B. Tam konsolidasyon kapsamına dahil edilen ortaklıklar lehine vermiş olduğu ipotekler	--	--	--	--	--
C. Olağan ticari faaliyetlerin yürütülmesi amacıyla diğer 3. kişilerin borcunu temin amacıyla vermiş olduğu ipotekler	--	--	--	--	--
D. Diğer ipotekler	--	--	--	--	--
i. Ana ortaklık lehine vermiş olduğu	--	--	--	--	--
ii. B ve C maddeleri kapsamına girmeyen diğer grup şirketleri lehine vermiş olduğu	--	--	--	--	--
iii. C maddesi kapsamına girmeyen 3. Kişiler lehine vermiş olduğu	--	--	--	--	--
Toplam İpotekler	--	--	--	--	--
A. Kendi tüzel kişiliği adına vermiş olduğu rehin	--	--	--	--	--
B. Tam konsolidasyon kapsamına dahil edilen ortaklıklar lehine vermiş olduğu rehin	--	--	--	--	--
C. Olağan ticari faaliyetlerin yürütülmesi amacıyla diğer 3. kişilerin borcunu temin amacıyla vermiş olduğu rehin	--	--	--	--	--
D. Diğer rehin	--	--	--	--	--
i. Ana ortaklık lehine vermiş olduğu	--	--	--	--	--
ii. B ve C maddeleri kapsamına girmeyen diğer grup şirketleri lehine vermiş olduğu	--	--	--	--	--
iii. C maddesi kapsamına girmeyen 3. Kişiler lehine vermiş olduğu	--	--	--	--	--
Toplam Rehin	--	--	--	--	--

Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş.

31 Aralık 2023 Tarihi İtibarıyla Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak Türk Lirasının 31 Aralık 2023 tarihindeki alım gücü ile ifade edilmiştir.)

DİPNOT 21 - TAAHHÜTLER (Devamı)

31 Aralık 2023 itibarıyla İş Ortaklıklarının teminat/rehin/ipotek ("TRİ") pozisyonu aşağıdaki gibidir;

	31 Aralık 2023				Diğer TL Karşılığı
	Toplam TL Karşılığı	TL	ABD Doları	Avro	
A. Kendi tüzel kişiliği adına vermiş olduğu teminatlar	93.815	55.514	--	1.176	--
B. Tam konsolidasyon kapsamına dahil edilen ortaklıklar lehine vermiş olduğu teminatlar	7.368.376	6.887.679	15.865	419	--
C. Olağan ticari faaliyetlerin yürütülmesi amacıyla diğer 3. kişilerin borcunu temin amacıyla vermiş olduğu teminatlar	--	--	--	--	--
D Diğer teminatlar	--	--	--	--	--
i. Ana ortaklık lehine vermiş olduğu	--	--	--	--	--
ii. B ve C maddeleri kapsamına girmeyen diğer grup şirketleri lehine vermiş olduğu	--	--	--	--	--
iii. C maddesi kapsamına girmeyen 3. Kişiler lehine vermiş olduğu	--	--	--	--	--
Toplam Teminatlar	7.462.191	6.943.193	15.865	1.595	--
A. Kendi tüzel kişiliği adına vermiş olduğu ipotekler	--	--	--	--	--
B. Tam konsolidasyon kapsamına dahil edilen ortaklıklar lehine vermiş olduğu ipotekler	--	--	--	--	--
C. Olağan ticari faaliyetlerin yürütülmesi amacıyla diğer 3. kişilerin borcunu temin amacıyla vermiş olduğu ipotekler	--	--	--	--	--
D. Diğer ipotekler	--	--	--	--	--
i. Ana ortaklık lehine vermiş olduğu	--	--	--	--	--
ii. B ve C maddeleri kapsamına girmeyen diğer grup şirketleri lehine vermiş olduğu	--	--	--	--	--
iii. C maddesi kapsamına girmeyen 3. Kişiler lehine vermiş olduğu	--	--	--	--	--
Toplam İpotekler	--	--	--	--	--
A. Kendi tüzel kişiliği adına vermiş olduğu rehin	--	--	--	--	--
B. Tam konsolidasyon kapsamına dahil edilen ortaklıklar lehine vermiş olduğu rehin	--	--	--	--	--
C. Olağan ticari faaliyetlerin yürütülmesi amacıyla diğer 3. kişilerin borcunu temin amacıyla vermiş olduğu rehin	--	--	--	--	--
D. Diğer rehin	--	--	--	--	--
i. Ana ortaklık lehine vermiş olduğu	--	--	--	--	--
ii. B ve C maddeleri kapsamına girmeyen diğer grup şirketleri lehine vermiş olduğu	--	--	--	--	--
iii. C maddesi kapsamına girmeyen 3. Kişiler lehine vermiş olduğu	--	--	--	--	--
Toplam Rehin	--	--	--	--	--

Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş.

31 Aralık 2023 Tarihi İtibarıyla Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak Türk Lirasının 31 Aralık 2023 tarihindeki alım gücü ile ifade edilmiştir.)

DİPNOT 21 - TAAHHÜTLER (Devamı)

31 Aralık 2022 itibarıyla Bağlı Ortaklıkların teminat/rehin/ipotek ("TRİ") pozisyonu aşağıdaki gibidir;

	31 Aralık 2022				Diğer TL Karşılığı
	Toplam TL Karşılığı	TL	ABD Doları	Avro	
A. Kendi tüzel kişiliği adına vermiş olduğu teminatlar	5.964.592	3.814.479	81.839	28.282	295.305
B. Tam konsolidasyon kapsamına dahil edilen ortaklıklar lehine vermiş olduğu teminatlar	9.917.431	3.343.575	280.824	98.348	186.613
C. Olağan ticari faaliyetlerin yürütülmesi amacıyla diğer 3. kişilerin borcunu temin amacıyla vermiş olduğu teminatlar	225.080.312	108.811.284	3.409.444	3.105.757	5.515.606
D Diğer teminatlar	--	--	--	--	--
i. Ana ortaklık lehine vermiş olduğu	--	--	--	--	--
ii. B ve C maddeleri kapsamına girmeyen diğer grup şirketleri lehine vermiş olduğu	--	--	--	--	--
iii. C maddesi kapsamına girmeyen 3. Kişiler lehine vermiş olduğu	--	--	--	--	--
Toplam Teminatlar	240.962.335	115.969.338	3.772.107	3.232.387	5.997.524
A. Kendi tüzel kişiliği adına vermiş olduğu ipotekler	--	--	--	--	--
B. Tam konsolidasyon kapsamına dahil edilen ortaklıklar lehine vermiş olduğu ipotekler	--	--	--	--	--
C. Olağan ticari faaliyetlerin yürütülmesi amacıyla diğer 3. kişilerin borcunu temin amacıyla vermiş olduğu ipotekler	--	--	--	--	--
D. Diğer ipotekler	--	--	--	--	--
i. Ana ortaklık lehine vermiş olduğu	--	--	--	--	--
ii. B ve C maddeleri kapsamına girmeyen diğer grup şirketleri lehine vermiş olduğu	--	--	--	--	--
iii. C maddesi kapsamına girmeyen 3. Kişiler lehine vermiş olduğu	--	--	--	--	--
Toplam İpotekler	--	--	--	--	--
A. Kendi tüzel kişiliği adına vermiş olduğu rehin	--	--	--	--	--
B. Tam konsolidasyon kapsamına dahil edilen ortaklıklar lehine vermiş olduğu rehin	--	--	--	--	--
C. Olağan ticari faaliyetlerin yürütülmesi amacıyla diğer 3. kişilerin borcunu temin amacıyla vermiş olduğu rehin	--	--	--	--	--
D. Diğer rehin	--	--	--	--	--
i. Ana ortaklık lehine vermiş olduğu	--	--	--	--	--
ii. B ve C maddeleri kapsamına girmeyen diğer grup şirketleri lehine vermiş olduğu	--	--	--	--	--
iii. C maddesi kapsamına girmeyen 3. Kişiler lehine vermiş olduğu	--	--	--	--	--
Toplam Rehin	--	--	--	--	--

Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş.

31 Aralık 2023 Tarihi İtibarıyla Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak Türk Lirasının 31 Aralık 2023 tarihindeki alım gücü ile ifade edilmiştir.)

DİPNOT 21 - TAAHHÜTLER (Devamı)

31 Aralık 2022 itibarıyla İştirak ve İş Ortaklıklarının teminat/rehin/ipotek ("TRİ") pozisyonu aşağıdaki gibidir;

	31 Aralık 2022				Diğer TL Karşılığı
	Toplam TL Karşılığı	TL	ABD Doları	Avro	
A. Kendi tüzel kişiliği adına vermiş olduğu teminatlar	933.269	316.995	31.810	4.967	--
B. Tam konsolidasyon kapsamına dahil edilen ortaklıklar lehine vermiş olduğu teminatlar	3.844.456	3.063.481	46.052	787	--
C. Olağan ticari faaliyetlerin yürütülmesi amacıyla diğer 3. kişilerin borcunu temin amacıyla vermiş olduğu teminatlar	--	--	--	--	--
D Diğer teminatlar	--	--	--	--	--
i. Ana ortaklık lehine vermiş olduğu	--	--	--	--	--
ii. B ve C maddeleri kapsamına girmeyen diğer grup şirketleri lehine vermiş olduğu	--	--	--	--	--
iii. C maddesi kapsamına girmeyen 3. Kişiler lehine vermiş olduğu	--	--	--	--	--
Toplam Teminatlar	4.777.725	3.380.476	77.862	5.754	--
A. Kendi tüzel kişiliği adına vermiş olduğu ipotekler	--	--	--	--	--
B. Tam konsolidasyon kapsamına dahil edilen ortaklıklar lehine vermiş olduğu ipotekler	--	--	--	--	--
C. Olağan ticari faaliyetlerin yürütülmesi amacıyla diğer 3. kişilerin borcunu temin amacıyla vermiş olduğu ipotekler	--	--	--	--	--
D. Diğer ipotekler	--	--	--	--	--
i. Ana ortaklık lehine vermiş olduğu	--	--	--	--	--
ii. B ve C maddeleri kapsamına girmeyen diğer grup şirketleri lehine vermiş olduğu	--	--	--	--	--
iii. C maddesi kapsamına girmeyen 3. Kişiler lehine vermiş olduğu	--	--	--	--	--
Toplam İpotekler	--	--	--	--	--
A. Kendi tüzel kişiliği adına vermiş olduğu rehin	--	--	--	--	--
B. Tam konsolidasyon kapsamına dahil edilen ortaklıklar lehine vermiş olduğu rehin	--	--	--	--	--
C. Olağan ticari faaliyetlerin yürütülmesi amacıyla diğer 3. kişilerin borcunu temin amacıyla vermiş olduğu rehin	--	--	--	--	--
D. Diğer rehin	--	--	--	--	--
i. Ana ortaklık lehine vermiş olduğu	--	--	--	--	--
ii. B ve C maddeleri kapsamına girmeyen diğer grup şirketleri lehine vermiş olduğu	--	--	--	--	--
iii. C maddesi kapsamına girmeyen 3. Kişiler lehine vermiş olduğu	--	--	--	--	--
Toplam Rehın	--	--	--	--	--

Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş.

31 Aralık 2023 Tarihi İtibarıyla Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak Türk Lirasının 31 Aralık 2023 tarihindeki alım gücü ile ifade edilmiştir.)

DİPNOT 22 - ÇALIŞANLARA SAĞLANAN FAYDALAR

Çalışanlara sağlanan faydalar kapsamında borçlar	31 Aralık 2023	31 Aralık 2022
Personele ödenecek ücretler	451.550	192.868
Ödenecek sosyal güvenlik primleri	314.802	235.818
Diğer borçlar	45.331	1.802
Toplam	811.683	430.488

Çalışanlara sağlanan faydalara ilişkin kısa vadeli karşılıklar	31 Aralık 2023	31 Aralık 2022
İzin karşılıkları	1.166.095	920.260
Prim karşılıkları	2.994.571	1.987.240
Çalışanlara sağlanan faydalara ilişkin diğer karşılıklar	83.535	22.649
Toplam	4.244.201	2.930.149

Çalışanlara sağlanan faydalara ilişkin uzun vadeli karşılıklar	31 Aralık 2023	31 Aralık 2022
Kıdem tazminatı karşılığı	3.440.941	4.725.632
İzin karşılıkları	11.507	26.581
Sandık karşılığı	1.045.849	1.540.959
Çalışanlara sağlanan faydalara ilişkin diğer karşılıklar	165.116	147.780
Toplam	4.663.413	6.440.952

Kıdem tazminatı karşılığı:

Türk kanunlarına göre Grup, en az bir yıllık hizmeti tamamlayarak emekliye ayrılan, ilişkisi kesilen, askerlik hizmetleri için çağrılan veya vefat eden her çalışanına kıdem tazminatı ödemek mecburiyetindedir. 23 Mayıs 2002 tarihindeki ilgili yasa değişikliği nedeniyle, emeklilikten önceki hizmet süresiyle bağlantılı, bazı geçiş süreci maddeleri çıkartılmıştır. Ödenecek tazminat her hizmet yılı için bir aylık maaş tutarı kadardır ve bu miktar 31 Aralık 2023 tarihi itibarıyla 23.489,83 Tam TL (31 Aralık 2022: 25.327,92 Tam TL) ile sınırlandırılmıştır.

Yukarıda açıklanan yasal düzenlemeler haricinde emeklilik taahhütleri için herhangi bir düzenleme yoktur. Fon ayrılma zorunluluğu bulunmadığından yükümlülük için fon ayrılmamıştır.

Kıdem tazminatı karşılığı, Şirket'in çalışanların emekli olmasından kaynaklanan gelecekteki muhtemel yükümlülük tutarının bugünkü değerinin tahmin edilmesi yoluyla hesaplanmaktadır. TMS 19 ("Çalışanlara Sağlanan Faydalar"), şirketin yükümlülüklerinin, tanımlanmış fayda planları kapsamında aktüeryal değerlendirme yöntemleri kullanılarak geliştirilmesini öngörür. Bu doğrultuda, toplam yükümlülüklerin hesaplanmasında kullanılan aktüeryal varsayımlar aşağıda belirtilmiştir:

Ana varsayım, her hizmet yılı için olan azami yükümlülük tutarının enflasyona paralel olarak artacak olmasıdır. Dolayısıyla, uygulanan iskonto oranı, gelecek enflasyon etkilerinin düzeltilmesinden sonraki beklenen reel oranı ifade eder. Bu nedenle, 31 Aralık 2023 tarihi itibarıyla, ekli finansal tablolarda karşılıklar, geleceğe ilişkin, çalışanların emekliliğinden kaynaklanacak muhtemel yükümlülüğünün bugünkü değeri tahmin edilerek hesaplanır. İlgili bilanço tarihlerindeki karşılıklar, konsolidasyon kapsamındaki her iştirak ve bağlı ortaklık için farklılık göstermekle birlikte, ortalama %1,72 - %3,72 arasında reel iskonto oranı kullanılmak suretiyle hesaplanmıştır (31 Aralık 2022: -%0,5 - %1). Kıdem tazminatı tavanı altı ayda bir revize edilmekte olup, Grup'un kıdem tazminatı karşılığının hesaplanmasında 1 Ocak 2024 tarihinden itibaren geçerli olan 35.058,58 Tam TL tavan tutarı dikkate alınmıştır.

Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş.

31 Aralık 2023 Tarihi İtibarıyla Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak Türk Lirasının 31 Aralık 2023 tarihindeki alım gücü ile ifade edilmiştir.)

DİPNOT 22 - ÇALIŞANLARA SAĞLANAN FAYDALAR (Devamı)

Çalışanlara sağlanan faydalara ilişkin uzun vadeli karşılıklar (devamı):

Kıdem tazminatı karşılığı (devamı):

Kıdem tazminatı karşılığının 31 Aralık 2023 ve 2022 tarihlerinde sona eren yıllara ait hareketleri aşağıdaki gibidir:

	2023	2022
1 Ocak	4.725.632	2.633.203
Hizmet maliyeti	1.023.940	694.997
İşletme birleşmeleri	-	4.762
Ödemeler	(1.074.594)	(211.172)
Faiz maliyeti	66.049	45.106
Yabancı para çevrim farkları	(261.055)	91.734
Aktüeryal (kayıp) / kazanç	849.631	2.511.143
Enflasyon düzeltme etkileri	(1.888.662)	(1.044.141)
31 Aralık	3.440.941	4.725.632

DİPNOT 23 - DİĞER VARLIK VE YÜKÜMLÜLÜKLER

	31 Aralık 2023	31 Aralık 2022
Diğer Dönen Varlıklar		
Bankalararası çek takas hesabı	738.882	2.448.276
İndirilecek, devreden ve diğer KDV	1.011.235	1.039.705
Diğer dönen varlıklar	18.218.101	13.773.558
Toplam	19.968.218	17.261.539

	31 Aralık 2023	31 Aralık 2022
Diğer Duran Varlıklar		
Uzun vadeli vergi alacakları ve diğer yasal alacaklar	45.520	-
Diğer duran varlıklar	729.187	579.348
Verilen iş avansları	1.103.936	-
Toplam	1.878.643	579.348

	31 Aralık 2023	31 Aralık 2022
Diğer Kısa Vadeli Yükümlülükler		
Bankalararası çek takas hesabı	3.990.919	4.401.852
Tasarruf mevduatı sigortası	543.070	432.938
Diğer kısa vadeli yükümlülükler	3.141.396	2.088.154
Toplam	7.675.385	6.922.944

	31 Aralık 2023	31 Aralık 2022
Diğer Uzun Vadeli Yükümlülükler		
Diğer uzun vadeli yükümlülükler	919.859	893.868
Toplam	919.859	893.868

Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş.

31 Aralık 2023 Tarihi İtibarıyla Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak Türk Lirasının 31 Aralık 2023 tarihindeki alım gücü ile ifade edilmiştir.)

DİPNOT 24 - ÖZKAYNAKLAR

Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş.'nin onaylanmış ve çıkarılmış sermayesi her biri 1 Kr kayıtlı nominal bedeldeki 204.040.393.100 (31 Aralık 2022: 204.040.393.100) hissedenden oluşmaktadır.

31 Aralık 2023 ve 31 Aralık 2022 tarihleri itibarıyla Holding'in onaylanmış ve çıkarılmış sermayesi ve sermaye yapısı aşağıdaki gibidir:

Hissedarlar:	Pay (%)	31 Aralık 2023	Pay (%)	31 Aralık 2022
Sakıp Sabancı Holding A.Ş.	14,07	287.100	14,07	287.100
Serra Sabancı	7,22	147.371	7,22	147.371
Suzan Sabancı Dinçer	6,94	141.567	6,94	141.567
Çiğdem Sabancı Bilen	6,94	141.567	6,94	141.567
Diğer	64,83	1.322.799	64,83	1.322.799
Ödenmiş Sermaye	100,00	2.040.404	100,00	2.040.404
Sermaye düzeltme farkları(*)		85.021.168		85.021.168
Toplam Sermaye		87.061.572		87.061.572
Geri alınmış paylar nominal (-)		(4.850)		(37.066)
Hisse senetleri ihraç primi		353.885		353.885

(*) Sermaye düzeltme farkları, sermayeye yapılan nakit ve nakit benzeri ilavelerin TMS 29 kapsamında düzeltilmiş toplam tutarları ile düzeltme öncesindeki tutarları arasındaki farkı ve iktisap ve birleşmeler kapsamındaki pay senedi ihraçlarının rayiç değer farklarını içermektedir.

Geri alınmış paylar

Şirket Yönetim Kurulu tarafından 9 Kasım 2021 tarihli toplantı ile SAHOL pay piyasasında sağlıklı fiyat oluşumunun desteklenmesi, böylelikle SAHOL paylarının gerçeğe uygun değerine kavuşturularak net aktif değer iskontosunun azaltılması, pay sahiplerine daha cazip uzun vadeli bir yatırım imkanı sunulması amacıyla; Sermaye Piyasası Kurulu'nun II-22.1 sayılı Geri Alınan Paylar Tebliği ile konuya ilişkin 21.07.2016 ve 25.07.2016 tarihli duyuruları çerçevesinde pay geri alımı yapılmasına karar verilmiştir. İlgili karar kapsamında 31 Aralık 2023 tarihi itibarıyla eşleşen emirler dikkate alındığında, şirket sermayesinin %0,24'ine denk gelen toplam 4.850 TL (31 Aralık 2022: 37.066 TL) nominal değerli pay geri alınmıştır.

Bilanço tarihinden sonra gerçekleştirilen pay geri alımları hakkında bilgi Bilanço Tarihinden Sonraki Olaylar dipnotunda sunulmuştur (Dipnot 40)

Kardan Ayrılan Kısıtlanmış Yedekler

Türk Ticaret Kanunu'na göre, yasal yedekler birinci ve ikinci tertip yasal yedekler olmak üzere ikiye ayrılır. Türk Ticaret Kanunu'na göre birinci tertip yasal yedekler, şirketin ödenmiş sermayesinin %20'sine ulaşıncaya kadar, kanuni net karın %5'i olarak ayrılır. Türk Ticaret Kanunu'na göre, yasal yedekler ödenmiş sermayenin %50'sini geçmediği sürece sadece zararları netleştirmek için kullanılabilir, bunun dışında herhangi bir şekilde kullanılması mümkün değildir.

Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş.

31 Aralık 2023 Tarihi İtibarıyla Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası (“TL”) olarak Türk Lirasının 31 Aralık 2023 tarihindeki alım gücü ile ifade edilmiştir.)

DİPNOT 24 - ÖZKAYNAKLAR (Devamı)

Yukarıda bahsedilen kardan ayrılan kısıtlanmış yedeklerin detayı aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2023	31 Aralık 2022
Geri alınmış paylara ilişkin yedekler(*)	316.694	1.697.299
Yasal yedekler	10.502.146	8.840.900
Toplam	10.818.840	10.538.199

(*) TTK ve SPK düzenlemeleri uyarınca, geri alınmış paylar için iktisap değerlerini karşılayan tutarda yedek akçe ayrılmaktadır. Bu çerçevede, 31 Aralık 2023 tarihi itibarıyla konsolide finansal tablolarda yer alan kardan ayrılan kısıtlanmış yedekler içerisinde, işlem maliyetleri dahil 316.694 TL (31 Aralık 2022: 1.697.299 TL) tutarında geri alınmış paylar için yedek akçe ayrılmıştır.

Kar Dağıtım

Halka açık şirketler, kar payı dağıtımlarını SPK'nın 1 Şubat 2014 tarihinden itibaren yürürlüğe giren II-19.1 no'lu Kar Payı Tebliği'ne göre yaparlar.

Şirketler, karlarını genel kurulları tarafından belirlenecek kar dağıtım politikaları çerçevesinde ve ilgili mevzuat hükümlerine uygun olarak genel kurul kararıyla dağıtır. Söz konusu tebliğ kapsamında, asgari bir dağıtım oranı tespit edilmemiştir. Şirketler esas sözleşmelerinde veya kar dağıtım politikalarında belirlenen şekilde kar payı öderler.

31 Aralık 2023	ÜFE endeksli yasal kayıtlar	TUFE endeksli yasal kayıtlar	Geçmiş yıl karlarında takip edilen tutarlar
Sermaye Düzeltme Farkları	132.501.317	85.021.168	47.480.149
Paylara ilişkin primler	522.938	331.648	191.290
Yasal yedekler	16.164.806	10.816.124	5.348.682

Enflasyona ilk geçiş kapsamında TFRS uyarınca hazırlanan konsolide bilançolarda oluşan geçmiş yıl karları 1 Ocak 2022 tarihi itibarıyla 40.956.482 TL olup, 31 Aralık 2023 tarihi itibarıyla satın alım gücü esasına göre hesaplanmış tutarı 89.924.409 TL'dir.

DİPNOT 25 - SATIŞ AMAÇLI SINIFLANDIRILAN VARLIKLAR, YÜKÜMLÜLÜKLER VE DURDURULAN FAALİYETLER

1 Ocak - 31 Aralık 2023

Grup'un bağlı ortaklıklarından Kordsa'nın bağlı ortaklığı Nile Kordsa Company for Industrial Fabrics S.A.E.'nin 31 Aralık 2023 itibarıyla 2.448 TL dönem zararı bulunmaktadır (31 Aralık 2022: 3.981 TL zarar). 31 Aralık 2023 ve 2022 konsolide finansal tablolarında bu şirkete ait faaliyet neticeleri durdurulan faaliyetlere ilişkin gelir/giderler olarak sınıflandırılmıştır.

Nile Kordsa Company for Industrial Fabric ile ilgili olarak; 31 Aralık 2023 tarihi itibarıyla “Satış Amacıyla Elde Tutulan Yükümlülükler altında muhasebeleştirilen tutar 29.566 TL (31 Aralık 2022: 22.888 TL).

31 Aralık 2023 tarihi itibarıyla Akbank'ın “Satış Amaçlı Sınıflandırılan Varlıklar” altında muhasebeleştiği tutar 676.740 TL'dir (31 Aralık 2022: 1.196.772 TL).

Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş.

31 Aralık 2023 Tarihi İtibarıyla Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası (“TL”) olarak Türk Lirasının 31 Aralık 2023 tarihindeki alım gücü ile ifade edilmiştir.)

DİPNOT 25 - SATIŞ AMAÇLI SINIFLANDIRILAN VARLIKLAR, YÜKÜMLÜLÜKLER VE DURDURULAN FAALİYETLER (Devamı)

Satış amaçlı elde tutulan diğer varlıklar hakkında açıklamalar:

	31 Aralık 2023	31 Aralık 2022
Dönem Başı Net Defter Değeri	1.173.884	2.236.734
İktisap Edilenler	95.045	1.061.645
Elden Çıkarılanlar (-), net	(621.220)	(2.124.205)
Değer Düşüş (-)	(535)	(290)
Net Defter Değeri	647.174	1.173.884

DİPNOT 26 - HASILAT VE SATIŞLARIN MALİYETİ

Finans sektörü harici

	1 Ocak-31 Aralık 2023	1 Ocak-31 Aralık 2022
Yurtiçi satışlar	123.986.139	108.086.370
Yurtdışı satışlar	17.336.850	19.720.005
Eksi: İndirimler	(4.313.832)	(4.213.256)
Toplam	137.009.157	123.593.119

	1 Ocak-31 Aralık 2023	1 Ocak-31 Aralık 2022
İlk madde ve malzeme, ticari mal giderleri	(98.444.871)	(86.524.658)
Mamul, yarı mamul ve ticari mallardaki değişim	(758.184)	(578.689)
Personel giderleri	(3.291.783)	(2.968.663)
Amortisman ve itfa payları	(1.817.828)	(1.857.046)
Diğer giderler	(11.618.502)	(13.459.430)
Toplam	(115.931.168)	(105.388.486)

Finans sektörü faaliyetleri

	1 Ocak-31 Aralık 2023	1 Ocak-31 Aralık 2022
Faiz gelirleri	302.242.073	252.666.546
Sigorta primleri	42.990.050	32.504.903
Komisyon gelirleri	48.524.466	27.108.698
Toplam	393.756.589	312.280.147

	1 Ocak-31 Aralık 2023	1 Ocak-31 Aralık 2022
Faiz giderleri	(173.848.674)	(84.649.248)
Sigorta primleri	(44.561.821)	(34.278.798)
Komisyon giderleri	(10.550.700)	(7.448.296)
Toplam	(228.961.195)	(126.376.342)

Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş.

31 Aralık 2023 Tarihi İtibarıyla Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak Türk Lirasının 31 Aralık 2023 tarihindeki alım gücü ile ifade edilmiştir.)

DİPNOT 27 - NİTELİKLERİNE GÖRE GİDERLER

Araştırma ve geliştirme giderleri

31 Aralık 2023 ve 2022 tarihlerinde sona eren yıllara ait araştırma geliştirme giderlerinin niteliklerine göre dağılımı aşağıdaki gibidir:

	1 Ocak- 31 Aralık 2023	1 Ocak- 31 Aralık 2022
Personel giderleri	(134.047)	(94.627)
Danışmanlık giderleri	(12.572)	(8.925)
Amortisman giderleri	(14.098)	(6.057)
Bakım ve onarım giderleri	(6.883)	(803)
Diğer	(102.362)	(70.506)
Toplam	(269.962)	(180.918)

Pazarlama giderleri

31 Aralık 2023 ve 2022 tarihlerinde sona eren yıllara ait pazarlama, satış ve dağıtım giderlerinin niteliklerine göre dağılımı aşağıdaki gibidir:

	1 Ocak- 31 Aralık 2023	1 Ocak- 31 Aralık 2022
Personel giderleri	(6.187.026)	(4.430.831)
Amortisman giderleri	(2.628.602)	(2.266.390)
Kira giderleri	(1.593.753)	(1.141.667)
Enerji giderleri	(966.986)	(917.089)
Reklam giderleri	(911.603)	(625.107)
Nakliye, lojistik ve dağıtım giderleri	(853.591)	(1.198.651)
Bakım ve onarım giderleri	(202.101)	(96.190)
Danışmanlık giderleri	(198.368)	(185.401)
Dışarıdan sağlanan hizmetler	(280.901)	(189.898)
Sigorta giderleri	(46.016)	(19.999)
Malzeme giderleri	(23.430)	(19.502)
İletişim giderleri	(4.316)	(4.251)
Diğer	(947.764)	(908.295)
Toplam	(14.844.457)	(12.003.271)

Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş.

31 Aralık 2023 Tarihi İtibarıyla Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak Türk Lirasının 31 Aralık 2023 tarihindeki alım gücü ile ifade edilmiştir.)

DİPNOT 27 - NİTELİKLERİNE GÖRE GİDERLER(Devamı)

Genel yönetim giderleri

31 Aralık 2023 ve 2022 tarihlerinde sona eren yıllara ait genel yönetim giderlerinin niteliklerine göre dağılımı aşağıdaki gibidir:

	1 Ocak- 31 Aralık 2023	1 Ocak- 31 Aralık 2022
Personel giderleri	(29.057.824)	(18.668.256)
Banka promosyon giderleri	(14.314.356)	(8.103.375)
Amortisman giderleri	(7.641.141)	(6.801.830)
Bakım ve onarım giderleri	(4.069.986)	(3.745.536)
Tasarruf mevduatı sigorta fonu giderleri	(2.360.783)	(1.614.190)
Danışmanlık giderleri	(1.798.703)	(1.477.531)
Vergi, resim ve harçlar	(1.716.843)	(1.490.841)
Reklam giderleri	(1.497.999)	(1.189.012)
İletişim giderleri	(1.257.614)	(819.532)
Enerji giderleri	(552.351)	(535.077)
Sigorta giderleri	(80.703)	(86.088)
Dışarıdan sağlanan hizmetler	(101.334)	(49.782)
Diğer	(8.456.300)	(5.720.347)
Toplam	(72.905.937)	(50.301.397)

DİPNOT 28 - BAĞIMSIZ DENETÇİ/ BAĞIMSIZ DENETİM KURULUŞUNDAN ALINAN HİZMETLERE İLİŞKİN ÜCRETLER

KGK'nın 30 Mart 2021 tarihinde mükerrer Resmi Gazete'de yayımlanan Kurul Kararına istinaden hazırladığı ve hazırlanma esasları 19 Ağustos 2021 tarihli KGK yazısını temel alan bağımsız denetim kuruluşlarının verilen hizmetlerin ücretler 31 Aralık 2023 ve 2022 tarihleri itibarıyla aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2023	31 Aralık 2022
Raporlama dönemine ait bağımsız denetim ücreti	97.549	70.543
Vergi danışmanlık hizmetlerine ilişkin ücretler	5.823	15.382
Diğer güvence hizmetlerinin ücreti	8.205	9.395
Bağımsız denetim dışı diğer hizmetlerin ücreti	3.211	9.461
Toplam	114.788	104.781

Yukarıdaki ücretler tüm bağlı ortaklıklar ve müşterek yönetime tabi ortaklıkların yasal denetim ve ilgili diğer hizmet ücretleri dahil edilerek belirlenmiş olup, yurtdışı bağlı ortaklık ve iştiraklerin yabancı para cinsinden olan ücretleri ilgili yılların yıllık ortalama kurları kullanılarak TL ye çevrilmiştir.

Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş.

31 Aralık 2023 Tarihi İtibarıyla Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak Türk Lirasının 31 Aralık 2023 tarihindeki alım gücü ile ifade edilmiştir.)

DİPNOT 29 - ESAS FAALİYETLERDEN DİĞER GELİR VE GİDERLER

31 Aralık 2023 ve 2022 tarihlerinde sona eren yıllara ait esas faaliyetlerden diğer gelirlerin detayı aşağıdaki gibidir:

	1 Ocak- 31 Aralık 2023	1 Ocak- 31 Aralık 2022
Faaliyetlerden kaynaklanan kur farkı geliri	5.978.497	4.203.274
Ticari alacakların vade farkı gelirleri	1.376.887	623.744
Diğer gelirler (*)	15.636.100	12.012.928
Toplam	22.991.484	16.839.946

(*) Diğer gelirlerin önemli kısmı sigortaların teknik kara aktarılan yatırım gelirlerine ilişkindir.

31 Aralık 2023 ve 2022 tarihlerinde sona eren yıllara ait esas faaliyetlerden diğer giderlerin detayı aşağıdaki gibidir:

	1 Ocak- 31 Aralık 2023	1 Ocak- 31 Aralık 2022
Faaliyetlerden kaynaklanan kur farkı gideri	(3.877.437)	(2.772.610)
Ticari işlemlere ilişkin vade farkı gideri	(2.928.258)	(1.654.615)
Karşılık giderleri	(364.418)	(67.261)
Diğer giderler	(2.918.578)	(1.308.081)
Toplam	(10.088.691)	(5.802.567)

DİPNOT 30 - YATIRIM FAALİYETLERİNDEN GELİR VE GİDERLER

31 Aralık 2023 ve 2022 tarihlerinde sona eren yıllara ait yatırım faaliyetlerinden gelirlerin detayı aşağıdaki gibidir:

	1 Ocak- 31 Aralık 2023	1 Ocak- 31 Aralık 2022
Yatırım faaliyetlerinden gelirler		
İştirak ve bağlı ortaklık satış karları (*)	-	5.809.010
Sabit kıymet satış karı	16.988	2.126.847
Finansal yatırımların gerçeğe uygun değer değişimi(**)	800.276	1.040.795
Temettü geliri	115.902	217.527
Diğer	198.147	122.136
Toplam	1.131.313	9.316.315

(*) Philsa ve PMSA paylarının satış kazançlarından oluşmaktadır.

(**) Gerçeğe uygun değer farkı kar veya zarara yansıtılan finansal varlıklara ilişkindir.

31 Aralık 2023 ve 2022 tarihlerinde sona eren yıllara ait yatırım faaliyetlerinden giderlerin detayı aşağıdaki gibidir:

	1 Ocak- 31 Aralık 2023	1 Ocak- 31 Aralık 2022
Yatırım faaliyetlerinden giderler		
Sabit kıymet satış zararı	(17.514)	(9.193)
Sabit kıymet değer düşüklüğü	(363.000)	(412.966)
Şerefiye değer düşüklüğü	(254.615)	-
Diğer	-	(31.085)
Toplam	(635.129)	(453.244)

Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş.

31 Aralık 2023 Tarihi İtibarıyla Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak Türk Lirasının 31 Aralık 2023 tarihindeki alım gücü ile ifade edilmiştir.)

DİPNOT 31 - FİNANSAL GELİRLER VE GİDERLER

Bankacılık dışındaki bölümler ait finansal gelir ve giderler:

	1 Ocak- 31 Aralık 2023	1 Ocak- 31 Aralık 2022
Finansal gelirler		
Kur farkı geliri	2.293.455	1.082.300
Faiz geliri	893.270	997.943
Diğer finansman gelirleri	593.124	190.201
Toplam	3.779.849	2.270.444

	1 Ocak- 31 Aralık 2023	1 Ocak- 31 Aralık 2022
Finansal giderler		
Kur farkı gideri	(1.058.312)	(855.312)
Faiz gideri	(3.802.553)	(3.253.512)
Diğer finansman giderleri	(2.371.456)	(1.319.625)
Toplam	(7.232.321)	(5.428.449)

DİPNOT 32 - VERGİ VARLIK VE YÜKÜMLÜLÜKLERİ

	31 Aralık 2023	31 Aralık 2022
Ödenecek kurumlar vergisi ve gelir vergisi	19.375.475	42.691.113
Eksi: peşin ödenen vergiler	(10.096.125)	(26.897.916)
Toplam ödenecek vergiler	9.279.350	15.793.197

Türk vergi mevzuatı, ana ortaklık olan şirketin bağlı ortaklıkları ve iştiraklerini konsolide ettiği finansal tabloları üzerinden vergi beyannamesi vermesine olanak tanımamaktadır. Bu sebeple bu konsolide finansal tablolara yansıtılan vergi karşılıkları, tam konsolidasyon kapsamına alınan tüm şirketler için ayrı hesaplanmıştır.

31 Aralık 2023 tarihi itibarıyla finansal tablolarda Kurumlar vergisi oranı %25 (Finans sektörü için %30) (2022: %23) olarak uygulanmıştır.

Kurumlar vergisi oranı kurumların ticari kazancına vergi yasaları gereğince indirimi kabul edilmeyen giderlerin ilave edilmesi, vergi yasalarında yer alan istisna (iştirak kazançları istisnası vb.) ve indirimlerin (ar-ge indirimi gibi) indirilmesi sonucu bulunacak vergi matrahına uygulanır. Kar dağıtılmadığı takdirde başka bir vergi ödenmemektedir.

Türkiye'deki bir işyeri ya da daimi temsilcisi aracılığı ile gelir elde eden dar mükellef kurumlar ile Türkiye'de yerleşik kurumlara ödenen kar paylarından (temettü) stopaj yapılmaz. Bunların dışında kalan kişi ve kurumlara yapılan temettü ödemeleri %15 oranında stopaja tabidir. Karın sermayeye ilavesi, kar dağıtımı sayılmaz.

Şirketler üçer aylık mali karları üzerinden geçici vergi hesaplar ve o dönemi izleyen ikinci ayın 10'uncu gününe kadar beyan edip 17'nci günü akşamına kadar öderler. Yıl içinde ödenen geçici vergi o yıla ait olup izleyen yıl verilecek kurumlar vergisi beyannamesi üzerinden hesaplanacak kurumlar vergisinden mahsup edilir. Mahsuba rağmen ödenmiş geçici vergi tutarı kalmış ise bu tutar nakden iade alınabileceği gibi devlete karşı olan herhangi bir başka mali borca da mahsup edilebilir.

Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş.

31 Aralık 2023 Tarihi İtibarıyla Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak Türk Lirasının 31 Aralık 2023 tarihindeki alım gücü ile ifade edilmiştir.)

DİPNOT 32 - VERGİ VARLIK VE YÜKÜMLÜLÜKLERİ (Devamı)

Türkiye’de ödenecek vergiler konusunda vergi otoritesi ile mutabakat sağlamak gibi bir uygulama bulunmamaktadır. Kurumlar vergisi beyannameleri hesap döneminin kapandığı ayı takip eden dördüncü ayın 25’inci günü akşamına kadar bağlı bulunulan vergi dairesine verilir. Vergi incelemesine yetkili makamlar beş yıl zarfında muhasebe kayıtlarını inceleyebilir ve hatalı işlem tespit edilirse ödenecek vergiye ilişkin yapılacak vergi tarhiyatı nedeniyle vergi miktarları değişebilir. Türk vergi mevzuatına göre beyanname üzerinde gösterilen mali zararlar 5 yılı aşmamak kaydıyla dönem kurum kazancından indirilebilirler. Ancak, mali zararlar, geçmiş yıl karlarından mahsup edilemez.

31 Aralık 2023 ve 31 Aralık 2022 tarihlerinde sona eren hesap dönemlerine ait konsolide diğer kapsamlı kar veya zarar tablosunda yer alan kapsamlı gelir kalemlerine ilişkin vergi tutarları aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2023			31 Aralık 2022		
	Vergi Öncesi	Vergi Gideri	Vergi sonrası	Vergi Öncesi	Vergi gideri	Vergi Sonrası
Gerçeğe uygun değer farkı diğer kapsamlı gelire yansıtılan finansal varlıklara ilişkin diğer kapsamlı gelir	(20.768.024)	6.171.352	(14.596.672)	28.077.024	(7.801.725)	20.275.299
Nakit akışı riskinden korunma araçları	2.597.695	(909.193)	1.688.502	5.562.677	(1.390.669)	4.172.008
Yurtdışındaki net yatırım riskinden korunma amaçlı türev finansal varlıklara ilişkin kar/(zarar)	(14.758.754)	5.165.565	(9.593.189)	(6.351.275)	1.587.819	(4.763.456)
Yabancı para çevrim farklarındaki değişim	(220.877)	-	(220.877)	(9.936.074)	-	(9.936.074)
Aktüeriyal (kayıp)/kazançları	(1.022.394)	306.718	(715.676)	(4.486.464)	1.121.616	(3.364.848)
Diğer Kapsamlı Gelir	(34.172.354)	10.734.442	(23.437.912)	12.865.888	(6.482.959)	6.382.929

	31 Aralık 2023	31 Aralık 2022
Konsolide finansal tablolarda yer alan vergi öncesi kar	47.952.859	98.536.011
Ana ortaklık vergi oranına göre beklenen vergi gideri %25 (2022: %23)	(11.988.215)	(22.663.283)
Grup’un beklenen vergi gideri	(11.988.215)	(22.663.283)
Vergiden istisna diğer gelirler (*)	527.228	970.373
Kanunen kabul edilmeyen giderler	(177.475)	(542.870)
Üzerinden ertelenmiş vergi hesaplanmamış geçmiş yıllar zararlarının kullanılması	34.316	105.626
Özkaynaktan pay alma yöntemiyle muhasebeleştirilen yatırımlardan elde edilen karların etkisi	3.416.978	4.107.045
Vergiye konu olmayacak zamanlama farklarının etkisi	5.340.198	244.967
Enflasyon etkisi (**)	(21.961.493)	(17.984.162)
Diğer	(3.294.965)	(1.501.358)
Grup’un cari dönem vergi gideri	(28.103.428)	(37.263.662)

(*) Kur korumalı mevduat ve iştirak satış karı istisnalarını içermektedir

(**) Vergi Usul Kanunu’nun 30 Aralık 2023 tarihli ve 32415 sayılı tebliğ kapsamında enflasyon muhasebesine ilişkin yapılan düzeltmelerin etkisini de içermektedir.

Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş.

31 Aralık 2023 Tarihi İtibarıyla Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak Türk Lirasının 31 Aralık 2023 tarihindeki alım gücü ile ifade edilmiştir.)

DİPNOT 32 - VERGİ VARLIK VE YÜKÜMLÜLÜKLERİ (Devamı)

Yatırım Teşvik Sistemi Kapsamında Elde Edilen Vergi Avantajları:

Grup’un teşvik belgesine bağlanan yatırımlarından elde ettiği kazançlar, yatırımın kısmen veya tamamen işletilmesine başlanılan hesap döneminden itibaren yatırıma katkı tutarına ulaşmaya kadar indirimli oranlar üzerinden kurumlar vergisine tabi tutulur. Bu kapsamda, 31 Aralık 2023 tarihi itibarıyla Grup’un tam konsolidasyona dahil ettiği şirketlerin yatırım teşvik kapsamında yarattığı ertelenmiş vergi varlığı bulunmamaktadır.

Ertelenmiş vergiler

Grup, ertelenmiş gelir vergisi varlık ve yükümlülüklerini, bilanço kalemlerinin TMS ve vergi finansal tabloları arasındaki farklı değerlendirilmelerin sonucunda ortaya çıkan geçici farkların etkilerini dikkate alarak hesaplamaktadır. Söz konusu geçici farklar gelir ve giderlerin, TMS ve vergi kanunlarına göre değişik raporlama dönemlerinde muhasebeleşmesinden ve devreden mali zarar ile yatırım indirim istisnasından kaynaklanmaktadır. Gelecek dönemlerde gerçekleşecek geçici farklar üzerinden yükümlülük metoduna göre hesaplanan ertelenmiş vergi varlıkları ve yükümlülükleri için uygulanacak oran Türkiye için %25’dir.

Ayrı birer vergi mükellefi olan bağlı ortaklık ve müşterek yönetime tabi ortaklıkların finansal tablolarında yer alan ertelenmiş vergi varlıklarını ve yükümlülüklerini net göstermiş olmalarından dolayı Grup’un konsolide bilançosuna söz konusu net sunum şeklinin etkileri yansımıştır. Yukarıdaki tabloda yer alan geçici farklar ile ertelenmiş vergi varlıkları ve yükümlülükleri ise brüt değerler esas alınarak hazırlanmaktadır.

31 Aralık 2023 tarihinde sona eren dönem itibarıyla, vergi mevzuatı uyarınca üçer aylık dönemler itibarıyla oluşan kazançlar üzerinden %25 (2022: %23) oranında geçici vergi hesaplanarak ödenmekte ve bu şekilde ödenen tutarlar yıllık kazanç üzerinden hesaplanan vergiden mahsup edilmektedir.

Grup’un üzerinden ertelenmiş vergi varlığı hesaplamadığı geçmiş yıl zararı bulunmamaktadır. Grup’un 31 Aralık 2023 tarihi itibarıyla üzerinden ertelenmiş vergi alacağı hesaplanan toplam 1.115.588 TL (31 Aralık 2022: 886.777 TL) devreden mali zararı bulunmakta olup bu taşınabilir mali zarar beş yılı aşmamak kaydıyla dönem kurum kazancından indirilebilir. 31 Aralık 2023 ve 31 Aralık 2022 tarihi itibarıyla taşınabilir mali zarar tutarları ve kullanılabilecekleri en son hesap yılları aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2023	31 Aralık 2022
2023	-	189.532
2024	182.259	255.393
2025	154.997	354.615
2026	213.633	87.237
2027	564.699	-
Toplam	1.115.588	886.777

Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş.

31 Aralık 2023 Tarihi İtibarıyla Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak Türk Lirasının 31 Aralık 2023 tarihindeki alım gücü ile ifade edilmiştir.)

DİPNOT 32 - VERGİ VARLIK VE YÜKÜMLÜLÜKLERİ (Devamı)

31 Aralık 2023 ve 31 Aralık 2022 tarihleri itibarıyla ertelenmiş vergi varlığı/(yükümlülüğü) aşağıda sunulmuştur:

	31 Aralık 2023	31 Aralık 2022
Ertelenmiş Vergi Varlıkları	1.667.274	177.323
Ertelenmiş Vergi Yükümlülükleri	(7.943.942)	(8.565.427)
Net Ertelenmiş Vergi Varlıkları/(Yükümlülükleri)	(6.276.668)	(8.388.104)

31 Aralık 2023 ve 2022 tarihleri itibarıyla ertelenmiş vergi varlığı/(yükümlülüğü) hareket tablosu aşağıda sunulmuştur:

	2023	2022
1 Ocak bakiyeleri	(8.388.104)	(7.351.949)
Doğrudan özkaynaklarla ilişkilendirilen	10.734.442	(6.482.959)
İşletme birleşme etkisi	-	(105.671)
Yabancı para çevrim farkları	104.947	125.024
Kar veya zarar tablosu ile ilişkilendirilen	(8.727.953)	5.427.451
31 Aralık	(6.276.668)	(8.388.104)

Birikmiş geçici farklar ve yürürlükteki vergi oranları kullanılarak hesaplanan ertelenmiş vergi varlıkları ve yükümlülükleri aşağıdaki gibidir:

	Toplam geçici farklar		Ertelenmiş vergi varlıkları/(yükümlülükleri)	
	31 Aralık 2023	31 Aralık 2022	31 Aralık 2023	31 Aralık 2022
Maddi ve maddi olmayan duran varlıklar	15.064.225	25.152.832	(4.562.082)	(8.007.358)
Stoklar	728.177	(414.934)	(182.044)	15.627
Kredi risk karşılığı	(20.669.361)	(18.480.728)	6.191.027	4.633.021
Kıdem tazminatı karşılığı	(3.440.941)	(4.712.932)	1.345.977	1.116.748
Dava karşılıkları	(63.101)	(76.244)	16.961	18.145
İndirilmemiş mali zararlar	(3.146.671)	(2.016.003)	786.668	451.559
Yatırım indirimleri	(1.333.095)	(482.912)	350.248	90.667
Şüpheli alacak karşılıkları	(63.086)	(140.606)	18.319	31.008
Türev araçlar	43.689.172	43.497.907	(13.108.803)	(10.872.455)
Finansal kiralama borçları	(2.333.457)	(2.425.865)	583.870	491.134
Menkul değerler değerlendirme farkları	(7.770.027)	(13.996.685)	2.327.699	3.502.892
Finansal aktif ve pasiflerin gerçeğe uygun değeri	(1.894.435)	(1.716.909)	396.461	394.889
Coğrafi bölge risk karşılığı iptali	2.719.777	3.200.612	(744.539)	(876.167)
Diğer geçici farklar	(1.264.875)	(2.705.161)	303.570	622.187
Ertelenmiş vergi varlık/yükümlülükleri (net)			(6.276.668)	(8.388.104)

Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş.

31 Aralık 2023 Tarihi İtibarıyla Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak Türk Lirasının 31 Aralık 2023 tarihindeki alım gücü ile ifade edilmiştir.)

DİPNOT 33 - TÜREV ARAÇLAR

31 Aralık 2023	Gerçeğe Uygun Değer	
	Varlık	Yükümlülük
Alım-satım amaçlı türev araçlar:		
Yabancı paraya dayalı türev araçlar		
Döviz ve faiz haddi swap alışı ve satışı işlemleri	23.039.183	11.444.985
Vadeli döviz alışı ve satışı işlemleri	2.122.806	1.886.784
Döviz alışı ve satışı opsiyonları	1.219.068	794.387
Diğer alışı ve satışı işlemleri	6.283.280	-
Toplam alım satım amaçlı türev araçlar	32.664.337	14.126.156

Riskten korunma amaçlı türev araçlar:		
Döviz ve faiz haddi swap alışı ve satışı işlemleri	34.116.324	915.667
Vadeli döviz alışı ve satışı işlemleri	22.223	-
Toplam riskten korunma amaçlı türev araçlar	34.138.547	915.667
Toplam türev araçlar	66.802.884	15.041.823

31 Aralık 2022	Gerçeğe Uygun Değer	
	Varlık	Yükümlülük
Alım-satım amaçlı türev araçlar:		
Yabancı paraya dayalı türev araçlar		
Döviz ve faiz haddi swap alışı ve satışı işlemleri	25.665.089	22.776.191
Vadeli döviz alışı ve satışı işlemleri	3.749.536	780.189
Döviz alışı ve satışı opsiyonları	1.205.900	449.617
Diğer alışı ve satışı işlemleri	9.465.563	-
Toplam alım satım amaçlı türev araçlar	40.086.088	24.005.997

Riskten korunma amaçlı türev araçlar:		
Döviz ve faiz haddi swap alışı ve satışı işlemleri	40.402.144	886.342
Vadeli döviz alışı ve satışı işlemleri	10.571	-
Diğer alışı ve satışı işlemleri	43.111	-
Toplam riskten korunma amaçlı türev araçlar	40.455.826	886.342
Toplam türev araçlar	80.541.914	24.892.339

Akbank, finansal borçlarından kaynaklanan nakit akışı riskine karşı faiz haddi swap'larının kullanımı yoluyla nakit akışı riskinden korunmaktadır.

Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş.

31 Aralık 2023 Tarihi İtibarıyla Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak Türk Lirasının 31 Aralık 2023 tarihindeki alım gücü ile ifade edilmiştir.)

DİPNOT 33 - TÜREV ARAÇLAR (Devamı)

Bankacılık

Bankacılık türev enstrümanlarının sözleşmeye dayalı vadelerine göre gösterimi aşağıdaki gibidir.

31 Aralık 2023	1 Aya Kadar	1-3 Ay	3-12 Ay	1-5 Yıl	5 Yıl ve üzeri
Alım-satım amaçlı türev finansal varlıklar					
Döviz kuru türevler:					
- Giriş	220.041.535	139.770.674	80.080.348	31.026.781	6.783.685
- Çıkış	(236.603.107)	(164.035.457)	(78.695.043)	(28.672.436)	(6.251.724)
Faiz oranı türevleri:					
- Giriş	585.810	5.665.972	16.593.538	18.289.996	1.433.837
- Çıkış	(516.431)	(5.960.044)	(16.112.086)	(17.967.812)	(1.746.677)
Riskten korunma amaçlı varlıklar					
Döviz kuru türevler:					
- Giriş	1.694	544.626	2.409.166	29.996.315	9.124.683
- Çıkış	(421)	(263.442)	(617.594)	(6.341.777)	(4.805.808)
Faiz oranı türevleri:					
- Giriş	1.156.263	2.679.402	6.082.197	7.530.232	1.359.143
- Çıkış	(1.039.194)	(2.388.669)	(3.277.768)	(5.012.452)	(1.122.043)
Toplam Nakit Girişi	221.785.302	148.660.674	105.165.249	86.843.324	18.701.348
Toplam Nakit Çıkışı	(238.159.153)	(172.647.612)	(98.702.491)	(57.994.477)	(13.926.252)

31 Aralık 2022	1 Aya Kadar	1-3 Ay	3-12 Ay	1-5 Yıl	5 Yıl ve üzeri
Alım-satım amaçlı türev finansal varlıklar					
Döviz kuru türevler:					
- Giriş	311.447.563	187.680.105	98.357.113	38.143.435	10.402.477
- Çıkış	(328.503.320)	(213.817.593)	(100.576.286)	(36.767.047)	(9.602.595)
Faiz oranı türevleri:					
- Giriş	1.174.067	1.595.443	9.285.616	14.643.902	2.361.517
- Çıkış	(935.001)	(1.584.808)	(7.207.108)	(13.094.321)	(2.075.140)
Riskten korunma amaçlı varlıklar					
Döviz kuru türevler:					
- Giriş	1.557.738	499.282	3.919.969	9.853.692	33.929.076
- Çıkış	(521.020)	(405.941)	(1.477.246)	(5.212.325)	(12.090.698)
Faiz oranı türevleri:					
- Giriş	697.670	1.713.799	6.785.001	14.473.865	2.699.723
- Çıkış	(679.267)	(1.302.709)	(3.653.917)	(8.520.390)	(2.449.548)
Toplam Nakit Girişi	314.877.038	191.488.629	118.347.699	77.114.894	49.392.793
Toplam Nakit Çıkışı	(330.638.608)	(217.111.051)	(112.914.557)	(63.594.083)	(26.217.981)

Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş.

31 Aralık 2023 Tarihi İtibarıyla Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak Türk Lirasının 31 Aralık 2023 tarihindeki alım gücü ile ifade edilmiştir.)

DİPNOT 34 - FİNANS SEKTÖRÜ FAALİYETLERİNDEN ALACAKLAR

Bankacılık ve Finansal Hizmetler

Müşterilere verilen kredi ve avanslar	31 Aralık 2023	31 Aralık 2022
Tüketici kredileri ve kredi kartı alacakları	360.665.595	261.857.243
Proje finansmanı ile ilgili krediler	123.768.100	140.015.709
Mali kuruluşlar	57.897.970	84.873.599
Diğer üretim sektörleri	45.275.266	69.314.833
İnşaat	68.451.477	63.659.999
Küçük ölçekli işletmeler	31.529.200	41.033.872
Tekstil	29.057.272	39.282.759
Madencilik	21.656.728	33.017.853
Otomotiv	25.787.731	24.223.591
Gıda, toptan ve perakende ticaret	18.089.618	23.823.187
Kimya	13.312.308	16.697.613
Telekomünikasyon	3.655.089	3.435.038
Diğer	162.038.029	210.588.010
Müşterilere verilen kredi ve avanslar toplamı	961.184.383	1.011.823.306
Finansal kiralama alacakları	19.702.224	19.650.155
Kredi risk karşılığı	(32.781.488)	(36.563.735)
Sigortacılık faaliyetlerinden alacaklar	8.181.561	5.343.478
Müşterilere verilen krediler ve avanslar-net	956.286.680	1.000.253.204

Yukarıdaki tablo bankanın canlı ve takipteki toplam kredilerini içermekte olup, kredi risk karşılığı tüm kredi riski göz önünde bulundurularak banka değerlendirmesi sonucunda ayrılmıştır.

31 Aralık 2023	Ticari Krediler		Tüketici Kredileri		Kredi Kartı		Finansal Kiralama		Toplam	
	Bakiye	Karşılık	Bakiye	Karşılık	Bakiye	Karşılık	Bakiye	Karşılık	Bakiye	Karşılık
1. Aşama	539.567.297	2.120.282	164.734.435	1.861.376	174.830.420	5.469.579	18.781.571	62.143	897.913.723	9.513.380
2. Aşama	42.661.604	7.048.021	10.326.001	1.019.873	8.345.899	2.091.324	290.095	6.388	61.623.599	10.165.606
3. Aşama	15.686.234	9.227.224	3.259.660	2.354.830	1.772.833	1.276.190	630.558	244.258	21.349.285	13.102.502
Toplam	597.915.135	18.395.527	178.320.096	5.236.079	184.949.152	8.837.093	19.702.224	312.789	980.886.607	32.781.488

31 Aralık 2022	Ticari Krediler		Tüketici Kredileri		Kredi Kartı		Finansal Kiralama		Toplam	
	Bakiye	Karşılık	Bakiye	Karşılık	Bakiye	Karşılık	Bakiye	Karşılık	Bakiye	Karşılık
1. Aşama	668.841.746	2.126.699	151.964.529	1.501.252	95.932.157	2.386.231	18.421.528	99.405	935.159.960	6.113.587
2. Aşama	56.401.655	9.246.576	6.444.623	780.363	3.882.337	887.550	612.107	116.651	67.340.722	11.031.140
3. Aşama	22.954.350	14.990.128	3.297.647	2.563.687	2.104.262	1.612.266	616.520	252.927	28.972.779	19.419.008
Toplam	748.197.751	26.363.403	161.706.799	4.845.302	101.918.756	4.886.047	19.650.155	468.983	1.031.473.461	36.563.735

ABD Doları, Avro ve Türk Lirası cinsinden müşterilere verilen kredi ve avansların etkin faiz oranları sırasıyla yıllık %9,03 (31 Aralık 2022: %8,82), %7,19 (31 Aralık 2022: %5,85) ve %33,98'dir (31 Aralık 2022: %20,50).

Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş.

31 Aralık 2023 Tarihi İtibarıyla Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak Türk Lirasının 31 Aralık 2023 tarihindeki alım gücü ile ifade edilmiştir.)

DİPNOT 34 - FİNANS SEKTÖRÜ FAALİYETLERİNDEN ALACAKLAR (Devamı)

31 Aralık 2023 itibarıyla bankacılık endüstriyel bölümüne ait krediler için ayrılan beklenen zarar karşılıklarına ilişkin bilgiler:

	1. Aşama	2. Aşama	3. Aşama
Dönem Başı (31 Aralık 2022)	6.113.587	11.031.141	19.419.007
Enflasyon Düzeltme Etkisi	(2.403.278)	(4.336.391)	(7.633.698)
Dönem içinde eklenen krediler ve hareketleri (*)	4.171.577	639.620	3.118.911
Dönem içinde çıkan krediler ve hareketleri (**)	(787.004)	(481.783)	(1.093.561)
Kur Etkisi	306.778	2.646.590	-
Aşama 1 ve Aşama 2 Hareketleri			
Her İki Dönemde de Aşama 1 Olan Krediler (Model Değişimi)	895.506	-	-
Her İki Dönemde de Aşama 1 Olan Krediler (Bakiye Değişimi)	1.260.051	-	-
Aşama 1'den Aşama 2'ye Geçen Krediler (Aşama ve Bakiye Değişimi)	(157.440)	1.802.938	-
Her İki Dönemde de Aşama 2 Olan Krediler (Model Değişimi)	-	(42.568)	-
Her İki Dönemde de Aşama 2 Olan Krediler (Bakiye Değişimi)	-	(386.228)	-
Aşama 2'den Aşama 1'e Geçen Krediler (Aşama ve Bakiye Değişimi)	137.493	(571.137)	-
Aşama 3 Hareketleri			
Aşama 1'den Aşama 3'e Geçen Krediler	(23.890)	-	1.624.265
Aşama 2'den Aşama 3'e Geçen Krediler	-	(137.456)	432.416
Aşama 3'ten Aşama 2'ye Geçen Krediler	-	880	(47.628)
Aşama 3'ten Aşama 1'e Geçen Krediler	-	-	(2)
Her İki Dönemde de Aşama 3 Olan Krediler (Bakiye ve Model Değişimi)	-	-	(1.065.595)
Aktiften Silinen Kredilerin Etkisi	-	-	(605.543)
Satılan Kredilerin Etkisi	-	-	(1.046.070)
Dönem Sonu (31 Aralık 2023) (***)	9.513.380	10.165.606	13.102.502

(*) 31 Aralık 2022 tarihinde kredi portföyü içerisinde yer almayıp, 31 Aralık 2023'de kredi portföyünde bulunan ve karşılık hesaplanan kredilerdir.

(**) 31 Aralık 2022 tarihinde kredi portföyü içerisinde yer alan ve karşılık hesaplanan ancak 31 Aralık 2023'de kredi portföyünde yer almayan kredilerdir.

(***) Hesaplamalar yapılırken giriş ve çıkışlar yapılarak her iki dönemde yer alan kayıtlar arasındaki geçişler hesaplanmıştır.

31 Aralık 2023 itibarıyla bankacılık endüstriyel bölümüne ait kredi risk karşılığının varlık sınıfları bazındaki hareket tablosu aşağıdaki gibidir:

	Kurumsal	Tüketici	Kiralama Alacakları	Toplam
1 Ocak 2023	26.363.403	9.731.349	468.983	36.563.735
Brüt karşılıklar	4.557.287	10.577.542	87.062	15.221.891
Tahsilatlar	(1.540.026)	(1.380.247)	(58.885)	(2.979.158)
Finansal tablolardan çıkarılanlar	(621.576)	(1.030.037)	-	(1.651.613)
Enflasyon düzeltme etkisi	(10.363.561)	(3.825.435)	(184.371)	(14.373.367)
31 Aralık 2023	18.395.527	14.073.172	312.789	32.781.488

31 Aralık 2022 itibarıyla bankacılık endüstriyel bölümüne ait kredi risk karşılığının varlık sınıfları bazındaki hareket tablosu aşağıdaki gibidir:

	Kurumsal	Tüketici	Kiralama Alacakları	Toplam
1 Ocak 2022	40.188.644	10.419.498	858.763	51.466.905
Brüt karşılıklar	26.439.617	6.289.578	330.628	33.059.823
Tahsilatlar	(2.455.698)	(1.676.090)	(351.508)	(4.483.296)
Finansal tablolardan çıkarılanlar	(22.085.567)	(1.225.065)	(32.933)	(23.343.565)
Enflasyon düzeltme etkisi	(15.723.593)	(4.076.572)	(335.967)	(20.136.132)
31 Aralık 2022	26.363.403	9.731.349	468.983	36.563.735

Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş.

31 Aralık 2023 Tarihi İtibarıyla Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak Türk Lirasının 31 Aralık 2023 tarihindeki alım gücü ile ifade edilmiştir.)

DİPNOT 34 - FİNANS SEKTÖRÜ FAALİYETLERİNDEN ALACAKLAR (Devamı)

31 Aralık 2023 ve 31 Aralık 2022 tarihleri itibarıyla müşterilere verilen kredi ve avansların vade analizi aşağıda sunulmuştur:

	31 Aralık 2023	31 Aralık 2022
3 aya kadar	456.772.222	381.636.183
3 ile 12 ay arası	241.018.549	280.873.027
Cari	697.790.771	662.509.210
1 ile 5 yıl arası	162.480.116	222.998.168
5 yıldan fazla	68.132.008	89.752.193
Cari olmayan	230.612.124	312.750.361
Toplam	928.402.895	975.259.571

DİPNOT 35 - FİNANS SEKTÖRÜ FAALİYETLERİNDEN BORÇLAR

Bankacılık

	31 Aralık 2023			31 Aralık 2022		
	Vadesiz	Vadeli	Toplam	Vadesiz	Vadeli	Toplam
Tasarruf mevduatı	231.751.942	615.301.267	847.053.209	229.850.982	521.017.399	750.868.381
Ticari kuruluşlar	149.191.647	234.946.722	384.138.369	162.685.356	224.880.318	387.565.674
Bankalararası mevduat	1.136.478	30.387.095	31.523.573	2.432.367	22.022.811	24.455.178
Repo işlemlerinden sağlanan fonlar	-	92.851.994	92.851.994	-	94.378.466	94.378.466
Diğer	5.245.330	9.694.050	14.939.380	4.953.818	8.182.339	13.136.157
Toplam	387.325.397	983.181.128	1.370.506.525	399.922.523	870.481.333	1.270.403.856

ABD Doları, Avro ve TL cinsinden vadeli mevduatların etkin faiz oranı sırasıyla yıllık ortalama %7,49 (31 Aralık 2022: %4,81), %5,82 (31 Aralık 2022: %2,77) ve %35,38'tir (31 Aralık 2022: %15,93).

Hazine ve Maliye Bakanlığı ile TCMB tarafından işleyiş kuralları belirlenen ve TL mevduatların faiz oranıyla değerlendirilen yabancı parada oluşacak kur değişimine karşı da korunmasını sağlayan kur korumalı mevduat ürünü banka müşterilerine raporlanan cari hesap dönemi itibarıyla sunulmaya başlanmıştır. 31 Aralık 2023 tarihi itibarıyla TL mevduat tutarı bu kapsamdaki 228.132.000 TL (31 Aralık 2022: 162.221.284 TL) mevduatı içermektedir.

Mevduat ve para piyasalarına borçların 31 Aralık 2023 ve 31 Aralık 2022 tarihleri itibarıyla sözleşmede yer alan vade tarihlerine kalan süreler analizi aşağıda sunulmuştur:

	31 Aralık 2023	31 Aralık 2022
1 aya kadar	384.448.168	398.752.151
1-3 ay arası	865.247.715	775.273.282
3 ile 12 ay arası	108.928.589	67.423.269
1 ile 5 yıl arası	10.018.246	27.042.749
5 yıldan fazla	1.863.807	1.912.405
Toplam	1.370.506.525	1.270.403.856

Finansal Hizmetler

	31 Aralık 2023	31 Aralık 2022
Sigortacılık faaliyetlerinden borçlar	6.724.003	4.760.765
Toplam	6.724.003	4.760.765

Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş.

31 Aralık 2023 Tarihi İtibarıyla Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak Türk Lirasının 31 Aralık 2023 tarihindeki alım gücü ile ifade edilmiştir.)

DİPNOT 36 - PAY BAŞINA KAZANÇ

Konsolide kar veya zarar tablosunda belirtilen pay başına kazanç (ana ortaklık payı) net dönem karının ilgili dönem içinde çıkarılmış hisse senetlerinin ağırlıklı ortalama adedine bölünmesi ile tespit edilir.

	31 Aralık 2023	31 Aralık 2022
Net dönem karı	19.846.983	61.268.368
Kontrol gücü olmayan paylara ait dönem karı (-)	4.419.663	21.846.877
Ana ortaklığa ait net dönem karı	15.427.320	39.421.491
Ana ortaklığa ait sürdürülen faaliyetler net dönem karı	15.429.768	39.425.472
Beheri 1 Kr olan nominal bedelli hisse senetlerin ortalama adedi (*)	203.990.712.762	203.993.184.303
Pay başına kazanç (Kr)	7,56	19,32
Pay başına sürdürülen faaliyetlerden kazanç (Kr)	7,56	19,33

(*) Geri alınmış paylar düzeltilerek hesaplanmıştır.

DİPNOT 37 - İLİŞKİLİ TARAF AÇIKLAMALARI

İlişkili taraf bakiyeleri	31 Aralık 2023	31 Aralık 2022
Finans sektörü faaliyetlerinden alacaklar	7.771.091	11.531.271
Ticari alacaklar	478.875	523.643
Ticari borçlar	279.729	854.867
Diğer alacaklar	23.853	5.109
Diğer borçlar	242.594	264.125
Finans sektörü faaliyetlerinden borçlar	8.272.630	10.325.513

İlişkili taraflarla yapılan işlemler	31 Aralık 2023	31 Aralık 2022
Mal ve hizmet satışları	1.248.154	1.983.607
Mal ve hizmet alımları	(2.330.353)	(3.299.238)
Faiz geliri	1.697.045	2.417.692
Faiz gideri	(949.675)	(853.434)

Grup'un İş Ortaklıkları konsolide finansal tablolarda özkaynak yöntemi ile muhasebeleştirilmektedir. Bu kapsamda Grup'un Bağlı Ortaklıkları'nın, İş Ortaklıkları ile gerçekleşen işlemleri ve İş Ortaklıkları'ndan olan bakiyeleri eliminasyona tabi değildir.

31 Aralık 2023 tarihi itibarıyla ticari alacakların 339.104 TL (31 Aralık 2022: 410.719 TL) tutarındaki kısmı Kordsa'nın Brisa ile, 44.514 TL (31 Aralık 2022: 45.782 TL) tutarındaki kısmı SabancıDx'in Brisa ile satış ilişkisi kapsamındaki bakiyelerinden oluşmaktadır. Ticari borçların 153.231 TL (31 Aralık 2022: 732.007 TL) tutarındaki kısmı Çimsa'nın Enerjisa Üretim ile alım ilişkisi kapsamındaki bakiyesinden oluşmaktadır. Finans sektörü faaliyetlerinden alacaklar ve borçlar ise, Akbank'ın, Grup'un İş Ortaklıkları ve diğer ilişkili tarafları ile kredi ve mevduat işlemlerinden oluşmaktadır.

Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş.

31 Aralık 2023 Tarihi İtibarıyla Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak Türk Lirasının 31 Aralık 2023 tarihindeki alım gücü ile ifade edilmiştir.)

DİPNOT 37 - İLİŞKİLİ TARAF AÇIKLAMALARI (Devamı)

31 Aralık 2023 itibarıyla ilişkili taraflarla yapılan işlemlerden mal ve hizmet satışlarının 953.683 TL (31 Aralık 2022: 946.156 TL) tutarındaki kısmı Kordsa'nın Brisa ile, 109.462 TL (31 Aralık 2022: 127.656 TL) tutarındaki kısmı SabancıDx'in Brisa ile, 98.026 TL (31 Aralık 2022: 127.086 TL) SabancıDx'in Enerjisa Enerji ile satış ilişkisi kapsamındaki satış tutarıdır. Mal ve hizmet alımlarının 1.688.344 TL (31 Aralık 2022: 2.171.546 TL) tutarındaki kısmı Çimsa'nın Enerjisa Üretim'den, 687.049 TL tutarındaki kısmı Kordsa'nın Enerjisa Üretim'den (31 Aralık 2022: 745.184 TL) alım ilişkisi kapsamındaki tutarlardır.

Üst düzey yöneticilere sağlanan faydalar

Üst Düzey Yöneticiler; Yönetim Kurulu Üyeleri, CEO, Genel Sekreter, Grup Başkanları, Bölüm Başkanları ve Birim Direktörleri olarak belirlenmiştir.

Çalışanlara sağlanan kısa vadeli faydalar ücretler, ikramiyeler, sosyal güvenlik, sağlık sigortası, izin, takdir ikramiyesi ve teşvik primini içermektedir. İşten çıkarılma nedeniyle sağlanan faydalar emeklilik ve transfer sebebiyle işten çıkarılan üst düzey yöneticilere ödenen kıdem tazminatı ve izin ödemelerini içermektedir. Diğer uzun vadeli faydalar bireysel emeklilik sistemi ödemelerini içermektedir.

Grup'un 31 Aralık 2023 ve 2022 tarihleri itibarıyla üst düzey yöneticilerine sağladığı faydaların kırılımı aşağıdaki gibidir

	31 Aralık 2023	31 Aralık 2022
Üst düzey yöneticilere sağlanan kısa vadeli faydalar	258.566	242.666
İşten çıkarılma nedeniyle sağlanan faydalar	4.375	5.469
Diğer uzun vadeli faydalar	2.575	2.012
Toplam	265.516	250.147

DİPNOT 38 - FİNANSAL ARAÇLARDAN KAYNAKLANAN RİSKLERİN NİTELİĞİ VE DÜZEYİ

37.1 Finansal Araçlar ve Finansal Risk Yönetimi

37.1.1 Finansal Risk Yönetimi

Grup faaliyetlerinden dolayı çeşitli finansal risklere maruz kalmaktadır. Bu riskler; piyasa riski (kur riski, gerçeğe uygun değer faiz oranı riski, fiyat riski ve nakit akım faiz oranı riskini içerir), kredi riski ve likidite riskidir. Grup'un genel risk yönetimi programı, finansal piyasaların değişkenliğine ve muhtemel olumsuz etkilerin Grup'un finansal performansı üzerindeki etkilerini asgari seviyeye indirmeye yoğunlaşmaktadır.

Grup maruz kaldığı çeşitli risklerden korunma amacıyla türev finansal araçlardan yararlanmaktadır. Finansal risk yönetimi, kendi Yönetim Kurulu tarafından onaylanan politikalar çerçevesinde her bir Bağlı Ortaklık ve İş Ortaklığı tarafından uygulanmaktadır.

37.1.1.1 Döviz Kuru Riski

Grup, döviz cinsinden borçlu bulunulan tutarların fonksiyonel para birimine çevrilmesinden dolayı kur değişikliklerinden doğan döviz riskine sahiptir. Bu riskler, döviz pozisyonunun analiz edilmesi ile takip edilmekte ve sınırlandırılmaktadır. Grup bilanço kalemlerinden doğan kur riskini en aza indirmek amacı ile türev araçlardan yararlanmakta; forward ve swap kullanımı ile yabancı para kuru riskinden sınırlı olarak korunmaktadır.

Akbank'ın yabancı para cinsinden ve yabancı paraya endeksli varlıkları ile yabancı para cinsinden yükümlülükleri arasındaki fark "Yabancı Para ("YP") net genel pozisyon" olarak tanımlanmakta ve kur riskine baz teşkil etmektedir.

Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş.

31 Aralık 2023 Tarihi İtibarıyla Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak Türk Lirasının 31 Aralık 2023 tarihindeki alım gücü ile ifade edilmiştir.)

DİPNOT 38 - FİNANSAL ARAÇLARDAN KAYNAKLANAN RİSKLERİN NİTELİĞİ VE DÜZEYİ (Devamı)

37.1.1.1 Döviz Kuru Riski (devamı)

Kur riskinin önemli bir boyutu da YP net genel pozisyon içindeki farklı cinsten yabancı paraların birbirleri karşısındaki değerlerinin değişmesinin doğurduğu risktir (çapraz kur riski). Akbank kur riskine maruz tutarı Üst Düzey Risk Komitesi tarafından belirlenen limitler içerisinde tutmaktadır. Üst Düzey Risk Komitesi genel ekonomik durum ve piyasalardaki gelişmelere göre risk limitlerini sürekli olarak gözden geçirmekte ve gerekli hallerde yeni limitler belirlemektedir. Söz konusu limitler hem YP net genel pozisyon için hem de bu pozisyon içindeki çapraz kur riski için ayrı ayrı belirlenmekte ve takip edilmektedir. Kur riski yönetiminin bir aracı olarak swap ve forward gibi vadeli işlem sözleşmeleri de gerektiğinde kullanılarak riskten korunma sağlanmaktadır.

Grup başlıca Avro, ABD Doları ve İngiliz Sterlini cinsinden kur riskine maruz kalmaktadır.

31 Aralık 2023 ve 31 Aralık 2022 tarihleri itibarıyla yabancı para cinsinden olan finansal varlık ve yükümlülüklerin, konsolidasyon düzeltmeleri öncesinde, TL cinsinden kayıtlı değerleri aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2023	31 Aralık 2022
Varlıklar	746.107.063	804.482.290
Yükümlülükler	(861.794.751)	(892.471.397)
Net bilanço yabancı para pozisyonu	(115.687.688)	(87.989.107)
Bilanço dışı türev enstrümanların pozisyonu	149.420.676	105.716.574
Bilanço ve bilanço dışı yabancı para pozisyonu, net	33.732.988	17.727.467

31 Aralık 2023	Toplam TL Karşılığı	TL	ABD Doları TL Karşılığı	Avro TL Karşılığı	İngiliz Sterlini TL Karşılığı	Diğer TL Karşılığı
Varlıklar:						
Nakit ve Nakit Benzerleri	98.850.308	47.922	61.876.353	28.034.346	3.386.620	5.505.067
Finansal Yatırımlar	145.958.283	202.447	131.568.576	10.777.395	8	3.409.857
Finansal Faaliyetlerden Alacaklar	312.598.892	-	138.629.255	173.883.073	59.181	27.383
TCMB Rezervleri	155.970.274	-	98.418.056	41.728.889	-	15.823.329
Ticari Alacaklar	4.054.371	-	1.543.910	1.849.062	5.050	656.349
Diğer Aktifler	28.674.935	23.865	21.260.001	5.194.405	376	2.196.288
Toplam varlıklar	746.107.063	274.234	453.296.151	261.467.170	3.451.235	27.618.273
Yükümlülükler:						
Alınan Krediler ve İhraç Edilen Menkul Kıymetler	174.117.330	1.646.920	134.840.856	31.112.993	6.482.288	34.273
Müşteri Mevduatları	617.895.893	-	358.288.559	181.378.375	8.789.041	69.439.918
Ticari Borçlar	9.251.407	281.490	5.760.728	3.122.105	13.300	73.784
Diğer Borçlar ve Karşılıklar	60.530.121	-	53.224.062	7.046.607	15.925	243.527
Toplam yükümlülükler	861.794.751	1.928.410	552.114.205	222.660.080	15.300.554	69.791.502
Bilanço dışı döviz cinsinden türev araçların net varlık/(yükümlülük) pozisyonu	149.420.676	-	125.420.371	(32.367.142)	11.842.629	44.524.818
Parasal kalemler net yabancı para varlık/(yükümlülük) pozisyonu	33.732.988	(1.654.176)	26.602.317	6.439.948	(6.690)	2.351.589

Konsolidasyon eliminasyonları öncesi tutarlardır.

31 Aralık 2023 itibarıyla konsolide net dönem karına etkisi olan net yabancı para varlık pozisyonu Akbank hariç olmak üzere (uzun) 7.756.212 TL'dir.

Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş.

31 Aralık 2023 Tarihi İtibarıyla Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak Türk Lirasının 31 Aralık 2023 tarihindeki alım gücü ile ifade edilmiştir.)

DİPNOT 38 - FİNANSAL ARAÇLARDAN KAYNAKLANAN RİSKLERİN NİTELİĞİ VE DÜZEYİ (Devamı)

37.1.1.1 Döviz Kuru Riski (devamı)

31 Aralık 2022	Toplam TL Karşılığı	TL	ABD Doları TL Karşılığı	Avro TL Karşılığı	İngiliz Sterlini TL Karşılığı	Diğer TL Karşılığı
Varlıklar:						
Nakit ve Nakit Benzerleri	86.200.830	472.495	47.934.590	29.640.526	675.029	7.478.190
Finansal Yatırımlar	175.856.135	-	160.024.939	12.163.250	-	3.667.946
Finansal Faaliyetlerden Alacaklar	347.522.487	-	144.287.615	203.106.804	54.457	73.611
TCMB Rezervleri	156.758.095	-	90.947.380	60.137.388	-	5.673.327
Ticari Alacaklar	4.598.934	482.160	1.365.474	2.244.610	30.488	476.202
Diğer Aktifler	33.545.809	20.476	23.937.305	7.544.666	503	2.042.859
Toplam varlıklar	804.482.290	975.131	468.497.303	314.837.244	760.477	19.412.135
Yükümlülükler:						
Alınan Krediler ve İhraç Edilen Menkul Kıymetler	186.082.463	708.526	153.178.621	32.125.996	-	69.320
Müşteri Mevduatları	636.440.356	-	370.881.573	186.754.763	13.131.546	65.672.474
Ticari Borçlar	3.722.571	498.717	2.264.779	765.432	29.611	164.032
Diğer Borçlar ve Karşılıklar	66.226.007	-	57.528.086	7.763.799	48.980	885.142
Toplam yükümlülükler	892.471.397	1.207.243	583.853.059	227.409.990	13.210.137	66.790.968
Bilanço dışı döviz cinsinden türev araçların net varlık/(yükümlülük) pozisyonu	105.716.573	-	129.674.223	(84.027.641)	12.016.610	48.053.381
Parasal kalemler net yabancı para varlık/(yükümlülük) pozisyonu	17.727.466	(232.112)	14.318.467	3.399.613	(433.050)	674.548

Konsolidasyon eliminasyonları öncesi tutarlardır.

31 Aralık 2022 itibarıyla konsolide net dönem karına etkisi olan net yabancı para varlık pozisyonu Akbank hariç olmak üzere (uzun) 4.559.842 TL'dir.

Geçmiş yıl TL karşılığı tutarları 2023 satın alma gücüne göre hazırlanmıştır.

Banka'nın yabancı para pozisyon riski önemsiz seviyede olduğu için kur değişimlerinin finansal tablolar üzerinde önemli etkisi bulunmamaktadır.

Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş.

31 Aralık 2023 Tarihi İtibarıyla Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak Türk Lirasının 31 Aralık 2023 tarihindeki alım gücü ile ifade edilmiştir.)

Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş.

31 Aralık 2023 Tarihi İtibarıyla Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak Türk Lirasının 31 Aralık 2023 tarihindeki alım gücü ile ifade edilmiştir.)

DİPNOT 38 - FİNANSAL ARAÇLARDAN KAYNAKLANAN RİSKLERİN NİTELİĞİ VE DÜZEYİ (Devamı)

37.1.1.1 Döviz Kuru Riski (devamı)

Aşağıdaki tabloda 31 Aralık 2023 ve 2022 tarihlerinde sona eren yıllarda bankacılık endüstriyel bölümü dışında kalan Grup şirketleri için Grup'un bilançosundaki net döviz pozisyonunun döviz kurlarındaki değişimlerle ulaşacağı durumlar özetlenmiştir:

31 Aralık 2023	Kar/(zarar)	
	Yabancı paranın değer kazanması	Yabancı paranın değer kaybetmesi
TL kurunun %20 değişmesi halinde		
TL net varlık/yükümlülüğü	(264.668)	(264.668)
TL Doları riskinden korunan kısım (-)		
TL Doları net etki	(264.668)	(264.668)
ABD kurunun %20 değişmesi halinde		
ABD Doları net varlık/yükümlülüğü	1.777.417	(1.777.417)
ABD Doları riskinden korunan kısım (-)		
ABD Doları net etki	1.777.417	(1.777.417)
Avro kurunun %20 değişmesi halinde		
Avro net varlık/yükümlülüğü	150.508	(150.508)
Avro riskinden korunan kısım (-)		
Avro net etki	150.508	(150.508)
Sterlin kurunun %20 değişmesi halinde		
Sterlin net varlık/yükümlülüğü	3.142	(3.142)
Sterlin riskinden korunan kısım (-)		
Sterlin net etki	3.142	(3.142)
Diğer döviz kurlarının ortalama %20 değişmesi hali		
Diğer döviz net varlık/yükümlülüğü	114.978	(114.978)
Diğer döviz riskinden korunan kısım (-)		
Diğer döviz varlıkları net etki	114.978	(114.978)

31 Aralık 2022	Kar/(zarar)	
	Yabancı paranın değer kazanması	Yabancı paranın değer kaybetmesi
TL kurunun %20 değişmesi halinde		
TL net varlık/yükümlülüğü	(35.746)	35.746
TL Doları riskinden korunan kısım (-)		
TL Doları net etki	(35.746)	35.746
ABD kurunun %20 değişmesi halinde		
ABD Doları net varlık/yükümlülüğü	1.652.940	(1.652.940)
ABD Doları riskinden korunan kısım (-)		
ABD Doları net etki	1.652.940	(1.652.940)
Avro kurunun %20 değişmesi halinde		
Avro net varlık/yükümlülüğü	(122.003)	122.003
Avro riskinden korunan kısım (-)		
Avro net etki	(122.003)	122.003
Sterlin kurunun %20 değişmesi halinde		
Sterlin net varlık/yükümlülüğü	6.873	(6.873)
Sterlin riskinden korunan kısım (-)		
Sterlin net etki	6.873	(6.873)
Diğer döviz kurlarının ortalama %20 değişmesi hali		
Diğer döviz net varlık/yükümlülüğü	(34.424)	34.424
Diğer döviz riskinden korunan kısım (-)		
Diğer döviz varlıkları net etki	(34.424)	34.424

DİPNOT 38 - FİNANSAL ARAÇLARDAN KAYNAKLANAN RİSKLERİN NİTELİĞİ VE DÜZEYİ (Devamı)

37.1.1.2 Faiz Oran Riski

Grup, faiz haddi bulunduran varlık ve yükümlülüklerin tabi olduğu faiz oranlarının değişiminin etkisinden doğan faiz oranı riskine açıktır. Grup bu riski faiz oranına duyarlı olan varlık ve yükümlülüklerini dengelemek suretiyle oluşan doğal tedbirlere ek olarak riskten korunma amaçlı türev işlemler aracılığıyla da yönetmektedir.

Değişken faiz oranlı alınan krediler Grup'u nakit akım faiz oranı riskine maruz bırakmaktadır. Sabit oranlı alınan krediler Grup'u gerçeğe uygun değer faiz oranı riskine maruz bırakmaktadır. 2023 ve 2022 yılı içerisinde Grup'un değişken faiz oranlı kredileri TL, ABD Doları, Avro ve İngiliz Sterlini cinsindedir. 31 Aralık 2023 ve 2022 tarihleri itibarıyla Grup'un bankacılık dışı endüstriyel bölümlerinin faiz pozisyonu tablosu aşağıda belirtilmiştir:

	31 Aralık 2023	31 Aralık 2022
Sabit faizli finansal araçlar		
Finansal varlıklar	10.614.585	15.161.369
Vadeli mevduat	10.614.585	15.161.369
Finansal borçlar	16.895.790	14.953.567
Değişken faizli finansal araçlar		
Finansal borçlar	9.207.719	8.098.015

Grup tarafından bankacılık dışı endüstriyel bölümleri için mevcut pozisyonların yenilenmesi, alternatif finansman ve riskten korunma dikkate alınarak değişken faizli banka kredileri için çeşitli senaryolar oluşturulmuştur. Bu senaryolara göre:

31 Aralık 2023 tarihinde TL biriminde olan değişken faizli kredilerin yıllık faizi %10 daha yüksek/düşük olsaydı ve diğer tüm değişkenler sabit kalsaydı; değişken kredilerden oluşan yüksek faiz gideri sonucu vergi öncesi cari dönem karı yaklaşık 28.817 TL (31 Aralık 2022: 18.321 TL) daha düşük/yüksek olacaktı.

31 Aralık 2023 tarihinde ABD Doları biriminde olan değişken faizli kredilerin yıllık faizi %1 daha yüksek/düşük olsaydı ve diğer tüm değişkenler sabit kalsaydı; değişken kredilerden oluşan yüksek faiz gideri sonucu vergi öncesi cari dönem karı yaklaşık 22.043 TL (31 Aralık 2022: 35.009 TL) daha düşük/yüksek olacaktı.

31 Aralık 2023 tarihinde Avro biriminde olan değişken faizli kredilerin yıllık faizi %1 daha yüksek/düşük olsaydı ve diğer tüm değişkenler sabit kalsaydı; değişken kredilerden oluşan yüksek faiz gideri sonucu vergi öncesi cari dönem zararı yaklaşık 30.273 TL (31 Aralık 2022: 29.399 TL) daha düşük/yüksek olacaktı.

Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş.

31 Aralık 2023 Tarihi İtibarıyla Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak Türk Lirasının 31 Aralık 2023 tarihindeki alım gücü ile ifade edilmiştir.)

DİPNOT 38 - FİNANSAL ARAÇLARDAN KAYNAKLANAN RİSKLERİN NİTELİĞİ VE DÜZEYİ (Devamı)

37.1.1.2 Faiz Oranı Riski (devamı)

Grup bağlı ortaklıklarından Akbank'ın faiz oranı reformundan doğrudan etkilenen değişken faizli SOFR'a endeksli borçlanmalarının ortalama kalan vadesi 2,3 yıl olup kalan tutarı 681.550 USD'dir. Söz konusu borçlanmanın nakit akış riskinden korunmak amaçlı yabancı para faiz swabı işlemleri yapmış ve riskten korunma muhasebesine konu edilmiştir. Yayımlanan istisnalar kapsamında sona erdirilen bir riskten korunma muhasebesi işlemi bulunmamaktadır.

37.1.1.3 Likidite Riski

İhtiyatlı likidite riski yönetimi, yeterli miktarda nakit ve menkul kıymet sağlamak, yeterli kredi imkanları yoluyla fonlamayı mümkün kılmak ve açık pozisyonu kapatabilme yeteneğinden oluşmaktadır. Grup, iş ortamının dinamik içeriğinden dolayı, kredi yollarının hazır tutulması yoluyla fonlamada esnekliği "amaçlamıştır.

i) Bankacılık endüstriyel bölümü

Akbank'ın aktif-pasif yönetiminin en temel hedeflerinden birisi Akbank'ın likidite gereksinimlerini sağlayacak fonları hazır bulundurmadır. Bunu sağlamak için yeterli miktarda kısa vadeli fonlar hazır bulundurulmaktadır. Akbank'ın en önemli fon kaynakları, çok büyük ölçüde faiz getirili varlıklara plase edilen Özkaynak, yaygın ve istikrarlı mevduat tabanı ve uluslararası kuruluşlardan sağlanan orta ve uzun vadeli kredilerdir.

Mevduatın ortalama vadesinin kısa olmasına karşın, esasen geniş bir tabana yayılmış olup, çok büyük bir bölümü vadelerinde sürekli olarak yenilenmektedir; dolayısıyla Akbank için mevduatlar istikrarlı ve uzun vadeli bir kaynak oluşturmaktadır.

31 Aralık 2023 ve 2022 tarihleri itibarıyla Grup'un bankacılık endüstriyel bölümüne ait türev olmayan finansal yükümlülüklerinin sözleşme uyarınca vadelerine göre analizi aşağıdaki gibidir:

31 Aralık 2023							
Yükümlülükler	Defter Değeri	Sözleşme uyarınca nakit akışı	1 aya kadar	1-3 ay	3-12 ay	1-5 yıl	5 yıl ve üzeri
Müşteri mevduatları	1.385.159.694	1.413.734.990	996.580.750	262.629.624	129.936.767	18.903.759	5.684.090
Alınan krediler ve ihraç edilen borç senetleri	185.238.459	208.626.859	6.609.463	9.308.937	90.739.909	69.564.692	32.403.858
Bankalararası para piyasalarından alınan borçlar	6.608.269	6.608.269	6.149.065	459.204	-	-	-
	1.577.006.422	1.628.970.118	1.009.339.278	272.397.765	220.676.676	88.468.451	38.087.948
31 Aralık 2022							
Yükümlülükler	Defter Değeri	Sözleşme uyarınca nakit akışı	1 aya kadar	1-3 ay	3-12 ay	1-5 yıl	5 yıl ve üzeri
Müşteri mevduatları	1.283.686.684	1.313.624.603	1.000.782.810	196.929.983	72.563.498	37.257.435	6.090.877
Alınan krediler ve ihraç edilen borç senetleri	203.356.638	224.505.778	1.424.263	15.459.427	73.493.267	99.288.959	34.839.862
Bankalararası para piyasalarından alınan borçlar	8.148.715	8.148.715	6.920.785	1.227.930	-	-	-
	1.495.192.037	1.546.279.096	1.009.127.858	213.617.340	146.056.765	136.546.394	40.930.739

Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş.

31 Aralık 2023 Tarihi İtibarıyla Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak Türk Lirasının 31 Aralık 2023 tarihindeki alım gücü ile ifade edilmiştir.)

DİPNOT 38 - FİNANSAL ARAÇLARDAN KAYNAKLANAN RİSKLERİN NİTELİĞİ VE DÜZEYİ (Devamı)

37.1.1.3 Likidite Riski (Devamı)

i) Diğer endüstriyel bölümü

Aşağıdaki tablo Grup'un bankacılık dışı endüstriyel bölümlerinin bilanço tarihi itibarıyla kalan vadelerine göre bilanço içi finansal yükümlülükleri için ödeyeceği nakit çıkışlarını göstermektedir. Tabloda gösterilen tutarlar sözleşmeye dayalı indirgenmemiş nakit akım tutarları olup, Grup, likidite yönetimini beklenen indirgenmemiş nakit akımlarını dikkate alarak yapmaktadır.

31 Aralık 2023 ve 2022 tarihleri itibarıyla Grup'un bankacılık dışı endüstriyel bölümlerine ait türev olmayan finansal yükümlülüklerinin sözleşme uyarınca vadelerine göre analizi aşağıdaki gibidir:

31 Aralık 2023						
Yükümlülükler	Defter Değeri	Sözleşme uyarınca nakit akışı	3 aya kadar	3-12 ay	1-5 yıl	5 yıl ve üzeri
Finansal borçlar	26.103.509	26.825.321	1.713.583	12.657.124	11.882.972	571.642
Finansal kiralama yükümlülükleri	4.540.842	6.323.570	686.089	948.654	3.263.439	1.425.388
Ticari borçlar	27.084.827	27.457.467	24.090.485	2.466.503	900.479	-
Diğer borçlar	2.402.017	2.402.017	2.111.815	257.683	19.400	13.119
	60.131.195	63.008.375	28.601.972	16.329.964	16.066.290	2.010.149
31 Aralık 2022						
Yükümlülükler	Defter Değeri	Sözleşme uyarınca nakit akışı	3 aya kadar	3-12 ay	1-5 yıl	5 yıl ve üzeri
Finansal borçlar	22.247.202	22.875.555	5.452.368	6.869.515	9.495.505	1.058.167
Finansal kiralama yükümlülükleri	4.617.933	6.201.976	1.234.492	717.298	2.872.199	1.377.987
Ticari borçlar	25.521.046	25.915.370	23.105.900	2.807.834	1.636	-
Diğer borçlar	5.473.937	5.714.516	5.508.467	135.595	70.454	-
	57.860.118	60.707.417	35.301.227	10.530.242	12.439.794	2.436.154

37.1.1.4 Kredi Riski

i) Bankacılık endüstriyel bölümü

Bankacılık endüstriyel bölümüne göre kredi riski Akbank'ın taraf olduğu sözleşmelerde karşı tarafın sözleşmelerin şartlarını yerine getirmeme risk unsurunu taşır. Akbank kredilendirme işlemlerinde kredi riskini risk sınırlandırmasına tabi tutmak amacıyla karşı taraflara kredi limitleri belirlemekte ve bu limitlerin ötesinde kredi tahsisi yapmamaktadır. Kredi limitleri her bir bireysel müşteri, şirket, şirketler grubu, risk grupları için ürün bazında ayrı ayrı belirlenmektedir. Kredi limitleri belirlenirken müşterilerin mali gücü, ticari kapasiteleri, sektörleri, coğrafi bölgeleri, sermaye yapıları gibi bir çok kriter bir arada değerlendirilmektedir. Müşterilerin mali yapılarının incelenmesi, ilgili mevzuat uyarınca alınan hesap durumu belgeleri ve diğer bilgilere dayanılarak yapılmaktadır. Genel ekonomik gelişmelerin değerlendirilmesi ve müşterilerin mali bilgilerinde ve faaliyetlerinde meydana gelen değişikliklerin izlenmesi neticesinde daha önce belirlenen kredi limitleri sürekli olarak revize edilmektedir. Kredi limitleri için müşteri bazında belirlenen çeşit ve tutarda teminatlar sağlanmaktadır.

Kredilendirme işlemlerinde ürün ve müşteri bazında belirlenen limitler esas alınmakta, risk ve limit bilgileri sürekli olarak kontrol edilmektedir.

Vadeli işlem ve opsiyon sözleşmesi ve benzeri diğer sözleşmeler cinsinden tutulan pozisyonlar üzerinde kredi riski ve piyasa risklerine karşı tesis edilmiş risk kontrol limitleri bulunmaktadır.

Özellikle döviz ve faiz oranlarındaki dalgalanmalardan kaynaklanabilecek kredi risklerini karşılamak ve kontrol etmek amacıyla gerektiğinde vadeli işlemler de gerçekleştirilmektedir.

Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş.

31 Aralık 2023 Tarihi İtibarıyla Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak Türk Lirasının 31 Aralık 2023 tarihindeki alım gücü ile ifade edilmiştir.)

DİPNOT 38 - FİNANSAL ARAÇLARDAN KAYNAKLANAN RİSKLERİN NİTELİĞİ VE DÜZEYİ (Devamı)

37.1.1.4 Kredi Riski (devamı)

i) Bankacılık endüstriyel bölümü (devamı)

Akbank tazmin edilen gayrinakdi kredileri vadesi geldiği halde ödenmeyen krediler ile aynı risk ağırlığına tabi tutmaktadır. Kredi riski, nakit ve gayrinakit her türlü karşı taraf riski taşıyan sözleşmeler ve pozisyonlar için geniş kapsamlı olarak tanımlanmakta ve yönetilmektedir.

Yenilenen ve yeniden itfa planına bağlanan krediler Akbank tarafından Akbank'ın kredi risk yönetimi ve takibi ilkelerine göre izlemeye alınmaktadır. İlgili müşterinin finansal durumu ve ticari faaliyetleri sürekli analiz edilmekte ve yenilenen plana göre anapara ve faiz ödemelerinin yapılıp yapılmadığı ilgili birimler tarafından takip edilmektedir.

Akbank'ın risk yönetim anlayışı çerçevesinde uzun vadeli taahhütlerin kısa vadeli taahhütlere oranla daha fazla kredi riskine maruz kaldığı kabul edilmekte ve uzun vadeli riskler için risk limiti belirleme, teminatlandırma gibi hususlar kısa vadeli risklere oranla daha geniş kapsamlı olarak ele alınmaktadır.

Akbank'ın yurtdışında yürütmekte olduğu bankacılık faaliyetleri ve kredilendirme işlemleri ilgili ülkelerin ekonomik koşulları, müşteri ve kuruluşların faaliyetleri çerçevesinde önemli bir risk oluşturmamaktadır.

Akbank, ulusal ve uluslararası bankacılık piyasasında aktif bir katılımcı olarak diğer finansal kurumların finansal faaliyetleri ile birlikte değerlendirildiğinde önemli ölçüde kredi riskine maruz değildir.

Akbank, kredi kalitesini değerlendirerek tüm borçlu ve karşı taraf için bir içsel derecelendirme notu belirlemektedir. Risk analizleri Basel II İleri Derecede İçsel Derecelendirme Yöntemi (Advanced IRB) standartlarına uygun bir şekilde yapılmaktadır.

Farklı özellikteki müşteriler için oluşturulmuş scoring sistemlerinin yardımıyla karşı tarafın temerrüde düşme olasılığı hesaplanmakta ve kurumsal, ticari, KOBİ, tüketici ve kredi kartı için ayrı ayrı derecelendirme (rating) sistemleri oluşturulmaktadır.

Akbank, farklı özellikteki müşteriler için oluşturulmuş derecelendirme sistemleri vasıtasıyla müşterilerin temerrüde düşme olasılıklarını hesaplamaktadır. Aşağıdaki tabloda derecelendirme sistemleri kullanılarak sınıflanmış kredilerin konsantrasyon bilgisi verilmiştir.

	31 Aralık 2023	31 Aralık 2022
Ortalama üstü	35,32%	35,31%
Ortalama	51,86%	51,58%
Ortalama altı	9,75%	9,56%
Derecelendirilmeyen	3,06%	3,55%

Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş.

31 Aralık 2023 Tarihi İtibarıyla Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak Türk Lirasının 31 Aralık 2023 tarihindeki alım gücü ile ifade edilmiştir.)

DİPNOT 38 - FİNANSAL ARAÇLARDAN KAYNAKLANAN RİSKLERİN NİTELİĞİ VE DÜZEYİ (Devamı)

37.1.1.4 Kredi Riski (devamı)

i) Bankacılık endüstriyel bölümü (devamı)

Bankacılık endüstriyel bölümünün kredi riskine maruz maksimum tutarları aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2023	31 Aralık 2022
Diğer bankalara verilen kredi ve avanslar	340.099.408	256.415.605
Kredi ve avanslar	948.105.119	994.910.104
<i>Şahıslara verilen kredi ve avanslar</i>	<i>349.076.921</i>	<i>253.697.867</i>
<i>Kurumlara verilen kredi ve avanslar</i>	<i>579.638.763</i>	<i>722.031.046</i>
<i>Finansal kiralama alacakları</i>	<i>19.389.435</i>	<i>19.181.190</i>
Gerçeğe uygun değer farkı kâr/zarara yansıtılan finansal varlıklar	10.559.125	17.398.587
Gerçeğe uygun değer farkı kâr/zarara yansıtılan türev finansal varlıklar	32.634.230	40.084.199
Risken koruma amaçlı türev finansal varlıklar	34.071.755	40.402.144
Gerçeğe uygun değer farkı diğer kapsamlı gelir yansıtılan finansal varlıklar ve itfa edilmiş maliyetinden ölçülen finansal varlıklar	446.412.985	444.772.967
Diğer varlıklar	5.268.309	6.262.031
Toplam	1.817.150.931	1.800.245.637

31 Aralık 2023 ve 2022 tarihleri itibarıyla Bankacılık endüstriyel bölümüne ait menkul kıymet Gerçeğe uygun değeri diğer kapsamlı gelire yansıtılan finansal varlıklar ve itfa edilmiş maliyeti üzerinden değerlendirilen finansal varlıkların Moody's derecelendirme analizi aşağıdaki gibidir:

31 Aralık 2023	Gerçeğe uygun değer farkı kar zarara yansıtılan	Gerçeğe uygun değer farkı diğer kapsamlı gelire yansıtılan	İtfa edilmiş maliyetinden tutulan	Toplam
Aaa	-	81.973	-	81.973
Aa1, Aa2, Aa3	-	1.415.312	-	1.415.312
A1, A2, A3	-	1.777.267	-	1.777.267
Baa1, Baa2, Baa3	-	1.960.579	-	1.960.579
Ba1	-	-	-	-
Ba2	-	-	-	-
Ba3	-	-	-	-
B1, B2, B3	7.943.668	276.251.094	164.926.760	449.121.522
C ve Altı	6.037	-	-	6.037
NR	-	-	-	-
Toplam	7.949.705	281.486.225	164.926.760	454.362.690

31 Aralık 2022	Gerçeğe uygun değer farkı kar zarara yansıtılan	Gerçeğe uygun değer farkı diğer kapsamlı gelire yansıtılan	İtfa edilmiş maliyetinden tutulan	Toplam
Aaa	13.538	17.819.780	-	17.833.318
Aa1, Aa2, Aa3	-	730.696	-	730.696
A1, A2, A3	-	1.138.341	-	1.138.341
Baa1, Baa2, Baa3	-	2.555.893	-	2.555.893
Ba1	-	-	-	-
Ba2	-	-	-	-
Ba3	-	-	-	-
B1, B2, B3	2.825.134	260.667.121	161.647.190	425.139.445
C ve Altı	3.653	-	-	3.653
NR	-	213.946	-	213.946
Toplam	2.842.325	283.125.777	161.647.190	447.615.292

Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş.

31 Aralık 2023 Tarihi İtibarıyla Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak Türk Lirasının 31 Aralık 2023 tarihindeki alım gücü ile ifade edilmiştir.)

DİPNOT 38 - FİNANSAL ARAÇLARDAN KAYNAKLANAN RİSKLERİN NİTELİĞİ VE DÜZEYİ (Devamı)

37.1.1.4 Kredi Riski (devamı)

i) Bankacılık endüstriyel bölümü (devamı)

31 Aralık 2023 ve 2022 tarihleri itibarıyla Bankacılık endüstriyel bölümüne ait finansal varlıkların coğrafi bölgelere dağılımı aşağıdaki gibidir:

31 Aralık 2023	Türkiye	ABD	Avrupa Birliği	Avrupa Birliği dışı	Toplam
Diğer bankalara verilen kredi ve avanslar	284.151.789	18.899.666	26.391.388	10.656.565	340.099.408
Kredi ve avanslar	934.786.724	225.606	10.065.385	3.027.404	948.105.119
<i>Şahıslara verilen kredi ve avanslar</i>	349.076.921	-	-	-	349.076.921
<i>Kurumlara verilen kredi ve avanslar</i>	566.320.368	225.606	10.065.385	3.027.404	579.638.763
<i>Finansal kiralama alacakları</i>	19.389.435	-	-	-	19.389.435
Gerçeğe uygun değer farkı kâr/zarara yansıtılan finansal varlıklar	10.559.125	-	-	-	10.559.125
Gerçeğe uygun değer farkı kâr/zarara yansıtılan türev finansal varlıklar	15.260.411	1.999	17.354.433	17.387	32.634.230
Riskten koruma amaçlı türev finansal varlıklar	62.736	-	34.009.019	-	34.071.755
Gerçeğe uygun değer farkı diğer kapsamlı gelir yansıtılan finansal varlıklar ve itfa edilmiş maliyetinden ölçülen finansal varlıklar	441.177.854	81.973	5.153.158	-	446.412.985
Diğer varlıklar	5.268.309	-	-	-	5.268.309
Toplam	1.691.266.948	19.209.244	92.973.383	13.701.356	1.817.150.931

31 Aralık 2022	Türkiye	ABD	Avrupa Birliği	Avrupa Birliği dışı	Toplam
Diğer bankalara verilen kredi ve avanslar	198.553.154	15.797.605	22.150.945	19.913.901	256.415.605
Kredi ve avanslar	979.120.363	245.078	12.361.794	3.182.868	994.910.104
<i>Şahıslara verilen kredi ve avanslar</i>	253.697.867	-	-	-	253.697.867
<i>Kurumlara verilen kredi ve avanslar</i>	706.241.306	245.078	12.361.794	3.182.868	722.031.046
<i>Finansal kiralama alacakları</i>	19.181.190	-	-	-	19.181.190
Gerçeğe uygun değer farkı kâr/zarara yansıtılan finansal varlıklar	17.385.049	13.538	-	-	17.398.587
Gerçeğe uygun değer farkı kâr/zarara yansıtılan türev finansal varlıklar	12.632.678	231	27.449.633	1.657	40.084.199
Riskten koruma amaçlı türev finansal varlıklar	73.518	-	40.326.463	2.163	40.402.144
Gerçeğe uygun değer farkı diğer kapsamlı gelir yansıtılan finansal varlıklar ve itfa edilmiş maliyetinden ölçülen finansal varlıklar	422.443.047	17.904.990	4.424.930	-	444.772.967
Diğer varlıklar	6.262.031	-	-	-	6.262.031
Toplam	1.636.469.840	33.961.442	106.713.765	23.100.589	1.800.245.637

31 Aralık 2023 ve 2022 tarihleri itibarıyla Bankacılık endüstriyel bölümüne ait finansal varlıkların sektörel dağılımı aşağıdaki gibidir:

	Finansal kuruluşlar	Kamu sektörü	Toptan ve perakende ticaret	İmalat sanayi	Diğer	Bireysel müşteriler	Toplam
Diğer bankalara verilen kredi ve avanslar	340.099.408	-	-	-	-	-	340.099.408
Kredi ve avanslar	56.777.274	36.345.065	100.176.141	279.757.816	125.971.902	349.076.921	948.105.119
<i>Kurumlara verilen kredi ve avanslar</i>	56.491.413	36.345.065	99.168.688	268.797.615	118.835.982	-	579.638.763
<i>Şahıslara verilen kredi ve avanslar</i>	-	-	-	-	-	349.076.921	349.076.921
<i>Finansal kiralama alacakları</i>	285.861	-	1.007.453	10.960.201	7.135.920	-	19.389.435
Gerçeğe uygun değer farkı kâr/zarara yansıtılan finansal varlıklar	7.623.318	789.743	-	-	2.146.064	-	10.559.125
Gerçeğe uygun değer farkı kâr/zarara yansıtılan türev finansal varlıklar	24.034.053	-	-	-	8.402.571	197.606	32.634.230
Türev araçlar	34.027.817	-	-	-	43.938	-	34.071.755
Riskten koruma amaçlı türev finansal araçlar	-	-	-	-	-	-	-
Gerçeğe uygun değer farkı diğer kapsamlı gelir yansıtılan finansal varlıklar ve itfa edilmiş maliyetinden ölçülen finansal varlıklar	25.425.666	387.051.118	3.334.534	27.745.842	2.855.825	-	446.412.985
Diğer varlıklar	5.268.309	-	-	-	-	-	5.268.309
31 Aralık 2023	493.255.845	424.185.926	103.510.675	307.503.658	139.420.300	349.274.527	1.817.150.931
31 Aralık 2022	443.305.409	445.896.638	118.272.194	339.263.382	198.915.160	254.592.853	1.800.245.637

Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş.

31 Aralık 2023 Tarihi İtibarıyla Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak Türk Lirasının 31 Aralık 2023 tarihindeki alım gücü ile ifade edilmiştir.)

DİPNOT 38 - FİNANSAL ARAÇLARDAN KAYNAKLANAN RİSKLERİN NİTELİĞİ VE DÜZEYİ (Devamı)

37.1.1.4 Kredi Riski (devamı)

ii) Diğer endüstriyel bölümler

Grup'un bankacılık endüstriyel bölümü haricinde faaliyet gösteren şirketlerin kredi riski, nakit ve nakit benzeri değerler, türev finansal araçlar, bankalarda tutulan mevduatlardan ve tahsil edilmemiş alacaklar ile sorumlu kılınan işlemleri içine alan kredi riskine maruz kalan müşterilerden oluşmaktadır.

Grup'un 31 Aralık 2023 ve 2022 tarihleri itibarıyla diğer endüstriyel bölümlerine ait finansal araç türleri itibarıyla maruz kaldığı kredi riskleri aşağıda belirtilmiştir:

31 Aralık 2023	Ticari alacaklar	Diğer alacaklar (*)	Nakit ve nakit benzerleri	Türev araçlar
Raporlama tarihi itibarıyla maruz kalınan azami kredi riski (A+B+C)	9.570.238	839.667	13.705.252	96.900
Azami riskin teminat, vs ile güvence altına alınmış kısmı	-	-	-	-
A. Vadesi geçmemiş ya da değer düşüklüğüne uğramamış finansal varlıkların net defter değeri	9.437.481	839.667	13.705.252	96.900
B. Vadesi geçmiş ancak değer düşüklüğüne uğramamış varlıkların net defter değeri	132.757	-	-	-
C. Değer düşüklüğüne uğrayan varlıkların net defter değeri	-	-	-	-
- Vadesi geçmiş (Brüt defter değeri)	153.941	-	-	-
- Değer düşüklüğü	(153.941)	-	-	-
- Net değerinin teminat, vs ile güvence altına alınmış kısmı	-	-	-	-

31 Aralık 2022	Ticari alacaklar	Diğer alacaklar (*)	Nakit ve nakit benzerleri	Türev araçlar
Raporlama tarihi itibarıyla maruz kalınan azami kredi riski (A+B+C)	10.862.446	1.044.025	17.200.005	55.574
Azami riskin teminat, vs ile güvence altına alınmış kısmı	-	-	-	-
A. Vadesi geçmemiş ya da değer düşüklüğüne uğramamış finansal varlıkların net defter değeri	10.857.681	1.044.025	17.200.005	55.574
B. Vadesi geçmiş ancak değer düşüklüğüne uğramamış varlıkların net defter değeri	4.765	-	-	-
C. Değer düşüklüğüne uğrayan varlıkların net defter değeri	-	-	-	-
- Vadesi geçmiş (Brüt defter değeri)	155.704	-	-	-
- Değer düşüklüğü	(155.704)	-	-	-
- Net değerinin teminat, vs ile güvence altına alınmış kısmı	-	-	-	-

(*) Vergi ve diğer yasal alacakları içermemektedir.

Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş.

31 Aralık 2023 Tarihi İtibarıyla Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak Türk Lirasının 31 Aralık 2023 tarihindeki alım gücü ile ifade edilmiştir.)

DİPNOT 38 - FİNANSAL ARAÇLARDAN KAYNAKLANAN RİSKLERİN NİTELİĞİ VE DÜZEYİ (Devamı)

37.1.1.5 Riske Maruz Değer

Stres testleri olağanüstü durumlarda oluşabilecek zararların boyutlarına dair göstergeler sağlar. Akbank Risk Yönetimi bölümü tarafından yapılan stres testi Akbank'ın piyasa riski politikalarında da öngörüldüğü üzere faiz oranı stres testini içermektedir. Alım-satım portföyü dışında kalan tüm bankacılık işlemleri için faiz oranı riski bankacılık hesaplarından kaynaklanan faiz oranı riski altında takip edilmektedir. Stres testinin sonuçları Aktif Pasif Komitesi (APKO) tarafından incelenmektedir.

Bankacılık hesaplarından kaynaklanan faiz oranı riski hesaplaması ve raporlaması 23 Ağustos 2011 tarih ve 28034 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan "Bankacılık Hesaplarından Kaynaklanan Faiz Oranı Riskinin Standart Şok Yöntemiyle Ölçülmesine ve Değerlendirilmesine İlişkin Yönetmelik" uyarınca aylık olarak yapılmaktadır.

31 Aralık 2023 ve 2022 itibarıyla hesaplamaya konu bilanço kalemlerinin gerçeğe uygun değerlerindeki değişimi ölçmek için Türk Lirası ve yabancı para üzerine 500 ve 200 baz puanlık şokların etkisi aşağıdaki gibidir;

Para Birimi	31 Aralık 2023		
	Uygulanan Şok (+/- x baz puan)	Kazançlar /Kayıplar	Kazançlar /Özkaynaklar (Kayıplar) /Özkaynaklar
TL	(400)	9.061.913	3,75%
TL	500	(9.674.850)	(4,00%)
ABD Doları	(200)	(1.063.727)	(0,44%)
ABD Doları	200	1.175.497	0,49%
Avro	(200)	(2.033.458)	(0,84%)
Avro	200	2.064.903	0,85%
Toplam (Negatif Şoklar için)		5.964.728	2,47%
Toplam (Pozitif Şoklar için)		(6.434.450)	(2,66%)

Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş.

31 Aralık 2023 Tarihi İtibarıyla Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak Türk Lirasının 31 Aralık 2023 tarihindeki alım gücü ile ifade edilmiştir.)

DİPNOT 38 - FİNANSAL ARAÇLARDAN KAYNAKLANAN RİSKLERİN NİTELİĞİ VE DÜZEYİ (Devamı)

37.1.1.5 Riske Maruz Değer (devamı)

Akbank kur riski ve faiz oranı risklerini piyasa riskini oluşturan en önemli iki bileşen olarak değerlendirmektedir. Piyasa riski "içsel model" ve "standart metot" olmak üzere iki ayrı yöntem ile ölçülmektedir.

"İçsel model"e göre piyasa riski, değişik risk faktörlerini dikkate alan Riske Maruz Değer ("RMD") yaklaşımıyla ölçülmektedir, RMD hesaplamalarında, varyans-kovaryans, tarihsel benzetim ve Monte Carlo simülasyonu metotları kullanılmaktadır. Kullanılan yazılım ileri verim eğrisi ve volatilité modelleri ile hesaplamalar yapılabilmektedir, RMD modeli, %99 güven aralığı ve 10 günlük elde tutma süresi varsayımlarına dayanmaktadır. Piyasa riski menkul kıymetler portföyü bazında ve kur riskini de içerecek şekilde günlük ve haftalık olarak ölçülmekte ve Banka Üst Düzey Risk Komitesi'ne raporlanmaktadır. Banka Üst Düzey Risk Komitesi piyasa riski ile ilgili olarak limitler belirlemektedir ve piyasa koşullarına göre sürekli olarak limitler gözden geçirilmektedir. Belirlenen limitlerin uygulanması yetki sınırlandırmalarına tabi tutulmakta ve böylece kontrol etkinliği artırılmaktadır.

RMD analizleri, senaryo analizleri ve stres testleri ile desteklenerek beklenmedik ve gerçekleşme olasılığı düşük ancak etkisi büyük olayların ve piyasalardaki dalgalanmaların etkilerini de göz önünde bulundurmaktadır. Model çıktılarının geriye dönük testleri düzenli olarak yapılmaktadır.

"Standart metotda göre piyasa riski, menkul kıymetler portföyü bazında ve Grubun kur riskini de içerecek şekilde günlük ve haftalık olarak ölçülmekte ve üst düzey yönetime raporlanmaktadır.

37.1.2 Sermaye Risk Yönetimi

Sermayeyi yönetirken Grup'un hedefleri, ortaklarına getiri, diğer hissedarlara fayda sağlamak ve sermaye maliyetini azaltmak amacıyla en uygun sermaye yapısını sürdürmek için Grup'un faaliyette bulunabilirliğinin devamını korumaktır.

Sermaye yapısını korumak veya yeniden düzenlemek için Grup ortaklara ödenecek temettü tutarını belirler, yeni hisseler çıkarabilir ve borçlanmayı azaltmak için varlıklarını satabilir.

Grup sermaye yapısının takibi kapsamında net finansal borç/yatırılan sermaye oranını kullanmaktadır. Net finansal borç, nakit ve nakit benzerlerinin (bloke mevduat hariç) toplam finansal borç tutarından düşülmesiyle; yatırılan sermaye ise net finansal borç tutarına özkaynak tutarının eklenmesiyle hesaplanmaktadır. 31 Aralık 2023 ve 2022 tarihleri itibarıyla konsolide net finansal borç/yatırılan sermaye oranları aşağıdaki gibidir:

31 Aralık 2023 ve 2022 tarihleri itibarıyla net borç/yatırılan sermaye oranı aşağıdaki gibidir:

TL	31 Aralık 2023	31 Aralık 2022
Borçlanmalar	217.387.465	231.467.976
Nakit ve nakit benzerleri (bloke mevduat hariç)	83.911.926	89.060.158
Net finansal borç	133.475.539	142.407.818
Özkaynak	385.155.296	400.606.109
Yatırılan sermaye(*)	518.630.835	543.013.928
Net finansal borç/yatırılan sermaye oranı	26%	26%

(*) Yatırılan sermaye, özkaynak ve net borç toplamından oluşmaktadır.

Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş.

31 Aralık 2023 Tarihi İtibarıyla Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası (“TL”) olarak Türk Lirasının 31 Aralık 2023 tarihindeki alım gücü ile ifade edilmiştir.)

DİPNOT 38 - FİNANSAL ARAÇLARDAN KAYNAKLANAN RİSKLERİN NİTELİĞİ VE DÜZEYİ (Devamı)

37.1.2 Sermaye Risk Yönetimi (Devamı)

37.1.3 Riskten Koruma İşlemlerine İlişkin Açıklamalar

Riskten korunma ilişkilerinin başlangıcında ileriye dönük, her raporlama dönemi sonunda ise ileriye ve geriye dönük olarak etkinlik testleri “Tutarsal dengeleme yöntemi” (“Dollar off-set yöntemi”) ile yapılmaktadır. Bu yöntem gere, finansal riskten korunma ilişkisinin başladığı tarih ile her raporlama dönemi sonu arasında riskten korunma konusu kalemde oluşan değer değişimi ile riskten korunma aracında oluşan değer değişimi karşılaştırılmakta ve riskten korunma ilişkisinin etkinlik rasyosu hesaplanmaktadır. Riskten korunma aracı ve riskten korunma konusu kalemin gerçeğe uygun değerinin belirlenmesinde ise, piyasada ilgili türev işlemlerin değerlemesinde kullanılan getiri eğrileri kullanılmaktadır. Hesaplanan etkinlik rasyosu TMS 39 kuralları çerçevesinde değerlendirilerek riskten korunma muhasebeleştirilmesi esasları uygulanmaktadır.

Bankaların mali tablolarında gösterge faiz oranlarına endeksli menkul kıymetler, krediler gibi değişken faizli aktiflerinin yanında ihraç edilen kıymetler, alınan krediler ve türev işlemler gibi yükümlülükleri ve bilanço dışı enstrümanları bulunmaktadır. Söz konusu reformun uygulamasına ilişkin Eylül 2019 ve Aralık 2020’de yayımlanan düzenlemeler ile değişikliklerin erken uygulanmasına izin verilirken, riskten korunma muhasebesinin nakit akışlarının belirlenmesi ve işlemlerin sonlandırılmasıyla ilgili uygulamalara geçici bir süreyle muafiyet tanınmıştır. Faiz oranı reformunun finansal tabloların üzerindeki etkisinin değerlendirilmesi ve reforma uyum çalışmaları kapsamında çalışma grubu kurulmuştur. Reform değişiklikleri erken uygulanmamış olup, gelişmeler çalışma grubu tarafından takip edilmektedir.

a) Net yatırım riskinden korunma muhasebesine ilişkin bilgiler:

Grup, bağlı ortaklığı olan Akbank AG’nin net yatırım değerinin 787 milyon EURO (31 Aralık 2022: 787 milyon EURO) tutarındaki bölümü ve bağlı ortaklığı olan Akbank Ventures BV’nin net yatırım değerinin 100 milyon USD (31 Aralık 2022: Bulunmamaktadır) tutarındaki bölümü nedeniyle oluşan kur farkı riskinden korunmak amacıyla net yatırım riskinden korunma stratejisi uygulamaktadır. Grup borçlanmasının 787 milyon EURO ve 100 milyon USD tutarındaki kısmı “riskten korunma aracı” olarak belirlenmiştir.

b) Gerçeğe uygun değerden korunma muhasebesine ilişkin bilgiler:

31 Aralık 2023 itibarıyla yapılan ölçümlerde gerçeğe uygun değer riskinden korunma işlemlerinin etkin olduğu tespit edilmiştir. Bununla birlikte riskten korunma aracının sona ermesi, gerçekleşmesi, satılması, riskten korunma muhasebesinin sonlandırılması veya etkinlik testlerinin sonuçlarının etkin olmaması nedeniyle riskten korunma muhasebesi devam etmeyen işlemlere ilişkin tutarlar materyal olmayan seviyededir.

Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş.

31 Aralık 2023 Tarihi İtibarıyla Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası (“TL”) olarak Türk Lirasının 31 Aralık 2023 tarihindeki alım gücü ile ifade edilmiştir.)

DİPNOT 38 - FİNANSAL ARAÇLARDAN KAYNAKLANAN RİSKLERİN NİTELİĞİ VE DÜZEYİ (Devamı)

37.1.3 Riskten Koruma İşlemlerine İlişkin Açıklamalar (devamı)

c) Nakit akış riskinden korunma amaçlı işlemlere ilişkin bilgiler:

31 Aralık 2023 itibarıyla yapılan ölçümlerde nakit akış riskinden korunma işlemlerinin etkin olduğu tespit edilmiştir. Bununla birlikte riskten korunma aracının sona ermesi, gerçekleşmesi, satılması, riskten korunma muhasebesinin sonlandırılması veya etkinlik testlerinin sonuçlarının etkin olmaması nedeniyle riskten korunma muhasebesi devam etmeyen işlemlere ilişkin tutarlar materyal olmayan seviyededir.

DİPNOT 39 - FİNANSAL ARAÇLAR Finansal araçların gerçeğe uygun değeri

Finansal araçların tahmini gerçeğe uygun değerleri, Holding, Bağlı Ortaklıkları ve Müşterek Yönetime Tabi Ortaklıkları tarafından mevcut piyasa bilgileri ve uygun değerlendirme yöntemleri kullanılarak belirlenmiştir. Ancak, gerçeğe uygun değer tahmininde piyasa verilerinin yorumlanmasında takdir kullanılır. Sonuç olarak, burada sunulan tahminler, Grup’un cari bir piyasa işleminde elde edebileceği değerlerin göstergesi olmayabilir.

Grup’un gerçeğe uygun değeri belirlenebilen finansal araçların gerçeğe uygun değerlerinin, tahmininde aşağıdaki yöntem ve varsayımlar kullanılmıştır:

Finansal varlıklar

Dönem sonu kurlarıyla çevrilen döviz cinsinden olan bakiyelerin gerçeğe uygun değerlerinin, kayıtlı değerlerine yaklaştığı kabul edilmektedir.

Kasa ve banka ve banka mevduatları dahil, maliyet bedeli ile gösterilen finansal varlıkların gerçeğe uygun değerlerinin, kısa vadeli olmaları ve alacak kayıplarının ihmal edilebilir olması dolayısıyla kayıtlı değerlerine yaklaştığı kabul edilmektedir. Menkul kıymet yatırımlarının gerçeğe uygun değerleri bilanço tarihindeki piyasa fiyatları esas alınarak tahmin edilmiştir.

Ticari alacaklar etkin faiz yöntemi kullanılarak iskonto edilmiş maliyetleri üzerinden değerlendirilmekte ve ilgili beklenen kredi zararları ile birlikte kayıtlı değerlerinin gerçeğe uygun değerlerine yaklaştığı kabul edilmektedir.

Finansal yükümlülükler

Banka kredileri ve diğer parasal yükümlülüklerin gerçeğe uygun değerlerinin, kısa vadeli olmalarından dolayı kayıtlı değerlerine yaklaştığı kabul edilmektedir.

Döviz cinsinden olan uzun vadeli krediler dönem sonu kurlarından çevrilir ve bundan dolayı gerçeğe uygun değerleri kayıtlı değerlerine yaklaşmaktadır.

Ticari borçlar etkin faiz yöntemi kullanılarak iskonto edilmiş maliyetleri üzerinden değerlendirilmekte ve bu şekilde kayıtlı değerlerinin gerçeğe uygun değerlerine yaklaştığı kabul edilmektedir.

Türev araçlar

Yabancı para ve faiz swapları ile vadeli döviz alım-satım sözleşmelerinin gerçeğe uygun değerleri bilanço tarihindeki piyasa fiyatları esas alınarak tahmin edilmiştir.

Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş.

31 Aralık 2023 Tarihi İtibarıyla Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak Türk Lirasının 31 Aralık 2023 tarihindeki alım gücü ile ifade edilmiştir.)

DİPNOT 39 - FİNANSAL ARAÇLAR (Devamı)

Finansal araçların gerçeğe uygun değeri (devamı)

Bankacılık

TFRS 13, gerçeğe uygun değer hesaplamalarına baz olan değerlendirme tekniklerinde kullanılan verilerin gözlemlenebilir olup olmadıklarına göre değerlendirme teknikleri sınıflandırmasını belirlemektedir.

Gerçeğe uygun değere ilişkin söz konusu sınıflandırma aşağıdaki şekilde oluşturulmaktadır:

- Özdeş varlıklar ya da borçlar için aktif piyasalardaki kayıtlı (düzeltilmemiş) fiyatlar (1'inci seviye)
- 1'inci seviyede yer alan kayıtlı fiyatlar dışında kalan ve varlıklar ya da borçlar açısından doğrudan (fiyatlar aracılığıyla) ya da dolaylı olarak (fiyatlardan türetilmek suretiyle) gözlemlenebilir nitelikteki veriler (2'nci seviye)
- Varlık ya da borçlara ilişkin olarak gözlemlenebilir piyasa verilerine dayanmayan veriler (3'üncü seviye).

Söz konusu ilkelere göre 31 Aralık 2023 ve 2022 tarihi itibarıyla Grup'un bankacılık endüstriyel bölümüne ait finansal varlık ve borçlarının gerçeğe uygun değer sıralaması aşağıdaki tabloda verilmektedir:

Cari Dönem - 31 Aralık 2023	1. Seviye	2. Seviye	Toplam
Gerçeğe Uygun Değer Farkı Kâr/Zarar'a Yansıtılan Finansal Varlıklar			
- Devlet Borçlanma Senetleri	789.743	-	789.743
- Sermayede Payı Temsil Eden Menkul Değerler	3.522.124	-	3.522.124
- Diğer Finansal Varlıklar*	4.440.148	7.502.102	11.942.250
Gerçeğe Uygun Değer Farkı Diğer Kapsamlı Gelire Yansıtılan Finansal Varlıklar			
- Devlet Borçlanma Senetleri	216.160.905	-	216.160.905
- Diğer Finansal Varlıklar	36.280.255	29.546.133	65.826.388
Vadeli Mevduatlar	1.163.570	-	1.163.570
Türev Finansal Varlıklar			
- Gerçeğe Uygun Değer Farkı Diğer Kapsamlı Gelire Yansıtılan	-	29.526.735	29.526.735
- Gerçeğe Uygun Değer Farkı Kar ve ya Zarara Yansıtılan	-	37.276.149	37.276.149
Krediler	-	964.007.416	964.007.416
İtfa Edilmiş Maliyeti İle Ölçülen Finansal Varlıklar (Net)			
- Devlet Borçlanma Senetleri	168.567.281	-	168.567.281
- Diğer Finansal Varlıklar	1.597.828	-	1.597.828
Toplam Varlıklar	432.521.854	1.067.858.535	1.500.380.389
Türev Finansal Yükümlülükler			
- Gerçeğe Uygun Değer Farkı Diğer Kapsamlı Gelire Yansıtılan	-	852.473	852.473
- Gerçeğe Uygun Değer Farkı Kar ve ya Zarara Yansıtılan	-	14.254.577	14.254.577
Gerçeğe Uygun Değerinden Gösterilen Finansal Yükümlülükler			
- Müşteri Mevduatları	-	1.179.535.926	1.179.535.926
-Bankalararası para piyasası mevduatları, alınan fonlar ve borçlanma senetleri	-	190.734.583	190.734.583
Toplam Yükümlülükler	-	1.385.377.559	1.385.377.559

Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş.

31 Aralık 2023 Tarihi İtibarıyla Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak Türk Lirasının 31 Aralık 2023 tarihindeki alım gücü ile ifade edilmiştir.)

DİPNOT 39 - FİNANSAL ARAÇLAR (Devamı)

Finansal araçların gerçeğe uygun değeri (Devamı)

Cari Dönem - 31 Aralık 2022	1. Seviye	2. Seviye	Toplam
Gerçeğe Uygun Değer Farkı Kâr/Zarar'a Yansıtılan Finansal Varlıklar			
- Devlet Borçlanma Senetleri	891.135	101.772	992.907
- Sermayede Payı Temsil Eden Menkul Değerler	10.861.057	-	10.861.057
- Diğer Finansal Varlıklar*	1.112.129	4.432.496	5.544.625
Gerçeğe Uygun Değer Farkı Diğer Kapsamlı Gelire Yansıtılan Finansal Varlıklar			
- Devlet Borçlanma Senetleri	235.547.548	-	235.547.548
- Sermayede Payı Temsil Eden Menkul Değerler	-	-	-
- Diğer Finansal Varlıklar	35.741.050	11.837.179	47.578.229
Vadeli Mevduatlar	2.854.437	-	2.854.437
Türev Finansal Varlıklar			
- Gerçeğe Uygun Değer Farkı Diğer Kapsamlı Gelire Yansıtılan	-	34.399.896	34.399.896
- Gerçeğe Uygun Değer Farkı Kar ve ya Zarara Yansıtılan	-	46.142.018	46.142.018
Krediler	-	1.036.703.673	1.036.703.673
İtfa Edilmiş Maliyeti İle Ölçülen Finansal Varlıklar (Net)			
- Devlet Borçlanma Senetleri	218.144.804	-	218.144.804
- Diğer Finansal Varlıklar	2.155.305	-	2.155.305
Toplam Varlıklar	507.307.465	1.133.617.034	1.640.924.499
Türev Finansal Yükümlülükler			
- Gerçeğe Uygun Değer Farkı Diğer Kapsamlı Gelire Yansıtılan	-	814.765	814.765
- Gerçeğe Uygun Değer Farkı Kar ve ya Zarara Yansıtılan	-	24.077.575	24.077.575
Gerçeğe Uygun Değerinden Gösterilen Finansal Yükümlülükler			
- Müşteri Mevduatları	-	1.078.923.873	1.078.923.873
-Bankalararası para piyasası mevduatları, alınan fonlar ve borçlanma senetleri	-	202.816.996	202.816.996
Toplam Yükümlülükler	-	1.306.633.209	1.306.633.209

Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş.

31 Aralık 2023 Tarihi İtibarıyla Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak Türk Lirasının 31 Aralık 2023 tarihindeki alım gücü ile ifade edilmiştir.)

DİPNOT 39 - FİNANSAL ARAÇLAR (Devamı)

Finansal araçların sınıfları ve gerçeğe uygun değerleri

31 Aralık 2023	Not	İtfa Edilmiş	Krediler ve	Gerçeğe Uygun	İtfa edilmiş	Gerçeğe uygun
		Maliyeti Üzerinden	alacaklar	Değer Farkı	değerinden gösterilen	
		Değerlenen	(nakit ve nakit	Diğer Kapsamlı	finansal	Değeri
		Finansal Yatırımlar	benzerleri dahil)	Gelire Yanstılan	yükümlülükler	Defter değeri
Finansal varlıklar						
Nakit ve nakit benzerleri	5	-	93.982.614	-	-	93.982.614
Ticari alacaklar	10	-	9.570.238	-	-	9.570.238
Diğer finansal varlıklar (*)	7	179.784.774	16.985.854	290.236.651	-	487.007.279
Finans sektörü faaliyetlerinden alacaklar	34	-	956.286.680	-	-	956.286.680
Finansal yükümlülükler						
Finansal borçlar	8	-	-	-	211.341.968	211.341.968
Ticari borçlar	10	-	-	-	27.084.827	27.084.827
Diğer finansal yükümlülükler (**)	-	-	-	-	75.916.030	75.916.030
Finans sektörü faaliyetlerinden borçlar	35	-	-	-	1.377.230.528	1.377.230.528

31 Aralık 2022	Not	İtfa Edilmiş	Krediler ve	Gerçeğe Uygun	İtfa edilmiş	Gerçeğe uygun
		Maliyeti Üzerinden	alacaklar	Değer Farkı	değerinden gösterilen	
		Değerlenen	(nakit ve nakit	Diğer Kapsamlı	finansal	Değeri
		Finansal Yatırımlar	benzerleri dahil)	Gelire Yanstılan	yükümlülükler	Defter değeri
Finansal varlıklar						
Nakit ve nakit benzerleri	5	-	106.847.623	-	-	106.847.623
Ticari alacaklar	10	-	10.862.446	-	-	10.862.446
Diğer finansal varlıklar (*)	7	174.794.914	18.171.102	290.118.301	-	483.084.317
Finans sektörü faaliyetlerinden alacaklar	34	-	1.000.253.204	-	-	1.000.253.204
Finansal yükümlülükler						
Finansal borçlar	8	-	-	-	225.603.840	225.603.840
Ticari borçlar	10	-	-	-	25.521.046	25.521.046
Diğer finansal yükümlülükler (**)	-	-	-	-	84.226.607	84.226.607
Finans sektörü faaliyetlerinden borçlar	35	-	-	-	1.275.164.621	1.275.164.621

(*) Diğer finansal varlıklar, diğer alacaklar, gerçeğe uygun değeri diğer kapsamlı gelire yansıtılan menkul kıymetler, vadeli mevduatlar ve itfa edilmiş maliyeti üzerinden değerlendirilen tutulacak menkul kıymetlerden oluşmaktadır.

(**) Diğer finansal yükümlülükler diğer borçlardan oluşmaktadır.

Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş.

31 Aralık 2023 Tarihi İtibarıyla Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak Türk Lirasının 31 Aralık 2023 tarihindeki alım gücü ile ifade edilmiştir.)

DİPNOT 40 - RAPORLAMA DÖNEMİNDEN SONRAKİ OLAYLAR

Yönetim Kurulumuzun 24 Mayıs 2023 tarihli kararı doğrultusunda bağlı ortaklığımız Exsa Export Sanayi Mamulleri Satış ve Araştırma A.Ş. (Exsa)'nin tüm aktif ve pasifleri ile birlikte bir kül halinde Şirketimiz tarafından devralınması suretiyle Şirketimiz bünyesinde gerçekleştirilen birleşme işlemi 15 Ocak 2024 tarihli tescil işlemiyle birlikte tamamlanmıştır.

Söz konusu tescil işlemiyle birlikte anılan tarih itibarıyla Exsa tasfiyesiz infisah etmiş ve birleşme işlemi hukuken geçerlilik kazanmıştır. Böylelikle, Exsa'nın finansal varlıkları ile Temsa Skoda Sabancı Ulaşım Araçları A.Ş.'nin %50 sermaye payı, Temsa Motorlu Araçlar Pazarlama ve Dağıtım A.Ş.'nin %100 sermaye payı ile Exsa Gayrimenkul Proje Geliştirme A.Ş.'nin %100 sermaye payı Şirketimiz mülkiyetine geçmiş bulunmaktadır.

Birleşme neticesinde, Şirketimizce 59.972 TL nominal değerde sermaye artırımını gerçekleştirilmiş olup, bu suretle ihraç olunacak paylar Sermaye Piyasası Kurulu nezdinde gerekli olan yasal süreçlerin tamamlanmasını takiben Exsa'nın Şirketimiz dışındaki diğer ortaklarına tahsis edilecektir.

Şirketimizin Sabancı İklim Teknolojileri A.Ş. üzerinden %100 oranında hissedar olduğu Sabancı Renewables Inc.'nin 2025 yılının ikinci çeyreğinde devreye alınması hedeflenen 232 MW kapasiteli bir güneş enerjisi santrali yatırımı olan Oriana Solar Projesi için MUFG Bank Ltd., ING Bank LLC ve NORD LB (Norddeutsche Landesbank Girozentrale) bankalarının eşit katılımı ile 28 Mart 2024 tarihinde toplam 243 milyon USD tutarında proje finansman kredi anlaşması imzalanmıştır.

Diğer yandan, daha önce 2024 yılının ikinci çeyreğinde devreye alınacağı kamuya duyurulan Sabancı Renewables Inc.'nin 272 MW kapasiteli Cutlass II Solar Projesi yatırımında devreye alma çalışmaları başarıyla devam etmekte olup, her iki projenin devreye alınmasıyla birlikte Sabancı Renewables Inc. ABD'de toplam 504 MW'lık yenilenebilir enerji portföyüne ulaşmış olacaktır.

Sabancı Holding olarak stratejik önceliklerimiz doğrultusunda, ana işlerimizin büyütülmesi ve yeni büyüme platformlarına yatırım odağımızı güçlendirmek amacıyla yapılan organizasyonel gözden geçirme neticesinde; malzeme teknolojileri alanındaki odağımızı ve mobilite çözümlerindeki liderlik konumumuzu daha da güçlendirmek amacıyla, Yapı Malzemeleri ve Sanayi stratejik iş kollarının, Malzeme Teknolojileri ve Mobilite Çözümleri olarak yapılandırılmasına karar verilmiştir.

Bu değişiklik sonrasında, halihazırda Yapı Malzemeleri Grup Başkanı olarak görev yapan Sn. Burak Orhun Malzeme Teknolojileri Grup Başkanlığı'na; Sanayi Grup Başkanı olarak görev yapan Sn. Cevdet Alemdar ise Mobilite Çözümleri Grup Başkanı olarak 19 Nisan 2024 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere atanmışlardır. Yapılan atamalar ile birlikte, Akçansa, Çimsa ve Kordsa şirketlerimiz faaliyetlerini Malzeme Teknolojileri Grup Başkanlığı bünyesinde; Brisa, Temsa Ulaşım ve Temsa Motorlu Araçlar şirketlerimiz ise faaliyetlerini Mobilite Çözümleri Grup Başkanlığı bünyesinde sürdürecektir.

